Issued on 23—3—1957

THE ANDHRA LEGISLATIVE ASSEMELY

DEBATES

OFFICIAL REPORT

WEDNESDAY, the 4th APRIL. 1956.

VOLUME VII — No. 3.

CONTENTS

PRINTED BY DALTON & COMPANY, KURNOOL
FOR THE SUPERINTENDENT, GOVERNMENT PRESS,
ANDHRA STATE, KURNOOL.

1957

Price 6 annas.

THE ANDHRA LEGISLATIVE ASSEMBLY

Wednesday, the 4th April 1956.

The House met in the Assembly Hall, Kurnool, at half past eight of the clock, Mr. Speaker (The Hon. Sri R. Lakshminarasimham Dora) in the Chair

I. QUESTIONS AND ANSWERS.

STARRED QUESTIONS.

Revision of pay scales of teachers.

700—

* 1028 Q.—SRI S. VEMAYYA :—Will the Hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether the Government have revised the pay scales of teachers in the State with effect from 1955-56 ; and

(b) if so, the cadre of the teachers to whom the revised pay scales will be given effect to ?

THE HON. DR. B. GOPALA REDDI :—

(a) The answer is in the negative.

(b) Does not arise.

SRI S. VEMAYYA :—అధ్యక్షా, ఈ సంవత్సరము (1956-57)లో ప్రభుత్వయాజమాన్యము క్రిందకు తీసుకున్న schools లో pay scales ఏ విధంగా ఉంటాయి ?

THE HON. DR. B. GOPALA REDDI :—జిల్లాబోర్డుల స్కేల్సు ఇవ్వాలని మా ఉద్దేశ్యము.

SRI B. SANKARAIAH :—అధ్యక్షా, అఖిలభారత ఉపాధ్యాయ సంఘం ఇదివరకు ఈ scales ను పెంపుచేయువిషయంలో కేంద్రప్రభుత్వంవారిని అడిగింది ఆ విషయము పత్రికలద్వారా వచ్చింది. అందువల్ల ఉపాధ్యాయులకు జీతాలు పెంచే విషయములో కేంద్రప్రభుత్వము ఏమైనా సూచనలు చేసిందా ?

[4th April 1956

THE HON. DR. B. GOPALA REDDI :—వాళ్లు కొన్ని సూచనలు చేశారు. ఇంకా జీతాలు ఎక్కువచేస్తే బాగుంటుంది అన్నారు. దానికి ఈ ప్రభుత్వముయొక్క బాధ్యతకూడా ఉన్నది. అందువల్ల ఆ విషయం ఆలోచిస్తున్నాము.

SRI M. RAJARAM :—అధ్యక్షా, ఉపాధ్యాయుల జీతాలు పెంచుటకు డబ్బులేదని ప్రభుత్వమువారు చెబుతున్నారు. డబ్బువచ్చినతరువాతనైనా పెంచుతారా ?

THE HON. DR. B. GOPALA REDDI :—డబ్బు సంపూర్ణంగా వచ్చిన తరువాత ఆలోచిస్తాము.

SRI PILLALAMARRI VENKATESWARLU :—అధ్యక్షా, కేంద్రప్రభుత్వమువారు పంపిన సూచనలు ఏమిటి ? ఎంతజీతము ఎక్కువ చేయమన్నారు ?

THE HON. DR. B. GOPALA REDDI :—హుమాయూన్ కబీర్ గారు కొన్ని D. O. letters వ్రాస్తూ వచ్చినారు. ఎలిమెంటరీ పాఠశాలల ఉపాధ్యాయుల జీతములు తక్కువగాయున్నాయి, హెచ్చుచేస్తే బాగుంటుంది అని మాత్రమే అన్నారు. కాని మేము ఇంత ఇస్తాము అని ఖచ్చితంగా promise చేయలేదు.

SRI PILLALAMARRI VENKATESWARLU :—అధ్యక్షా, వచ్చేది ఏమైనాఇస్తారా అని మన ప్రభుత్వంవారు note పంపించారా ?

THE HON. DR. B. GOPALA REDDI:—పంపించాము. జవాబు [illegible]

SRI M. NAGI REDDI :—అధ్యక్షా, జిల్లాబోర్డుల అధ్వర్యములో యున్న ఎలిమెంటరీ స్కూల్సులో హయ్యరుగ్రేడు పోస్టులో, సెకండరిగ్రేడువారు [illegible] వారికి హయ్యరుగ్రేడు జీతమే ఇస్తున్నదాని విషయం ఇదివరకు అడిగితే [illegible] ఆలోచిస్తాము అన్నారు. అది ఆలోచించారా ? ప్రభుత్వ గ్రాంట్సు [illegible] ఏ పోస్టులో పనిచేస్తున్నా సెకండరీగ్రేడు ప్యాసుఅయితే వారికి [illegible] ఇస్తున్నారు. అందువల్ల ఆ విధముగా జిల్లాబోర్డు స్కూళ్లలో [illegible]

THE HON. DR. B. GOPALA REDDI:—ఇది చాలా దీర్ఘమైన [illegible] qualifications ఉన్నవారువస్తే, ఆ పోస్టులకు

సరిపడ్డజీతం ఇవ్వాలా ? లేక వారికి qualifications ఉన్నవి కాబట్టి ఎక్కువ జీతం ఇవ్వాలా ? లోయరు డివిజను గుమాస్తా ఉద్యోగమునకు M. A. ప్యాసు అయినవారువస్తే, వారికి ఆగుమాస్తాకి ఇచ్చేజీతం ఇవ్వాలా ? లేక వారు M. A. ప్యాసుఅయినారు కాబట్టి ఎక్కువ జీతం ఇవ్వాలా ? అందువల్ల ఇది సాధ్యంఅయ్యే పనికాదు.

SRI PILLALAMARRI VENKATESWARLU :—ఎలిమెంటరీ స్కూలు ఉపాధ్యాయులకు జీతములు ఎక్కువ చేయుటకొరకు, కేంద్ర ప్రభుత్వమును ఆర్థిక సహాయము చేయమని కోరుటకు, మన మంత్రివర్గమునకు ఏమైనా అభిప్రాయము ఉన్నదా ?

THE HON. DR. B. GOPALA REDDI :—ఎలాంటి అభ్యంతరము లేదు.

SRI P. ANTHONY REDDI :—అధ్యక్షా, 5వ class వరకు ఉన్న Schools యొక్క Head Masters గా Secondary Grade Pass అయిన వారు ఉండాలని 1938-39 సంవత్సరములో ఒక G.O. ఉన్నది. అందువల్ల ఆ schools లో Head Masters గా చేసిన Secondary Grade వారికి Secondary Grade జీతము ఇచ్చుటకు ప్రభుత్వం పూనుకుంటుందా?

THE HON. DR. B. GOPALA REDDI :—తప్పకుండా, సానుభూతి పూర్వకంగా ఆలోచిస్తాము.

SRI S. VEMAYYA :—అధ్యక్షా, వారందరికీ కూడా గవర్నమెంటు స్కేల్సు ఇస్తే ఎంత డబ్బు ఖర్చుఅవుతుందో చెప్పగలరా?

THE HON. DR. B. GOPALA REDDI :—ఏ 2, 3 కోట్లు అయినా అవుతుందేమో.

Salaries of teachers in single teacher schools.

701—

*** 861 Q.—SRI P. GUNNAYYA :—Will the Hon. the Chief Minister be pleased to state :**

(a) whether it is a fact that the salaries of teachers on single teacher schools under Andhra Government are not in a par with those employed under Central Government ; and

(b) if so, the reasons therefor ?

THE HON. DR B. GOPALA REDDI :—

(a) The member evidently refers to disparity in scales of pay of teachers employed in Elementary Schools opened under normal expansion and of those employed in schools opened under the scheme for the relief of educated unemployed. The answer is in the affirmative.

(b) The Secondary Grade trained teachers are employed in schools opened under the scheme for the relief of educated unemployed, whereas Higher Grade trained teachers are generally appointed in other Elementary Schools. The disparity is due to the existence of difference in the scales of pay between the Secondary and Higher Grades.

SRI L. LAKSHMANA DAS.—అధ్యక్షా, Central Government నడుపుతున్న Schools లో S.S.L.C. pass అయిన వారిని వేస్తున్నారు. అదే మాదిరిగా S.S.L.C. pass అయిన వారినే single teacher schools లో ఉపాధ్యాయులుగా వేశారు, వారి జీతములలో చాలా భేదము ఉన్నది. అందువల్ల అటువంటి భేదము లేకుండా ఆలోచిస్తారా ?

THE HON. DR. B. GOPALA REDDI :—Government of India వారు ఇచ్చే ద్రవ్యముతో ఈ Single Teacher schools ను, కేవలం చదువుకున్న వారిలో ఉన్న నిరుద్యోగమును కొంతవరకు తీర్చుటకు నడుపుతున్నాము.

"It has been fixed at Rs. 40—1½—55/2—75. With the usual scale of dearness allowance as in the case of fully qualified secondary grade teachers while the untrained teachers are allowed the fixed pay of Rs. 40 plus the usual dearness allowance The intention in adopting the scale of Rs. 40—1½—55 was to recruit only secondary trained and untrained teachers who are holders of S. S. L. C. or a pass certificate in Matriculation."

SRI S. VEMAYYA.—అధ్యక్షా, ఈ Single Teacher schools ను [illegible] maintain చేయు schools ను average attendance లో [illegible] ఉన్నదా ?

4th April 1956]

THE HON. DR. B. GOPALA REDDI:—ఇవన్నీ కూడా, చిన్న చిన్న గ్రామాలలో, అసలు schools లేనిచోట, పెట్టారు. Average attendance గురించి తెలియదు. అసలు transfers లేకుండా ఆ ఊరిలోనే 3 సంవత్సరములు ఉంటానని ఉపాధ్యాయుడు గ్యారంటీ ఇవ్వాలి. అందువల్ల వారికి ప్రభుత్వం కొంత ప్రోత్సాహము ఇస్తుంది

SRI VAVILALA GOPALAKRISHNAYYA :— అధ్యక్షా, వీరిద్దరికి ఒకే qualifications ఉన్నప్పుడు, ఒకే రకపు జీతాలు ఇవ్వడానికి అభ్యంతరము ఏమి ఉన్నది ? ఈ ఉద్యోగములు జిల్లా బోర్డులు ఇస్తున్నాయి గనుక, వారికి అప్తులు వుంటే, వారిని Central Government schools కు పంపడము, కొత్త వాళ్లను రాష్ట్ర ప్రభుత్వ schools కు పంపడము జరుగుతున్నది. అందువల్ల ఇటువంటి అవకతవకలు లేకుండా ఏమైనా ప్రయత్నము చేస్తారా ?

THE. HON. DR. B. GOPALA REDDI :—వీరిద్దరికి జీతములలో తేడా ఉన్నమాట నిజమే. కాని అప్తులను Central Government Schoolsకు పంపడం, కొత్తవారిని Provincial Government Schools కు పంపడం అనేది సరికాదు. వీరు ఉన్న గ్రామములో, ఎప్పుడూ Schools అనేవి లేని గ్రామములో వీరు పోయి Schools పెట్టాలి. దానికి కావలసిన విషయములు సేకరించాలి, ఉత్సాహంగా యుండాలి. ఇటువంటి తేడాలు ఉన్నాయి కాబట్టే జీతములలో తేడా యున్నది.

Bridge near Dwarapudi in East Godavari District.

702—

* 1072 Q.—SRI T. LAKSHMINARAYANA REDDI :—Will the Hon. the Deputy Chief Minister be pleased to state .

(a) whether the Government are aware that the 'Bridge' near Dwarapudi in East Godavari District on the Dowleswaram—Samalkota Canal is in a state of disrepair ; and

(b) if so, the action taken by the Government to repair the same ?

THE HON. SRI N. SANJEEVA REDDI :—

(a) The answer is in the affirmative.

(b) A proposal to reconstruct the bridge is under consideration.

'Rammed-Earth' Houses in the State.

703—

*1021 Q.—SRI S. VEMAYYA :—Will the Hon. the Minister for Revenue be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Government have sanctioned a scheme of 'Rammed-Earth' Houses in the State now , and

(b) if so, what the details of the scheme are ?

THE HON. SRI K. CHANDRAMOULI :—

(a) The answer is in the affirmative.

(b) With a view to minimise the large number of fire accidents occurring in the State, it has been proposed to experiment a scheme for the construction of houses with Rammed-earth with technical assistance to be given in the shape of providing steel frames, clay etc. The Government sanctioned an amount of Rs. 8,196 for giving technical assistance by way of providing steel frames and giving advice regarding the clay etc., to be used for the construction of the houses. An amount of Rs. 27,000 has also been sanctioned for the grant of loans at the rate of Rs. 180 for each house under the scheme to meet the cost of the construction of the Rammed-earth houses.

SRI S. VEMAYYA :—ఈ స్కీము ఎప్పటినుంచి అమలులోనికి వస్తుంది? [illegible] ఏయే జిల్లాలలో ప్రారంభించుటకు ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నది?

THE HON. SRI K. CHANDRAMOULI :—అనంతపురం జిల్లాలోని 4 [illegible] experimental గా ప్రారంభించాము. సాధ్యమైనంత [illegible] తేవడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము.

4th April 1956]

SRI. S. VEMAYYA :—ఈ స్కీములను అమలుపరచుటకు ఎటువంటి ప్రాంతములు అనుకూలంగా ఉంటాయి ? అనంతపురం జిల్లాలోనే ప్రారంభించుటకు గల కారణాలేమిటి ?

THE HON. SRI K. CHANDRAMOULI :—ఇంకొక ప్రాంతంలో ప్రారంభించినట్లయితే అక్కడ ఎందుకు ప్రారంభించారనే ప్రశ్న వస్తుంది. Experimental గా ఒక ప్రాంతమును select చేశారు అది బాగున్నట్లయితే తరువాత అన్ని ప్రాంతాలలోను అమలుపరచుకొనవచ్చు.

Sri N. K. LINGAM :—అధ్యక్షా, అసలు ఈ స్కీము ఉద్దేశ్య ఏమిటి? Rammed earth అంటే ఏమిటి ? కొంచెం వివరిస్తారా?

THE HON. SRI K. CHANDRAMOULI :—అగ్ని ప్రమాదములకు గురికాకుండా ఉండడానికి ఆ స్కీము ఉద్దేశింపబడింది. ఇది ఇంకా experimental stage లో ఉన్నది. ఇది చూస్తేగాని ఎంతవరకు జయప్రదం అవుతుందో తెలియదు.

Sri M. RAJARAM :— Rammed earth అంటే ఏమిటి? దీని సిద్ధాంతం ఏమిటి ?

THE HON. SRI K. CHANDRAMOULI :—నిప్పుతో తగుల బెట్టినప్పటికీ తగులబడని పదార్థాలతో చేస్తారు. దానిని rammed earth అంటారు.

AN HON. MEMBER :—అధ్యక్షా, అనంతపురం జిల్లాలో 4 ప్రాంతాలలో దీనిని అమలుపరుస్తున్నామన్నారు. అవి ఏయే ప్రాంతములోనో సెలవిస్తారా?

THE HON. SRI K. CHANDRAMOULI :—అనంతపురం జిల్లాలోని 4 ప్రాంతములు. అవి ఏయే ప్రాంతములో ఇంకా నిర్ధారణ కాలేదు. Collector గారు పరిశీలించి ఆ ప్రాంతాలను select చేస్తారు.

SRI N. SRINIVASA RAO :—రాష్ట్రంలో ఏయే ప్రాంతములలో ఎక్కువగా అగ్నిప్రమాదములు జరుగుతున్నాయో పరిశీలించి, ఆయా ప్రాంతములలో ఈ స్కీమును అమలుజరుపుటకు ప్రయత్నం చేస్తారా ?

THE HON. SRI K. CHANDRAMOULI :—ఇది ఎటువంటి ప్రాంతములలో అమలుజరిపితే జయప్రదం అవుతుందో పరిశీలించాలి, ఇప్పుడు ఇంకా experimental stage లో ఉన్నది.

SRI R. B. RAMAKRISHNA RAJU :—అగ్ని ప్రమాదములకు Rammed earth కు ఏమి సంబంధమున్నదో నాకు తెలియదు. అగ్నిప్రమాదములు వచ్చినప్పుడు పైనఉన్న కప్పులు తగులబడతాయి. అటువంటిటప్పుడు Rammed earth వలన ప్రమాదములనుండి ఎట్లా తప్పించుకొనగల్గుతాము?

THE HON. SRI K. CHANDRAMOULI :—Rammed earth అనేది ఇండ్ల పైకప్పుమీదకూడ ఉపయోగించుటకు వీలుంటుంది. దీంట్లో steel మొదలగునవి ఉంటాయి. దీనివలన అగ్నిప్రమాదములు తగ్గుటకు వీలున్నది.

SRI M. NAGI REDDI :—ఒక్కొక్క ఇంటికి 180 రూ॥లు ప్రభుత్వం ఇస్తున్నదని మంత్రిగారు చెప్పారు. అసలు ఆ ఇండ్లకు ఎంతడబ్బు కావాలి? 180 రూ॥లు కంటె ఎక్కువ కావలసివచ్చినట్లయితే ఇంటియజమానులు భరించుకొనవలెనా? లేక Co-operative societies భరించాలా?

THE HON. SRI K. CHANDRAMOULI :—దీనికి ఇంకా correct గా అంచనాలు వేయలేదు. రు. 180 లు అవుతుందని ఉజ్జాయింపుగా లెక్కవేశారు.

Reservation of the specific fields of production to the handlooms.

704—

*846-F. Q.—SRI PRAGADA KOTAIAH :—Will the Hon. the Minister for Planning and Industries be pleased to state :

the action taken on the representation presented to the Governor on 11th January 1956 by the Andhra State Hand-loom Weavers' Congress, requesting the Government to recommend to the Government of India to reserve to the handlooms specific fields of production covering at least sarees and dhoties and to bring into being a financial corporation to finance the Weavers' Co-operatives to start with ?

THE HON. SRI D. SANJIVAYYA :—

The representation referred to is under consideration of Government.

ఈ జవాబు తయారైన తర్వాత నేను, ప్లానింగ్ శాఖామాత్యులు మాట్లాడి a separate Finance Corporation పెట్టేటందుకు నిర్ణయం తీసుకున్నాము.

SRI PRAGADA KOTIAH :—అధ్యక్షా, మొదటి భాగమునకు సమాధానం రాలేదండీ. చీరలు, ధోవతులు కేటాయించే విషయమై మన ప్రభుత్వం వారు ఇండియా ప్రభుత్వమునకు శిఫార్సుచేసినారా ? వారిదగ్గరనుంచి సమాధానం Finance Corporation పెట్టేలోపల ఒక Special officer ను నియమిస్తున్నా వచ్చినదా ? మన్నారు. నియమించడం జరిగినదా ?

THE HON. SRI D. SANJIVAYYA :— ఈ విషయమై ఇండియా ప్రభుత్వమునకు వ్రాసినాము. వారు ఇప్పుడు coloured sarees కు కొంత reserve చేశారు. మనం అడిగినరీతిగా complete గా reserve చేయలేదు. అది ఇంకా ఆలోచనలోనున్నది. దీనిని గురించి ఒకకమిటీని నియమించారు. ఆ కమిటీ శిఫార్సులు కేంద్రప్రభుత్వమునకు అందినవి. వాటిని పరిశీలించిన తరువాత నిర్ణయం చేస్తారనుకొంటున్నాను. త్వరలోనే Finance Corporation కు special officer ను నియమిస్తారు

SRI PRAGADA KOTAIAH :—Coloured sarees export విషయంలో Mills తయారుచేసేవాటిని మనదేశంలోనే విడుదల చేస్తున్నాయి. ఈ విధంగా చేయకుండా చూడవలసిందని గవర్నరుగారికిచ్చిన Memorandumలో తెలియజేశాము. ఆ విషయమై కేంద్రప్రభుత్వానికి తెలియజేశారా ? అట్లయితే ఏమైనా సమాధానం వచ్చినదా ?

THE HON. SRI D. SANJIVAYYA :—చేనేత పరిశ్రమకు సంబంధించి గవర్నరుగారికి సమర్పించుకొన్న నివేదికలోని అంశములను కేంద్రప్రభుత్వం వారికి తెలియబరచినాము. అక్కడనుంచి ఇంతవరకు సమాధానంరాలేదు.

SRI B. SANAKARAIAH :—Complete reservation అనేది న్యాయమే నని ప్రభుత్వం భావిస్తుందా ? దానిని గురించి ఏమేమి చర్యలు తీసుకొంటుంది ? ఇదివరకు మద్రాసు అసెంబ్లీలోనే తీర్మానం చేసినాము. ప్రభుత్వం ఏస్థాయిలో చర్యలు తీసుకుంటోంది?

THE HON. SRI D. SANJIVAYYA :—మద్రాసుప్రభుత్వం తీర్మానం చేసినదానికి అనుకూలంగానే మన ప్రభుత్వంకూడ తీర్మానించి భారతప్రభుత్వానికి పంపినది. ఇది న్యాయమైనట్టి వంటిది. తప్పకుండా చేయాలనికూడా వారికి తెలియజేశాము

Supply of Electricity to Singanamala.

705—

*969 Q.—SRI T RAMACHANDRA REDDI :—Will the Hon. the Minister for Electricity and Social Welfare be pleased to state :

(a) whether the scheme for the extension of electric power from Garladinne to Singanamala (Anantapur taluk) has been submitted to the Government ; and

(b) if so, the action taken thereon ?

THE HON. SRI G. LATCHANNA :—

(a) The answer is in the negative.

(b) Does not arise.

(a) ఈ స్కీము ప్రభుత్వానికి ఇంకా అందలేదు; అందువలన ('b') ప్రశ్నకు అవకాశంలేదు.

SRI T. RAMACHANDRA REDDI :—ఆ ప్రాంతం క్షామమునకు తరచుగుఱి అవుతూ ఉంటుందని ప్రసిద్ధికెక్కినది. ఆ ప్రాంతంలోని వారంతా సేద్యం చేసుకొనుటకు బావులపై ఆధారపడివున్నారు. విద్యుచ్ఛక్తి అక్కడ అత్యవసరం. విద్యుచ్ఛక్తి ఎందుకు పంపించలేదో తెలియచేస్తారా ?

THE HON. SRI G. LATCHANNA :—అది ఇంజనీర్ల యొక్క పరిశీలనలోవున్నది. కలదిన్నె, సింగనమల, లోల్లూరు, జమ్ములదిన్నె, చెన్నవరం, నర్సాపురం గ్రామములకు విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరాచేయడానికి సుమారు రు. 3,40 వేల ఖర్చుతో ఒకస్కీము తయారైనది. ప్రభుత్వం నిర్ణయించినటువంటి సూత్రంప్రకారంగా దీనిపై return రానందువల్ల ఇండియా ప్రభుత్వమునకు పంపలేకపోయినామని ఇంజనీరులు తెలియజేశారు.

SRI T. RAMACHANDRA REDDI :—గార్లదిన్నెకు ప్రక్కన మర్తాడు, బాగాచిపల్లె, తిమ్మన్నపేట అనే గ్రామాలలో బావులు ఎక్కువగా ఉన్నాయి. ఆ గ్రామాలనుకూడా చేర్చుతామని ఇంజనీరుగారు చెప్పినారు. [illegible] renumerative కావటంలేదన్నారేమిటి ?

THE HON. SRI G. LATCHANNA :—ఇంజనీరులు దగ్గరనుంచివచ్చిన [illegible] చేశాము. వారు ఈ గ్రామాలజాబితా ఇచ్చారు. [illegible] ప్రకారం return 8·9% అయినందువలన "మేము ఇవ్వ

లేకపోయినామని'' తెలియజేశారు. ఇప్పుడు గౌరవసభ్యులు చెప్పిన గ్రామాలలోని రైతులచేత మహాజరులు పెట్టించినట్లయితే ఈ వ్యవహారాన్ని investigate చేస్తారు.

SRI S. NARAYANAPPA :—8.9% return అయినప్పటికీ వెనుకపడిన ప్రాంతమనే భావంతో దానికి priority యిచ్చి ఈస్కీము వెంటనే అమలు జరుపుటకు ప్రయత్నం చేస్తారా?

THE HON. SRI G. LATCHANNA :—వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు priority ఇవ్వాలనే ఉద్దేశ్యంతోనే 11% ఉన్నదానిని 10% కు తగ్గించడమైనది.

SRI N. K. LINGAM :—అధ్యక్షా! ఈస్కీము తయారుచేసే పద్ధతి ఏమిటి? ఒకతాలూకావారీగానా? జిల్లావారీగానా? ఫిర్కావారీగానా? తాలూకాలకు లేకుండా పల్లెటూరులకు ఇవ్వాలనే ఉద్దేశ్యంతో తయారుచేసినారా? అసలు దీని సిద్ధాంతం ఏమిటి?

MR. SPEAKER :—A seperate question may be put.

Control of "Anthrax".

707—

*1144 Q.—SRI S. VEMAYYA:—Will the Hon. the Minister for Agriculture be pleased to state :

(a) the steps taken by the Government to control "Anthrax" in sheep in the State now ; and

(b) if so, what the nature of the remedy is ?

THE HON. SRI K. OBULA REDDI :—

(a) Vaccination of the apparently healthy stock of sheep with spore vaccine is conducted in actual out-break of Anthrax after confirmation of the disease from the laboratory. Preventive measures are also adopted for checking the out-break of this desease by vaccination with spore vaccine.

(b) No remedial measures are possible as the course of the disease is very short. Cure with the latest antibioties or sulpha drugs is still in the experimental stage.

[4th April 1956

SRI K. SUBBA RAO :—ఆఫీసులో పొరపాటుగా control of Anthrax అనే దానికి Control of Anthras అని వచ్చింది. ఆ సంగతి ప్రభుత్వానికి తెలుసునా ?

THE HON. SRI K. OBULA REDDI :—టైపుచేయడంలో తప్పు వచ్చి ఉంటుంది.

Bridge over K. C. Canal.

708—

*745 Q.—SRI B. V. SUBBA REDDI :—Will the Hon. the Deputy Chief Minister be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the bridge over K. C. Canal in 9th mile of Koilkuntla-Allagadda Road is very narrow and that the turn is a very sharp and steep one and that considerable difficulty is felt for negotiating the turn by the Motor Vehicles and Double Bullock carts ; and

(b) whether it is a fact that this was brought to the notice of the P.W.D. Executive Engineer . and the Divisional Engineer (Highways) by the Members of District Planning Committees at the meeting held in June 1955 and if so, the action taken by the officers thereon ?

THE HON. SRI N. SANJEEVA REDDI :—

(a) and (b) The answer is in the affirmative.
The matter is receiving attention.

SRI B. V. SUBBA REDDI :—అధ్యక్షా మహాశయా, ఈ వంతెనల విషయంలో P.W.D. వారికి చెప్పినప్పుడు మాకు సంబంధం లేదని High ways Department వారికి చెప్పినప్పుడు, మాకు సంబంధంలేదని చెప్తున్నారు. ఈ రెండు శాఖలు ఒకే మంత్రిగారు నిర్వహిస్తున్నారు. కాబట్టి ఇది ఏ శాఖకు సంబంధించినదో తెలియజేసి ఈ విషయమై వెంటనే చర్య తీసుకొంటారా ?

THE HON. SRI N. SANJEEVA REDDI :—Collector గారి District Planing Commitees meeting లో discuss చేసినప్పుడు Subba Reddi Garu [illegible] ఉన్నారనుకొంటాను! వారు Government [illegible] వా వరకు రాలేదు. వచ్చినప్పుడు అది ఏ శాఖలోనిది [illegible] పనికదా [illegible] పనిచేయడాని [illegible]

Occupation of Government land without permission.

709—

*893 Q.—SRI S. VEMAYYA:—Will the Hon. the Minister for Revenue be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the mother of the Village Munsiff of Rajupalem, Kovur Taluk, Nellore District is in occupation of Government land without permission ;

(b) if so, the reason for not having taken any action in Fasli 1364 ; and

(c) whether she is allowed to cultivate the same in current fasli ?

THE HON. SRI. K. CHANDRAMOULI :—

(a) The answer is in the negative.

(b) and (c) : Do not arise.

SRI S. VEMAYYA :—అంతకు ముందు ఫసలీలో గాని దరిమిలా ఫసలీలో గాని ఆ గ్రామోద్యోగి తల్లిగారుగాని బంధువులుగాని సాగుచేశారా ?

THE HON. SRI K. CHANDRAMOULI :—వేమయ్యగారు సాగుబడి చేస్తున్నదనే ముసలమ్మ 42 సంవత్సరాల క్రింద చచ్చిపోయింది. (Laughter)

SRI S. VEMAYYA :—ఆవిడ బంధువులు ఎవరైనా సాగుబడి చేస్తున్నారా అని నా ప్రశ్న ?

(No answer)

State Khadi and Village Industries Board.

710—

* 1291 Q.—SRI PRAGADA KOTAIAH :—Will the Hon. the Minister for Planning and Industries be pleased to state :

whether the Government propose to introduce a bill for making the State Khadi and Village Industries Board a Statutory one ?

THE HON. SRI D. SANJIVAYYA :—

The matter is under consideration.

SRI PRAGADA KOTAIAH :—అధ్యక్షా, ఈ విషయంలో ఇప్పటికి ఆలస్యం జరగడంవల్ల All India Khadi and Village Industries Board ఈ రాష్ట్రంలో ఈ పరిశ్రమలకోసం ఏ విధంగా తమ కార్యకలాపాలను నిర్వహిస్తున్నదో నాకు అర్థం కావడంలేదు. అందువల్ల వెంటనే మీరు State Boardను ఏర్పాటుచేసి All India Board కు, State Board కు Co-ordinated Policy ఉండేటట్లుగా ప్రయత్నం చేస్తారా ?

THE HON. SRI D. SANJIVAYYA :—చేస్తాము.

Supply of Electricity to certain villages in Hindupur and Kadiri Taluks.

711—

*979 Q.—SRI P. VENKATARAMANAPPA :—Will the Hon. the Minister for Electricity and Social Welfare be pleased to state :

(a) whether the Government propose to supply Electricity to Gorantla, Chilamathur firkas in Hindupur taluk and Mohammadabad in Kadiri taluk, Anantapur District ; and

(b) if so, when it will be executed ?

THE HON. SRI G. LATCHANNA :—

(a) and (b). A scheme for supply of electricity to Gorantla etc., villages in Gorantla firka is under formulation. Another scheme for supply to Chilamathur and Damakethepalle villages has been sanctioned by Government and it will be taken up for execution and completed during 1956-57 subject to the availability of funds The question of supply of electricity to villages in Mohammadabad firka has been investigated and a scheme will be formulated as soon as all the necessary particulars are collected from the prospective consumers.

ఎ: గోరంట్ల ఫిర్కాలో గురువారపల్లె, మాలేపల్లె, వనవోలు, గొల్లపల్లె, [illegible] గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి supply చేయడానికి ఒక పథకం తయారు అవుతున్నది. చిలమత్తూరు, దామకేతేపల్లె గ్రామాలకు supply చేసే నిమిత్తం 1956 మార్చి 31 తేదీన 1,71,900 రూపాయలు విలువగలిగిన స్కీము ఒకటి ఆమోదింపబడింది. [illegible] ఈ పథకం అమలు [illegible]. మహమ్మదాబాద్ ఫిర్కాలో

పుల్లయ్యపల్లె, ఓబులదేవరపల్లె చెరువు, జవ్వాకుల కొత్తపల్లె, మహమ్మదాబాద్ సున్నపల్లె, గ్రామాలలో ఒక Scheme జరుగుతున్నది. ఇక Superintending Engineer గారు దానిని finalise చేసి Chief Engineer గారికి పంపించవలసి ఉంటుంది.

SRI K. V. VEMA REDDI :— అధ్యక్షా, కదిరి తాలుకాలో సుమారు 500 బావులు ఉన్నాయని మంత్రిగారికి తెలుసు. ఈ ప్రాంతంలో కూడా ఎక్కువ బావులు ఉన్నాయి. బావుల ఆసరాతో వ్యవసాయం సాగిస్తూ ఉంటారు. ఈ బావుల ఆసరా వల్ల సాగుచేసే ప్రదేశానికి విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

THE HON. SRI G. LATCHANNA :—Agricultural purposes serve చేయుటకు గాను గ్రామాలకు electricity ఇవ్వాలనేది ప్రభుత్వం యొక్క ప్రధానోద్దేశ్యమని ఇదివరకు అనేక సందర్భాలలో చెప్పి ఉన్నాము. Agriculture కు ముందు ప్రాధాన్యత ఇస్తున్నాము

Repair to the supply channel from the Chintravati river to Nagalakunta.

713—

* 978 Q.—SRI P. VENKATARAMANAPPA :—Will the Hon. the Minister for Revenue be pleased to state :

(a) whether the District Collector, Anantapur has received any memorandum from the Ayacutdars of Gorantla, Anantapur District in the month of November 1955, for repairing the supply channel leading water from the Chintravati river to Nagalakunta and Ravikunta ; and

(b) if so, the action taken thereon ?

THE HON. SRI K. CHANDRAMOULI :—

(a) The answer is in the affirmative.

(b) The matter is receiving the attention of the Collector of Anantapur.

Industrial Corporation.

714—

* 459 Q.—SRI N. C. SESHADRI :—Will the Hon. the Minister for Planning and Industries be pleased to state :—

(a) when the proposed Industrial Corporation for Andhra begins functioning ; and

(b) the names of the Board of Directors thereof ?

THE HON. SRI D. SANJIVAYYA :—

(a) The Andhra State Financial Corporation has already commenced functioning.

(b) The Government have constituted the first Board of Directors of the said Corporation with the following persons as Directors :

(1) Sri Bikkani Venkataratnam (Chairman).

(2) Sri R. Prasad, I.C.S., Secretary to Government of Andhra Industries Co-operation and Labour Department.

(3) Sri V. K. Rao, I.C.S., Secretary to Government of Andhra, Finance Department.

(4) Sri S. R. Kaiwar, I C.S., Director of Industries and Commerce, Andhra.

(5) Sri P. Suryanarayana.

(6) Sri C. A. Subrahmanyam.

(7) Sri Maddi Sudarsanam.

(8) Sri P. Parthasaradhi.

(9) Sri M. Somappa.

(10) Sri T. Sundara Raghavan, Managing Director.

Sri N. C. SESHADRI :—అధ్యక్షా, Industrial Finance Corporation కు రాష్ట్రప్రభుత్వం finance చేస్తున్నదా? ఇందులో కేంద్రప్రభుత్వాని కూడా ఏ మైనవాటా ఉన్నదా ? కేంద్రప్రభుత్వం ఎంత ఇస్తున్నది ? State Government ఎంత ఇస్తున్నది ? Loans ఇచ్చే విషయంలో ఏదైన ఒక maximum limit fix చేసినారా ? fix చేస్తే, ఎంత fix చేసినారు.

THE HON. Sri D. SANJIVAYYA :—దీనిలో State Government [illegible], Reserve Bank of India 10 లక్షలు schedule banks, [illegible] banks 10 లక్షలు, others 5 లక్షలు [illegible]

4th April 1956]

SRI B. APPA RAO :—మంత్రిగారు పేర్కొన్న సభ్యులలో కార్మికుల తాలూకు ప్రతినిధి ఎవరూ ఉన్నట్లుగా కన్పించడంలేదు. పరిశ్రమలను నభివృద్ధి పరచడంలో కార్మికుల సహకారంకూడా అవసరం. కాబట్టి వాళ్ల ప్రతినిధినికూడా ఇందులోకి తీసుకొంటారా ? తీసుకోవడం అవసరమని ప్రభుత్వం భావిస్తుందా ?

THE HON. SRI D. SANJIVAYYA .—దానికి ఎవరెవరు ఉండాలి, అనేది Constitution లోనే వున్నది.

> 'Three directors nominated by the State Government, one director nominated by the Board of Directors, one director nominated by the Central Board of the Reserve Bank and three directors to be elected in the prescribed manner.'

SRI N. C. SESHADRI:-అధ్యక్షా, ఈ Finance Corporation Office ప్రస్తుతం విజయవాడలో ఉన్నది. విజయవాడలో పెట్టడానికి ప్రత్యేకమైన కారణాలు ఏమిటి ? దీనిని రాజధాని నగరములో పెడితే బాగుంటుందేమోనని నా అభిప్రాయం. దానిని గురించి ప్రభుత్వం ఏమైనా ఆలోచిస్తున్నదా ?

THE HON. SRI D. SANJIVAYYA .—దానికి ప్రత్యేక కారణాలు ఏమిలేవు. విజయవాడ అన్నింటికి central place అని, industries ఎక్కువగా ఉండేటటువంటి స్థలముఅని, అక్కడ పెట్టారు.

SRI M. RAJARAM :—అధ్యక్షా, ప్రభుత్వం nominate చేసినటువంటి ముగ్గురు సభ్యులలోను కార్మికుల తరఫున ఒక్క సభ్యుడినైనా తీసుకోనందుకు ప్రభుత్వ ఆక్షేపణ ఏమిటో సెలవిస్తారా ?

THE HON. SRI D. SANJIVAYYA ;—ఆక్షేపణ ఏమి లేదు. ఇప్పటికే nomination పూర్తిఅయిపోయింది. Second time nomination లో అవకాశం ఉన్నట్లయితే ఆలోచిస్తాము.

House sites for Harijans in Nandikotkur etc., Taluks.

715—

* 733 Q.—SRI E. AYYAPU REDDI .—Will the Hon. the Minister for Electricity and Social Welfare be pleased to state :

(a) the number of villages in which the Harijans were given pattas for house sites in Nandikotkur and Nandyal taluks of Kurnool District, and

(b) in how many more villages the land acquisition proceedings are pending in these two taluks ?

THE HON. SRI G. LATCHANNA .—

(a) (i) Nandikotkur Taluk	...	6 villages.
(ii) Nandyal Taluk	...	1 village.
(b) (i) Nandikotkur Taluk	...	20 villages.
(ii) Nandyal Taluk	...	7 villages.

(a) నందికొట్కూరు తాలూకాలో 6 గ్రామాలు; నంద్యాల తాలుకాలో ఒక గ్రామము.

(b) నందికొట్కూరు తాలుకాలో 20 గ్రామాలు; నంద్యాల తాలుకాలో 7 గ్రామాలు.

SRI E. AYYAPU REDDI :—ఎంతకాలంనుంచి land acquisition proceedings pending లో ఉన్నాయో మంత్రిగారు సెలవిస్తారా?

THE HON. SRI G. LATCHANNA :—ప్రశ్నలో time కోరుతూ సూచన ఏమి లేనందున report లో dates ఏమి ఇవ్వబడలేదు.

SRI S. VEMAYYA :—(b) లో 27 ఉన్నాయి అన్నారు. అందులో award stage లో ఎన్ని, initial stage లో ఎన్ని, pending గా ఉన్నాయో చెబుతారా ?

THE HON. SRI G. LATCHANNA :—District Welfare Officer గారి యొక్క enquiry stage లోని (b. కి సంబంధించిన) report వల్ల తెలుస్తుంది.

SRI E. AYYAPU REDDI :—గత రెండు, మూడు సంవత్సరాల నుంచి కూడా ఈ Land acquisition proceedings pending లో ఉన్నాయి. Land acquisition officer గ్రామాలలో అదనంగా వసూలు చేసేదానికి అవకాశం లేకుండా ఉన్నది. అందువలన వారు నేను ఒక్కడిని బస్సులలో పోవలసినటువంటి పరిస్థితులు వచ్చాయి గనుక నేను గ్రామాలకు రావడానికి వీలుఉండదు అని

complaint చేస్తూ ఉన్నారు. కాబట్టి land acquisition proceedings accelerate చేసేదానికి ప్రభుత్వం ఏమైనా ప్రయత్నం చేస్తుందా?

THE HON. SRI G. LATCHANNA :—ప్రభుత్వం provide చేసి నటువంటి డబ్బుతో land acquisition for house sitesకు సంబంధించినటువంటి కార్యక్రమము అంతాకూడా గత ఏడాది చాల చురుకుగా సాగింది. ఇప్పుడు ఆగి పోయాయి అంటే, ఆ జిల్లాలకు ఇచ్చిన allotment పూర్తి అయిపోయి ఉంటుందని గౌరవసభ్యులు గమనించాలి.

SRI G. NAGESWARA RAO :—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు నంద్యాల, నంది కొట్కూరు తాలూకాలలో మొత్తం 27 గ్రామాలు pending లో ఉన్నాయని చెప్పారు. ఈ 27 గ్రామాలలో గతంలో house sites కొరకు డబ్బు చెల్లించిన గ్రామాలు ఎన్ని సెలవిస్తారా?

THE HON. SRI G. LATCHANNA :—ఇప్పుడున్న report లో డబ్బు చెల్లించినట్లుగా లేదు. వేరే ప్రశ్న వేస్తే ఏదైనా చెప్పడానికి అవకాశం ఉంటుంది.

SRI N. VENKAIAH :—ఈ సంవత్సరం allotment ఉన్నది కాబట్టి ఆగిపోయిన కార్యకలాపాలను మళ్ళా ఆరంభిస్తారా?

THE HON. SRI G. LATCHANNA :—ఆగిపోవడం అనేది లేదు, అవి కొనసాగిస్తూనే ఉంటాము.

SRI N. K. LINGAM —అధ్యక్షా, Harijan Welfare Department వచ్చి 8 సంవత్సరములు కావస్తున్నది. నందికొట్కూరు తాలూకాలో ఈ 8 సంవత్సరములుగా, 20, 30 గ్రామాలలో acquisition proceedings pending లో ఉన్నవని మంత్రిగారు సెలవిచ్చారు. ఈ 8 సంవత్సరములలో 8 గ్రామాలలోకూడా పట్టాలుఇవ్వలేదు, allotment కొద్దిగాఉన్నదని చెప్పుతున్నారు. ఈ department పార్యేలోపలనైనాగాని 20 గ్రామాలలో ఇళ్ళ స్థలాలకొరకు పట్టాలు ఇస్తారా?

THE HON. SRI G. LATCHANNA :—ఇది 8 సంవత్సరములనుంచి వస్తున్న పద్ధతి. దీన్ని త్వరగా అమలుజరపడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. ఆరు గ్రామాలలో ఈ కార్యక్రమమును గతఏడాది పూర్తిచేశాము. ఈ ఏడాది, వీలైతే, అన్నీ పూర్తి చేయాలనే ఉన్నదిగాని కొంత మిగిల్చాలి అనే ఉద్దేశంలేదు. మనకు వస్తున్న డబ్బును బట్టి పని జరుగుతూ ఉన్నది.

[4th April 1956

SRI N. SRINIVASA RAO :—ఈ Land Acquisition Act ను మార్చాలి అని ఉద్దేశించిన తరువాత కనీసం 3, 4 ప్రభుత్వాలు మారినాయి ఇక ఎన్ని ప్రభుత్వాలు మారిన తరువాత ఈ Acquisition Act మారుతుందో సెల విస్తారా?

THE HON. SRI G. LATCHNNA :—Land Acquisition Act కు, ప్రభుత్వాలు మారడానికి ఏమి సంబంధంలేదు. ప్రభుత్వాలు మారినా, జరుగవలసిన పనులు జరుగుతూనే ఉంటాయి.

SRI R. B. RAMAKRISHNA RAJU :—ఈ land acquisition proceedings చాలా సావకాశముగా జరుగుతూ ఉంటాయి. ఇటువంటి ముఖ్యమైన విషయాలలో, భూమి తీసుకోవాలన్నప్పుడు, acquisition proceedings అంతా పూర్తి అయి డబ్బు ఏర్పడిన తరువాత తీసుకొంటారా, లేక ముందుగానే భూమి తీసుకొని తరువాత acquisition proceedings ఎప్పుడు జరిగినా పరవాలేదని, అది నిదానంగా చేస్తారా ?

THE HON. SRI G. LATCHANNA :— వీలైన చోట్ల, consent letters పుచ్చుకొని వ్యవహారం జరుగుతున్నది. అది లేనప్పుడు emergency rules క్రింద తొందరగా జరిపించవలసిందని instructions ఇవ్వడం జరిగింది. దానివల్ల ఈ ఏడాది, మొన్న మార్చి 31 తేదీలోగా చాలమటుకు పనులు కొనసాగించడానికి అవకాశాలు కలిగినవి.

SRI B. SANKARAIAH :—ఈ schemes ఆగిపోవడం లేదు అన్నారు ఈ సంవత్సరం grant తగ్గించేశారని రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా హరిజనులు పెద్ద ఆందోళన చేస్తున్నారు. ఇప్పుడు award stage లోకి వచ్చిన ఒక్కొక్క జిల్లాకు 50 వేలు, 60 వేలు ఉంటె, వచ్చే సంవత్సరం 10, 15 వేలుకూడ లేవని అన్నారు. అట్లాంటప్పుడు, ఇప్పుడు award stageలోకి వచ్చినవి అన్నికూడ అట్లే నిలబడిపోయేట్లు ఉన్నాయి. ఇది చాలా ముఖ్యమైన విషయము. కాబట్టి ఈ విషయంలో ఏమి చర్య తీసుకుంటారు ?

THE HON. SRI G. LATCHANNA :—మనకు వస్తున్న ఆదాయము పెరుగుతున్న కొలది, ఎంతవరకు చేయడానికి వీలుంటుందో అంతవరకు ప్రయత్నం [illegible]

[illegible]

[illegible] LINGAM :—ప్రభుత్వము ఎక్కువ allot చేయడానికి డబ్బు [illegible]. అందుచేత, ప్రభుత్వములో డబ్బులేదు ఇప్పట్లో [illegible]

హరిజనులకు ఇళ్ల స్థలాల కొరకు అర్జీలు పంపవద్దు, అని చెప్పుతూ, ఒక notification జారీచేస్తే బాగుంటుందనుకొంటాను. ఎందుచేతనంటే, బీద హరిజనులు ప్రభుత్వము ఏదో డబ్బు ఇచ్చి ఇళ్లు కొనిస్తారని దినానికి నూర్లకొలది అర్జీలు శాసన సభ్యుల ద్వారా ప్రభుత్వానికి పంపిస్తున్నారు. కనుక అటువంటి notification ఒకటి జారీ చేస్తారా ?

THE HON. SRI G. LATCHANNA :—మనము ఒక programme ను విరమించుకొంటె notification అవసరముంటుందే గాని programme నడిపించే టంతకాలము, అటువంటి notification యొక్క అవసరం ఉండదు.

SRI VAVILALA GOPALAKRISHNAYYA :—Acquisition proceedings అంతా అయిపోయి award కూడ ఇచ్చేసమయంలో డబ్బులేదనే కారణంతో అసలు మొత్తం proceedings అంతా withdraw చేయవలసిందని అంటున్నారు. దానివలన ఇదివరకువచ్చే ఇళ్ళయినాఉంటే, అవికూడ పోతున్నాయి. అందువల్ల ప్రభుత్వము sanction చేసేదానికి డబ్బులేక పోయినప్పటికి, అది ఆ ప్రజలైనా ఇచ్చుకొంటామంటున్నప్పుడు award అమలు జరుపుతారా ?

THE HON. SRI G. LATCHANNA :—Acquisition withdraw చేసే విషయంలో, డబ్బులేదనే కారణంతో withdraw చేయడమనేది జరుగలేదు. అటువంటి నోటీసు ఇదివరకుకూడ ప్రభుత్వానికి రాలేదు డబ్బు కొరతవల్ల ఎక్కువరోజులనుంచి pending లో ఉన్నవాటికి priority ఇస్తూ, ఒకటి తరువాత ఒకటి కొనసాగిస్తున్నారేగాని cancellation అనేది జరుగలేదు.

SRI PRAGADA KOTAIAH :—ఈ రాష్ట్రం మొత్తంమీద చాలా హెచ్చుగా దరఖాస్తులు వస్తున్నాయి. పూర్వము ఒకకోటి రూపాయలతో ఒక Special Fund create చేశారు. తరువాత పదిలక్షల రూపాయలు దీనికి allot చేశారు. అదే ధోరణిలో ఈ Special Fund ను ముందుకు తీసుకు పోవడానికి ఏదైనా కొంతడబ్బు allot చేసేదానికి ప్రభుత్వము పూనుకొంటుందా ?

THE HON. SRI G. LATCHANNA :—పూర్వము, ఒకకోటి రూపాయల fund అనేది permanent గా ఒక Reserve fund గా ఏర్పాటుచేసి పని చేయాలనుకొన్నారు. ఇప్పుడు ఉన్నటువంటి డైనందిన ఖర్చులుబట్టి ఏటా 54 మొదలు 56 లక్షలవరకు ఖర్చుఅయ్యేస్థితికి వచ్చింది. అందువల్ల, ఆ కోటిరూపాయల fund నుంచి కార్యక్రమము అభివృద్ధిచెందిందేగాని తగ్గలేదు. అదేవిధంగా ఈ 10 లక్షల రూపాయలుకూడ ఒక Reserve fund గా ఉంచి దానివల్ల వ్యవహారము జరుపుతుంటే బాగుంటుందనే ఆలోచనచేత మన ప్రభుత్వము 1954-55 లో ఒక

Reserve Fund ఏర్పాటుచేసింది. ఆ పదిలక్షల రూపాయలు ఒక యేడాదిలోనే ఖర్చుఅయ్యే పరిస్థితి వచ్చింది. అందువల్ల ఇప్పటి పరిస్థితులలో, ఈ current year లో ఈ house sites కు ఇంకా అదనంగా provide చేయడానికి అవకాశ మున్నదా లేదా అనే సమస్య పరిశీలనలో ఉన్నది. అది రద్దు చేయబడలేదు.

SRI. G. RAMASWAAMI REDDI :—కొన్ని గ్రామాలలో హరిజనులు అనవసరంగా house sites కు గాను applications ఇస్తున్నారు. ప్రక్క గ్రామాలలో ఇచ్చినదిచూచి ఆశపడి అనవసరంగా applications ఇస్తున్నారు. కాబట్టి, గ్రామాలలో ఈ విషయాలు విచారించి నిర్ణయిస్తారా ?

THE HON. SRI G. LATCHANNA :—ఇప్పుడు దరఖాస్తులు వచ్చిన తోడనే, acquisition ప్రారంభించే విధానము అనుసరించడంలేదు. దరఖాస్తు వచ్చినా అది అవసరమో, అనవసరమో కనుక్కొనే వ్యవహారం చేస్తారు.

SRI A. KALESWARA RAO :—విజయవాడ మునిసిపాలిటీలోనే హరిజనులకు, 252 కుటుంబాలకు, ప్రక్కనఉన్న పటమట గ్రామంలో 14 ఎకరాలభూమి 90 వేల రూపాయలకు acquire చేస్తామని 10, 12 సంవత్సరముల నుంచి వ్యవహారంజరుగుతున్నా ఇప్పుడు అది వదలిపెట్టినట్లున్నా, తరువాత ఎవరిడబ్బు వారికి తిరిగి వాపసు చేసినట్లున్నా ప్రభుత్వదృష్టిలోకి వచ్చిందా ! వచ్చిఉంటే, అది ఏ విధంగా జరిగిందో తెలవిస్తారా ?

THE HON SRI G. LATCHANNA :—ఇది నంద్యాల, నందికొట్కూరుకు సంబంధించిన ప్రశ్న అని మనవిచేస్తున్నాను.

SRI B. SANKARAIAH :—ఈ స్కీము ఇప్పుడు తీసివేయడం లేదని చెప్పారు. కాని అదనపు staff ను తీసివేయవలసిందని, ఇప్పుడువచ్చిన దరఖాస్తులు ఏ stage లో ఉంటే, ఆ stage లోనే పెట్టేస్తున్నారని చెప్పుతున్నారు. ఆచరణలో ఈ విధముగా చేయడానికిని, ఆ scheme రద్దు చేస్తాము అనే దానికిని భేదమేమి ఉంటుంది ? తరువాత ఇప్పుడు తీసుకొన్నటువంటి schemes అన్నికూడ sanction చేసేదానికి వచ్చేసంవత్సరం ఏమిచర్యలు తీసుకొంటారు ?

THE HON. SRI G. LATCHANNA :—మనకు 1955-56 లో 10 లక్షల fund ఉండినందువల్ల పనులు త్వరగా సాగించడానికిని acquisition proceedings నడిపించడానికిని special staff ను వేసినాము. ఆ fund అంతా 1955-56 లోనే ఖర్చుపెట్టాము. ఖర్చుపెట్టిన తరువాతకూడ ఆ staff ను ఉంచాలి అన్నట్లయితే ఇప్పుడు provide చేసిన డబ్బు staff కే సరిపోతుంది [illegible] కేమీ మిగలదు.

SRI G. NARASIMHA MURTY :—ఈ 8 సంవత్సరముల నుంచి, హరిజనులు ఇళ్లస్థలాలకోసం ఏర్పాటైనటువంటి ధనంలో ఇళ్లస్థలాలు కొనడానికి ఎంతసొమ్ము ఖర్చు అయిందో, ఉద్యోగస్థుల జీతాలు మొదలైనటువంటివాటికి ఎంత సొమ్ము అయిందో, ఉజ్జాయింపుగా సెలవిస్తారా ?

THE Hon. SRI G. LATCHANNA :—Notice, Sir.

SRI V. KURMAYYA :—అధ్యక్షా, హరిజనులకు ఇళ్లస్థలాలు ఇచ్చే విషయంలో, 20, 30 సంవత్సరములనుంచికూడ, మొట్టమొదట ఇది Labour Department ప్రారంభించినప్పటినుంచి, ఇళ్లస్థలాలు యిచ్చేది 10 percent కంటే దాటలేదు. Applications చాలా వస్తున్నాయి. కాని ప్రభుత్వము వద్ద డబ్బులేదు. కాబట్టి, గ్రామాలలో వారికి అసంతృప్తి కలుగజేసేదానికంటే ప్రభుత్వము ఈ house sites ఇచ్చేపద్ధతిని మానుకుంటే బాగుంటుందని అనుకొంటాను. కనుక ఈ విషయాన్ని ప్రభుత్వము ఆలోచించి ఈ పద్ధతి మానుకొంటారా ?

THE Hon. SRI G. LATCHANNA .—మానుకోవడం గౌరవ సభ్యులకు నచ్చినట్లు కనిపిస్తే, ప్రభుత్వానికి ఒక Report ఇస్తే పరిశీలిస్తాము.

SRI PILLALAMARRI VENKATESWARLU :—గత సంవత్సరం 10 లక్షల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టినట్లు మంత్రిగారు చెప్పారు. ఆ fund లోనుంచి ఖర్చుచేసినప్పటికి, దాన్ని replenish చేస్తూ, ఆ fund అట్లాగే ఉంచాలని, అది ఎప్పుడూ ఉండేటటువంటి fund అని మంత్రిగారికి గుర్తుఉన్నదా ? ఉంటే, ఈ సంవత్సరం దానికి 10 లక్షల రూపాయలు ఎందువల్ల కేటాయించలేదు ?

THE HON. SRI G. LATCHANNA .—ఎందువల్ల కేటాయించలేదో సభ్యులకు తెలుసును.

SRI PILLALAMARRI VENKATESWARLU:—బడ్జెటుపై చర్చించింది తెలుసును. కాని ఈ విషయంగురించి ఒక ప్రత్యేక instance లో ఒక ప్రశ్నవచ్చినప్పుడు, దానికి సమాధానంచెప్పుతూ, 10 లక్షల రూపాయలు అయిపోయింది గనుక ఏమి చేయలేకపోతున్నామని అంటున్నారు. ఆ 10 లక్షల రూపాయిల fund ఒక purpose తో ఏర్పాటు చేశారు గనుక దానికి ఎందువల్ల కేటాయించలేదో మాకు తెలియదు. బడ్జెటు సందర్భములో చర్చించాము అంటే అది సరియైన సమాధానం కాదు. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వము తమ అభిప్రాయము ఖచ్చితంగా చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

THE HON. SRI G. LATCHANNA :—బడ్జెటులో అన్ని పద్దులను సాకల్యంగా పరిశీలించి, ప్రతి ఒక దానికి Cut motion పెట్టి చర్చించి నటువంటి సభ్యులకు ఈ ప్రశ్న అప్పుడు ఉదయించకపోవడం అంటే నాకు అర్థం కాకుండా ఉన్నది.

SRI PRAGADA KOTIAH :—అధ్యక్షా, పదిలక్షలు reserve fund క్రింద కేటాయించారు. అందులోనుంచి ఎప్పుడు ఎంత ఖర్చు పెట్టినను, ఖర్చుచేసిన సొమ్మును తిరిగి అందులో జమకట్టాలిగదా! అధికారులు ఆవిధముగా వ్యవహరించ నందుకు వారిమీద ప్రభుత్వం ఎందుకు చర్య తీసుకోలేదు?

THE HON. SRI G. LATCHANNA :—పదిలక్షలు provide చేస్తూ, 2.6 లక్షలు అదనముగా ప్రతిసంవత్సరము provide చేసే పద్ధతికూడ అవలంభిస్తూ వస్తున్నాము. ఆ విధముగా 1955-56 వ సంవత్సరముదాకా 2 6 లక్షలు అదనముగా provide చేయడము జరిగింది. ఈ సొమ్ము Harijans కు యిళ్లస్థలాల కొరకు reserve fund గా ఉన్నప్పటికిని పని జరగడములేదనే ప్రశ్న సభ్యులలోనూ ప్రజలలోనూ సహజముగా కలిగింది అందువల్ల దానినిగురించిన డబ్బుతో ఆపని పూర్తిచేయడము ప్రభుత్వముయొక్క బాధ్యతకాబట్టి, అది పూర్తిగా ఖర్చు చేశాము.

THE HON. SRI D. SANJIVAYYA:—Sir, I would like to clarify the actual position. మామూలుగా ప్రతిసంవత్సరమూకూడ రెండు లక్షలో, మూడులక్షలో యీ fund క్రింద బడ్జటులో కేటాయిస్తూ ఉంటాము. అదికాకుండా గత మంత్రివర్గములో Harijan Welfare Fund అని పదిలక్షలతో ఒక నిధిని ఏర్పాటుచేయడమయింది. అందులోనుంచి హరిజనులకొరకు డబ్బు తీసుకోవడము, అంటే వారికి స్థలాలకొఱకుగాని, యింకా యితర విషయాలకుగాని, లేకపోతే విద్యకోసమైనాసరే, అది హరిజన సంక్షేమకార్యక్రమముల క్రింద దేనికొరకైనను సరే ఖర్చుచేయటము అనేది వచ్చినప్పుడు యీ 10 లక్షల ఫండులో నుంచి తీసుకోవడము, తరువాత తీసుకున్న డబ్బు అందులో మరలవేయుడము, ఆవిధముగా ఎప్పుడూ జరగాలి అనే ఉద్దేశ్యముతో యీ fund create చేయుబడినది. అయితే గతసంవత్సరము యీ పదిలక్షలుకూడ హరిజనులకు ఇళ్లస్థలములకొరకు ప్రభుత్వానికి డబ్బు చాలా యిబ్బందిగా ఉన్నందువల్లనూ, దానికి చాలా దరఖాస్తులు రావడమువల్లనూ, ఈ పదిలక్షలుకూడ ఆ యిళ్లస్థలాలకోసమే వినియోగించాలి, అది అంతా ఖర్చుచేసి [illegible] అనే ఉద్దేశ్యముతో దానికి ప్రత్యేకముగా staffను వేసి, యీ పని జరి[illegible] నిర్ణయము జరిగింది. ఆ నిర్ణయము ప్రకారము ఆ పదిలక్షలు ఖర్చు [illegible] [illegible] యిప్పుడు [illegible]గురించి ఆలోచించుకోవలసియున్నది.

SRI VAVILALA GOPALAKRISHNAYYA:—అధ్యక్షా, award ఇచ్చినతరువాత ప్రభుత్వానికి డబ్బు హాజరులో లేకపోయినందున స్థలముల యజమానులకు యింతవరకూ డబ్బు యివ్వలేదనే కారణముతో వారు కోర్టులకు వెళ్ళవలసి ఉంటుంది. ఇలాంటి యిబ్బందులు పడేబదులు ప్రభుత్వానికి ఎప్పుడైతే డబ్బులేదో award యిచ్చినప్పటికినీ కేసులు withdraw చేయవని కలెక్టర్లకు instructions యిచ్చారు. ఆ విధముగా యీ రోజువరకూ జరుపుతున్నారు. Award యిచ్చినట్లు నా నోటీసుకు రాలేదని మంత్రిగారు అంటున్నారు. ఆ విధముగా withdraw చేసినవి నాకు తెలిసినంతవరకు ఎనిమిది కేసులున్నవి. అందువల్ల డబ్బులేదనే కారణముచేత కేసులు withdraw చేసేబదులు award mature అయియున్నదని, వారు స్వయముగానే పెట్టుకుంటారేమోనని అడిగినవాళ్లకే యిస్తారేమో అడిగి, వారికే యిస్తే బాగుంటుందేమో, దానిని విచారించి ఆ విధముగా చేయటానికి ప్రభుత్వము ప్రయత్నిస్తుందా ?

THE HON. SRI G. LATCHANNA :—ఇలాంటి కేసులు సభ్యులకు తెలిసి ఉంటే, వాటిని ఇదివరకే ప్రభుత్వముయొక్క నోటీసుకు వచ్చియున్నట్లయితే, యిప్పటికి ఆ విషయములో కొంత పరిశీలన జరిగి ఉండేది.

Institute for manufacture of Veterinary preventive medicine.

717—

*1064 Q.—SRI N C. SESHADRI —Will the Hon. the Minister for Agriculture be pleased to state :

(a) whether there is an institute in Andhra for manufacture of Veterinary preventive medicine ,

(b) if not, how the needs of this State are met ; and

(c) the value of medicines purchased by this Department for use in this State for Veterinary purposes from outside for the year ending 1954-55 ?

THE HON. SRI K. OBULA REDDI —

(a) No, Sir The Government have started recently a Laboratory at Guntur for manufacture of vaccine for combating Ranikhet disease in poultry.

(b) The needs of the State are met by purchasing the various medicines and vaccines from the Indian Veterinary Research Institute, Izatnagar, Uttar Pradesh, the Institute

of Veterinary Preventive Medicine, Ranipet, and the Pasteur Institute, Coonoor

(c) Rs. 9,296-2-6.

SRI N. C. SESHADRI :—అధ్యక్షా, మంత్రిగారి సమాధానాన్నిబట్టి మధ్యప్రదేశ్ నుంచి, ఇంకా యితర రాష్ట్రాలనుంచి, రాణీపేటనుంచి ప్రతిసంవత్సరము కూడా కోళ్లకు కుక్కురజబ్బు రాకుండా preventive medicine ప్రభుత్వము తెప్పించడము జరుగుతున్నది. ఇదిగాక మన రాష్ట్రములో black waters disease అనేది రావటమువల్ల పశువులు చాలామటుకు చచ్చిపోతున్నవి. కాబట్టి యీ medicine యితర రాష్ట్రములనుంచి తెప్పించుకునేబదులు మన రాష్ట్రములోనే యీ preventive medicine తయారుచేయటానికి ఒక Institute open చేయించటానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తుందా ?

THE HON. SRI K. OBULA REDDI :—ప్రస్తుతం గుంటూరులోనే కోళ్లకువచ్చే కుక్కురజబ్బునుగురించి పరిశోధన చేయటానికి ఏర్పాటుచేశారు. దానిని prevent చేయటానికి vaccine కూడ తయారు అవుతున్నది. ఈ vaccine ఉపయోగముగా ఉన్నందువల్ల, యీ జబ్బు చాలాభాగము నివారణ అవుతున్నది. ఇక పశువులకు జబ్బునుగురించి ఆలోచించవలసియున్నది.

SHORT NOTICE STARRED QUESTIONS.

Names of Members of the Delimitation Commission.

699-A—.

S. N. Q. No. 1366—A. Q.—SRI PILLALAMARRI VENKATESWARLU :—Will the Hon. the Chief Minister be pleased to state :

the names of Members of the Delimitation Commission.

THE HON. DR. B. GOPALA REDDI :—

The Delimitation Commission, India, constituted by the Central Government under the provisions of the Delimitation Commission Act, 1952 has ceased to function with effect from [illegible] 1955. The residuary work of the Commission is being attended to by the Election Commission, India.

4th April 1956]

It is assisted by the following five Associate Members nominated under the Delimitation Commission Act

(1) Sri T. Viswanatha Reddy, M.P.
(2) Sri Kadiyala Gopala Rao, M.P.
(3) Sri Lanka Sundaram, M.P.
(4) Sri T. N. Venkatasubba Reddy, M.L.A.
(5) Sri N. Chendhurama Naidu, M.L.A.

SRI PILLALAMARRI VENKATESWARLU :—ఇదివరకు యీ Delimitation Committee లో Leader of the Opposition కూడ ఒక మెంబరుగా ఉండేవాడు. అలాంటప్పుడు యీ కమిటీలో Leader of the Opposition ను మెంబరుగా ఎందుకు చేర్చలేదో చెబుతారా ?

THE HON. DR. B. GOPALA REDDI :—ఇదివరకు ఉన్న Delimitation Committee లో Opposition తరఫున Leader అయిన నాగిరెడ్డిగారు, యింకొకరు గంగయ్య నాయుడుగారు, వీరు యిద్దరు ఉండేవారు. వారు యీ సారి ఎన్నిక కాబడనందున వారు యిందులో లేరు. అందువల్ల వారు కమిటీ మెంబర్లుగా cease అయినారు. తక్కిన విషయమును గురించి ఆలోచిస్తే, Act యొక్క 42 వ సెక్షను ప్రకారము కమిటీలో అయిదుగురు మెంబర్లే చాలు, అంతకంటె ఎక్కువ మంది అక్కరలేదని Election Commission వారు నిర్ణయించినట్లు వున్నది. ఈ విషయములో Election Commission వారు శాసన సభాధ్యక్షుని మెంబర్లను నామినేటు చేయమని కోరవలసియున్నది. కమిషన్‌వారు కోరకుండా శాసన సభాధ్యక్షుడు నామినేటు చేయటానికి వీలులేదు అందువల్ల యిప్పుడు ఉన్న మెంబర్ల సంఖ్యయే చాలునని కమిషనువారు ఉద్దేశించి వుండవచ్చు. Sec. 42 (1) ప్రకారము అయిదుగురు ఉండాలని వున్నది. అందువల్ల అయిదుగురు కంటె ఎక్కువ అవసరములేదని ఊరకున్నారు కాబోలు.

SRI PILLALAMARRI VENKATESWARLU :—ఈ బిల్లు యింకా act కాలేదు. Act అయిన తరువాతనే Sec. 42 (1) operation లోకి వస్తుంది. కాని క్రిందటిసారి యీ కమిటీ సమావేశము అయింది. ఆ నాడు యీ కమిటీలో Leader of the Opposition కూడ ఉండాలని Speaker గారు recommend చేశారు. కాబట్టి మరల ఈ కమిటీలో Leader of the Opposition అయినా ఉండేటట్లుగా ప్రభుత్వము సూచిస్తుందా ?

[4th April 1956

THE HON. Dr. B GOPALA REDDI :—ఇదివరకు జగరవలసిన Delimitation work యిప్పుడు అయిపోయింది. ఇప్పుడు యింక ఏమీ లేదు. మొన్న హరిజనుల విషయము వచ్చినప్పుడు పదియవ తేదీన తిరుపతిలో సమావేశ మయ్యారు. ఇంకా యీ work ఉంటే, Election Commission వారే ఆలోచించి, Speaker గారిని పలుగురు మెంబర్లను నామినేటు చేయండి అని కోర వచ్చు. అప్పుడు వారు నామినేటు చేయవచ్చును. అంతేకాని యీ లోపుగా ప్రభుత్వము చేయగలిగింది యేమీ లేదనుకుంటాను.

MR SPEAKER :—Mr. Sankaraiah wants a debate on the subject raised in Question No 715. Let there be a general question raised and I shall consider it. His request is to allow a debate on the grant of house sites to Harijans in Nandikotkur and Nandyal taluks. So I am disallowing it.

[Note :—An asterisk * at the commencement of a speech denotes revision by the Member].

II POINT OF INFORMATION re .

Strike in the King George Hospital, Visakhapatnam.

SRI G. YELLAMANDA REDDI :—On a point of information, Sir. నిన్నటి దినము నేను రెండు Adjournment Motions ను యిచ్చాను. అందులో ఒకటి విశాఖపట్టణమును గురించి Chief Minister గారు ఒక Statement యిస్తామన్నారు. వాటి సంగతి యేమి అయిందో తెలియలేదు.

MR. SPEAKER :—దానిని 5వ తేదీకి వాయిదా వేసినట్లు నాకు జ్ఞాపకము.

THE HON. Dr. B. GOPALA REDDI :—Statement ను 5వ తేదీన ఇస్తానండి.

III ADJOURNMENT MOTION re :

Collection of overdue instalments in Nandigama village.

SRI PILLALAMARRI VENKATESWARLU :—There is one adjournment motion of mine about collections in Nandigama village.

MR. SPEAKER :—You admit that those two instalments are overdue.

SRI PILLALAMARRI VENKATESWARLU :—Loans ను తిరిగి రెండు వాయిదాలలో చెల్లించవలెనని ఉన్నది.

MR. SPEAKER :—You admit that both the instalments are overdue. What is wrong with the Government in collecting overdue instalments ?

SRI PILLALAMARRI VENKATESWARLU :—"Both the instalments are overdue" అనేది కాదండి. నేను యిచ్చిన Adjournment Motion ను చదువమంటే చదువుతాను వినండి.

"వ్యవసాయక అప్పులు నందిగామ తాలూకాలో వసూలు చేసేసందర్భములో అధికారులు రెండుదఫాలుగా వసూలుచేయవలసిన అప్పును ఒకేతడవకట్టవలెనని నిర్బంధముగా వసూలుచేయుటకు పూనుకొనుటయేగాక జప్తులుచేస్తూ ప్రజలను నానా అగచాట్లకు గురిచేసి, తీవ్రమైన ఆందోళన పరిస్థితులు కల్పించినందులకు సభను వాయిదావేసి, యీ సమస్యను చర్చించవలెను" అని.

MR. SPEAKER :—On that I have written, 'Please ascertain from the Member whether the two instalments sought to be collected by coercive process have fallen due.' That is my querry. Your answer is, 'Yes'. If the two instalments have fallen overdue what is wrong in Government collecting them ? So I have disallowed the motion.

SRI PILLALAMARRI VENKATESWARLU :—ఇప్పుడు వచ్చిన చిక్కు రెండు instalments న్నూ వసూలు అయినవా అనికాదు. రెండు instalments లో కట్టుతారా అని అడిగారు. సరే రెండు instalments లో కడతామని సమాధానము చెప్పారు. యిది చాలా ముఖ్యమైన విషయము. ప్రభుత్వం యిచ్చిన ఆర్డరుప్రకారము రెండు instalments లో కట్టించుకుంటున్నారు. మొదట ఒక instalment కట్టవలసిఉన్నది. తరువాత ప్రభుతముయొక్క ఆర్డరులో (interruption)

SRI L. LAKSHMANA DAS :—On a point of order, Sir, సభ్యులు ఎవరైనా ఒక adjournment motion యిచ్చినప్పుడు, దానిని Speaker గారు disallow చేశానని చెప్పినప్పుడు, ఆ Motion ఒకసారి disallow అయిపోయిన తరువాత, motion యిచ్చిన సభ్యుడు తిరిగి దానిని గురించి మాట్లాడడమునకు వీలు అవుతుందా ?

MR. SPEAKER :—It should not be done.

IV POINT OF INFORMATION re :

Talks between Andhra and Hyderabad Ministers regarding formation of Visalandhra

SRI K. V. VEMA REDDI .—Sir, I rise on a point of information. The House is very anxious to know about the outcome of the deliberations of the meeting of the Chief Minister of Andhra and the Chief Minister of Hyderabad on the question of the change in the nomenclature of Andhra-Telangana, the location of the Andhra High Court and the question which has now arisen whether this Andhra-Telangana is a new State in the light of the definition of the clause under new State in para 1 of the Bill. The House is very anxious to know about the result of the deliberations. If they are to be kept secret I do not press it.

THE HON. DR. B. GOPALA REDDI:—ఈ దినం S. R. Bill నె general discussion అయిపోతుంది. నా reply లో ఏదైనా చెప్పవలసి ఉంటే చెబుతాను. గవర్నమెంటు తరఫున ఈ S R. Bill మీద ఒక official motion కూడా ప్రవేశపెట్టబడుతుంది. ఈ ఎసెంబ్లీవారు ఈ అభిప్రాయానికి వస్తున్నారు, ఈ సిఫార్సులు చేస్తున్నారు అని ఒక official motion పెట్టడం జరుగుతుంది. దానికి కావాలంటే amendments పెట్టుకోవచ్చును General discussion అయిన తరువాత నేను wind up చేసేటప్పుడు వివరాలన్నీ చెబితే బాగుంటుందని అనుకుంటున్నాను.

MR. SPEAKER .—To-day and tomorrow we are discussing this Bill. I mean the general discussion will take place. Because I have got nearly twenty members more to speak, it is my desire to call the Leader of the House to-morrow for reply.

THE HON. DR. B. GOPALA REDDI :—వెంకటేశ్వర్లుగారికికూడ [illegible] సాయంకాలంపూట సమావేశం అయ్యేటందుకు అభ్యంతరం [illegible] Purchase Tax Bill ను సాయంకాలం చర్చించడానికి అభ్యంతరం [illegible].

4th April 1956]

MR. SPEAKER :—All right, we shall sit in the afternoon to-day.

THE HON. DR. B. GOPALA REDDI :—Shall we sit in the afternoon ?

SRI PILLALAMARRI VENKATESWARLU :—ఇప్పుడు కూర్చుని మళ్ళీ సాయంకాలం కూర్చోవాలంటే members కు కష్టంగా ఉంటుంది, Staff కూ కూడా ఇబ్బందే కాని సభ్యులందరూ కూర్చోందామంటే నాకభ్యంతరం లేదు. అంతేగాని Purchase Tax Bill కైతే సాయం సమావేశాలు వద్దని, ఈబిల్లుకైతే కావాలనే ఆలోచనలో లేను.

MR. SPEAKER :—Three Members from the Nationalist Party want to take part in the debate. There are still some more members from the Communist party yet to speak. The Rajah Saheb wants to speak to-day at 12-30

THE HON. DR. B. GOPALA REDDI :—Yes, we may sit in the afternoon to-day and conclude the general discussion on the States Reorganisation Bill, and then to-morrow we may sit for the amendments. The official motion also will be circulated among the members and members may give their amendments, and we can discuss to-morrow and if necessary for a little while day after to-morrow about the amendments, and then conclude definitely on the 6th.

MR. SPEAKER :—It is agreed that we sit this afternoon and finish general discussion. To-morrow we take up the amendments. This afternoon we sit from 5 p.m. to 8 p.m.

V. Motion Re:

Introduction of the States Re-organisation Bill, 1956 in Parliament.

S. Brhamayya : मानेनीय अध्यक्ष। राज्य पुनर्गठन बिल पर बहेस शुरू होकर दो रोज गुजरे है। आज तीसरा रोज है। मानेनीय मुख्य मंत्री डा० गोपाल रेड्डी ने बिल को हमारे सामने रखते हुये बिल की सारी बातें बातयी है। उन्होने जोरदार और जोशीला भाषण भी दिया है। और बिल पर टीका टिपनी की। दोनों पक्ष के मेंबरों ने इसपर अपने अपने मत प्रकट किये। अब मुझे बोलने का मौका मिला है। इसके लिये मैं शुक्रिया अदा करता हूँ कि मुझे राष्ट्रभाषा हिन्दी में बोलने का अवसर दिया है।

माननीय अध्यक्ष ! राज्य पुनर्गठन का सिद्धान्त आज का नहीं है। भारत कुछ के हर प्रान्त के लोगों ने . ..

माननीय अध्यक्ष ! भारत के कोने कोने से यह नारा लगता रहा है कि भारत भाषावार प्रान्तों में विभाजित हो। लेकिन उस वक्त राष्ट्र पिता पूज्य बापूजी कहते थे कि हम पहले अस्वतंत्र भारत को स्वतंत्र बनायें बाद में इसको देखा जायेगा। पहले देश को गुलामी की जंजीरों से छुडालें तो फिर इसपर गौर किया जायेगा। इसपर यह आंदोलन बन्द होता रहा। १५ अगस्त १९४७ को' भारत को आजादी मिली। उसके बाद फिर यह आंदोलन शुरू हुआ। खासकर आंध्र में जोर शोर से यह आंदोलन शुरू हुआ। यहाँ के बहुत से लोगों ने बडी कुरबानियां की। श्री पोट्टी श्रीरामलू ने अपनी जान देदी। वह अमरजीव होगये। उसके बाद राष्ट्र पुनर्गठन का आयोग नियुक्त किया गया और उस आयोग ने भारत के कोने कोने में दौरा किया। दो साल के अन्दर उस आयोग ने अपना निवेदन यानी रिपोर्ट केन्द्रीय सरकार के सुपुर्द किया उसके अनुसार आज भारत कुल १५ राज्यों में और ५ संघीय क्षेत्रोंमें विभाजित हुआ। इन १५ राज्यों में हमारा आंध्र

और तेलंगाना का एक राज्य है। और उसको भारत के राज्यों में तीसरा स्थान प्राप्त है ओर यह बडा विशाल राज्य बना है। यह खुशी की बात है कि आज इस सिलसिले में भारत के हर राज्य में इस बिल पर बहस करने का मौका हर शासन सभा के सदस्यों को मिला है। आध्रतेलंगाना के विलीन हो जाने के बाद हमें यह सोचना है कि उसका क्या नाम रखा जाये। बिल में यह बताया गया है कि आध्र—तेलंगाना के विलीन के बात उसका नाम आंध्र तेलंगाना ही पुकारा जाये। यह भी बताया गया है कि अगर दोनो क्षेत्रो के प्रतिनिधि सहमत हो और इस नाम में परिवर्तन लाना चाहते हो तो लासकते है। इसपर तेलंगाना और आंध्र के लोग अपने मत प्रकट करने लगे। खास कर वहाँ के और यहाँ के नेता लोग यह कहने लगे कि बिल में जो नाम रखा गया है वह ठीक नही है। बेढंगा है। कल भी तेलंगाना के लोग आये थे। और वह हमारे नेताओं से मिले दोनो इकट्ठे होकर घंटों तक बात किये। लेकिन मुझे ऐसा मालूम होता है कि अभी वह कुछ तैय नही कर सके है। अभी हमारे एक सदस्य ने यह सवाल उठाया था कि इसके बारे में क्या तैय किया गया। यह यहाँ के सदस्य जान सकते है। लेकिन मुख्य मंत्री ने जवाबमें यह कहा कि अभी कुछ नही कह सकते। इस बिल पर बहेस खतम होने के बाद जवाब के मौके पर मै कहूँगा। इससे मालूम होता है कि अभी हमारे नेता इस पर निश्चय नही करसके हैं। यह खेद की बात है कि इस तरह से बेढंगा नाम रखा गया है। कोई आदमीं यह कहे कि " आवे जमजम का पानी " या " आवे गंगा का पानी " तो यह कितना बेढंगा मालूम होता है। लोग इसको सुनकर क्या कहेंगे। यही कि ऐसा कहने वाला नादान है और उसकी नादानी स्पष्ट मालूम होगी। " संग मरमर का पत्थर " का जो अर्थ होता है वही अर्थ " आँध्र तेलंगाना " का होसकता है। इसलिये यह नाम न रखा जाये। इस पर लोग अपनी अपनी राय प्रकट करने लगे हैं। कोई आंध्र प्रदेश रखने के लिये कहता है। कोई ' आंध्र " काफी बताता है। कोई " तेलगु देश " रखने के लिये कहता है। इस तरह लोग अपना मत प्रकट करने लगे है। तैलंगाने वाले कहते है कि " तैलंगाना " ही नाम रखा जाये तो अच्छा है। हाँ वह लोग कहसकते हैं। वह लोग हमारे सामने अपनी राय पेश किये हैं। हम कई बातें मानते आरहे हैं। शायद

यही देखकर वह लोग जोर दिये होंगे कि इसका नाम तेलगाना यह हैदराबाद रखा जाये। देशो के नाम संस्कृतिक विषयों को सामने रखकर रखते है किसी एक के कुछ कहदेने से कोई बेढंगा नाम नही रखसकते। आंध्र का बडा चरित्र है। तारीखे हिन्द में आंध्र का बडा स्थान है बडा नाम है। उसी को लेकर हम नाम रखे तो अच्छा है। तेलंगाने के लोगो को डरना नहीं चाहिये। इस लिये कि उन्हो ने जो कुछ भी कहा है हम उसकी करने के लिये तैयार है। उनको डरने की कोई बात नहीं है। पहले सरकार से रायलसीमावाले डरते थे कि वहां की तरक्की होसकती है या नहीं। लेकिन उन लोगो का डर दूर होगया। उसी तरह से तेलंगाने वालो का डर कुछ दिनों में दूर होजायेगा। लेकिन वह अपनी बात पर अटल है तो मुझे उस गजल का तुकडा याद आता है :

हम भले तो दुनिया भली है
वर्ना दुनिया भली नही होती

उन लोगों को यह सोचना चाहिये कि नाम में तो कोई बात नही है। हमारे देश का चरित्र है उसको दृष्टि में रखकर रखा जाये तो अच्छा है। यहाँ के कुछ 'सदस्यों ने यह मत प्रकट किया है कि नाम "आंध्र प्रदेश" रखा जाये तो मेरी समझ में भी यही नाम सुन्दर मालूम होता है। और कई कारणो से भी यही नाम रखा जाना चाहिये

बिल में यह भी बताया गया है कि अगर जरूरत हो तो प्रान्तीय संघ यानी रीजनल कमेटी भी कायम की जा सकती है। इस से भी उन लोगों को हिचकने की जरूरत नही है। क्योंकि जब यह प्रान्तीय संघ निर्मा'ण होते है तो उसमें वह अपने देश की बातें और हालत पेश करसकते है। उसके जरिये जो चाहे करासकते है। इसलिये तेलंगाने के लोगों की हिचकने की जरूरत नहीं है। इस लिये भी वह लोग इस मांग पर जोर न दें।

बिल में यह बताया गया है कि रीजनल कमेटीस भी रखी जासकती है। कुछ लोगों ने यह कहा है कि इसकी जरूरत नही है। लेकिन मेरे ख्याल में इसकी जरूरत है। देश को ५ अंचलों में बाटा गया है पूर्वी' उत्तरी पश्चिमी दक्षिणी और मध्य। इन पांचों अंचलों में देश का विभाजन हुआ है। [illegible] नाम दूसरे से अन्याय न करसके। नदी या पानी या सरहदों के बारे

में झगडे होसकते हैं। यह परिशद वह तय करेगा। इस वजह से इस परिशद की जरूरत है। हमारा आंध्र तेलंगाना दक्षणी अंचल में आयेगा। इस वजह से भी मै सहमत हूँ।

एक और बात यह है कि यहाँ सरहदो की हदबन्दी के बारे में हलचल मच रही है। खासकर मैसूर में बल्लारी जो मिलाया गया है वह हमारा है। इसका डेढ सौ साल का चरित्र है। उसको देखें तो मालूम होगा कि बल्लारी आँध्र का है। वह किसी भी हालत में मैसूर का नही होसकता। कल से बल्लारी के बारे में बाज सदस्यों ने कहा, सिर्फ एक आदमी की वजह से बल्लारी में इतना आदोलन हुआ और उसको मैसूर में मिला दिया गया। राज्य पुनर्गठन आयोग ने भी यह बताया कि खूब सोच विचार के बाद ही बल्लारी को आँध्र में मिलाया गया है। लेकिन न जाने बाज बुजरगों ने इसका किस तरह से एक बुड्ढा अर्थ निकाला और बल्लारी को तेजकर मैसूर में मिलादिया। आप बल्लारी म्युनिस्पालटी को देखलीजिये। वहां ३२ के ३२ के कौन्सलर्स आंध्र के है। उसमें एक भी कंनड नही है। इस बात के मद्देनजर भी केन्द्रीय सरकार यह तय करसकती है कि बल्लारी आंध्र का है और किसी भी हालत में मैसूर का नहीं होसकता। अब जो बल्लारी को मैसूर में मिलादिया है उसके लिये हमें चुप न रहना चाहिये। हमको जो कारयावाही करना है वह करेंगे। उसके आंदोने के लिये हमारे सदस्यों को और आंध्र के हर एक जिले के लोगों को कमर कसकर आगे बढना चाहिये कि बल्लारी की किसी भी आध्र को मिले। इसी तरह से उडीसा की सरहद में पर्लाकिमिडी बरहमपूर के हलाके है॥ वह भी कई साल से आंदोलन करते आरहे हैं। वहां के लोगो को रोज के कारोबर में तकलीफों का सामना करना पड रहा है। जनता को जो सुविधा मिलनी चाहिये वह नही मिलती। हम उनकी तकलीफों को जानते हैं। फिर भी कुछ नही कर सकते। नही मालूम कि केन्द्रीय सरकार आगे चलकर क्या करेगी। सरहद संघ या दूसरे संघों के सामने यह बात रहनी चाहिये कि किसी के साथ अन्याय न हो। इसी तरह से दक्षिण में कुछ हिस्से टामिलनाड में रहगये हैं। बकसर और चांदा भी मध्य प्रदेश में रहगया है। इस तरह से हमको यह देखना है कि आंध्र के इलाके

कहांकहां रहगये है। उनको दृष्टि में रखकर जो कुछ करना है वह करें। पीछे न हटें।

यह बात भी सामने आई है कि हाइकोर्ट कहाॅ' रखा जाये। इसपर बहुत से लोगो ने मत प्रकट किये है। कोई कहता है कि हैदराबाद मे रखें। कोई कहता है कि अगर उसको हैदराबाद में रखा जाये तो उसका एक ब्रांच गुंटूर में रखा जाये। या अगर गुंटूर में हाइकोर्ट रखा जाता है तो उसका एक बेन्च हैदराबाद में रखा जाये। ईस तरह से मत प्रकट किये है। मै इमसे सहमत नहीं हूॅ। हमको यह मानलेना चाहिये कि हैदराबाद ही में हाइकोर्ट रहे। यहा पर ब्रांच रखने की कोई जरूरत नही है। गुंटूर में कई बातों की कमी है। यहा पानी की कमी है। रहने की कमी है। हम गुंटूर में ब्रांच रखकर क्या करेंगे। हां यहां के कुछ स्वार्थी' वकील है जिनके यहां मकान आदि है उनका कहनाहै गुंटूर में रखा जाये ताकि उनकी आमदनी बंधी रहे। इसी तरह से हैदराबद के लोग भी डरते है कि आंध्र के वकील साहबान आने के बाद उनकी आमदनी में कमी होगी। उन लोगों को डरने को जरूरत नही है। आज वहां २० २५ उदू' वकील होगे। लेकिन उनकी बातो को लेकर मतभेद प्रकट नही करना चाहिये। हम लोगों को एक मत से कहना चाहिये कि हाइकोर्ट हैदराबाद ही में रहे। यहा न बेंच रखा जाये न हाइकोर्ट रखा जाये।

राजधानी की बात है। राजधानी के बारे में सब एक मत से कहने लगे है कि राजधानी हैदराबाद में हो। मै भी इससे सहमत हूॅ। इस वजह से कि हर प्रान्त में राजधानी ऐसे ही प्रान्त में हो जहाँ हर तरह की सुविधा हो। रहने सहने खाने पीने सब बातो को नजर में रखकर राजधानी चुन्ना है। इस बारे में तो मतभेद नहीं है कि राजधानी या केपीटल किसी दूसरी जगह रखा जाये। हैदराबाद में रखने के लिये तो सब ने एकमत प्रकट किया है।

कौनसल की बात है। जैसे हमारी विधान — सभा है उसके अप्पर हाउस को कौन्सल कहते हैं। आज यह आध्र में नही है इस वजह से कि आंध्र विधान - सभा छोटी है। पहले सब कंपोजिट स्टेट मदरास था तो उसमें थी। आंध्र अलग होजाने के बाद कौनसल कायम नहीं की गई चाहते हैं कि वहां भी कौनसल हो। इस वजह से कि हमारे विधान

सभा की संख्या १९५ है यह ३०१ होजायेगी। ३०० सदस्यों की विधान सभा के लिये कौनसल की जरूरत है। क्योकि कौनसल में ऐसे ही लोगों को रहने का मोका मिलता है जो बुजर्ग होते है' जानकारी रखते है और विद्वान होते है। ऐसे लोगों के रहने से यह हमको कई तरह से सलाह देसकते है कि राज्य की तरकी किस तरह से हो। वह अपने राज्य को आगे बढा सकते हैं। इस वजह से कौनसल की जरूरत है।

इस अवसर पर मै एक और बात अल्प संख्या यानी माइनारिटीज के बारे में कहना चाहता हूँ। मै अकसर हैदराबाद जाता हूँ तो वहां के दोसतों से मिलता हूँ। वहॉ के मुसलमानो को कुछ डर है। वह आंध्र और तेलंगाना को मिलाने के लिये सहमत तो है। लेकिन वह यह कहते है कि आप लोग यहा आने के बाद माइनारिठीज के साथ क्या सुलूक करना चाहते है। वह कहते है कि हमको तकलीफों' का सामना करना पडेगा। यहां अभी हम तकलीफ में है। खासकर तालीम के बारे में सोच लीजिये। अभी केन्द्रीय सरकारे ने यह तय किया है कि वहां की उसमानिया युनिवर्सिटी को हिन्दी युनिवर्सिटी बनाया जाये। इससे भी वहां के माइनारिटीज वहा के मुसलमान डरजाते है। केन्द्रीय सरकार ऐसा क्यो कर रही है समझमें नही आता। आप हिन्दी युनिवर्सिटी वनासकते है। लेकिन उसमानिया युनिववर्सिटी को हिन्दू युनिवर्सिटी के रूप में बदलना ठीक नही है। इस से उन लोगो के जिलों में वडा दर्द होगा बहुत रंज होगा। इस तरह से वहां की युनिवर्सिटी को बदलने की जरूरत नही है। हैदराबाद वडा शहर है। १० लाख की आबादी है। वहां बडे बडे मकान है। उन मकानो में आप युनिवर्सिटी को रख सकते हैं। उसमानिया युनिवर्सिटी को निकालने से खासकर माइनारिटीज को नुकसान होगा। मै अपनी सरकार से प्रार्थना करता हूँ कि केन्द्रीय सरकार तक यह बात पहुँचादे कि उसने जो फैसला इस बारे में किया है उसको बदलने की जरूरत है। हिन्दी युनिवर्सिटी कायम की जासकती है। मैं हिन्दी का अनुयायी हूँ। उसमानिया युनिवर्सिटी को हिन्दी में बदला जाता है तो मुझे खुश होना चाहिये। लेकिन मै होता क्योंकि इस से वहां के लाखों लोगों को नुकसान और रंज होता है। इस तरह से बदलना ठीक नही है।......

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi इस बिल में का जिकर नही है। आंइदा इस बारे में क्या होगा मालूम नही। लेकिन बिल में तो कुछ जिकर नही है।

Sri S. Brahmayya :—आम चुनावो के बारे में यह बताया गया है कि तेलंगाना में १९५७ में आम चुनाव होंगे। और जो लोग चुने जायगे वह लोग आकर आंध्र असंबली में मिलेंगे। यह ठीक है। उनकी अवधी ३ साल रखी जाती है या ५ साल रखी जाती है मेरी समझमें नही आया। अगर ३ साल रखी जाये तो इस से देश के दूसरे प्रान्तों से तेलंगाना अलग होजायेगा। अगर दूसरे प्रान्ती के साथ यहां के चुनाव न हों तो यह ठीक नही है। जनरल एलेकशन देश में एक साथ ही होना चाहिये। अगर चाहे तो इस तरह का संशोधन पेश करसकते है कि हमारा चुनाव जो १९६० में होने वाला है उनकी बजाये १९६२ में हो। और केन्द्रीय सरकार भी इसकी मान सकती है।

आखिर में मैं एक बात कहकर रूखसत होना चाहता हूँ। वह यह कि भाषावार प्रान्न क्यों बनते है। हर प्रान्त को आर्थिक आधार पर मजबूत बनाने के आदेश ही से भाषावार प्रान्त बनने है। पंडित नेहरूजी का कहना है कि हमारी अर्थ व्यवस्था आइँदा समाज वादी होगी। उसीके लिये राज्य पुनर्गठन आयोग कायम किया गया। और राज्य पुनर्गटना की गई। उसके लिये हम लोगों को भारत में बहुत कुछ करना है। हर प्रान्त की तरक्की तब ही होसकती है जब वहां के लोग इसपर गौरसे कमर कसकर आगे बढें। इस लिये मुझे आप से यही कहना है कि हमारे जो नये प्रान्त १ अकटोबर से बनने वाले हैं हम इस बात की कोशिश करें कि हमारे इन प्रान्तों के लिये देश के लिये राष्ट्र के लिये हर तरह की कुरबानियां दें और उनकी तरक्की के लिये जो कुछ करना है वह करें। बस यही कहकर मै रूखसत होता हूँ।

SRI PILLALAMARRI VENKATESWARLU :— బ్రహ్మయ్య గారు ఏమి మాట్లాడారో ఇంతవరకూ మాకెవ్వరికీ తెలియలేదు. వారు మేమంతా వినడానికే మాట్లాడారు అనుకుంటాను. Substance ఏనా చెబితే బాగుంటుంది

SRI S. BRAHMAYYA :— నేను ఎందుకు హిందీలో మాట్లాడానంటే మనం విశాలాంధ్ర ఏర్పాటుతో హైదరాబాదు వెళ్ళబోతున్నాం హైదరాబాదులోయున్న శాసనసభ్యులలో చాలామంది హిందీలోనూ, ఉర్దూలోనూ మాట్లాడతారేగాని పట్టుమని 10 మందైనా తెలుగులో మాట్లాడేవారు లేరు. ఇకమీదటనైనా రాజభాషగా పరిగణింపబడుచున్న హిందీని మనంకూడా అలవర్చుకుని మీరందరూ కూడా మాట్లాడడానికి ప్రోత్సాహకరంగా యుంటుందని నేను హిందీలో మాటాడాను.

SRI VAVILALA GOPALAKRISHNAYYA :— అధ్యక్షా! మనం తెలుగుభాషలో మాట్లాడాలనే ఆంధ్రరాష్ట్రంకొరకై ఆందోళనచేసి రాష్ట్రం సాధించుకున్నాం. అంతేకాని ఉర్దూనేర్చుకుని ఉర్దూలోకి వెళ్లుటకుకాదు. తెలంగాణా ప్రజలుకూడా తెలుగులో మాట్లాడాలనే ఉద్దేశ్యంతోనే విశాలాంధ్రలో చేరడానికి అంగీకరించారు.

SRI A. KALESWARA RAO :— మనము సమిష్టి మదరాసురాష్ట్రంలో యుండగా మనకర్థమయినా కాకపోయినా మళయాళీలు, తమిళులు వారిభాషలో మాట్లాడేవారు. కొంతమంది ఇంగ్లీషులోకూడా మాట్లాడుతూవచ్చారురు. జాతీయ భాషలో మాట్లాడడానికి హక్కున్నది. తెలిసినంత తెలుస్తుంది.

SRI L. LAKSHMANA DAS :— అధ్యక్షా, ఈనాడు మనం ఆంధ్ర దేశంయొక్క నూతనచరిత్రకు నాందిగా యీ Bill విషయంలో ఆంధ్రరాష్ట్రం యొక్క భవిష్యత్తు ఏవిధంగా ఉంటుంది, ఆంధ్రజాతి ఏవిధంగా ఉండాలి అనే విషయాలపైన మనం ఒక చరిత్రాత్మకమైన నిర్ణయం యీవేళ చేసుకుంటున్నాం. ఆంధ్రజాతి నిజముగా చాల అదృష్టమైన జాతియే ఒకప్పుడు ఆంధ్రజాతికి ఒక బ్రహ్మాండమైన చరిత్ర ఉండేది. మళ్లీ అటువంటిచరిత్ర సంపాదించుకోడానికి మేమంతా కృషిచేయవలసిన రోజులు వస్తున్నాయి. దానికి నాందిగా ఈ bill ను తెచ్చారు. అయితే మనం యీనాడు ఒక చరిత్రను సృష్టించుకుంటున్నప్పుడు ఒకవిధంగా ఆనందిస్తున్నాం. మన ఆంధ్రజాతి ఎక్క డెక్కడున్నదో అందరమూ ఒకచోట కూర్చుని అందరమూ ఘన పరిపాలన మనం చేసుకుందాం, మనయొక్క భవిష్యత్తు మనం సరిదిద్దుకుందాం

అనే విషయంలో మనం ఏకగ్రీవంగా ఆనందంతోవున్నాం. రెండో ప్రక్క విచారంకూడా కలుగుతూనే ఉన్నది. ఆంధ్రరాష్ట్రం ఏర్పడేటప్పుడు ఆంధ్రరాష్ట్రం ఎప్పుడు ఏర్పడుతుంది ? విశాలాంధ్రలో మనం ఎప్పుడు కలుస్తాం అనే ఆతురతతో మన ఆంధ్ర సోదరులు అందరూ నిరీక్షిస్తూ ఎంతో ఆశతో కూర్చొని ఉన్నారు. ఈనాడు యీ bill ప్రకారం వారికి ఒక నిరాశ కలిగింది. వారి నిరాశ చూస్తుంటే వారు పడుతున్న కష్టాలు చూస్తుంటే మనకుకూడా చాలా బాధాకరంగా ఉన్నది యింత పెద్దరాష్ట్రం ఏర్పాటు చేసుకుంటున్నాం అనే ఆనందంకంటే మన సోదరులు అన్యాయంగా యితర రాష్ట్రంలో ఉండిపోయారే, వారిని ఎప్పుడు మనలోకి చేర్చుకోగలుగుతాము, వారిని ఏ విధంగా మన రాష్ట్రంలో కలుపుకోవాలి అనే ప్రధానమైన విషయం మనం అందరముకూడా యీ నాడు ఆలోచించుకోవలసిన అవసరం ఉన్నదని మీ ద్వారా సభ్యులందరికీ మనవి చేస్తున్నాను ఈ నాడు ఏమాత్రమైనా మనం అశ్రద్ధ చేస్తే, మన తెలుగు భాగాలు మనం సంపాదించుకోలేకపోతే, చరిత్రకారులు మనలను చాలా బలహీనులుగాను, మనలను అన్యాయం చేసినవారముగాను, నిందిస్తూ వ్రాస్తారని నేను భావిస్తున్నాను అందుచేత మనము ముఖ్యంగా గమనించుకోవలసినది యేమిటంటే, మన సరిహద్దులలో ఎక్కడెక్కడ తెలుగు జాతి ఉన్నది, వారు అన్యాయంగా అక్కడక్కడ ఉంచబడ్డారే అనే విషయం మనం ప్రధానంగా ఆలోచించుకోవలసిన సమయం యిది. దానిని గురించి మన సోదర శాసనసభ్యులందరూకూడా ఎటువంటి త్యాగానికైనా వెనుదీయవలదని హెచ్చరిక చేస్తున్నాను. ఈ నాడు మనకు ఉత్తరాదినున్న ఒరిస్సా ప్రాంతంలో 10 లక్షల తెలుగు జనాభా అన్యాయంగా British ప్రభుత్వంయొక్క నిరంకుశ విధానమువల్ల వారందరూ ఒరిస్సా రాష్ట్రంలో కలుపబడిన సంగతి, ఆనాటి మద్రాసు ప్రభుత్వం, ఆనాటి ఢిల్లీ ప్రభుత్వంకూడా దానిని తీవ్రంగా నిరశించిన సంగతి సభ్యులందరూ తెలుసుకోవాలని నేను కోరుతున్నాను. ఒక నిదర్శనగా పర్లాకిమిడి విషయంలో నేను మనవి చేస్తున్నాను. విషయంలో ఆ నాడు కేవలం అన్యాయంగా పర్లాకిమిడి కలిపారని, పర్లాకిమిడి జమిందారుని తృప్తిపరచడానికే కలిపారనే విషయం స్పష్టంగా record చేయబడివున్నది. ఆ నాడు Boundary Commission కు President గా ఉన్న O'Donnel చెప్పిన విషయం మనవి చేస్తున్నాను. దానిని బట్టి విచిత్రంగా ఉన్నదంటే,

Mr. O'Donnell, President of the Orissa Boundary Committee, however, in a remarkable minute of dissent emphatically disagreed with their view and that language and race are abiding factors and ultimately of far greater importance than the reaction of the Zamindar Half of the total population is Telugu by race and Telugu is the mother-tongue of nearly two-thirds and subsidiary language in every forty-five thousand persons

ఆ విధంగా అయనేకాకుండా ఆ నాడు Major Attlee కూడా ఒక విషయం చెప్పుతున్నారు. ఆయనకూడా Boundary Committee Member.

Major Attlee, one of the members of the joint select committee of Parliament observed

"We have great sympathy with the desire of the Rajah of Parlakimidi for the inclusion of his estate in the province, but in view of the racial and linguistic composition of the population therein contained we are unable to recommend that his desire should be acceded to"

ఈ విధంగా ఆ నాడు British ప్రభుత్వం వేసిన Member లే పర్లాకిమిడి తెలుగు ప్రాంతం, నూటికి 50 మందికి పైగా తెలుగు జాతి ఉన్నది, నూటికి 75 మంది తెలుగు మాట్లాడే వారున్నారు, అని ఖచ్చితంగా చెప్పిన తరువాత Sir Samuel Hoare పర్లాకిమిడి జమీందారు పలుకుబడికి లోనై ఆయనను సంతృప్తి పరచడానికి పర్లాకిమిడి భాగం ఒరిస్సాలో కలిపిన విషయం ఆంధ్ర జాతి మరచిపోలేదు. ఆనాడు మద్రాసు ప్రభుత్వం ఢిల్లీ, ప్రభుత్వంకూడా దానికి protest పంపించింది. అందుచేతనే ఈనాడు అటువంటి భాగాలు కేవలం మనకు న్యాయంగా రావలసిన భాగాలు ఒరిస్సాలోనో లేకుంటే యితర రాష్ట్రాలలోనో ఉండిపోయినప్పుడు [illegible] విశాలాంధ్ర వస్తున్నదనే పెద్ద రాష్ట్రాన్ని ఏర్పాటు చేసుకుంటున్నామని [illegible] అర్థం ఏవిధంగా లభిస్తుందని మీ ద్వారా [illegible] నేను ప్రశ్నిస్తున్నాను

అందుచేత, అధ్యక్షా, యీ విషయంలో మాత్రం కట్టుదిట్టంగా మనం ఢిల్లి ప్రభుత్వం పైన సరైన ఒత్తిడి తీసుకువచ్చి ఈ boundary అటు ఒరిస్సాకుగాని ఇటు మద్రాసుకుగాని పోకుండా చూడాల. కేవలం బళ్లారి విషయంలో ఫజులాలీ కమీషను చెప్పింది. మనం కొన్ని కోట్ల రూపాయలు అక్కడ ఖర్చు పెట్టాం. మన రాయలసీమ యొక్క భాగాలు గురించి దాని భవిష్యత్తును సరిదిద్దు కోసం బ్రహ్మాండమైన project అక్కడ మనం నిర్మించుకున్నాం. దానిని control చేసుకోడానికి, దానిని పరిపాలన చేసుకోడానికీ ఆ భాగం మనకు యివ్వ వలసినదని Commission చెప్పినప్పటికీకూడా ఈనాటివరకూ ఆ భాగం మనకు రాలేదంటే, అది చాలా విచారకరమైన విషయం. అదేవిధంగా మనకు Kolar District ఉన్నది. ఈవిధంగా మన సరిహద్దులలో మన తెలుగుజాతి నూటికి 50 పైగా ఉంటే యీనాడు ఢిల్లి ప్రభుత్వంవారు 100 నూటికి 70 మంది ఉంటే యిస్తాం అంటున్నారు. ఇది ఏమి న్యాయం అని అడుగుతున్నాను. లేకుంటే తాలూకా వారీగా గాని, firka వారీగా గాని తీసుకుని referendum పెట్టాలని కోరుతున్నాను. Boundary Commission ను వెంటనే వేయడానికి అభ్యంతరం ఉంటే referendum కు అయినా మేమందరం సిద్ధమే. దాంట్లో న్యాయాన్యాయాలు ప్రజలే తీర్చగలరు. ప్రజల ఉద్దేశం ప్రకారమే వెళ్ళాలనే విషయంలో అందరంకూడా గట్టి ఒత్తిడి తీసుకునిరావాలి. నిన్ననే ఆనాడు London లో Boundary Committee కి వెళ్ళిన డాక్టరు గిడుగు సీతాపతిగారు ఉత్తరం వ్రాశారు. ఆయన appeal చేశారు. ఆనాడు London లో ఆయన ఆంధ్ర ప్రజలతరఫున సాక్ష్యంయిచ్చారు. ఆయన వ్రాసిన విషయం 4 పంక్తులు చదువుతాను.

"As President of the Taluk Board of Parlakimidi of 1933-34, and as one of the leaders of the Telugu movement then I was in close touch with almost all the villages of the Taluk, then as a member of the delegation representing Parlakimidi I appeared before the Committee on Orissa at London. I was asked by Sir Samuel Hoare to prepare a tabular statement of linguistic figures for all villages in a map marked out by him. I prepared the statement quoting figures from the village

statistics which showed that even in the area marked out by him the Telugu population is far more than fifty per cent."

ఈవిధంగా ఆయనకూడా వెళ్లి సాక్ష్యం యిచ్చారు. అక్కడున్న figures విషయం తీసుకుంటే అక్కడ గ్రామాలలో ఉన్న population, పర్లాకిమిడి population తీసుకుంటే, మొత్తం తాలూకా population 1,03,529 మంది ఉన్నారు. వాంట్లో తెలుగువారు 63,015 మంది, ఒరియావారు 33,?07, సవర్లు 6,907 ఉన్నారు. Percentage తీసుకుంటే తెలుగువారు 60.9, ఒరియాలు 32.5, సవర్లు 6.6 ఉన్నారు. ఇక గ్రామాలు తీసుకుందామంటే, తాలూకా అంతటికీ మొత్తంమీద 253 గ్రామాలుంటే అందులో 53% కంటె హెచ్చుగా తెలుగు population ఉన్న 120 గ్రామాలు, ఒరియాలున్నవి 51 గ్రామాలు. ఆవిధంగా చూసుకుంటేగూడ పర్లాకిమిడి యివ్వాళ ఎందుకు ఆంధ్రలో కలియలేదు అన్న విషయంలో ఆంధ్రప్రభుత్వం గట్టిగా శ్రద్ధవహించాలని కోరుతున్నాను. ఒకప్పుడు ఇతరరాష్ట్రాల భాగాలు ఆంధ్రదేశంలో ఉంటే ఇటువంటి populationతో వాళ్ళుంటే తప్పకుండా తీసుకుపోవచ్చని కోరుతున్నాను. వాళ్లది మనము అన్యాయంగా తీసుకోవాలనే కోరిక కాదు. కాని న్యాయంగా ధర్మంగా మనకు రావలసిన గ్రామాలు వారికి ఎక్కడో ఢిల్లీలో ఉన్న పలుకుబడితో, ఏ కారణంచేతనో తీసుకుపోయినప్పుడు ఆంధ్రజాతి సహించదు. అటు పర్లాకిమిడిగాని యిటు బళ్లారిగాని ఖచ్చితంగా తెలుగుజాతి హెచ్చుగావున్న ప్రదేశాలు గనుక యీనాడు వాటిని ఆంధ్రదేశంలో కలుపనప్పుడు ముందు ముందు ప్రమాదాలు యీ ప్రాంతాలనుంచే వస్తాయని నేను ప్రభుత్వానికి గట్టిగా హెచ్చరిక చేస్తున్నాను. అందుచేత యీ విషయంలో ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ ప్రభుత్వంతీసుకుని ఈ Boundary విషయంలో ఎటువంటి అలక్ష్యంకూడా చేయకుండా న్యాయమైన ధర్మమైన యీ కోర్కె నెరవేర్చుకోడానికి ప్రయత్నం చేయాలని నేను మనవి చేస్తున్నాను. తరువాత యీ ప్రాంతం విషయంలో ఆంధ్రజాతి అందరం కలిసి పనిచేసుకుంటాం అంటూన్నప్పుడు ఆంధ్రప్రదేశ్ అని పేరుపెట్టుకోడానికి బదులు ఆంధ్ర తెలంగాణా అనే పేరుపెట్టుకోవడంలో ఏమి న్యాయంవున్నది? ఈ విధంగా మనం అతుకుల బొంతమాదిరిగా ఏర్పాటు చేసేకంటే హృదయపూర్వకంగా కలిసి పనిచేసుకున్ననాడే ఆంధ్రజాతి బాగోగుల గురించి చూసుకోడానికి ఎక్కడెక్కడ వెనుకబడిన ప్రాంతాన్ని అభివృద్ధి చేసుకోవలసిన బాధ్యత మనందరిపైన ఉన్నదనే విశ్వాసంతో మనం కలవాలి.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ అని పేరు పెట్టే విషయములో మనతోబాటు హైదరాబాదు సోదరులు కూడా హృదయపూర్వకముగా అంగీకరించవలెనని ప్రార్థిస్తున్నాను. ఇది చాలా బాగానే ఉంటుంది. ఆ ప్రాంతములో పుట్టిన బమ్మెర పోతనామాత్యుడు పేరును సృష్టించాడు. అందుచేత దానికి ఏమీ అభ్యంతరము లేదు. దానిని అంగీకరించవలెనని కోరుచున్నాను.

హైకోర్టు విషయములో రెండు బెంచీలు అవసరము లేదు. ఒకచోటున వంటపెట్టి పదిచోట్ల భోజనం చెయ్యడంవల్ల స్నేహమునకుగాని ఒకరినొకరు అర్థము చేసుకోడానికిగాని అవకాశం లేకుండాపోతుంది. కాబట్టి ఒకే హైకోర్టు, అదిన్నీ గవర్నమెంటు సీటు ఉన్నచోటనే ఉండవలయును.

ముఖ్యంగా నేను చెప్పేది ఏమిటంటే 51% ఉన్న భాగములను చేర్చుకోవడములో కూడా బౌండరీలలో రెండు ప్రక్కలా minorities ఉంటారు. ఈ బిల్లులో వారికి ప్రత్యేక provision ఉండవలెను. పది మైళ్లు area లో పరిపాలన సక్రమముగా జరగడానికి బౌండరీ కమిటీలు form చేసి ఆ కమిటీలను ఉభయ ప్రభుత్వాల మంత్రులు, శాసనసభ్యులతో ఏర్పాటుచేసి అక్కడ జరుగుచున్న అన్యాయాలను అరికట్టవలసి ఉంటుంది.

తరువాత ఢిల్లీగవర్నమెంటువారు ఒక రాష్ట్రమువారు ఇంకొక రాష్ట్రమును అర్థము చేసుకోవడానికి Zonal Councils ను వేయనుద్దేశిస్తున్నారుగాని మనను Orissa తో సంబంధములేకుండా చేస్తున్నారు. ఒరిస్సాతో ఎప్పటికప్పుడు మనకు సంబంధము ఉండి తీరుతుంది. కాబట్టి ఆ Zonal Councils లో ఆంధ్రప్రదేశ ప్రతినిధిఉండేటట్లు చేసుకోవవలెను. ఈ బిల్లును చర్చించుచున్న ఈ సమయములో మన ముఖ్యవిషయములను మరచిపోకూడదు. చిన్న చిన్న విషయాలు, బౌండరీ విషయాలు ప్రభుత్వానికి మరొకసారి హెచ్చరిక చేస్తున్నాను

పర్లాకిమిడిలో minorities కు అన్యాయం జరిగింపబడుతున్నాను. కొందరు ఒరియాలు మనలోను, కొందరు ఆంధ్రులు వారిలోను ఉంటే ఐకమత్యము బాగానే ఉంటుందని గోపాలరెడ్డిగారు చెప్పారు. Strong minority ఉంటేనే అది [illegible] అవుతుంది. అవసరమైతే శ్రీకాకుళంజిల్లాను ఒరిస్సాలో కలిపి వెయ్యండి. [illegible] అంగీకరిస్తాము. ఒరిస్సాలో రెండు మూడు జిల్లాలు ఆంధ్రలో కలపండి. [illegible] నేను అంగీకరిస్తాము. పర్లాకిమిడిలో ఉన్న

తెలుగు ప్రజలు దిక్కుమాలినస్థితిలో ఉన్నారు. అక్కడ మొన్నటి అల్లరుల ఫలితముగా రెండు మూడు సంవత్సరాల శిక్షలు వేస్తున్నారు. అక్కడి ఆంధ్రులు పడుతున్న బాధలనుచూచి ఆంధ్రజాతి ఎక్కడఉన్నా భరింపలేదు. అంతటితో ఆగుతుందని మనము అనుకొనడానికి వీలులేదు. మైనారిటీల గురించి తగిన కట్టుదిట్టములు చేయవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వంమీద ఉన్నది. భాషరీత్యా strong minority ఎక్కడఉన్నాసరే రక్షణలకోసము ప్రత్యేకసంఘాలను, కమిటీలను ఏర్పాటుచేసి ఢిల్లీప్రభుత్వం యాజమాన్యము వహించవలెనని మనవిచేస్తున్నాను. ఆ విధంగా చేయకపోతే విశాలాంధ్ర ఏర్పడినంత మాత్రాన లాభములేదు. ముందు ముందు విషపరిణామాలకు దారితీస్తుంది. అని ప్రభుత్వానికి హెచ్చరిక చేస్తున్నాను. కట్టుదిట్టమైన ఏర్పాట్లు చెయ్యవలెనని కోరుచున్నాను.

SRI V. VISWESWARA RAO:—అధ్యక్షా, మనము ఈ సమావేశములో మాట్లాడుతున్న విషయం ఒకనాటిదికాదు. 40 సంవత్సరాలుగా ఆంధ్రరాష్ట్రము కావలెననే ఆంధ్రులకోరిక ఫలితముగానే మన ఆంధ్ర రాష్ట్రము సాధించుకొన గలిగినాము. ఎన్నో శతాబ్దాలక్రితము ఆంధ్రజాతి చీలి ముక్కలైపోయింది. నైజాము పరిపాలనవల్లగాని, బ్రిటిషు పరిపాలనవల్లగాని ఆంధ్రులు ప్రక్క ప్రక్క రాష్ట్రాలలో ముక్కచెక్కలై ఉండడము జరిగింది. మూడు సంవత్సరాలక్రితము ఆంధ్రరాష్ట్రము వస్తుందాఅనే పరిస్థితి ఏర్పడింది. కొంతమంది ఎగతాళిచేసి అనవసరంఅన్నారు ఆనాడు S. R. C. లేదు. ఆంధ్ర దేశములో పెద్దఎత్తులో ఉద్వేత్తుగా పోరాటము సాగించారు. పొట్టి శ్రీరాములు గారి ఆత్మబలిదానఫలితముగా రాష్ట్రమును సాధించుకున్నాము. ఈనాడు మద్రాసులో ఉన్న ఆంధ్రులకోసముకాదు. నైజాములోని, ఒరిస్సాలోని, మైసూరులోని ఆంధ్రులు కలిసి రాష్ట్రము ఏర్పాటుచేసుకొనవలెను అని ఈ ఆందోళన జరిగింది. ఈనాడు ఈ ఐకమత్యాన్ని అంగీకరించినప్పుడు కేంద్ర పార్లమెంటులో దానిని సామ్రాజ్య వాదవాంఛ, బ్రైట్రిలువాంఛ అని చిలవలు పలవలుపెట్టి ఎందుకు అనవలసివచ్చింది? అని ఆంధ్ర ప్రజలరాష్ట్ర సంపాదనతోపాటు S. R. C. ఏర్పాటుజరిగింది. స్వతంత్రం వచ్చిన తరువాత మొట్టమొదట ఏర్పడినది ఆంధ్రరాష్ట్రము. దానితో భాషారాష్ట్ర వాంఛ ఉద్యమరూపము దాల్చినది. ప్రజలకోరికల ఫలితముగానే రాష్ట్రపునర్నిర్మాణసంఘం ఏర్పడడము జరిగింది. తరువాత అనేకరాష్ట్రాల ఏర్పాటుకు దారి తీసింది. ఈనాడు భారతదేశము మొత్తములో అనేకరాష్ట్రాలుపోయి 16 రాష్ట్రాలుగా ఏర్పాటు చెయ్యబడినది. ఇది భారతదేశ చరిత్రలో అపూర్వసంఘటన.

4th April 1956] [Sri V. Visweswara Rao

ఆంధ్రలో ప్రత్యేకించి భాషాప్రాతిపదిక మీద రాష్ట్రం ఏర్పాటుచేయబడింది. అనేక భాషలతో ఉన్న రాష్ట్రము ఏవిధముగా ఉంటుందో మనము ఇప్పుడు చూశాము. బ్రహ్మయ్యగారు హిందీలో మాట్లాడితే తెలియనివారు అనేకమంది ఉన్నారు. భాషారాష్ట్రము ప్రజలవాంఛకు కారణమని తెలుసుకొనగలిగాము

నిన్న ఒకరు మాట్లాడుతూ ఉద్యోగాలకు qualifications ఉన్నట్లుగా నే శాసనసభ్యులకు qualifications లేవు. కేంద్రప్రభుత్వం వీటిని ఏర్పాటుచేయబోతూఉందని చెప్పారు అయితే డిగ్రీలు ఉన్నంతమాత్రమున చాలదు అని నేను చెప్పగలను. డిగ్రీలుఉన్నవారు ఎన్నిపనులు చెయ్యగలరో చెప్పడానికి వీలులేదు, ప్రజాసేవ, integrity కావలెను. డిగ్రీలు ఉన్నవారు కొంతమంది ఏమిచేయుచున్నారో మనకు తెలుసును. శాసనసభ్యులకు ఇటువంటి qualifications పెట్టకూడదని నేను చెబుతున్నాను. టీచరుకు M.A., B.Ed., Degree, Lawyer కు B. A. B. L. కావలెనుగాని శాసనసభ్యులకు అవసరంలేదు.

అయితే ఈనాడు ఒకప్రక్కన ప్రజలు తమభాషలో మాట్లాడుకొనేందుకు రాష్ట్రాలు కావాలని చెబుతూ Zonal Councils ను కూడా పెట్టుతున్నారు. ఈ దక్షిణ zone లో ఆంధ్ర, మద్రాసు, కేరళ, కన్నడ అని నాలుగురాష్ట్రాలుంటాయన్నారు. ఆయా రాష్ట్రాలసమస్యలను చర్చించుకొనుటానికి ఇది అవసరమంటున్నారు. అయితే మన ఆంధ్రరాష్ట్రానికి కేరళతో ఉండే సమస్యలేమిటి? నీటిపారుదల సమస్యలేమైనా ఉన్నాయా? అక్కడిసమస్యలను మనమేమైనా పరిష్కరించబోతున్నామా? అక్కడిసమస్యలను మన ముఖ్యమంత్రిగారో, లేకపోతే గవర్నరుగారివల్ల ఏర్పాటుచేయబడ్డ ఇద్దరు శాసనసభ్యులలో ఆసమస్యలను పరిష్కరించగలుగుతారా? ఈనాడు రాష్ట్రప్రజలకోరికలను నెరవేరుస్తూ రెండవవైపున దానికి అడ్డుపెట్టేటట్లు భాషాప్రయుక్తరాష్ట్రాలకు విరుద్ధంగా బహుభాషారాష్ట్రాలకు ఇది చిహ్నమా అనేటటువంటి సందేహముకూడా ఏర్పడుతున్నది. రాష్ట్రాలసమస్యలను పరిష్కరించుకోవాలంటే లక్ష్మణదాసుగారు చెప్పినట్లుగా ఏ రాష్ట్రానికారాష్ట్రము పొరుగురాష్ట్రాలతో కూడినటువంటి ఒక కమిటీ ఉంటే ఆయా సరిహద్దుసమస్యలను [illegible] ఇంకా నీటిపారుదల, electricity సమస్యలనుకూడా [illegible] ఇలాంటి దక్షిణ, తూర్పు, మధ్యప్రదేశ్ జోనులని పెట్టి

దానియందు కొన్ని రాష్ట్రాలను కలుపడంవల్ల వచ్చే ప్రయోజనం చాలా తక్కువ. అలాచేయటంవల్ల పూర్వపు బహుభాషారాష్ట్రాలసిద్ధాంతాలను మళ్ళీ ప్రవేశపెట్టడం తప్ప నాకు వేరేమి కనపడడంలేదు. పూర్వము మద్రాసురాష్ట్రము ఉండేది. ఆ రాష్ట్రములో ఆంధ్రులు తెమిలియన్సు, కేరళులు, కన్నడులు ఉండేవారు. ఇప్పుడు separate అయిన తరువాతగూడ మళ్ళీ ఆ నాలుగుభాషలు మాట్లాడేవారిని తెచ్చి ఒక జోనుక్రింద ప్రవేశపెట్టటం సరియైనదికాదు. మా రాష్ట్రము వేరుగా ఉండాలని, మా రాష్ట్రప్రయోజనాలను వేరుగా చూడాలనే ఉద్దేశంతో ప్రత్యేకరాష్ట్రమును కోరుకొన్నప్పుడు మరల ఈవిధంగా చేయడమంటే ఇది పాతసంప్రదాయాలకు పాత పద్ధతులకు తీసికొనివెళ్లటంతప్ప మరేమికాదు. దీనితోపాటు ఇంకొక విషయమునుకూడా గమనించవలసిన ప్రమేయమున్నది. గవర్నరును నియమించేటప్పుడు రెండు రాష్ట్రాలకు పైబడినరాష్ట్రాలకు ఒకే గవర్నరును నియమించవచ్చుననికూడా చెప్పుతున్నారు రానురాను ఒక జోనల్ ప్రాంతానికి మున్ముందు ఒకే గవర్నరును ఏర్పాటుచేయవచ్చునన్న సిద్ధాంతమును తెచ్చిపెట్టుతున్నారంటే, అది క్రమేపి బహు భాషారాష్ట్రాల నిర్మాణానికి ఒక చిహ్నమేమో అనునట్టి అనుమానము ఏర్పడుతుంది. అందువల్ల ఈ పరిస్థితులన్నీ చూచేటప్పుడు ఈ జోనలు కవున్సిలు సరియైనదికాదు. ఇది మన సమస్యలను పరిష్కరించడానికి పూనుకోదు అందువల్ల దీనిని మనమంతా వ్యతిరేకించాల్సిన అవసరముంది. అయితే బౌండరీ కమిషన్ విషయము కూడ ఉంది. సరిహద్దులవిషయములో మిత్రులుచెప్పినట్లుగా పర్లాకిమిడి విషయములో లక్ష్మణదాసుగారు చెప్పారు. అదేవిధంగా ఇతరసరిహద్దులైన బళ్ళారి మున్నగువాటిని గురించి మిత్రులంతాకూడా చెప్పారు. కాబట్టి వాటినికూడా వెంటనే పరిష్కరించుకోవలసి ఉంది. విశాలాంధ్రరాష్ట్రసమస్యను సాధించుకొన్నా మనేదేగాక సరిహద్దులలో ఉన్నటువంటి తెలుగువారివిషయములో ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధతీసుకొని వారందరినీ మనలో కలుపుకోనేదానికి, కలుపుకోనంతవరకు హక్కులను రక్షించే దానికొఱకైనా మనము చర్య తీసికొనకపోయినట్లయితే ఆ ప్రాంతాలకు ప్రజలకు ద్రోహులవుతారు ఈమధ్యనే పత్రికల్లోపడిన వార్తలనుబట్టి పర్లాకిమిడిలోని తెలుగుస్కూళ్లను తీసివేస్తున్నారని తెలిసింది. బళ్ళారిలో కూడా అదే విధంగా తెలుగుస్కూళ్లను ఎత్తివేయడానికి ప్రభుత్వము నిర్ణయించిందని తెలిసింది.

4th April 1956] [Sri V. Visweswara Rao

కాని అక్కడ జరిపినటువంటి ఆందోళనఫలితంగా ఒక సంవత్సరమో రెండు సంవత్సరాలో మాత్రము తాత్కాలికంగా ఉంచాలని నిర్ణయము తీసికొన్నట్లుగూడ పత్రికల్లో చూచాను. అంటే ఆయా ప్రాంతాలలో మైనారిటీలను పూర్తిగా అణచివేయటానికి ప్రభుత్వాలు చర్యలు తీసుకుంటున్నట్లుగా దీనివల్ల మనకు బోధపడుతున్నది. మనమంతా భారతదేశములో భాగముగా ఉంటున్నాము. ఆంధ్రప్రదేశ్ కానీయండి, మద్రాసు, మైసూరు కానివ్వండి ఏవైనసరే, భారతదేశములో భాగాలుగానే ఉన్నవి. కాబట్టి మన అందరియొక్క హక్కులను రక్షించవలసినబాధ్యత భారత ప్రభుత్వముమీద ఉన్నది. అందువల్ల భారతప్రభుత్వముపైన మనము ఒత్తిడితీసికొని వచ్చి మైనారిటీలకు జరిగేటటువంటి అన్యాయాలను తొలగించవలసిన బాధ్యత మనపై యున్నది. అంతేగాక ఆయారాష్ట్రాలలోని మైనారిటీలయొక్క అవసరాలను హక్కులను రక్షించేదానికికూడా ప్రత్యేకించి కృషిచేయాల్సినభాధ్యత భారత ప్రభుత్వముపై ఉంది. ఇటువంటిరాష్ట్రాలకు భిన్నాభిప్రాయాలు వచ్చినప్పుడు భారతప్రభుత్వము ప్రత్యేకంగా కలుగజేసుకొని అక్కడ మైనారిటీలకు రక్షణ కలుగజేయాలని మన ప్రభుత్వము భారతప్రభుత్వముపై ఒత్తిడి చేయటానికికూడా పూనుకోవాలని నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. అంతే కాకుండా ఈనాడు మనకు విశాలాంధ్రవచ్చిందని మనంఎంతో ఆనందపడుతున్నాము ఈనాడు మన చరిత్ర ప్రారంభమవుతుంది. ఎప్పుడో మూడునాలుగు శతాబ్దాల క్రితము తెగిపోయిన ఆంధ్రులచరిత్ర తిరిగి ప్రారంభమవుతుంది అని అనుకుంటుంటే మన సరిహద్దు ప్రాంతాలలోని ప్రజలయొక్క చరిత్ర మరీ చీకటిమయమై వారికి ఘోరి తెన్నులేనటువంటి ప్రమాద పరిస్థితులుఏర్పడనున్నవి. అందువల్ల దాన్ని ఈ దృష్టిలోనికి తీసికొని రాష్ట్రప్రభుత్వాలు ప్రత్యేకంగా కేంద్రప్రభుత్వముమీద ఒత్తిడితెచ్చి తాత్కాలికంగానైనా ఈ సరిహద్దుల సమస్య పరిష్కారమయ్యేంతవరకు తగినచర్య తీసికోవాలని నేను కోరుతున్నాను. ఆఖరు విషయము ఏమిటంటే, [illegible] కావాలంటున్నారు. కొన్ని బహుశా మూడు సంవత్సరాలక్రితమే కేంద్ర [illegible] రాష్ట్ర[illegible]త్వాలన్నిటి మీకు [illegible] ఉండాలా, అవసరమాలేదా, [illegible] కోరింది. [illegible] రాష్ట్రాలు ఆ విషయమై [illegible] [illegible]. కాని [illegible]నికి వచ్చిందాకా నాకు గుర్తు లేదు.

ఇట్లాగే అనేకరాష్ట్రాలు చర్చించినాయి. కేంద్రప్రభుత్వనాయకులు రాష్ట్రంలో ప్రత్యేకించి కౌన్సిల్సు అక్కరలేదని అభిప్రాయపడ్డారు. ఆ అభిప్రాయాలను రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలముందు పెట్టారు. కాబట్టి ఈనాడు ఈ కౌన్సిల్సు ఉండాలనే వాదన మరల ఎందుకు వస్తున్నదో నాకర్థము కావటములేదు. ఇది అనవసరము. ఒక వాదాన్ని కొందరు తీసుకురావచ్చును. అన్నిరాష్ట్రాలకు ఉందికాబట్టి ఆంధ్రులకు ఉండకపోవటం న్యాయముకాదు, మాకుకూడా ఉండాలి అని అనేటట్లయితే అందుకు నేనుమాత్రము కోరేదేమిటంటే అన్ని రాష్ట్రాలకు ఈ కౌన్సిల్సులేకుండా చెయ్యాలని, ఆవిధంగా బిల్లును రూపొందించాలని కోరుతూ విరమిస్తున్నాను.

(شری محبوب علیخاں)

جناب اسپیکر صاحب اس ایوان میں جو بل پیش کیا گیا ہے میں اس کی تائید کرتے ہوئے یہ عرض کروں گا اس میں چند ترمیمات کیجائیں تو بہتر ہوگا۔

سارے جہاں سے اچھا ہندوستاں ہمارا۔ ہم بلبلیں ہیں اسکی وہ گلستاں ہمارا
گودی میں اسکی پل کر ہم سب جواں ہوئے ہیں۔ ہم پاسباں ہیں اس کے وہ پاسباں ہمارا

مجھے ان اشعار کے پڑھنے کی ضرورت اس لئے محسوس ہوئی ہے کہ یہاں "تیرا میرا" کے جھگڑے چل رہے ہیں۔ کوئی کہتا ہے تلنگانہ ہمارا اور آندھرا تمہارا، کرنول تمہارا حیدرآباد ہمارا سرکار س ہمارا، رائل سیما تمہارا یہ جھگڑا بے کار ہے۔ ہمیں چاہیئے کہ ہم سب مل کر

اس کی ترقی کی کوشش کریں ۔ یہ پھلے پھولے اور اس کے گل پھول ہم دیکھیں
اس کی ترقی کا خیال کرتے ہوئے ہماری حکومت ہند نے ایک ایس آر کمیشن
(S.R Commission) مقرر کیا۔ کمیشن نے زبان واری حیثیت سے اور جغرافیائی
حیثیت سے اکنامک ترقی کا لحاظ کرتے ہوئے مختلف صوبے بنائے ہیں جن کے منجملہ آندھرا
تلنگانہ ایک صوبہ بنایا گیا ہے اور یہ کہا گیا کہ پانچ سال بعد چاہیں تو تلنگانہ آندھرا میں
مل سکتا ہے ۔ لیکن حکومت نے اس میں یہ ترمیم کی کہ پانچ سال کے بعد بھی ملنا ہے اور
اب بھی ملنا ہے پھر پانچ سال تک یہ فرق کیوں باقی رہے ۔ میں نہیں سمجھتا کہ تلنگانے
والے ہمارے آنے سے ڈر کیوں رہے ہیں ۔ کیا ہمارا آہنی پنجہ ہے جس سے ہم چیر پھاڑ
دیں گے ۔ وہ کہہ رہے ہیں کہ ہائی کورٹ سے متعلق گنٹور میں ایک بنچ رکھو تو میں یہ
کہتا ہوں کہ نہیں پورا ہائی کورٹ حیدر آباد ہی میں رہنے دو ۔ حکومت نے یہ کہا کہ
یہ قطعہ تمہارا ہے ۔ بات یہ ہے کہ جب کوئی قطعہ ہمارا کہلانے لگتا ہے تو اس سے محبت
پیدا ہو جاتی ہے اور خیال یہ ہوتا ہے کہ اس کی ترقی ہو اس کو بڑھتا دیکھیں ۔

" اے ۔ بی ۔ سی ۔ کے " یہ چار ڈسٹرکٹس بیاکورڈ ہیں یعنے اے سے اننتاپور
بی سے بلہاری ۔ سی سے کڑپہ ۔ کے سے کرنول ۔ میں کہتا ہوں کہ مصرا کی رپورٹ
کی بناء پر بلہاری کو آندھرا سے علیحدہ کر دیا گیا ۔ خیر اس کے بعد ایس آر سی کی

رپورٹ میں یہ بتایا گیا کہ جغرافیائی تمدن. کلچر. اور زبان کے اعتبار سے بلہاری آندھرا کا ہے. تین ممبروں نے متفقہ طور پر اس رائے کا اظہار کیا ہے لیکن معلوم نہیں کہ کس وجہ سے حکومت بلہاری کو آندھرا سے علیحدہ کر رہی ہے. ہم بلہاری کو چھوڑ نہیں سکتے. اس کے یہ معنی نہیں ہیں کہ اس بارے میں ہم لڑیں جھگڑیں. ایسا نہیں ہے بلکہ ہم عاجزی اور انکساری سے حکومت کو سمجھانا چاہتے ہیں. اس طرح سمجھانے کا اختیار آپکو دیا گیا ہے. ہم سب متفقہ طور پر ایسی قرارداد پاس کرکے ہمارے وزیر اعظم کو اور حکومت ہند کو سمجھا سکتے ہیں. گو ہمارا حق کولار کو بھی لینے کا تھا لیکن ہم نے اس کو چھوڑ دیا ہے لیکن بلہاری تو ہرگز ہم سے چھوٹ نہیں سکتی. اب رہا نام کے متعلق تصفیہ. وہ کہہ رہے ہیں کہ "تلنگانہ آندھرا رکھو. لیکن میں سمجھتا ہوں کہ وہ نام موزوں نہیں ہے. چونکہ کرشنا ندی میں ایک ورگ ملتا ہے تو کیا ورگ کرشنا کہہ سکتے ہیں یا کرشنا ورگ کہہ سکتے ہیں. نہیں. اس لئے ہمارے چیف منسٹر نے فرمایا ہے کہ آندھرا پردیش بہت مناسب ہے. اگر نہیں تو جیسا میسور اسٹیٹ مدراس اسٹیٹ باقی ہے. ویسا ہی حیدرآباد اسٹیٹ کیوں نہ رکھا جائے. حیدرآباد

اسٹیٹ رکھیں تو وہ مان بھی لیں گے۔

اور ایک بات عرض کرنا چاہتا ہوں گو مناسب تو نہیں لیکن میں یہاں کا ایم ایل لے ہوں۔ اس لئے بہت سے غریب لوگ مجھے مجبور کر رہے ہیں کہ میں یہ کیفیت حکومت تک پہنچاؤں۔ یہاں جوار چار پڑی ملتی تھی اب دو پڑی کردی گئی ہے۔ چاول دو پڑی ملتے تھے اب ایک پڑی کر دئے گئے ہیں غریب لوگ وہ زمانہ یاد کر رہے ہیں جبکہ ایک پڑی پولس کے کنٹرول سے فروخت ہوتی تھی۔ اوسوقت بہت سارے غریب لوگ مرگئے کہیں ایسا نہو۔ اس لئے مناسب ہوگا اگر دیہات کے گوداموں میں جو غلہ ہے وہ بازار میں لایا جائے تاکہ غلے کے نرخوں میں کچھ کمی ہو اور وطن کے غریب بھائی بہن زندگی گزار سکیں۔ آپ نے مجھے تقریر کا جو موقع دیا ہے اس کا شکریہ ادا کرتے ہوئے اپنی تقریر ختم کرتا ہوں۔

SRI CHIDAMBARA REDDI:— అధ్యక్షా, గొప్పగొప్ప దేశ నాయకులందరూ తయారుచేసిన ఈ బిల్లును విమర్శించే శక్తి నాకు లేకపోయినా, సామాన్య రైతుగా, గ్రామములలోనుండేవానిగా నాయొక్క కొన్ని విషయములు మాత్రము నేను చెప్పదలచియున్నది. ఈ వాగు మాకు సంబంధించినంతవరకు బహ్యారివిషయము చాలా ముఖ్యమైన సమస్యగా తయారైనది. దానినిగురించి కేంద్రప్రభుత్వమువారు చేసిన నిర్ణయము ప్రజానుకూలంగా ఉన్నదని అందరూ భావిస్తున్నారు. కాని ఈ మధ్య వారు వెలిబుచ్చిన అభిప్రాయాలు, వారు చేసిన తీర్మానములు ప్రజలలో ఎంతో [illegible] భావాలను కలుగజేస్తున్నందుకు వాటిని కొంతవరకు విమర్శించకతప్పదు.

ఆంధ్రప్రభుత్వము నిర్మించదలచుకున్నటువంటి తుంగభద్ర హై లెవల్ చానల్ రాయలసీమకు ప్రాణాధారమైనది. ఆ చానలు నిర్మించేభాగము మైసూరుప్రభుత్వము క్రిందకు వెళ్లినది. దానివిషయములో ఇంతకుపూర్వము కేంద్రప్రభుత్వమువారు చేసిన నిర్ణయమును మార్చవలసిన అవసరము లేదని ఈ బిల్లులో ఉదహరించబడ్డది. బళ్ళారిజిల్లా ఇంతకుపూర్వము మైసూరు రాష్ట్రములో ఉన్నందువల్ల మనము ఎన్ని ఇబ్బందులకు గురి అగుచున్నామో, ఒక్క పర్యాయము చరిత్రను ఆకళింపుచేసుకుంటే స్పష్టమగును. ప్రతి చిన్న విషయమునకు ఆ ప్రభుత్వము, మన ప్రభుత్వమును ఎన్నో ఇబ్బందుల పాలుచేయుచున్నది బళ్ళారిజిల్లా మైసూరులోనే యుండడము వల్ల ఇకముందు కూడా అటువంటి పరిస్థితులే ఏర్పడుతాయని భావించవలసి వస్తున్నది బళ్ళారి, మైసూరురాష్ట్రములోయున్నా రాయలసీమవాసులకు ప్రాణాధారమైనటువంటి తుంగభద్ర హైలెవల్ చానలు విషయములో, ఎలాంటి యిబ్బందులు రాయలసీమవాసులకు కలుగనీయమని కేంద్రప్రభుత్వము హామీఇచ్చినా, వారు ఒప్పుకోరని మాత్రము నేను గట్టిగా చెబుతున్నాను బళ్ళారి విషయంలో ముగ్గురుసభ్యులు ఇచ్చిన తీర్పును కాదని, ఒకే ఒక సభ్యుడు మిశ్రా గారు ఇచ్చినతీర్పుకు అనుగుణంగా నిర్ణయించినారు. ఈ తీర్పును భాషాప్రయుక్తంగా చేసినట్లయితే మాకు కోలారు రావలసియున్నది. పరిపాలనాసౌలభ్యము దృష్టితో చూచినకూడా బళ్ళారి మనకు రావలసియున్నది. ఈ రెండింటిలో మనకు ఏదీకూడా ఇవ్వకుండా వాటిని మైసూరు రాష్ట్రంలో చేర్చినారు. ఈ విషయంలో మేము ఒక సవాలు చేస్తున్నాము. బళ్లారి నియోజకవర్గంనుంచి అసెంబ్లీకి ఎన్నికఅయిన గంగప్పగారు ఆ అసెంబ్లీ సభ్యత్వమునకు రాజీనామా ఇచ్చారు. కొత్తరాష్ట్రములు ఏర్పడేలోపుగా—అక్టోబరులోపుగా-మరల ఆ నియోజకవర్గమునకు ఎన్నికలు జరిపించవలసిందిగా కోరుతున్నాము. బళ్ళారి ఆంధ్రతో కలువవలయునా, మైసూరులో కలువవలయునా అనే సమస్యపై గంగప్పగారు మరల ఆ నియోజకవర్గంనుంచి పోటీచేయదలచుకున్నారు. అప్పుడు ఆ ఎన్నికలో కర్ణాటక ప్రాంతంనుంచి నిలబడినవారు నెగ్గుతారో, గంగప్పగారు నెగ్గుతారో చూచి బళ్ళారివిషయములో తీర్పు ఇవ్వవలసియున్నది.

బళ్ళారిజిల్లానుంచి ఇదివరకు మనకు ఇచ్చిన మూడు తాలూకాలుకాకుండా, పరిపాలనా సౌలభ్యము దృష్ట్యా మరికొంత ప్రదేశమును ఆంధ్రప్రభుత్వము కోరిందని తెలుస్తున్నది. ఆ విషయములో తాలూకాను విభజించకూడదనే అభిప్రాయము ఉంటే మొత్తము బళ్ళారిఅంతకూకూడా ఎన్నికలు జరుపమని మేము కోరుతున్నాము. అప్పుడు బళ్ళారిజిల్లాలో ఆంధ్రకు రావలసినభాగము ఏదో అప్పుడే తేలిపోతుంది.

ప్రజలు తీర్పు ఇస్తారు. ఆంధ్రదేశమును ముక్కలు ముక్కలుగా చీల్చి కొంత కర్ణాటకమునకు, కొంత ఒరిస్సాకు ఇచ్చినారు. కేంద్రప్రభుత్వములో మన ప్రతినిధి ఎవరూ లేకపోవడమువల్ల మన విషయములో ఇటువంటి అన్యాయములు జరుగుతున్నవి. ఈనాడు మనకు రానటువంటిది, రేపు ఇక రాదని మనము ఆలోచించుకోవలసియున్నది. ఈ విషయములో గంగప్పగారు చేసినపనికి మేము ఎంతగానో హర్షిస్తున్నాము. ఆ నియోజకవర్గములో వెంటనే ఎన్నికలు జరిపి గంగప్పగారు నెగ్గుతారో మరెవరు నెగ్గుతారో తేలినతరువాతనే ఈ సమస్యను పరిష్కరించవలసినదని, అంతవరకు దీనిని వాయిదా వేయవలసినదని, రాయలసీమ ప్రజలతరపున అసెంబ్లీతరపున కేంద్రప్రభుత్వాన్ని మన ప్రభుత్వమువారు కోరవలసినదిగా మనవిచేస్తూ ఇంతటితో విరమిస్తున్నాను

* SRI B. V. SUBBA REDDI :—Mr. Speaker Sir, on the last occasion when I was speaking on the Second Five Year Programme, I regret the Hon. Speaker was forced to the necessity of pulling me up twice or thrice. Sir, I hope I will not put you to-day to the necessity of pulling me up, but at the same time Sir, I would request you to kindly be a bit indulgent towards members like me who belong to a silent group of people who rarely come to the mike to express their views and not people who are very vociferous, fluent and seasoned legislators, who almost participate in every day's debate.

Sir, to-day I get up to join the chorus of speakers who have been expressing feelings of gratification and happiness and paying glowing tributes to those who have sacrificed and striven hard for the creation of Visalandhra.

Sir, while speaking on this Bill, I would like to make a few suggestions, which, though to some of you, they might appear to be a bit queer, out-moded and antiquarian, still with a pious hope that at least some day some suggestion of mine will receive the attention of the Government. Sir to-day every Andhra and every one that is born in Andhra is

certainly very happy, elated and very jubilant over the creation of Visalandhra. Sir, in 1951 when the All India Congress Sessions were taking place in Lal Bagh at Bangalore, Mr. A. Kaleswararao put forward a very vigorous and vehement plea for the creation of Visalandhra. Panditji who lost his temper, got a bit excited and emotional and then began to say "Mr. Kaleswara Rao does not understand what he is speaking. If he begins to talk in that strain, let him understand that he will be not only not getting Visalandhra but also Andhra." Sir, some of us who happened to be present on the occasion felt as though it was a distant dream beyond realisation and that it was not going to become a reality. But within less than 5 years, our dream has not only become a reality but has become an accomplished fact, because Panditji also, who is, I believe, a democrat by birth and also by education, has been forced to yield to public pressure and opinion and to-day the States Reorganisation Bill has been put before all the Assemblies.

Sir, though the formation of provinces on linguistic basis was finding place in the Congress election manifestoes and also in the Congress programme for a number of decades, the credit goes to Andhras who gave the impetus for this problem of linguistic redistribution of provinces and after Andhra was formed, this problem gained momentum and to-day it is an accomplished fact. Sir, though we are happy, our jubilation and our happiness is not an unalloyed and unmixed one, because in getting Visalandhra—call it Andhra-Telangana or Andhra Pradesh whatever you like—we have lost some areas which are legitimately and justly due to us. Sir, the Hon. Chief Minister while initiating discussion on this bill was counselling patience and requesting Hon. Members not to import much heat and passion over these issues but be a bit careful in expressing their views. Sir, perhaps he felt that in trying to reopen this problem, it is like reopening a

Sri B. V. Subba Reddi] [4th April 1956

healing sore, but all the same, Sir, we are all feeling very sore about it and it is our duty not only through this House but through all forums to put up an unceasing and incessant fight till we secure what is legitimately and justly due to us. Sir, I am not speaking about the other areas. I will only casually refer to Bellary issue. Sir, the Headworks of Tungabhadra and the Hydro electricity plant from which we have to get supply of electricity and water for many of the districts of Rayalaseema are situated in Hospet Sir, if these areas as they are at present vested in Mysore were to continue, we will have to be content only with the waters and the electricity that is dolled out to us and we will have absolutely no voice or control over the supply of these two very essential needs

Sir, regarding the name, there has been a very hot controversy both in Telangana as well as in Andhra. Sir, the very name which finds place in the Bill, Andhra-Telangana indicates clearly that there must have been some heated discussion at Delhi itself between the leaders of Andhra and the leaders of Telangana and that the Central Government or the High Command just to appease both of them have included the name of Andhra-Telangana. Sir, the name of the newly formed State must not only be attractive but at the same time a name to conjure with and bring back to one's mind the glorious past of the Andhras, the glorious traditions of the Andhras and make them live up to their traditions. Sir, Andhra Pradesh certainly sounds very nice and very fine Sir, at the same time, I would request Telugu scholars and men of learning like the Hon. the Deputy Speaker, Mr. Subbarao, men like Mr. Raju, our Hon Chief Minister Mr. Gopala Reddi, Mr. P. Venkatasubbayya and Mr. Pappu Ramacharyulu sit for 5 or 10 minutes and fix a proper name which is acceptable to both Andhras as well as to the people of Telangana.

4th April 1956] [Sri B. V. Subba Reddi

Sir, next I come to elections. The ideal of Congress Party for the last one or two years has been to establish a Socialistic Pattern of Society. Sir, perhaps frequent holding of elections might in a way bring about some kind of Socialistic Pattern, but all the same Sir, I would like to request my friends of the opposition to wait for another 4 or 5 years and then contest the elections, for, it is only just now the Government has begun introducing new taxation measures. They have still got to introduce a number of taxation measures. So I would request and counsel patience for the members of the opposition and wait for 4 or 5 years.

Sir, with regard to the seat of the High Court, it is very strange and curious that when people are trying for a High Court in their own places, that people of Telangana should be asking for a separate Bench at Guntur and not ask for the High Court to be located at Hyderabad Sir, I feel they might be having some fears, for, in case the High Court is located at Hyderabad, there is going to be a cut-throat competition and under bidding and perhaps they stand to lose much. But Sir, I feel that talent and intelligence is certainly not wanting either in Rayalaseema or in Telangana. The only thing is we want application and industry and let us work hard and try to beat these people in every walk of life.

With regard to the Legislative Council, I feel that this is a relic of British parliamentary system which was originally intended to provide positions for some of the aristocrats. Our Constitution-makers copied this provision and made a provision in the Constitution Act for creating Legislative Councils, perhaps with the idea of drawing the best intellectuals in the country and getting their advice on very vital issues concerning the States. However Sir, I agree that some intellectuals who are always busy in their

intellectual pursuits are constitutionally and temperementally unfit for elections and certainly we want their services and we have to provide for them But all the same, at a time when the Government with the new taxation measures is trying to balance the budget and when wisdom and prudence require that we should conserve every pie of ours and avoid all wasteful expenditure, I think it is not desirable to have a Legislative Council just at present and we can certainly wait till the next elections in 1962 are over and can certainly have a Legislative Council if at that time we feel necessary.

Regarding Zonal Councils and Regional Committees, it looks as though the Central Government (I do not attribute any motive) has sown seeds of disruption and disunity in the country, for in the actual working of the Zonal Councils, I feel tense situations might arise and uncompromising attitudes might be taken by parties on either side and finally intervention of the Central Government might become necessary.

If any one thinks that with the creation of Visalandhra, we have solved all our problems, I would say that one is sadly mistaken. With the creation of Visalandhra very manifold and stupendous problems will certainly confront us and they are likely to baffle any man with a stout heart. But I believe Sir, with determination, courage and will-power, we will be able to solve all these problems successfully within a course of a decade or two. We do not derive any satisfaction by ruminating over the glories of the past and history of our Andhras. Of course, Andhras are known for their liberal-mindedness, their fighting qualities, their intellect, thei charities and their truth and honesty. But all the same Sir, we do not stand to

gain by ruminating over the past. We have to build up a glorious future and for that every one of us will have to bend our shoulders and work hard and see that our aims are all realised.

Lastly, there has been some kind of moral degenaration and degradation within the last few years, but I hope and appeal to all our leaders to cease all internecine quarrels and mutual incrimination and fight as one man and see that the economic progress is achieved Sir, I want the Government to put up a stiff fight with the Central Government and get all that we are legitimately entitled to For, I feel that if we go on bended knees begging, we will only get crumbs and nothing else, but if we put up a stiff fight, I feel either we are going to get all or nothing, in which case, we do not feel despondent.

Sir, on your march from Madras to Hyderabad, you have made Kurnool a resting place, where perhaps you have had some respite and also some good rest You have made Kurnool as a good base and spring-board for all our diplomatic operations for Telangana Sir, all the same, the people of Kurnool and Kurnool District will certainly be very grateful to you for all the moneys that you have liberally spent for the improvement of Kurnool and when you leave this place, we will certainly give you a hearty send off with all our Good Wishes. Thank you Sir,.

Sri PRAGADA KOTAIAH :—ఉపాధ్యక్షా, ఆంధ్రులు చిరకాలంగా కన్న కల కొంతవరకు నిజమైనది. అది చాలా సంతోషించవలసిన విషయం. అమర జీవి పొట్టి శ్రీరాములుగారి మహోన్నతమయిన త్యాగ ఫలితంగా ఆంధ్రరాష్ట్రము నిర్మించుకొనగలిగినాము. ఈనాడు హైద్రాబాద్ రాష్ట్రంలోని తెలుగు ప్రాంతములు మన రాష్ట్రంలో చేరుతున్నవి. కాని మనం విచారపడవలసిన విషయములు చాలా ఉన్నవి. ఈనాడు ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో ఇతర భాషా ప్రాంతాలవారి సంఖ్య ఎంత ఉన్నదని మనం జాగ్రత్తగా పరిశీలన చేసినట్లయితే బహుశా కొన్ని లక్షలు

Sri Pragada Kotaiah] [4th April 1956

కూడ మించి ఉండదు. బహుశా చిత్తూరు జిల్లాలో కొన్ని లక్షలమంది, శ్రీకాకుళం జిల్లాలో కొన్ని వేలమంది ఉన్నట్లున్నారు. మనరాష్ట్రంలో ఇతర భాషాప్రాంత ములవారు అంతకుమించి ఉండరు. రాయలసీమలో కొన్ని వేలమంది కన్నడులు ఉన్నారేమో? కాని ఇరుగు పొరుగు రాష్ట్రాలలో మన తెలుగువారు లక్షల సంఖ్యలో ఉన్నారనే విషయమును మనం ఈనాడు జాగ్రత్తగా ఆలోచించవలసి యున్నది. బళ్ళారి ప్రాంతములోన, చెంగల్పట్టు జిల్లాలోను, గంజాము, కోరాపుట్టి జిల్లాల లోను, మధ్య ప్రదేశ్‌లోను, మైసూరులోని కోలారు ప్రాంతంలోనుకూడ బహుశా 1,050 లక్షలు పైగానే మన తెలుగు ప్రజలు ఉన్నారనే విషయమును గుర్తుకు తెచ్చు కొన్నట్లయితే ఈనాడు మనం సాధించిన విశాలాంధ్ర మనం కావాలని చెప్పి కోరుతున్న విశాలాంధ్ర మాత్రం సిద్ధించలేదని స్పష్టంగా బోధపడుతుంది. ఆ విషయంలో మన ఆంధ్ర నాయకులు ఉదారతను చూపించినా ఉదాసీనతను కన బరచినా పొరపాటే అవుతుంది. మన నాయకులు చాలా ఉదారతను ప్రదర్శించడం వల్లనయినా, లేక ఉదాసీనతను ప్రదర్శించడంవల్లనైనా మనకు ఆ ప్రాంతాలు రాకపోయి ఉండవచ్చును. పండిట్ జవహర్లాల్ నెహ్రూగారు అనేక సందర్భ ములలో policy statements చేస్తూ చాలా స్పష్టంగా చెప్పినారు. ఏదైనా రెండు రాష్ట్రముల మధ్య adjustment వ్యవహారము వచ్చినప్పుడు ఆ రెండు రాష్ట్రములు అంగీకరించినప్పుడే నిర్ణయం చేయడం సాధ్యమవుతుంది. లేకపోతే సాధ్యంకాదని చెప్పినారు. అటువంటప్పుడు మన బళ్ళారిని తీసుకుపోయి అవతల వారికి అంటకట్టడమనేది మన రాష్ట్రము, మైసూరు రాష్ట్రము అంగీకరించితే జరిగి ఉండాలి, లేదా మనమాటను వినకుండానైనా చేసి ఉండాలి. మనమాటను విన కుండా చేసినట్లయితే వారు policy statement కు విరుద్ధమైన విధానమును అవలంబించినారని చెప్పక తప్పదు. ఇది చాలా చిన్న విషయం. ఏదో విధంగా జరిగిపోతుంది. విశాలాంధ్ర రావడంతోటి అణగి ఊరుకుంటుంది. మళ్ళీ తిరిగి లేకెత్తదు అని అనుకోవటం చాలా పొరపాటు. మొత్తంమీద చూసినట్లయితే కొంత అశాంతి ఏర్పడేటటువంటి ప్రమాదం ఉన్నది. బళ్లారి ప్రాంతమును, మైసూరు లోని కోలారు, గంజాము, కోరాపుట్టి, బరంపురం, చెంగల్పట్టు సేలం జిల్లాలకు సంబంధించిన విషయంలో మనం గట్టి ప్రయత్నం చేయాలి. అందుకు మన ప్రభుత్వం గట్టిగా పట్టుదలతో పూనుకోనట్లయితే అక్కడ ప్రజా ఉద్యమములు ఏర్పడే అవ కాశాలున్నాయేమోనని నేను ప్రభుత్వంయొక్క దృష్టికి తీసుకొని వస్తున్నాను. ఈ విషయాలను మనం జాగ్రత్తగా పరిశీలనచేసి మన తెలుగువారినందరినీ మన [illegible] రాష్ట్రంలో చేర్చుకొనుటకు గట్టి ప్రయత్నం చేయవలసిన ఆవశ్యకత [illegible]

4th April 1956] [Sri Pragada Kotaiah

Zonal Councils ను కేంద్ర ప్రభుత్వంవారు సదుద్దేశ్యంతోనే ఏర్పరచి ఉండవచ్చును. ఇరుగు పొరుగు రాష్ట్రములలోనున్న సమస్యలను కేంద్ర ప్రభుత్వ ప్రమేయం లేకుండా పరిష్కరించుకొనుటకు ఏర్పాటుచేసి ఉండవచ్చును. కాని నిన్న మదరాసు శాసన సభలో ఈ Zonal Councils ను వ్యతిరేకించిన కమ్యూనిష్టు సోదరులకు సభా నాయకుడు చెప్పినట్టి సమాధానమును వినిన తరువాత ఆ Zonal Councils వల్ల నష్టము సంభవించే అవకాశములు ఉన్నాయేమో ననిపిస్తున్నది. దానిని మనం జాగ్రత్తగా పరిశీలించవలసిన అవసరం ఉన్నది ఆంధ్రదేశం నడి బొడ్డులో ప్రవహిస్తున్నటువంటి కృష్ణా, గోదావరి మున్నగు జీవనదులు ఆంధ్రుల ఒకరి సొత్తు మాత్రమే కాదు. మనం అందరంకూడ అనుభవించుటకు అవకాశం ఉంది. ఆ అవకాశమును సమకూర్చుకొనుటకే యీ Zonal Councils సహాయపడతాయని నెహ్రూగారు స్పష్టంగా చెప్పారు. దీనిని బట్టి చూస్తే ఆంధ్ర దేశమునకుగాని, ఇతర ప్రాంతములకుగాని లేనిపోని చిక్కులు కలిగే అవకాశము లున్నాయేమో జాగ్రత్తగా పరిశీలన చేయవలసిన అవసరం ఉన్నదని నేను ప్రభుత్వమునకు మనవి చేయుచున్నాను. ఎప్పుడైనా వివిధ రాష్ట్రముల మధ్య భేదాభిప్రాయములు వచ్చినపుడు వాటిని పరిష్కరించుటకు కేంద్ర ప్రభుత్వానికి అధికారం ఉన్నది. అలాంటప్పుడు వీటికి సలహా సంఘములను నిర్ణయించేసి లేనిపోని చిచ్చులు కలతలు తెచ్చి పెట్టుకొనుటకంటే భేదాభిప్రాయములు కలిగినపుడు కేంద్ర ప్రభుత్వమే పరిష్కరించే నిధానమును అవలంభిస్తేనే బాగుంటుందేమో దానిని గురించి ఆలోచించ మని ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను.

Regional Committees అనేది చాలా ప్రమాదకరమైన విషయం. తెలంగాణా ప్రాంతం బాగా వెనుకబడిన ప్రాంతం. కనుక వారికి రక్షణ లొసగుటకొరకు మన ఆంధ్ర నాయకులు ఈ Regional Committees ను ఏర్పాటు చేస్తున్నా రనుకొంటాను. కాని ఈవేళ తెలంగాణా ప్రాంతము ఒక్కటే వెనుకబడి ఉన్నది అంటే అంగీకరించడం సాధ్యం కాదు. ఆంధ్ర రాష్ట్రంలోకూడ రాయలసీమ లాంటి ప్రదేశమంతా కూడ వెనుకబడి వున్నది. డెల్టా ప్రాంతము విశేషముగా ఉన్నదని చెప్పుకొనే గుంటూరు జిల్లాలో పల్నాడు, వినుకొండ, సత్తెనపల్లి, ఒంగోలు తాలూకా మున్నగునవన్నీ కూడా చాలా వెనుకబడిన ప్రాంతములే. ఈ నాడు విశాలాంధ్రలోని ఒక్క తెలంగాణా ప్రాంతమునకు మాత్రమే అన్ని సౌకర్య ములు కలుగజేయుటకు ఈ Regional Committees ఏర్పాటును గురించి ఆలోచించే బదులు మొత్తం రాష్ట్రంలో ఏయే ప్రాంతములు వెనుకబడి ఉన్నవి? వాటిని అభివృద్ధి చేయుటకు తీసుకొనవలసిన చర్యలు ఏమిటి? అని ఆలోచించి

Sri Pragada Kotaiah] [4th April 1956

నట్లయితే బాగుంటుంది. అంతే కాని మొత్తం రాష్ట్రంలోని తెలంగాణాకు ప్రత్యేకంగా సౌకర్యములు కలుగజేస్తూ మిగిలిన వెనుకబడిన ప్రాంతములను నిర్లక్ష్యం చేయుట సముచితం కాదని మనవి చేయుచున్నాను.

Constitutionalలో provide చేసినదాన్ని బట్టి చూస్తే దానికి ఇవ్వబోయే అధికారాలు చాలా విస్తృతంగా ఉన్నాయి. చివరకు విశాలాంధ్ర పేరుతో రెండు Budgets నైనా పెట్టవలసిందని ఆదేశిస్తూ President ఉత్తర్వులు చేసినా చేయవచ్చు.

"The President may by order made with respect to the Andhra-Telangana and the Punjab provide for the constitution and functions of the regional committee and the Legislative Assembly of the State for the modifications to be made in the rules of the State Government and in the rules of procedure of the Legislative Assembly of the State and for any special responsibility of the Governor in order to secure the proper functioning of the regional committees"

దీనిప్రకారం ప్రభుత్వంయొక్క వ్యవహారాన్ని మార్పుచేయడానికి అవసరమైన ఉత్తర్వులు చేయవచ్చు. Legislative Assembly విధానాన్ని మార్చుచేయడానికి అవసరమైనటువంటి ఉత్తర్వులుకూడా చేయవచ్చు. ఆ Committee function చేయడానికి, ఆ ప్రాంతాలు అభివృద్ధి కావడానికిగాను అవసరమైనటువంటి చర్యలు తీసుకోవడంకుగాను ప్రత్యేకమైన అధికారాలను గవర్నరుగారికి ఇచ్చినా ఇవ్వవచ్చు. ఇది ఇదమిద్ధమని చెప్పడానికికూడా అవకాశంలేదు. ఈ పరిస్థితులలో Regional Committee ల వల్ల ఆంధ్ర తెలంగాణా ప్రాంతాలకు ఎంతవరకు సమంగా న్యాయం జరుగుతుందనే విషయాన్నికూడా మనం జాగ్రత్తగా చూడాలి. వెనకపడినటువంటి ప్రాంతాలకు ప్రత్యేకమైన ప్రాతినిధ్యం కల్పించాలన్నా, ప్రత్యేకమైనటువంటి సౌకర్యాలను కల్పించాలన్నా అది ప్రత్యేకంగా తెలంగాణాకు మాత్రమే పరిమితం [illegible]కావడానికి అవకాశంలేదు. ఆంధ్రలో ఉన్నటువంటి వెనుకపడిన ఇతరప్రాంతాలకు [illegible]కూడా ప్రత్యేకమైనటువంటి ప్రాతినిధ్యం, ప్రత్యేకమైన వసతులు కల్పించవలసిన [illegible]అవసరం ఉన్నది. వెనుకపడినటువంటి ప్రాంతాలను ఒక రకంగాను, అభివృద్ధిచెందిన ప్రాంతాలను ఒక రకంగాను చూడవలసిన అవసరము ఉన్నది. అంతేకాని, [illegible] మాత్రం ప్రత్యేకమైనటువంటి వసతులు కల్పించవలసిన అవసరము [illegible] లేను మనవిచేస్తున్నాను

High Court విషయంలో ప్రత్యేకంగా గుంటూరులో ఒక Bench పెట్టాలనే వాదం సరైనటువంటిదని కొంతమంది Lawyers చెపుతున్నారు. హైదరాబాద్‌లో లేకుండా ఉన్నదున్నట్లుగా ఉంచదలచుకుంటే గుంటూరులోనే High Court ను ఉంచండి. అంతేగాని గుంటూరులో ఒక చిన్న Bench మిగతా High Court Hyderabad లోను ఉండాలనే వాదం సరియైనది కాదు ఈ సందర్భంలో సుబ్బారెడ్డిగారు చెప్పినటువంటి అభిప్రాయంతో నేను ఏకీభవిస్తున్నాను ఆంధ్రదేశంలోని Lawyers అంతావస్తే తమ ఫైలు పడిపోతుందని Hyderabad లోని Lawyers అంతా భయపడుతున్నట్లుగా ఉన్నది. కాని వారుకూడా తగినంతకృషి చేస్తే ఆకృషిలో రాణించడానికి, అభివృద్ధి చెందడానికి అవకాశాలు ఉంటాయి High Court ను Hyderabad లో నైనా పెట్టాలి లేదా ఉన్నదున్నట్లుగా గుంటూరులోనైనా ఉంచాలి. అంతేగాని ఏది కానివిధంగా చేయడం మంచిది కాదేమో ఆలోచించవలసిందని చెబుతున్నాను ఇక రాజధాని పేరు విషయం తీసుకుంటే, ఆంధ్ర తెలంగాణఅనేది చాలా విచిత్రమైనటువంటి పేరు. ఇది ఎలా వచ్చిందో తెలియదు. గాని దీనిని మొత్తంమీద ఇద్దరిని సంతృప్తి పరచడానికిగాను పెట్టినటువంటిపేరుగా కన్పిస్తున్నది. మనం కావాలని తెలంగాణా వారిని కోరి తెచ్చుకున్నాం. కాబట్టి వారిని ఒడిలో చేర్చుకొన్న తరువాత వారేదో మలమూత్రాలు విసర్జించారని వెనకకు నెట్టితే ప్రయోజనంలేదు. కావాలని మనం కోరినందుకుగాను ఆంధ్రను మానివేసి తెలంగాణా అనిపేరు పెట్టడం మంచిది. కాబట్టి ఈ పేరు విషయంలో అందరికీ అనుకూలంగా ఉండేటటువంటి పేరైనా ఆలోచించాలి, లేదా అన్నివిషయాలలో త్యాగం చేయడానికి సిద్ధపడినట్లే ఆంధ్ర నాయకులు, ఆంధ్రప్రజలు పేరువిషయంలోకూడా త్యాగం చేయడానికి సిద్ధపడి వారికి కావలసిన తెలంగాణా అనేపేరు పెట్టడంలో ఎవరికి ఎలాంటి అభ్యంతరం ఉండవలసిన అవసరంలేదు. పేరువిషయంలో తెలంగాణా ప్రాంతంవారుగాని ఆంధ్ర ప్రాంతం వారుగాని త్యాగం చేయవలసిఉన్నదని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ప్రస్తుతం ఒక్కొక్క రాష్ట్రానికి ఒక్కొక్క గవర్నరు ఉన్నాడు. అవసరమైతే 2, 3 రాష్ట్రాలకుకలిపి ఒకే గవర్నరును నియమించాలనే విషయం గురించి Constitution లో ఒక Amendment ను తీసుకురావాలని అనుకుంటున్నారు. ఇది సరైనటువంటి ఆలోచన కాదు. కొందరు మిత్రులు చెప్పినట్లుగా బహుభాషా రాష్ట్రాలను రూపొందించడానికిగాను నూతన విధానాన్ని భారతప్రభుత్వం అవలంబిస్తుందనే సందేహానికి ఇది తావుఇస్తున్నది. ఏ రాష్ట్రానికి ఆ రాష్ట్రములో వేరు

Sri Pragada Kotaiah] [4th April 1956

వేరుగా ప్రత్యేకగవర్నరును ఏర్పరచవలసిన అవసరంఉన్నది ఆంధ్రదేశంలో Services విషయంలో చాలకష్టాలు నష్టవస్తున్నాయనే ఆందోళన బైలుదేరుతున్నది.

ఆంధ్రదేశంలో ఉన్నటువంటి Services లో ఇలాంటి కష్టనష్టాలు రాకుండా చూచేదానికి అవసరమైన కట్టుదిట్టాలు చేయవలసిందని నేను ప్రత్యేకంగా మనవి చేస్తున్నాను. ఎన్నికల విషయంలోకూడా కొంత చిక్కుఉన్నట్లుగానే కన్పిస్తుంది, 1957 సంవత్సరంలో Hyderabad లో ఎన్నికలుజరిపి, మనకు ఆంధ్రలో ఎన్నికలను 1961 వరకు పొడిగించేదానికంటే, దేశం మొత్తంమీద 1957 లో ఎన్నికలు జరిపించడంగాని లేక వారి ఎన్నికలను 1961 వరకు పొడిగించి వారిని మనలో కలపడం అవసరమనేటటువంటి విషయాన్ని పరిశీలనచేసి మన ప్రభుత్వం తగినటువంటి సిఫార్సులను చెయవలసిన అవసరం ఉన్నదని మనవిచేస్తూ సెలవుతీసుకుంటున్నాను.

*SRIMATHI B. RUKMINIDEVI :—అధ్యక్షా, భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రనిర్మాణవాంఛ ఏనాటినుండియో ప్రజలలో ప్రబలిఉన్నది. నానాటికి ప్రజలలో గాఢతరమవుతున్న భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రనిర్మాణవాంఛను కేంద్ర ప్రభుత్వం గుర్తించి ప్రజాభిమతాను సారముగా ఫజలాలీ కమిషన్‌ను ఏర్పాటు చేయుట, ఆ కమిషన్ తన నివేదికను ప్రకటించడంకూడా జరిగినది. కమిషన్ ప్రకటించిన నివేదికను కేంద్రప్రభుత్వం సాకల్యంగా పరిశీలించి గడ్డుసమస్యలాగా నిలబడిన విశాలాంధ్ర సమస్యను, పంజాబు సమస్యను వదలి తక్కిన భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రాలను ప్రకటించడం జరిగింది. ఈ ప్రకటనలో బొంబాయి సమస్యకూడా ప్రకటించిఉన్నారు. ఈ ప్రకటనపై బొంబాయి రాష్ట్రంలో జరిగిన విషాద సంఘటనలు చాలా విచారకరమైనవి. ఈ సంఘటనలపై వ్యాఖ్యానించుచు శ్రీయుత రాజగోపాలాచారిగారివంటి పెద్దలుకూడా ఇప్పటికైనను భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రనిర్మాణాన్ని వాయిదావేయుట మంచిదని ప్రకటించిఉన్నారు కాని ప్రజాభిమతం ప్రకారంనడిచే మన కేంద్రప్రభుత్వం ఆ విధంగా చేయలేదు. విశాలాంధ్ర సమస్యను పరిష్కరించుటకు ఆంధ్ర తెలంగాణా ప్రజలమధ్యగల అభిప్రాయ భేదాలను పరిష్కరించుటకు ఆంధ్ర తెలంగాణా నాయకులు సుదీర్ఘమైన చర్చలుజరిపి విశాలాంధ్ర సమస్యను పరిష్కరించాలి. [illegible] వ తేదీన నిజామాబాద్‌లో జరిగిన భారతసేవక సమాజ్ మహాసభలో శ్రీ నెహ్రూగారు ఆంధ్ర తెలంగాణా విలీనీకరణ పద్ధతులను ప్రభుత్వం అంగీకరించినట్లు ప్రకటించి మరొక్కటి ఆంధ్రుల వాక్యానికి పాత్రులైనారు. ఆంధ్రుల రాజకీయ సాంస్కృతిక సాంఘికచరిత్ర [illegible] చాలా ప్రాచీనమైనది. [illegible] ఏకచ్ఛత్రాధిపత్యంగా

4th April 1956] [Srimathi B. Rukmini Devi

శత్రుభయంకరంగా తెలుగు దేశమును పరిపాలించిన ఆంధ్రమహిళామణి, వీరవనిత కాకతీయవంశజూరాలు రుద్రమదేవి పరిపాలనా కాలములో ఆంధ్రదేశమును సందర్శించిన ఇటలీ యాత్రికుడు మార్కొపోలో వ్రాసిన గ్రంధంలోని విషయాలను పరిశీలించినను, రెండవ పులకేశి కాలములో ఆంధ్రదేశమును దర్శించిన హ్యూయాన్ సాంగ్, పాహియాన్ వ్రాసిన విషయాలను పరిశీలించినట్లయితే ఆంధ్రచరిత్ర ఎంతటి ఉన్నతదశలో ఉన్నదో తెలుసుకోవచ్చు.

కాని, ఇటువంటి ఉన్నత స్థితిలోనున్న ఈ సామ్రాజ్యము నానాటికి క్షీణ దశనొంది వివిధ భాగాలైనవి. ఆంగ్లేయుల పరిపాలనలో ఈ వివిధ భాగాల స్వరూప స్వభావాలే మారిపోయినవి. కాని నేటికి మన వృద్ధనాయకులు, ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెసు అధ్యక్షులు, మన ముఖ్యమంత్రి, ఉప ముఖ్యమంత్రిగారి నిరంతర కృషి వలన, ఈ వివిధ భాగాలు ఏకరాష్ట్రంగా ఏర్పడనున్నవి అమరజీవి, పూజ్యులు శ్రీ పొట్టి శ్రీరాములుగారి సంపూర్ణ ఆహుతి మూలాన ఆంధ్రరాష్ట్రము ఏర్పడి రేపు అక్టోబరు మొదటి తేదీకి మూడు సంవత్సరాలు నిండుతుంది. మూడు సంవత్సరాల అనంతరం ఈ అక్టోబరు మొదటితేదికి విశాలాంధ్ర రాష్ట్రము ఏర్పడనుండుట చాలా సంతోషకరమైన విషయము. ముక్కోటి ఆంధ్రుల వాంఛితార్థ సిద్ధి అగు ఈ శుభ సమయంలో ఈ ఆంధ్ర రాష్ట్రానికి "ఆంధ్ర తెలంగాణా" అనే నామము ఉండుట అంత బాగుండదేమో అనుకోవలసియున్నది. ఈ "ఆంధ్ర తెలంగాణా" అనే నామము వలన, ఆంధ్ర, తెలంగాణా ప్రజలయొక్క భేదాభిప్రాయలు అట్లే శాశ్వతంగా ఉండిపోయి రాష్ట్ర అభివృద్ధి కుంటుపడుట తటస్థించునేమో అని తలంచవలసియున్నది. అందువల్ల ఈ నూతన రాష్ట్రమునకు 'ఆంధ్ర తెలంగాణ' అనే నామము పెట్టేదానికంటె, 'ఆంధ్ర ప్రదేశ్' అను నామము పెట్టినట్లయితే, రాష్ట్రాభివృద్ధి సత్వరంగా సక్రమంగా జరుగగలదని ఆశించవచ్చును. "ఆంధ్ర ప్రదేశ్" అను నామము సర్వజనాంగీకారమై తెలంగాణా నాయకుల అభిమానాన్ని చూరగొనగలదనియు నమ్ముచున్నాను. విశాలాంధ్ర రాష్ట్రము ఏర్పడనున్నది గాని పరిసర రాష్ట్రాలలో ఉన్న ఆంధ్ర ప్రాంతాలు ఆంధ్ర రాష్ట్రములో చేరబడకుండుట చాల విచారకరము. ఒరిస్సాలో ఉన్న, పర్లాకిమిడి, బర్హంపురము, గంజాము కోరాపుట్టి, ఛత్రపురము, గుణపురము మొదలగు ప్రాంతాలైతేనేమి, మైసూరులో ఉన్నటువంటి కోలారు, పావగడ ప్రాంతాలైతేనేమి, మద్రాసులో ఉన్నటువంటి హోసూరు, క్రిష్ణగిరి మొదలగు ప్రాంతాలైతేనేమి మన ఆంధ్ర రాష్ట్రములో చేర్చకుండుట చాలా విచారకరము. ఈ విషయంలో మన కోర్కెలను తెలుపుకొన్నాను, అచ్చటి ఆంధ్రులు ఆంధ్ర రాష్ట్రములో చేరుటకు తగినంత శ్రద్ధ వహించుటంలేదని మన కోర్కెలను నిరాశ

Srimathi B. Rukmini Devi] [4th April 1956

రించుట జరుగుతున్నది. కాని ఆంధ్ర సార్వభౌములు శ్రీ కృష్ణదేవరాయల సామ్రాజ్యానికి మూలకందమైన బళ్ళారి ప్రాంతములోని బళ్ళారి ఆంధ్రులు జరుపుతున్న నిరంతరాందోళన గుర్తించియా, లేక పరిపాలనా సౌలభ్యముకొరకా, లేక భాషా సౌలభ్యం కొరకా ఈ బళ్ళారి ప్రాంతాన్ని మైసూరు ప్రాంతములో చేర్చడం జరిగినది? కాని తెలుగు సార్వభౌముల ముఖ్య పట్టణమై తెలుగు ప్రజల majority గల ఈ బళ్ళారి ప్రాంతపు ఆంధ్రులు 'మమ్మలను ఆంధ్రలో చేర్చండి' అని నిరంతర ఆందోళన సాగించుచున్న బళ్ళారి ఆంధ్రుల కనీసపు కోరికనైనా తీర్చుట కేంద్ర ప్రభుత్వము యొక్క ధర్మముకాదా? బళ్ళారినుండి శాసన సభ్యులుగా ఎన్నికైన శ్రీ ముండ్లూరు గంగప్పగారు తమ శాసనసభ్యత్వమునకు రాజీనామా ఇచ్చి, ఆ స్థానమునకు ఆంధ్ర కర్నాటక సమస్యపై by-election జరిపి, ఆ ఎన్నిక ఫలితాన్ని ప్రజాభిప్రాయంగా గుర్తించి బళ్ళారి సమస్యను పరిష్కరించవలసిందిగా కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని, మైసూరు ప్రభుత్వాన్ని కోరి ఉన్నారు. ఈ విషయాన్ని గుర్తించి కేంద్ర ప్రభుత్వంవారు తమ నిర్ణయాన్ని పునరాలోచించి, బళ్ళారి ఆంధ్రులకు ఆ కనీసపు న్యాయాన్ని అయినా దయచేయగలరని వారిని ప్రార్థిస్తున్నాను. పరిసర రాష్ట్రాలలో గల మన ఆంధ్ర ప్రాంతాల సమస్యలను పరిష్కరించుటకుగాను సరిహద్దు సంఘాలను సాధ్యమైనంత త్వరలో ఏర్పాటుచేసి ఆంధ్రులకు న్యాయాన్ని ఒనగూర్చగలరని కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని ప్రార్థించుచున్నాను.

తరువాత, మండల సంఘాలు ఏర్పడనున్నవి. ఈ మండల సంఘములో ఆంధ్ర రాష్ట్రానికి సంబంధంలేని కొన్ని రాష్ట్రాలుకూడ ఉన్నాయి. ఆంధ్ర రాష్ట్రానికి సంబంధం ఉన్న రాష్ట్రాలన్నీ ఉంటే, రాష్ట్రముల మధ్య ఉన్న క్లిష్ట పరిస్థితులను సులభముగా పరిష్కరించుకోవచ్చును. సరిహద్దులలో నివసించే మావంటి వారి కష్టసుఖాలను విచారించుటకు ఈ మండల సంఘాలు చాలా తోడ్పడును. రాష్ట్రాల అభివృద్ధికిగాను విద్యుచ్ఛక్తి, Irrigation అభివృద్ధి ప్రణాళికలు వేసుకొని సులభముగా రాష్ట్రాల అభివృద్ధి సాగించుకొనుటకు ఈ మండల సంఘాలు చాలా అవసరము. అభివృద్ధి పథకాలను ఏర్పరచి రాష్ట్రాల అభివృద్ధికై కృషి సలుపుటకు ఈ మండల సంఘంలో Planning Commissioner కూడ సభ్యుడుగా ఉండుట మంచిది.

[illegible] పంజాబు, ఆంధ్ర తెలంగాణా రాష్ట్రాలకు Regional Councils ను [illegible] ఉన్నారు. ఈ Regional Councils ఈ రెండు రాష్ట్రాలలోనే [illegible] చాలా ఆశ్చర్యంగా ఉన్నది. పంజాబులో గల [illegible] అభిప్రాయ భేదాలను, కలతలను పరిష్కరించుటకు

గాను పంజాబులోను ఆంధ్ర-తెలంగాణా ప్రజల మధ్య భయ నిర్మూలనకుగాను ఆంధ్రలోను ఏర్పరచినట్లు తెలియుచున్నది. అవసరమున్నంత కాలము, ఈ సంఘాలు పనిచేయుట మంచిది. కాని సంఘాలు రాష్ట్ర ప్రభుత్వ అధీనంలో ఉండుటకంటే కేంద్ర ప్రభుత్వ అధీనంలో ఉండుట మంచిది.

తరువాత మా మడకశిర తాలూకా గురించి, ఒకటి, రెండు మాటలు చెప్పవలసియున్నది. స్వార్థపరులు స్వలాభపరులు అయిన ఒక రిద్దరు ఈ మడకశిర తాలూకాను కర్నాటకుల ప్రాంతములో చేర్చుటకు సాధ్యమైనంతవరకు ప్రయత్నాలు చేసి ఉన్నారు. నిన్నను పెద్దలు శ్రీయుత కల్లూరు సుబ్బారావుగారు నుడివినట్లు అటువంటి స్వార్థపరులకు ఆనాడు ఎన్నికలలో ప్రజలు తగినంత బుద్ధి గరిపి స్వార్థపరులు తమ స్వలాభమునకై జరుపు కుట్రలకు అవకాశము ఇవ్వకుండునట్లు ప్రజలు చేసి ఉన్నారు. ఈ తాలూకా విషయంలో తగినంత శ్రద్ధ వహించి ఈ తాలూకాను ఆంధ్ర రాష్ట్రములోనే ఉంచుటకు కృషిసల్పిన మన ముఖ్యమంత్రి శ్రీ గోపాలరెడ్డిగారికి, ఉపముఖ్య మంత్రి శ్రీ సంజీవరెడ్డిగారికిని, రాష్ట్ర కాంగ్రెస్ అధ్యక్షులు శ్రీ అల్లూరి సత్యనారాయణరాజుగారికిని మా తాలూకా ప్రజల కృతజ్ఞతను తెలుపుచూ నా ధన్యవాదాలు అర్పించుచున్నాను.

అక్టోబరు మొదటి తేదీకి నూతన ఆంధ్ర రాష్ట్రము ఏర్పడనున్నది. నవభారత వర్షములో ఈ నూతన ఆంధ్ర రాష్ట్రము రాజకీయ, సాంస్కృతిక, ఆర్థిక రంగాలలో నూతన శకము ఆరంభించునట్లు చేయగలరని మన ఆంధ్ర నాయకులను కోరుతూ ఈ అవకాశమిచ్చినందుకు అధ్యక్షులవారికి నా ధన్యవాదాలు అర్పిస్తున్నాను.

Sri R. B. RAMAKRISHNA RAJU :—మహాశయా, ఈ బిల్లుమీద అంతవిశేషంగా చర్చచేయవలసిన అవసరంలేదని నా అభిప్రాయము ఈ సభలో ఈ బిల్లుకు సంబంధించి భేదాభిప్రాయాలు అంతగా ఉన్నట్లు కన్పడడంలేదు. చిరకాలవాంఛితమైన 'ఆంధ్రరాష్ట్రము వచ్చింది. ఇది ఇంకా చాలా పెద్దది అవుతున్నది. పూర్వము ఆంధ్రచరిత్రలో మనయొక్క తేజస్సు మనయొక్క చరిత్ర చాలా ఉన్నది. దానికి ఏవిధమైనటువంటి లోటులేకుండా మనము వర్తించవలెనని అనేకమందిసభ్యులు సెలవిచ్చారు. ఇది వింటూవుంటే ఒకవిధంగా నాకు కొంచెము నవ్వుకూడ వస్తుందని చెప్పకతప్పదు. పూర్వము మన ఆంధ్రచరిత్రలో మనయొక్క విశేషమేమిటి, ఇప్పుడు మనము ఏమిచేయబోతున్నాము, ముందు కృష్ణదేవరాయల వారు చేసినట్లు రాయచూరుపై ముట్టడిచేయబోతామా, కటకంమీద దండెత్తి పోతామా, లేకుంటే దక్షిణదేశంమీద దాడి తేబోతామా అనేది కొంత యోచించవలసియున్నది. ముందు ఇవన్నీ చేశారంటే అప్పుడు ఇతరరాష్ట్రాలను- ఇతర

Sri R. B. Ramakrishna Raju] [4th April 1956

రాజ్యాలనుకొట్టి వారి సంపద అంతా తీసుకువచ్చి మన ఆంధ్రరాష్ట్రములో పెట్టుకొని సంతోషంగా మన రాష్ట్రాన్ని చక్కగా జరిపినారు. ఇప్పుడు మనము ఆప్రకారంగా చేయబోతున్నామా, మనము ఏమిచేస్తున్నాము అనేది మొదట తెలిస్తే, ఇది చాలా సంతోషకరమైనటువంటి విషయమా లేక చాలా జాగ్రత్తగా చేయవలసినటువంటి విషయమా అనేది తెలుసుకోవచ్చు.

మన ముఖ్యమంత్రిగారు మనరాష్ట్రము యిప్పుడు చాలా deficit లో ఉన్నదని, దానిని సరిచేసుకోటానికి పన్నులువేసుకోవలసియున్నదని పదేపదే చెప్పుతున్నారు. మనము చూస్తున్నదానినిబట్టి, మనదేశాన్ని మనము చక్కపరచుకోవాలంటే, మనము ఎంతో కష్టపడవలసియున్నది. విశేషముగా పన్నులు ప్రభుత్వము వేస్తున్నది. మనరాష్ట్రములో సర్కారు అనిగాని, ceded districts అనిగాని ఏమీ భేదములేకుండా చూచుకున్నప్పటికిని, మనదేశము అంతాగూడ చాలామటుకు వెనుకబడేయున్నది. పెద్దపెద్ద పట్టణములని పేరుగాంచిన బెజవాడ గాని, రాజమండ్రిగాని, తెనాలిగాని, తదితరపట్టణములు ఏవి అయినప్పటికినీ అన్నీ గూడ ఏస్థితిలో ఉన్నవో మనము చూస్తూనే ఉన్నాము. వాటి నన్నింటిని మనము ఇంకను వృద్ధిచేసుకోవలసియున్నది మనదేశమంతటాగూడ ఉండే ప్రజలు ఎంతో వృద్ధికిరావలసియున్నది. ఇటువంటిసమయములో యిప్పుడు చూస్తూచూస్తూ, మనకంటే తక్కువదశలో ఉన్నవారిని మనలోకి తెచ్చుకుంటున్నాము. దీనినిబట్టి మనమీద ఎంతభారము వేసుకుంటున్నామో మనము స్పష్టముగా తెలుసుకోవలసియున్నది. కొబట్టి యికముందు అయినా, అంటే యితరరాష్ట్రాలమీద దండెత్తబోవడముకాకుండా, మనమీద భారము ఎంతో మనము వేసుకుంటున్నాము. మనము వృద్ధికిరావలసింది అటుఉంచి, మనకంటే హీనస్థితిలో ఉన్న సోదరులనుకూడ మనలో కలుపుకొని మనతోబాటు వారినికూడ వృద్ధిలోకి తీసుకునిరావటానికి మనము ఇంకను ఎంతో త్యాగముచేయవలసి ఉంటుంది అంతేకాని మనమేదో పొరుగురాష్ట్రములో ఉన్నవారిమీద బ్రహ్మాండముగా దండెత్తి, వారి సంపదనంతా కొల్లగొట్టి తీసుకొని పోతున్నామని అభిప్రాయము తెలంగాణావారిలో ఉన్నట్లు తెలుస్తున్నదిగాని, అటువంటి అభిప్రాయము యిక్కడ మనకెవ్వరికినీ లేదు ప్రత్యక్షముగా మనము చూస్తున్నవిషయమే యిది. కొబట్టి దీనికి తగిన సన్నాహముతో, తగిన మనోభిప్రాయముతో ఆ రాష్ట్రాన్ని మనము కలుపుకుని ఏమైనా ప్రయత్నము చేయవలసిందేకాని, [illegible] మాత్రము నేను మనవిచేస్తున్నాను.

[illegible] పేరుని పేరు పెట్ట దలచుకున్నారు కి [illegible] ఆంధ్ర తెలం [illegible] ఆంధ్ర [illegible] అంటున్నామో [illegible]

తెలంగాణా" అనే పేరును ఎవరూ కూడ మనలో ఒప్పుకొనలేదని స్పష్టముగా తెలుస్తున్నది. "ఆంధ్ర" అంటేనే చాలును. కొత్తగావచ్చిన సోదరులుకూడా "ఆంధ్ర" అంటూఉంటే, దీనికి వేరే ఏమి అర్థమవుతుంది? వారుకూడ చేరినారు కనుక "చేరినారు" అనే యీ కలయికను సూచించేది, ఏదైనా ఒకపేరు ఉండాలి మందరము ఒకచోట చేరినప్పుడు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ అని పేరుపెట్టితే బాగావుంటుందని మనలో కొంతమంది అనుకున్నాము. ఈ పేరు బాగానే ఉంది కాబట్టి, తెలంగాణా వారుకూడ ఒప్పుకుంటారని అనుకుంటాను. "ఆంధ్ర ప్రదేశ్" అనే పేరు పెట్టే విషయములో యిక్కడ ఎవ్వరికీకూడా ఎట్టి ఆక్షేపణ ఉండదు కాబట్టి, దీనిని గురించి యింకను వేరే చర్చించవలసిన అవసరము లేదు. ఇక పోతే హైకోర్టు విషయము ఉన్నది, ఇది చాలా ముఖ్యమైన విషయము. మా బోటి వారు అందరు Advocates ము కాబట్టి హైకోర్టు అంటే, దానియొక్క హోదా ఏమిటో, మాకు తెలుసు. మద్రాసు హైకోర్టులో సుమారు నలభై సంవత్సరాలుగా practice చేస్తూవచ్చాము. దానికి ఎటువంటి హోదా ఉంటుందో అది అంతాగూడా మాకు పూర్తిగా తెలుసును. ఒక రాష్ట్రానికి ఒకే హైకోర్టు ఉండడము అవసరము, మంచిదిగూడా. రాజధాని ఎక్కడ అయితే ఉంటుందో, అక్కడే హైకోర్టు గూడా ఉంటే, ఆ రాజధానికి, హైకోర్టుకు సరియైన ఉన్నత హోదా కలుగుతుందని, అట్లాగే ఉంటే మంచిదని అందరియొక్క అభిప్రాయము. ఇప్పుడు మన హైకోర్టు రాజధాని నగరములో ఉన్నప్పటికినీ, దానికి వేరే Bench ఒకటి గుంటూరులో పెట్టాలని సూచన వస్తున్నది. ఆ విధముగా Bench ఒకటి వేరే పెట్టేటట్లయితే, యీ Bench కి ఎంత గౌరవ ప్రతిష్టలు ఉంటాయో గూడ ఆలోచించవలసి యుంటుంది. హైకోర్టు అంటే దానికి ఉండే హోదా వేరు, Bench కి ఉండే హోదా వేరు, ఈ Bench అనే దానికి సాధారణముగా, మేము కోర్టులలో practice చేసే వారము గనుక, ఒక మునసబు కోర్టు మాదిరి అవుతుంది. ఇక ఆ Bench కి పేరు ప్రతిష్టలు ఉన్నత స్థాయిలో ఉండవు. ప్రజలు ఆ విధముగా భావించరు. ప్రజల దృష్టిలో అదేదో మునసబు కోర్టు మాదిరి అని, హైకోర్టు వేరే అనే అభిప్రాయము తప్పకుండా కలుగుతుంది. ఇటువంటి అభిప్రాయము యీ Bench విషయములో కలుగజేయడము అవాంఛనీయము. కాబట్టి ఒకే హైకోర్టుఉండాలి, అదిగూడ రాజధాని నగరములోనేవుండాలి. అలాగున ఉంటే, దానిఅంతస్తు వేరుగా వుంటుంది. ఇదిగాక మరొక ముఖ్యమైన విషయము చెప్పదలచాను ఇటీవలనే నేను Chief Justice గారితో మాట్లాడేటప్పుడు వారు చెప్పింది, ప్రస్తుతము గుంటూరులో వున్న పని పూర్తి కావాలంటే, కనీసము పదిమంది జడ్జీలు అయినా ఉంటేనేగాని,

Sri K. B. Ramakrishna Raju] [4th April 1956

సాధ్యపడేటట్లు కనబడలేదని అన్నారు. ప్రస్తుతం హైకోర్టులో ఉండేపని శీఘ్రంగాను, సక్రమంగానూ పూర్తిచేయాలంటే పదిమందిజడ్జీలు అయినా ఉండాలి అని అన్నారు. లేకపోతే సాధ్యముకాదు అని అన్నారు. ఆప్రకారము ఇప్పుడు మనకు 11 జిల్లాలకు 10 మంది కావలసివస్తే, యిప్పుడు మరొక తొమ్మిదిజిల్లాలు తెలంగాణావి ఈ రాష్ట్రానికి చేరబోతున్నవికదా! అలాంటప్పుడు మరొక పది మంది జడ్జీలకు పని ఉంటున్నదన్న మాట మీరు, వారు, అందరుచేరి 20 మంది కావలసి ఉంటుందన్నమాట. వేరువేరే పెట్టితే 20 మంది కావాలి. ఒకేచోట ఉంటే ఇంతమంది అవసరము ఉండదు. Composite Madras High Court క్రింద 25 జిల్లాలు ఉన్నప్పుడు అక్కడ ఎంతమంది జడ్జీలు ఉంటూవచ్చారో చూడండి. కాబట్టి నాకు తోచే అభిప్రాయము యేమిటంటే, రెండు benches పెట్టినట్లయితే జడ్జీలు చాలామంది అవసరమవుతారు. ఒకే bench పెట్టేటట్లయితే హైకోర్టు పని అంతా, అన్ని జిల్లాలకు చేరి, యే పది పన్నెండు మందితోనో పూర్తి చేసుకోటానికి వీలవుతుంది కాని రెండు benches పెట్టేటట్లయితే ఇక్కడ చేసినంతపని అక్కడ మరల చేయాలి. ఇది duplication of work క్రిందకు వస్తుంది. పైగా జడ్జిలసంఖ్య జాస్తిచేయవలసి ఉంటుంది. ఈ విషయములో మన తెలంగాణా సోదరులకు నేను చెప్పదలచింది యేమిటంటే, ఆంధ్రరాష్ట్రము ఏర్పడేటప్పుడు ceded districts ఆంధ్రలో చేరడములేదా అనే ప్రశ్నవచ్చింది. ఇలాంటి special course కు ఎప్పుడూకూడా నేను ఆమోదించినవాణ్ణి కాను. Ceded districts ఐదు జిల్లాలు అయితే సర్కారు జిల్లాలు ఆరుఉన్నవి. వారు మాత్రము అంత జాస్తి యేమి, మేము మాత్రము అంత తక్కువ యేమి అనే అభిప్రాయముతో, మనము అడిగో, లేక నిర్బంధముచేసో అడిగిఉండేవాళ్లము. గాని వారికి మనయొక్క శక్తిసామర్థ్యములు ప్రదర్శించి ఏదైనా చేసుకోవలసిందే గాని, యాచిస్తే మనకు పని ఎప్పుడూ కాదని అనుకున్నాము. అలాంటి అభిప్రాయములోని వాడను కాదు నేను. కాబట్టి ఆ ప్రకారముగానే తెలంగాణావారిని మనము చేర్చుకున్నట్లయితే ఎప్పుడుకూడ వారియొక్క నిజమైనకోరికలకుగాని వారికి కావలసిన సౌకర్యాలకుగాని "కాదు" అని చెప్పటానికి మనలో ఎవ్వరికీగూడ మనస్సురాదు. ఎప్పుడూ కూడ మనయొక్క శక్తిసామర్థ్యముల మీద మనము ఆధారపడిఉండాలి గాని చట్టములో పెట్టిన safeguards మీద ఆధారపడడము వివేకవంతము కాదు. సమంజసము [illegible]. కాబట్టి హైకోర్టు హైదరాబాదుకువస్తే అక్కడ హైదరాబాదు [illegible] profession కు దెబ్బ తగులుతుందని, వారియొక్క సంపాదన [illegible] మీద వేరేకాంచి గుంటూరులోనే పెట్టు

కోండి అని వారు మనకు చెప్పడము మంచిదికాదు. ఎవరికి శక్తిసామర్థ్యాలు ఉంటే వారే పైకివస్తారు ఎవరికి ఉన్నశక్తి వారికి ఉండనే ఉంటుంది. కాబట్టి గుంటూరులో వేరే bench లేకుండా హైకోర్టును ఒకేచోటులో హైదరాబాదుకు కదిలించడమే ఉత్తమమైన మార్గము.

ఇకపోతే మన నూతనరాష్ట్రానికి Legislative Council పెట్టాలని సూచన ఉన్నది. Composite Madras State లో ఉండగా నేను ఆరు సంవత్సరములు కవున్సిలుకు చేర్మనుగా ఉన్నాను. అక్కడ నాకు ఉన్న అనుభవముతో మాట్లాడుతున్నాను నేను చేర్మనుగా ఉన్నది 1944నుంచి 1950 వరకూ కవున్సిలులో ఉండే మెంబర్లు ఎసెంబ్లీ వారు ఎన్నుకునేవారుగా ఉంటారు. ఈ ఎన్నుకునేవారుకూడా ఆ సమయములో ప్రభుత్వములో ఏ పార్టీ మెజారిటీలో ఉంటుందో, వారి పార్టీలోనివారినే ఎన్నుకోవడమవుతుంది. అంటే ప్రభుత్వమునకు అనుకూలముగా ఉండేవారే వస్తారు. కొంతమందిని nominate గూడా చేస్తారు. ఇక వారు గవర్నమెంటుకు ఎప్పుడూ అనుకూలురే. మద్రాసులో ఎట్లా జరుగుతూ వచ్చిందంటే, ఏ బిల్లు అయినాసరే, అది మంచిదిగాని, చెడ్డదిగాని, ప్రభుత్వము తెచ్చిన బిల్లు ఏదైనా సరే, ఎసెంబ్లీలో ప్యాసు అయినది, మరల యిక్కడ కవున్సిలులో వారితరపున మెంబర్లేకాబట్టి యిక్కడగూడ తప్పక ప్యాసుకావడమే అవుతూ వచ్చింది. ఏదివచ్చినా నిరాఘాటముగా ప్యాసు అవుతుంది కవున్సిలు ఉండాలా లేదా అంటే, అది ప్రభుత్వముయొక్క పార్టీతరపున ఉన్న మెంబర్లేగనుక అప్పుడు కవున్సిలు ఉండవలసిందే వద్దు అని నేను అనను. దానికి ఏ ఆక్షేపణలేదు. అయితే కౌన్సిలులో ఏ బిల్లు అయినా ప్యాసుచేయడము అనేది వచ్చేసరికి, కౌన్సిలువారు చెప్పేకారణములు ప్రభుత్వమువారు ఒప్పుకుంటేనే అది ప్రయోజనపడుతుందిగాని, ఎసెంబ్లీలో కూర్చునే మంత్రులే మరల ఆ బిల్లు విషయములో అక్కడ కౌన్సిలులోగూడ వచ్చి కూర్చుని మంత్రిగారు బిల్లును కౌన్సిలులో Introduce చేసి ఎసెంబ్లీలో ప్యాసు చేయించుకున్నట్లు, యిక్కడ ప్రభుత్వము పార్టీవారు ఏర్పాటుచేసిన మెంబర్లేగనుక, ఏ ఆక్షేపణలేకుండా అక్కడ కౌన్సిలులో కూడ ప్యాసుచేయించుకోవడము, యాక్టుచేయించుకోవడము అవుతుంది. ఎసెంబ్లీ ప్యాసుచేసిన బిల్లు, కౌన్సిలులో ప్యాసుకావాలని పెట్టుకున్నాము గనుక, రెండు చోట్లలోనూ ప్రభుత్వానికి మెజారిటీవుంటుంది. గనుక easy గా Pass అయిపోతుంది కౌన్సిలులో నుంచి అనుభవజ్ఞులు, వయోవృద్ధులు, రాజకీయాలలో మంచి ప్రవేశముగలవారుగాను ఉంటారు. ఇటువంటి వారి చేతులలో బిల్లు పెట్టితే, వారు వారికి తోచిన సలహాలుయిస్తే, అది ప్రభుత్వానికి సమ్మతపడకపోతే, బిల్లు ప్యాసుకావడము కష్టము. కౌన్సిలులోని

Sri R. B. Ramakrishna Raju] [4th April 1956

వారు నిష్పక్షపాతముగా ఉద్రేకములేకుండా చాలామటుకు విమర్శింపగల శక్తిగల వారు ఉంటారు. అయితే ఏమి ప్రయోజనం? ఇక్కడ ఎసెంబ్లీలోఉన్న మెజారిటీ పార్టీ ప్రభుత్వముయొక్క పార్టీగనుక మంత్రులు ఆ పార్టీకి ఏమి చెబితే అది కొనసాగినట్లేగదా. ఇక్కడ కౌన్సిలులో అనుభవముగలవారు కనుక "ఇది యిట్లాకాదు, అట్లా" అని చెబితే అది ప్రభుత్వానికి నచ్చకపోవచ్చు. అప్పుడు ప్రభుత్వం బిల్లును తీసుకుని రావటానికి యిష్టపడకపోవచ్చు. అప్పుడు చిక్కుసమస్య ఏర్పడుతుంది. అది లాభము లేదు. నేను చేర్మనుగాఉన్న ఆరు సంవత్సరాలలోను చూచాను మంత్రులు ఎవరువచ్చినా అంతా ఒకే పార్టీపాలసీకి చెందినవారు వారందరూకూడా "తాను పట్టినకుందేలుకు మూడే కాళ్లు అని అంటారు" అది ఎసెంబ్లీవాళ్లు ఒప్పుకోవాలి. కౌన్సిలులోని వాళ్లుకూడ ఒప్పుకుని తీరాలి. లేదండి నాలుగు కాళ్లండి అని కౌన్సిలువారుఅంటే అది నచ్చదు. వాళ్లు చెప్పినది నెగ్గితీరవలసిందేనని మంత్రులు అంటారు. ఇది నా అనుభవవాక్యం. ఇలాంటి instances యింకా అనేకము చెప్పగలను. కౌన్సిలువాళ్లు చెప్పినట్లు చేయక పోతే, యిక యీ కవున్సిలు ఎందుకు? ఏ బిల్లుఅయినా కవున్సిలులో చర్చ జరిగి నప్పుడు, కవున్సిలువారు ఏదైనా amendments propose చేస్తే "అది పరేనండి. దాని సంగతి ఆలోచించి తరువాత వేరే బిల్లు తెస్తాము, amendments చేస్తాము, అవి తరువాత చూస్తాము, యిప్పుడు మాత్రము యీ బిల్లు ప్యాసు కానివ్వండి అనిచెప్పడం, బిల్లు ప్యాసుచేయించుకుపోవడం, వెళ్లడం జరుగుతూ ఉండేది. ఇదేమాదిరిగా బిల్లు మంత్రులు చెప్పినట్లుగా కవున్సిలు మెంబర్లు విని ప్యాసుచేయవలసివచ్చేది. మెంబర్లుచేసే సూచనలు అంగీకరించపోతే, యిక యీ మెంబర్లు, యీ కవున్సిలుయొక్క ప్రయోజనము యేమిటి? ఎప్పుడు ఏ amendment propose చేసినా, అవి ముట్టుకోకుండా ప్రస్తుతానికి యీ బిల్లు కానివ్వండి అని చెప్పి ప్యాసు, చేయిస్తారు. లేకపోతే దానికి వేరె బిల్లు తెస్తామని అంటారు. ఇక అది అంతటితోసరి. మరల బైటికిరాదు అదేవిధముగా Inams Bill తెస్తామని యీ ప్రభుత్వము చెబుతూ వస్తూన్నది. దాని సంగతి యింతవరకు బైటికి రాలేదు. అలాగే Rent Reduction Act తెచ్చారు ఈ Rent Reduction Act విషయములోగూడ Inams Bill మాదిరిగా తకరారు జరుగుతూనే ఉన్నది. ఏకో Amendments తెస్తామని అన్నారు. చెప్పడమేగాని, ఆ Amendments వచ్చేదిలేదు, మేము చూడబోయేదిలేదు. ఇవి, అవి రానేరావు. కాబట్టి ఎసెంబ్లీ మాదిరికాకుండా, కవున్సిలుకు స్వేచ్ఛ యివ్వాలి అంటున్నాను. ఎసెంబ్లీ, కవున్సిలు రెండూగూడ ప్రతిబింబములుగా ఉంటే ఏమీ ప్రయోజనము [illegible] నేను అనుకున్నది యేమిటంటే, క్రిందటిసారి నూతన Election [illegible]

4th April 1956] [Sri R. B. Ramakrishna Raju

వచ్చినప్పుడు, 1952 తరువాత యీ ప్రకారము direct elections లేవు. కాబట్టి, ఏదో కవున్సిలులో కొంతవరకు భేదము ఉండవచ్చు ననుకున్నాను. అక్కడకూడ భేదము ఉండటానికి సావకాశము లేకుండా పోయింది. ఇందుకు కారణము ఏమిటంటే, మెంబర్ల యొక్క, కౌన్సిలుయొక్క ఆయుర్దాయము అంతా ప్రభుత్వము చేతులలో ఉన్నది వారు యిష్టపడితే, కౌన్సిలు ఉంచడము లేకపోతే, యీ కౌన్సిలు మాకు అక్కర లేదు అని ఒక Resolution pass చేసి ఎత్తివేయించటానికి సిద్ధపడడము జరుగుతుంది కాబట్టి ప్రభుత్వము తెచ్చిన బిల్లులు ఏవిఅయినాసరే, అవి మంచివి కాని, చెడ్డవి కాని, ప్యాసు చేయవలసిందే, కాదు అని చెప్పటానికి వీలులేదు, అనే మాదిరిగా కాకుండా కౌన్సిలుకు Indepence యివ్వాలి, లేకపోతే కౌన్సిలువుండి ప్రయోజనము లేదు. ఏ నాడు అయితే కౌన్సిలు ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకముగా బిల్లును ప్యాసు చేస్తుందో, ప్రభుత్వము మాట నెగ్గడము లేదని ఎత్తి వేయించటానికి చూస్తారు. ప్రభుత్వము ఎట్లా చెబితే అట్లా వినవలసివచ్చేదానికి, యీ కౌన్సిలు యెందుకు? కాబట్టి కౌన్సిలు ఉండాలి అని ప్రభుత్వానికి నిజంగాఉంటే, దానికి రాష్ట్రములో మంచి అనుభజ్ఞులు ఏ Subject అయినా బాగా తెలిసినవారు ఉంటే మంచిది. వారు వారికిఉన్న అనుభవములనుబట్టి మంచి సలహాలుయిస్తారు. ప్రభుత్వం ఆ ప్రకారము చేయదలిస్తే, కౌన్సిలు పెట్టండి. లేకపోతే, అది వద్దు. కాని కౌన్సిలు ఉండాలి అనేవాలో నేను ఒకణ్ణిగాని దానికి స్వేచ్ఛ యివ్వకపోతే, ప్రయోజనము లేదు ఇప్పుడు American Constitution లో గూడ, అక్కడ Senates లోగాని, House of Representatives లోగాని, ఏ బిల్లు అయినా రెండు సభలలోను ప్యాసు అయితేనే, అది President assent కు పోతుంది. లేకపోతే, ఆ బిల్లు వెనుకకు తిరుగవలసింది కాని మనకు అట్లాకాదు. ఎసెంబ్లీలో ప్యాసు చేసిన బిల్లు కౌన్సిలుకు పంపిస్తారు. అది కౌన్సిలులో ప్యాసు చేయకుండా తిరిగి Assembly కు Remit చేస్తే, మరల రెండవసారి పంపుతారు. అప్పటికి ప్యాసు చేయక తిప్పి పంపివేస్తే, అది తిరిగి మూడవసారి పంపిస్తారు. మూడవసారిగూడ కౌన్సిలు ప్యాసు చేయకుండా త్రిప్పివేస్తే, అప్పుడు ప్రభుత్వం ఎర్ర సిరాతో ఒక గీటు పెట్టి, మేము చెప్పిందే ఘనవాక్యం, మేముచేసిందే Law, అని వ్యాప్తగా చేయించుకుంటారు. అటువంటి దానికి యీ కౌన్సిలు ఎందుకు? కాబట్టి కౌన్సిలు ఉండవలెనంటే దానికి స్వేచ్ఛమాత్రము ఉండాలి. ఇప్పుడు సాధారణముగా ఎసెంబ్లీలో జరిగేచర్చ వేరు, కౌన్సిలులో జరిగేచర్చ వేరు. కౌన్సిలు వారు చెప్పింది ప్రభుత్వం వినాలి. వినకపోతే ప్రయోజనములేదు. కాబట్టి యిక ముందు రాబోయే ఏ మంత్రులు అయినా సరే, కౌన్సిలు మనకు ఉండాలి అని అంటు

Sri R. B. Ramakrishna Raju] [4th April 1956

వారు నిష్పక్షపాతముగా ఉద్రేకములేకుండా చాలామటుకు విమర్శింపగల శక్తిగల వారు ఉంటారు. అయితే ఏమి ప్రయోజనం? ఇక్కడ ఎసెంబ్లీలో ఉన్న మెజారిటీ పార్టీ ప్రభుత్వముయొక్క పార్టీ గనుక మంత్రులు ఆ పార్టీకి ఏమి చెబితే అది కొనసాగినట్లేగదా. ఇక్కడ కౌన్సిలులో అనుభవముగలవారు కనుక "ఇది యిట్లా కాదు, అట్లా" అని చెబితే అది ప్రభుత్వానికి నచ్చకపోవచ్చు. అప్పుడు ప్రభుత్వం బిల్లును తీసుకుని రావటానికి యిష్టపడకపోవచ్చు. అప్పుడు చిక్కు సమస్య ఏర్పడుతుంది. అది లాభము లేదు. నేను చేర్మనుగా ఉన్న ఆరు సంవత్సరాలలోను చూచాను మంత్రులు ఎవరువచ్చినా అంతా ఒకే పార్టీ పాలసీకి చెందినవారు వారందరూ కూడా "తాను పట్టినకుందేలుకు మూడేకాళ్లు అని అంటారు" అది ఎసెంబ్లీవాళ్లు ఒప్పుకోవాలి. కౌన్సిలులోని వాళ్లుకూడ ఒప్పుకుని తీరాలి. లేదండి నాలుగు కాళ్లండి అని కౌన్సిలువారుఅంటే అది నచ్చదు. వాళ్లు చెప్పినది నెగ్గితీరవలసిందేనని మంత్రులు అంటారు. ఇది నా అనుభవవాక్యం. ఇలాంటి instances యింకా అనేకము చెప్పగలను. కౌన్సిలువాళ్లు చెప్పినట్లు చేయకపోతే, యిక యీ కవున్సిలు ఎందుకు? ఏ బిల్లుఅయినా కవున్సిలులో చర్చ జరిగినప్పుడు, కవున్సిలువారు ఏదైనా amendments propose చేస్తే "అది సరేనండి. దాని సంగతి ఆలోచించి తరువాత వేరే బిల్లు తెస్తాము, amendments చేస్తాము, అవి తరువాత చూస్తాము, యిప్పుడు మాత్రము యీ బిల్లు ప్యాసు కానివ్వండి అనిచెప్పడం, బిల్లు ప్యాసుచేయించుకోవడం, వెళ్లడం జరుగుతూ ఉంటేది. ఇదేమాదిరిగా బిల్లు మంత్రులు చెప్పినట్లుగా కవున్సిలు మెంబర్లు విని ప్యాసుచేయవలసివచ్చేది. మెంబర్లుచేసే సూచనలు అంగీకరించపోతే, యిక యీ మెంబర్లు, యీ కవున్సిలుయొక్క ప్రయోజనము యేమిటి? ఎప్పుడు ఏ amendment propose చేసినా, అవి ముట్టుకోకుండా ప్రస్తుతానికి యీ బిల్లు కానివ్వండి అని చెప్పి ప్యాసు, చేయిస్తారు. లేకపోతే దానికి వేరె బిల్లు తెస్తామని అంటారు. ఇక అది అంతటితోసరి. మరల బైటికిరాదు అదేవిధముగా Inams Bill తెస్తామని యీ ప్రభుత్వము చెబుతూ వస్తూన్నది. దాని సంగతి యింతవరకు బైటికి రాలేదు. అలాగే Rent Reduction Act తెచ్చారు ఈ Rent Reduction Act విషయములోగూడ Inams Bill మాదిరిగా తకరారు జరుగుతునే ఉన్నది. ఏవో Amendments తెస్తామని అన్నారు. చెప్పడమేగాని, ఆ Amendments వచ్చేదిలేదు, మేము చూడబోయేదిలేదు. ఇవి అవి రానేరావు కాబట్టి ఎసెంబ్లీలో మాదిరికాకుండా, కవున్సిలుకు స్వేచ్ఛ యివ్వాలి అంటున్నాను ఎసెంబ్లీ, కవున్సిలు రెండూగూడ ప్రతిబింబములుగా ఉంటే ఏమీ ప్రయోజనము ఉండదు. నేను అనుకున్నది యేమిటంటే, క్రిందటిసారి నూతన Election

4th April 1956] [Sri R. B. Ramakrishna Raju

వచ్చినప్పుడు, 1952 తరువాత యీ ప్రకారము direct elections లేవు. కాబట్టి, ఏదో కవున్సిలులో కొంతవరకు భేదము ఉండవచ్చు ననుకున్నాను. అక్కడకూడ భేదము ఉండటానికి సావకాశము లేకుండా పోయింది. ఇందుకు కారణము ఏమిటంటే, మెంబర్ల యొక్క, కౌన్సిలు యొక్క ఆయుర్దాయము అంతా ప్రభుత్వము చేతులలో ఉన్నది వారు యిష్టపడితే, కౌన్సిలు ఉంచడము లేకపోతే, యీ కౌన్సిలు మాకు అక్కర లేదు అని ఒక Resolution pass చేసి ఎత్తివేయించటానికి సిద్ధపడడము జరుగుతుంది కాబట్టి ప్రభుత్వము తెచ్చిన బిల్లులు ఏవిఅయినాసరే, అవి మంచివి కాని, చెడ్డవి కాని, ప్యాసు చేయువలసిందే, కాదు అని చెప్పటానికి వీలులేదు, అనే మాదిరిగా కాకుండా కౌన్సిలుకు Indepence యివ్వాలి, లేకపోతే కౌన్సిలువుండి ప్రయోజనము లేదు. ఏ నాడు అయితే కౌన్సిలు ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకముగా బిల్లును ప్యాసు చేస్తుందో, ప్రభుత్వము మాట నెగ్గడము లేదని ఎత్తి వేయించటానికి చూస్తారు. ప్రభుత్వము ఎట్లా చెబితే అట్లా వినవలసివచ్చేదానికి, యీ కౌన్సిలు యెందుకు ? కాబట్టి కౌన్సిలు ఉండాలి అని ప్రభుత్వానికి నిజంగాఉంటే, దానికి రాష్ట్రములో మంచి అనుభజ్ఞులు ఏ Subject అయినా బాగా తెలిసినవారు ఉంటే మంచిది. వారు వారికిఉన్న అనుభవములనుబట్టి మంచి ~~సలహాలుయిస్తారు ప్రభుత్వం ఆ ప్రకారము చేయదలిస్తే~~, కౌన్సిలు పెట్టండి. లేకపోతే, అది వద్దు. కాని కౌన్సిలు ఉండాలి అనేవాలో నేను ఒకణ్ణిగాని దానికి స్వేచ్ఛ యివ్వకపోతే, ప్రయోజనము లేదు ఇప్పుడు American Constitution లో కూడ, అక్కడ Senates లోగాని, House of Representatives లోగాని, ఏ బిల్లు అయినా రెండు సభలలోను ప్యాసు అయితేనే, అది President assent కు పోతుంది. లేకపోతే, ఆ బిల్లు వెనుకకు తిరుగవలసిందె కాని మనకు అట్లాకాదు, ఎసెంబ్లీలో ప్యాసు చేసిన బిల్లు కౌన్సిలుకు పంపిస్తారు. అది కౌన్సిలులో ప్యాసు చేయకుండా తిరిగి Assembly కు Remit చేస్తే, మరల రెండవసారి పంపుతారు. అప్పటికి ప్యాసు చేయక తిప్పి పంపివేస్తే, అది తిరిగి మూడవసారి పంపిస్తారు. మూడవసారిగూడ కౌన్సిలు ప్యాసు చేయకుండా త్రిప్పివేస్తే, అప్పుడు ప్రభుత్వం ఎర్ర సిరాతో ఒక గీటుపెట్టి, మేము చెప్పిందే ఘనవాక్యం, మేముచేసిందే Law, అని యిష్టగా చేయించుకుంటారు. అటువంటి దానికి యీ కౌన్సిలు ఎందుకు ? కాబట్టి కౌన్సిలు ఉండవలెనంటే దానికి స్వేచ్ఛమాత్రము ఉండాలి. ఇప్పుడు సాధారణముగా ఎసెంబ్లీలో జరిగేచర్చవేరు, కౌన్సిలులో జరిగేచర్చవేరు. కౌన్సిలు వారు చెప్పింది ప్రభుత్వం వినాలి. వినకపోతే ప్రయోజనములేదు. కాబట్టి యిక ముందు రాబోయే ఏ మంత్రులు అయినా సరే, కౌన్సిలు మనకు ఉండాలి అని అంటు

న్నారు కాబట్టి కౌన్సిలుచేసే సూచనలు, వాటి సారస్యము గుర్తించి, ఒకవేళ Amendments suggest చేస్తే, అవి బిల్లులో Incorporate చేసి, ఎసెంబ్లీలో మరల ప్యాసుచేయించుకుని, కౌన్సిలులో ప్యాసుచేయించాలి. ఆ తరువాత నే President assent కు పంపాలి. ఆ విధముగాచేస్తే, కౌన్సిలుకు ఒకగౌరవము ఉంటుంది, ప్రభుత్వానికి గౌరముఉంటుంది మేము మద్రాసులోఉండగా ఒక విషయము జరిగింది. చెబుతాను వినండి. ఆదిత్యన్ అనే కౌన్సిలుమెంబరు Birds and animals, Sacrifices ను గురించి ఒక Bill ను తెచ్చి ప్రభుత్వానికియిస్తే దానిని రెండు మూడేళ్లుదాకా బైటికి ప్రభుత్వం రానివ్వలేదు. మేము యింతా తంటాలుపడితే, చివరికి ఒక్క Resolution గాబోలు, ప్యాసుచేయటానికి వీలు కలిగింది. అంతకంటే మేము యేమీచేయకలేకపోయినాము. కాబట్టి కౌన్సిలు పెట్టితే పెట్టండి.

Mr. DEPUTY SPEAKER :—ఇంగ్లండులో పార్లమెంటరీ ప్రాక్టీసు ఎట్లా ఉంటుంది ?

Sri R. B. RAMAKRISHNA RAJU :—అక్కడికి, యిక్కడికి చాలా భేదముఉన్నది. ఏమిటంటే, అక్కడ House of lords is not an elected body, but it is a hereditary body, కనుక అక్కడ దానికి యిక్కడ మన దానికి చాలా తేడా ఉన్నది. I am not an admirer of British parliamentary practice. That I may tell you definitely But I admire American Constitution. ఇక్కడ మనము యింతమంది ప్రజల తరఫున వచ్చి యిక్కడ కూర్చుంటూ వున్నాము. మేము చెప్పే మాటలు ప్రభుత్వము వినకపోతే ప్రయోజనము ఏమిటి ? ఇప్పుడు మా పార్టీ సంగతే కాదు ఈ తడవ ఎలెక్షనులు కాకముందువరకుగూడ నేను కాంగ్రెసులో ఉన్న వాణ్నే గదా.

The Hon. Dr. B. GOPALA REDDI :—American Constitution లో అసలు అక్కడ మంత్రులు ఎదురుగా కూర్చోరే ?

Sri R. B. RAMAKRISHNA RAJU :—లేదు.

The Hon. Dr. B. GOPALA REDDI :—కాబట్టి వారు ఎక్కడి నుంచో మాట్లాడుతూ వుంటారు. ఎక్కడి నుంచో వింటూ ఉంటారు.

Sri R. B. RAMAKRISHNA RAJU :—సరే. అట్లా అయితే మంత్రులు కవున్సిలులో కూర్చోకుండా ఉండాలి. లేదా, ఊరకనే కూర్చోండి. దానికి మేము ఒప్పుకొంటాము. దానికే మాత్రము ఆక్షేపణ లేదు.

THE HON. DR. B. GOPALA REDDI :—ఆ విధముగా చేయాలి అంటే, అసలు మన constitution నే, మార్చాలి గదా.

SRI R. B. RAMAKRISHNA RAJU :—Constitution మార్చవలసి వస్తే, మార్చుకుందాము American Constitution ప్రకారము మన constitution మార్చుకొన్నా గూడ, మీరు. మీ మెంబర్లే గదా కౌన్సిలులో ఉంటేది! , వారు చెప్పిన మాటలు అయినా ఒప్పుకోకపోతే ఎందుకు ఈ కౌన్సిలు? ఈ కౌన్సిల్ కోసము యెందుకు యీ సభ? మాపాటికి మేము యింట్లోనే ఉండిపోతాము. మీకు పది మందిగూడా అధికారము యిస్తారు మీరే చెయ్యండి రాజ్యం. వారే అధికారము అంతా చలాయిస్తూ, చట్టాలు యిష్టము వచ్చినట్లుగా చేయవచ్చుగదా. లేకపోతే వారి పార్టీ వారు ఏదైనా ఒక చట్టము తెస్తే, వారి పార్టీవారెవరైనా విమర్శించి, దాని మంచిచెడ్డలు చూడటానికైనా అవకాశము ఉండదా? నేను మీపార్టీలో మొన్న మొన్నటిదాకా ఉన్నవాణ్ణేగదా! ఆనాడు మీ పార్టీలో ఏమి జరుగుచున్నదీగూడ నేను చూచాను. అదిగూడ నాకు తెలుసు నే!—

మేమంతా ప్రజల దగ్గర ఓట్లు పుచ్చుకుని democratic గానే వచ్చినాము. మామాట మీరు వినాలా? వనిలేదా? ఆ విలువ ఎట్లా వస్తుంది? ఈ democracyలో రానేరాదు. మీరు council పెడితే పెట్టండి కాని ఇకమీదట వచ్చే మంత్రులైనా ఆ council కు గౌరవం ఇచ్చి, వాళ్లు చెప్పేమాటలు మంచివా కావా, అట్లాచేయవచ్చునా లేదా అని యోచించి మీ కార్యక్రమం నడపవలసి యుంటుంది.

SRI K. BRAHMANANDA REDDI :—ఆ మాటలు అసెంబ్లీలో చెబుతున్నారు గదా.

SRI R. B. RAMAKRISHNA RAJU :—మీకు కూడా గౌరవం లేదనే నేను చెబుతున్నది. మనమంతా ఇంటికి పోదాం. వాళ్లు 7 గురో 8 గురో మంత్రులు కూర్చుని రాజ్యం చేసుకొంటారు.

ఇంక బళ్ళారి విషయంలో ఆ విషయం మాట్లాడ దలచినప్పుడు నాకు ఒక చిన్న కథ జ్ఞాపకం వస్తోందండి. ఒక judge గారుండే వారట. వారు వాది తరపున కాకుండా, ప్రతివాది తరవున కాకుండా సాక్షిపక్షమున decree ఇచ్చాడు. ఆ మాదిరిగా ఉంది బళ్ళారి సంగతి. మేము 50, 60 ఏళ్లుగా తుంగభద్రా

Sri R. B. Ramakrishna Raju] [4th April 1956

project కావాలని ఆందోళన చేశాం. డబ్బంతా ఆంధ్ర, హైదరాబాదు ప్రభుత్వాలు పెట్టుకుని project కట్టుకుంటే, చివరకు పెత్తనం మాత్రం మూడో వారికి, మైసూరుకు కిచ్చారు. ఇదేమి న్యాయం. ఇది ఎంతవరకూ సమంజసం? ఎన్ని కోట్లు మనం ఖర్చుపెట్టాం. మన ఆంధ్ర దేశంలో వెనుకబడిన ప్రాంతమైన రాయలసీమ జిల్లాలకు ప్రాణాధారమైనటువంటి పెద్ద project కట్టుకుంటే అది మీ కివ్వం, మూడవ వాడిచేతులో పెడతాం, వాణ్ణిపోయి అడగండి అని చెప్పడం ఎంత సమంజసంగా ఉన్నదో నాకు బొత్తిగా అర్థం కావడంలేదు. మొన్న భారత ప్రధాని మన ముఖ్యమంత్రిగారితో మాట్లాడుతూ "మీ కేమయ్యా! కావలసినంత నీటి సౌకర్యం కలుగజేశాం" అన్నారు నీటి సౌకర్యం కలుగజేయడం ఎటువంటిదో court లలో practice చేసేవాళ్ళకు తెలుసును. ఎక్కడైనా ఒక భావిలో నుంచో, ఒక గుంటలో నుంచో, ఒక చెరువులో నుంచో కాలువ తీసుకురావాలంటే ఇద్దరు ముగ్గురు జగడమాడి ఎన్ని court లకైనా పోయి, ఎన్ని డిక్రీలు పొందినా, డిక్రీలు అట్లనే ఉంటాయి. అక్కడ కాలవలో పారేనీరు వేరేగా పారుతూ ఉంటుంది. ఏక్కడయినా ఒక మడవ పెట్టిస్తే నీళ్లు వాటంతట అవే పోతూ ఉంటాయి. అందుచేత ఆ నీళ్లను కట్టిపెట్టి decree ల చేత, ఈ safe guards చేత మనం సక్రమంగా పారేటట్లుజేసి, మనకు కావలసిన వసతి కల్పించుకోగలం అంటే వట్టి మిథ్య. అది ఎప్పుడూ జరగనే జరగదు. తుంగభద్ర project management మనచేతులలో ఉంటేగాని మనదేశం బాగుపడదు అనే విషయం గమనించి, ఈ బళ్ళారి విషయంలో ఈ S. R. కమిటీ వాళ్లు చెప్పిన విషయాలు ఎన్నో ఉన్నాయి. వాటి నన్నిటినీకూడా తుడిచి పారేసి ఒక్క నీటి విషయమే చెప్ప లేరు వాళ్లు.

> "What has weighed with us in arriving at the conclusion to which we have referred is the cumulative effect of three main considerations, namely, administrative convenience, economic links, the importance of Tungabhadra project to the Rayalaseema of Andhra."

Andhra Administrative convenience కోసం ఎన్నో చెప్పారండి వారు. బళ్ళారి మన ఆంధ్రలో ఉండడమే దానికి ప్రాణం అనికూడా చెప్పారు. ఇంతగొప్పగా చెప్పినాకూడా దాన్ని ఏమాత్రం గమనించకుండా త్రోసివెయ్యడం ఆంధ్రకి చాలా బాధకరంగాఉంది. ఇప్పటికైనాసరే దీన్ని సరిదిద్దేవిషయమై

4th April 1956] [Sri R. B. Ramakrishna Raju

ప్రయత్నంచేస్తే బాగుంటుందని నాఅభిప్రాయం. ఈ zonal councils విషయంలో నిన్ననో, మొన్ననో C. రాజగోపాలాచారి గారు ఒకప్రకటన చేశారు. "జగడమాడుకోవడం తప్ప అక్కడేమీ పనిజరగదు. It is only a place for quarrel between two or a number of States" అన్నారాయన State కూ State కూ మధ్య ఏదైనా ప్రశ్న ఉదయించినప్పుడు, పరిష్కారంకోసం మూడోవారి దగ్గరకుపోకుండా, సంబంధించిన ఆరాష్ట్రాల నాయకులు ఒకచోట కూర్చుని చర్చించి తీర్మానం చేసుకుంటే బాగుంటుందనే ఉద్దేశ్యంతో zonal councils పెట్టారని మేమనుకుంటున్నాం. ఐతే ఈ zonal councils లో అక్కడనుంచి ఒక Minister, ఇక్కడ Minister లు, Chief Minister, ఇంకా ఇద్దరు Minister లు లేక Chief Secretary అని, ఈ ప్రకారంగా ఆ Councils లో ఉండి కార్యక్రమం జరపాలని ఉందికాని, అందులో ఈ సభకు ఎక్కడా ప్రాతినిధ్యం కనబడలేదు. ఆ zonal councils లో వచ్చేవిషయాలు అధికార్లతోనే అంతం ఐపోతాయా, ప్రజలకేమీ సంబంధంలేదా? ప్రజలకు ప్రతినిధులుగా ఉండేవాళ్లకు ప్రాతినిధ్యం ఇస్తే ఏమండీ తప్పు. Zonal council ఉండడం అవసరమని మీకు తోచేపక్షంలో ఈసభకుకూడా అందులో ప్రాతినిధ్యం ఇస్తే బాగుంటుంది. అన్నిసభలకూ ఇక్కడ నుంచేగదా మనం ప్రతినిధులను పంపిస్తున్నాం. ఆప్రకారమే zonal councils కు కూడా పంపించాలని నా అభిప్రాయం. ఇక Elections విషయంలో ఇప్పుడైనాసరే అప్పుడైనాసరే అంతా సిద్ధంగానే ఉన్నాం. ఐతే 57 సంవత్సరంలోనే పెట్టవద్దని మా అందరియొక్క అభిప్రాయం. ఏమంటే మొన్ననేకదా ఎంతో బాధపడ్డాం. 57 లో election వారికే అని అన్నారు. అది ఇంకా రెండేళ్లు పొడిగిస్తే చాలా సంతోషం. ఆప్రకారం చేస్తారని ఆశిస్తున్నాం.

SRI H. RAMALINGA REDDI :—Mr. Deputy Speaker, Sir, I rise to express my strong protest against this Bill (laughter) not for what it contains, but for what it does not contain I refer to the non-implementation of the recommendations of the States Reorganisation Commission Report in regard to Bellary district. The recommendations of that report are the natural, equitable, just, rational and scientific permanent solutions as to the frontiers between the future Andhra and Karnataka States if we bear in mind the historical, cultural and administrative factors in addition to language. You know, Sir, that for six hundred years the Andhras and the Karnatakas had lived together, and that

composite existence has been maintained all along. About 25 lakhs of Andhras are settled in Mysore State. That is admitted even by the Chief Minister of Mysore About three or four lakhs of people only are settled down to the east of Hampi, the capital of Vizianagaram Empire now in ruins. This capital city, now in ruins was the joint enterprise of Telugus and Karnataks Krishnadevaraya and his Ashtadig gajas is the cherished tradition and inheritance of both people and brings to the mind of every Karnatak and Telugu the glorious history of their past Now that compactness of existence is a point to be considered by the Government The situation of the head works of the Tungabhadra project near Mallapuram, a few miles from Hampi, is a necessity for us, so that the Andhra Government could have control over it to ensure the prosperity of Rayalaseema. The transfer of Bellary to Mysore has created considerable administrative and economic difficulties not only for the people of Alur, Adoni and Rayadrug but also for the rest of the people of Rayalaseema The retention of Kolar in Mysore, which is a predominantly Karnataka Telugu area, on the ground of composite existence and in the interests of administrative and economic factors, that principle holds good in the case of the taluks of Hospet, Siruguppa and Bellary, which the States Reorganisation Commission Report has recommended to be transferred to Andhra State Further there was a division for Congress work under the Kelkar award, but it did not affect the normal life of the people, and it is now irrelevant to consider it. After that in 1943, there was a bifurcation of the district as per the report of Misra. That is only in the nature of a partial partition All the parties to the dispute were not before it For, then, it was not considered what Mysore should give to Andhra State in exchange for those areas, on linguistic basis, now the serious consequences that will entail on the transfer of Bellary and the people and on the rest of Rayalaseema were not gone into. The question of the headworks, which is the life-

4th April 1956] [Sri H. Ramalinga Reddi

line of Rayalaseema if not given to the Andhra area and the serious consequences that will follow were not considered. Already we have had the bitter experience of three or four years before us with the Mysore State It has given any amount of headache to this Government. We have not been able to push up the High Level Canal scheme. There were frequent troubles and frictions, which we could have avoided if only we had adopted Justice Wanchoo's report. After the bifurcation of the district, the Government of Andhra and the people of Bellary agitated against this decision, and then the States Reorganisation Commission was appointed to go into the question of not only Bellary but the entire State. Then all the parties were before it The entire country was in the hotch-potch. This was in the nature of final partition So this was the time when we could have redress for past mistakes, when injustice could be set right and inequalities also could be set right That was the proper occasion for all that. The Prime Minister of India also had assured a deputation of Rayalaseemites on the 1st October, 1953 when Andhra State was inaugurated in Kurnool that the question of Bellary would be re-examined by the States Reorganisation Commission that was going to be appointed. And then, after the publication of the Commission's report the Prime Minister had assured the country that the recommendations of the Commission's report would be implemented *in toto* unless there is a change agreed to by the parties concerned. Now Government have gone back on them, and consequently people feel very much dissatisfied over this Bellary issue. I do not know why the leaders should go back on their promises, as also the High Command, the leaders and the Government of India. Our diplomacy has always been frank and open, but the diplomacy of Mysore has been subtle and secret, and so our leaders have been outwitted. There is also another point. There is no connection between the grant of Visalandhra and Bellary being denied to us. So it is all the more necessary that the recommendations of the States Reorganisation Commission

Sri H. Ramalinga Reddi] [4th April 1956

should be implemented to discharge our new obligations to the Telangana people. If that is implemented the headworks would be transferred, and the Government of Andhra would be relieved of the worries of faminė which are frequently happening in Rayalaseema, and thereby its resources might be diverted to Telangana. It is felt on all hands that while there are Karmarkars and Dattars in the Central Government to back up Mysore on their unreasonable attitude, there is none in the Centre to back us up from Andhra. Again, Sir, there is a point made against us, that Kolar people are not agitating to join Andhra. I want tnat that issue should not be made a point against us. Because the principle of linguistic provinces has been introduced by the Congress only in British India. It was not injected in the native States, for it was contended that it was a disintegrating factor. Now, Sir, Mysore cannot claim to retain the entire territory on the ground of compact existence and at the same time take advantage of the effects of disintegration. They cannot have both ways. They cannot say, 'Heads I win, tails you lose'. As it is, they stand to gain on both grounds. Let me make myself clear. Mysore State claims Kolar and other Telugu areas on the ground of compactness, which is denied to us with regard to Kolar, but they want to take advantage of disintegration which is injected into British India. Now in the principle of disintegration, they want to take the benefit with regard to Bellary, they want to claim all the three taluks which hvae been recommended by the States Reorganisation Commission to be transferred to Andhra. So they cannot have both ways. Lastly our agitation has been democratic and constitutional. The Mysore Government has connived at the immoral Satyagraha, which is evidenced by the punishment they inflicted on those Satyagrahis. Those people who were called Satyagrahis, the so called Satyagrahis, were taken to court in a van supplied by Government and were given punishments lasting for a few hours, like imprisonment till the rising of the court, and were then let off. What was the

4th April 1956] [Sri H. Ramalinga Reddi

result ? They came again the next day, and that is the sort of Satyagraha that was started there. This pressure tactics of the Mysore Government seems to have succeeded. By that let not our people lose heart in legitimate and constitutional methods. Sir, leaders appeal to the unity of India, but that appeal is addressed only to one of the parties, the other party all the while being allowed to retain its dishonest gains. Sir, the best foundation for national unity depends on the contentment of the people, which in its turn depends on just decisions. Here, I must inform the Government of India through you, Sir, that our people are very much dissatisfied over the Bellary issue By this unjust decision the Government of India are driving a thin wedge between the people and their representatives The people of Bellary have become so desperate and so dissatisfied that they now ask 'merge us with Alur and Adoni so that we can live together as a unit'. So this is a very bad state of affairs, and this should be set right at once. 'Now or never' is the question. If we make a joint effort along with the Telangana leaders I trust we can achieve this object. To my Communist friends, I say, 'by all means we hope to get Kolar and other Telugu areas from Mysore'. Finally, Sir, I submit that I strongly disapprove of this Bill in so far as the three taluks of Bellary district and Tungabhadra project are denied to us. Thank you, Sir.

Sri P. V. R. GAJAPATHI RAJU :—Mr. Speaker, Sir. I have specially come to debate on the States Reorganisation Bill. Colleagues of mine may be aware that I did not attend the whole budget session; but there was a reason for not attending the budget session. In a way I wanted my action to be in the nature of an individual protest, because I feel that much of the debate that goes on in the House during Money Bills normally takes the form whereby neither the suggestions in the opposition nor those of the Government Benches themselves are taken into consideration; and therefore, instead of participating in a repetetive drama which

Sri P. V. R. Gajapathi Raju] [4th April 1956

seems to be going on every year, I felt that I would be doing better work by staying out, visiting the villages and finding out what was going round in the country generally. But, in the case of the States Reorganisation Bill I felt that it would be necessary to say a few words so that one may clear understanding and help ourselves in the future to the creation of a better climate of public opinion. Therefore I have come to-day and would like to say a few words.

So far as the whole Bill is concerned, again I must express my disappointment, because generally speaking we have devoted the last three days only to discuss non-essential features of the Bill, what happens in Andhra, what happens about our borders generally and things like that. But, by and large we have not been able to raise this debate into a form which may make us think about All-India problems generally and the future of States. My colleague Mr Sundarayya tried to raise that issue to some extent ; he introduced an element of speculation, on the basis of the Bill, to decide the borders of our own State, he discussed the question of Council of State elections, the question of general elections in Andhra and Telangana and the question of the necessity of a Legislative Council for Andhra. I find that the Congress Benches are not at all interested in all these topics and they are not devoting any mind to it. So far as the general approach to the Bill is concerned, let us take the issues one by one.

When it comes to re-elections, democracy is forgotten, but only the question of the life of this House remembered ; 'should one contest elections every other year' is the proposition and Congress members justify continuation of this House irrespective of elections in Telangana on the plea that they contested elections only last year. This, I am afraid, is a very selfish approach to the whole problem. In a sense, if democracy is to be pursued in our State, the approach should be one of selflessness ; why should one fear or bothered about elections if one is on the righteous path ; if the Congress

4th April 1956] [Sri P. V. R. Gajapathi Raju

members had done good work, if the Congress Government has a good record, generally speaking any number of elections should not in any manner cause the Congress party any difficulties. As far as the Opposition is concerned, I may tell you that year in and year out the cost of elections going up higher and higher, it becomes a question of really fighting the elections on the basis of a moral or idealistic approach with the public and not matching money. Therefore, essentially the opposition is not afraid of elections on the basis of finance. It knows that it cannot spend much money. In the last general elections, it is true that the Communist party threw in a lot of assets into the general elections. So far as my party is concerned, members may not be aware of it; but personal expenditure went over two districts and the average per seat contested was Rs 2,000, that was as far as the Socialist Party is concerned, that is only my personal expenditure and I know the amount and you can take it at that. Therefore elections and electioneering need not be such expensive business as is to-day the case, and in this respect the Congress party is more sinning than the Opposition That is because the Congress has to fight elections within the Congress ranks; there is no certainty that the Congress members in the House would be nominated by the Congress Party once again to contest the elections and that is one problem. The next problem is that even if they are nominated there is no certainty that professed Congressmen would not break the covenant by contesting as independents and then claiming the sanctity of idealism behind their action And therefore it is that because the Congress party has no discipline and has no idealism which creates the necessary discipline, general democratic practices are to be forgotten. And this, I feel, will in the long run hurt India's future.

THE HON. DR B. GOPALA REDDI.—Do you understand that there is perfect discipline in the Socialist Party, at the top or at the provincial level?

[4th April 1956

SRI P. V R. GAJAPATHI RAJU —Perfectly correct. There is no discipline in the Socialist ranks till now. The problem is one of office and there is no question about it I cannot speak for the Communist party, but speaking for the old P S P. party from which I was expelled because of certain aspects towards policy, it is because of the fear of general elections on the one hand and it is because of the fear of non survival outside the legislatures on the other, that the P S P. party was going closer to the Congress party and it was for that reason that we had to leave the P S.P. party and I agree with the Chief Minister completely. This is a disease which is there, office is very corrupting not only for the Congress party, but also for the Opposition. But, there are certain things that are bigger than general elections or immediate corruptions and that is the future of the democracy in the State, not only in this State, in the whole of India. Therefore, the approach should be more correct. Let us take the States Reorganisation Bill as such, let us take the question from the North to the whole of the South, the delay in publishing the Bill, the question of allowing the Congress party in one area of the country to agitate against the Congress party in another area of the country, I ask. 'was this conducive to the future good of the country?' I have nothing personally against the Telangana friends or against the Andhra friends,/i-e, the Treasury Benches, the Ministry, etc. If you want to quarrel amongst yourselves regarding who shou'd be the future Chief Minister or Deputy Chief Minister or Chairman of a Council or whatever other position you have, do you have to necessarily make it a public quarrel which creates, without any effort, regionalism within the State? The aftermath of this discussion will go on for some years to come and it is not a matter that wi'l end to-day. It is all right if wisdom dawns, you may all turn round and say, 'yes, we all had our democratic due process, we discussed the whole thing, to-day we are forming our State, therefore forget the agitation that has been going on for the last 4 months started by rival Congressmen in the same organisa-

tion'. (Interruption). It becomes democracy when the gentlemen who propose to foster such strife, who go about agitating for such issues, create the climate of self-abdication. If a Chenna Reddi or a Ranga Reddi or Narasinga Rao should decide that for the next fifteen years, 'we will not contest for the elections, we will not enter the legislature, we will not become M.L As., we will not become Ministers' then there is a genuine case. The same thing here. This sort of philosophy may not appeal. But it is *the* philosophy which your own Guru (why yours, our Guru also) Mahatma Gandhi taught. It was a case of honest politics plus self-abnegation, that should go together, but not self-politics for purposes of altruism. Here if the fight is for genuineness for a separate demand, have it by all means. But don't use such platforms for political objectives, because they defeat themselves ultimately. They create the climate for division; and here again it is a case of 'Heads we win, tails you lose'. Congressmen after creating this bogey throughout India go down to pious platitudes regarding freedom and regarding unity in this country. What is unity? Let us understand it in its essence. Is unity the question of the total functioning of the Congress all the time? Is that the definition of the term 'unity'? Does it mean that if Congressmen are in office from Pepsu to Travancore-Cochin, the country is united; and if they are not, the country is disunited If that is the limited meaning that the Congress Party wants to place on the word 'unity', then, of course, great damage will be done to this country. But, if by the word 'unity' you mean the capacity of individual grouping, geographic grouping in our country, the area of Telangana or the area of Rayalaseema expressing themselves in relation to the immediate needs of an area, there is no objection. But when it comes to expressing the immediate needs of an area it becomes power politics. When it does not, it becomes a question of 'strive for national unity'. In other words, if a Congressmen desires to trumpet the claims of any region in this country then it becomes something which is a service

Sri P. V. R. Gajapathi Raju] [4th April 1956

to the country. But if the Opposition wish to participate in any such proposition, as in the case of Bombay City, or an alternative, taking place in Bengal over the question of Bengal remaining a separate linguistic State, in such circumstances it becomes a case of danger to national unity This sort of logic is very incorrect Let us be absolutely clear in our mind as to what linguism is, and what the case for linguism is, what the case for regional appeal is and what regional justice is I have nothing against a man claiming the Nandikonda, because it helps Guntur, or a Cuddapah man claiming the High Level Canal from the Tungabhadra project, because it helps Cuddapah, a Telangana man claiming some concessions for persons coming from this area, as in the case of employment, because they are more backward, they have less educational facilities, and therefore a larger group of educated young men coming from that area should be given preference in giving employment—all this is not objectionable, but when it comes to a break-down of the democratic interpretation of life, then, of course, all this creates problems. To-day the main problem that is facing the country is the two-fold enigma that the Congress faces. It does not know whether as a democratically functioning nation what should its attitude be towards the Central administration on the one hand and provincial administration on the other hand. It is unable to suit the possibility of not ruling in any given State and functioning at the Centre. The whole problem is based on the hierarchical composition of the Congress organisation. To-day it is a sad commentary. But a dictatorship prevails in the country, a veiled dictatorship ; it may be a dictatorship of love , Congressmen may get up and say that Mr. Nehru is the son in heir of beloved Mahatma. But all that is mere platitude In practice what is happening ? Within the organisation a distance between yourself and possibly those who come to your seat of office is created When I say this, perhaps some Congressmen may get up and say that even Mr. Nehru is challenged. But the fact of the matter is that in the Centre you are creating a

4th April 1956] [Sri P V. R. Gajapathi Raju

unitary process, and that reflects itself throughout the country from Delhi to Cape Comorin A similar process in every State, is being attempted Now, your whole Constitution is federal. It *is* a federal constitution. When you create a federal constitution no question of danger to the unity of the nation arose. Please realise this. When you decide that the Indian legislature or the Maharashtra legislature or Tamil legislature should decide the life of its citizens within its own territory, no question of danger to the Centre arose But to-day, what is happening ? The process of centralisation through the Congress has become one main problem which has to be evolved, the process of centralisation through the process of bureaucracy has also to be evolved Both these processes are taking place on a parallel. On one side the bureaucracy trying to centralise itself—the Second Five Year Plan, the question of regional planning, all these take one line , the whole drive is towards greater and greater centralisation in the hands of a fewer and fewer people. Within the State it is happening, within the country it is happening. The same process is taking place automatically even through the Congress ranks, and it is here the enigma is being faced. If Congressmen agitate one against another continuously, instead of creating a centralised Congress, which would be strong, which would ensure in years to come the continuity of Congress administration, the country would suffer ! it was suddenly discovered that this may defeat itself and therefore the Government of India from small States to large States varied its mind during the last four months. The agitation for a separate Telangana was tacitly expressed by Mr. Nehru himself. The Prime Minister states that he would not personally like Hyderabad to be disintegrated,—but what can he do ; what is the common man to decide, what is the average Congressman, average person in the community to think ? From the top downwards there is no certainty in the political life of the country Therefore it is, to-day, the whole approach of the States Reorganisation Commission Report is one of

linguism and there was a method and basis for the creation of linguistic States. It was felt that in this continent of India—after all, you may say, 'we are a nation', but we are also a continent—we speak various languages, we are a continent in the sense that Europe is a continent, if you look into statistics you will see that there are in India as many languages as there are in Europe, if not more. In that sense we are not a homogeneous group, and we are a heterogeneous group We have our Congress organisation and throughout the country there has been a unity of purpose in this sub-continent, cultural most cultural, and during such phases where there was a Central Government in this country, it was based essentially on a unifying religious or cultural code, whether it is Asoka, on the aftermath of Asoka we have Buddhism, whether it is Islam, you have on the aftermath of Moghul Empire a new religious doctrine. Therefore, if there is to be centralism in this country, if we have to read anything into history it can only be on the aftermath of some cultural renaissance that unity takes place in this country. In that, there can be no second opinion. But how are we creating it? What is the basis of this creation? And it is here that in this modern world Gandhiji thought it had a basic philosophy. He talked of decentralism, he talked of linguistic provinces; he even went to the extent of temporarily allaying the fear of central disruption when in 1947 when India was becoming free, he went all the way to Noakhali in East Bengal essentially to prove the unity of this sub-continent. There is this geographic unity between Pakistan and India. We have the Himalayas and the Hindukush. We have the forests on our eastern region between the Nagaland and Burma and Nagaland and South China. That is there. The whole principle has been evolved gradually towards a certain fruition. But what is the Congress Party doing? We are dividing ourselves without any fear that we are going to lose the thread of the administrative hold on this country; we are creating sub-centralism; Regional Committees or what they call Zonal

4th April 1956] [Sri P. V. R. Gajapathi Raju

Councils are to be introduced What is the purpose of these Zonal Councils ? It is the thin end of the wedge to subvert federation. Let us not have federated units. Let us have five units. You have named them But will the problem end there ? To-morrow from five units the whole thing will begin once again. It is quite possible that the hold of the Congress Party failing in any individual State, there is this enigma, how to continue Central administration when the federated units do not accept the moral superiority of the Central Government. We have a Constitution in this country. But who believes in the Constitution ? Nobody, least of all Congressmen. They believe merely in spoils of office and individuals That is the tragedy of the whole thing. Therefore when Congressmen do not believe in Constitution it becomes dangerous to the future to have smaller States, similarly smaller federated units Therefore, overnight after nearly thirty years of agitation for linguistic provinces, after defiying Potti Sriramulu to a God, after calling him the most heroic individual that the Andhras have created, calmly and quietly, Andhras themselves have suggested that linguism does not count very much to the Andhra people any more. The Chief Minister wants our State to merge with Maharashtra , the Telengana leaders want our State to merge with Karnataka. I will not discuss the logic behind this except saying that it may be partially playing to the tune of the people and partially be playing to the tune of the masters , and here, the master, you know, is only one individual , and after all, he is a mortal, and what happens to the rest of the nation is a question we have to pose. It is not a matter which we can discard. Therefore I say the whole approach of the States Reorganisation Bill, the whole approach made by the Congress Party has been one of total confusion I wish these things are debated a little more in detail by my Congress friends For it is the future of this country that is involved and not their own Rs. 150, or the possibility of their getting

some contract in their area, which is the totality, I find, of the interest members have so far as public life is concerned.

THE HON. DR B GOPALA REDDI —It is not fair to the members of this House.

SRI P. V. R. GAJAPATHI RAJU :—Whether it is fair or not, we have not come here for polite drawing room conversation, Sir. We also feel for our country. The fairness of language is accepted in democracy. Otherwise the fairness of anarchy is the acid bulb and the rifle, and I do not think you would want that. Let us have straight talking as our heritage. It is always much better. But it does not mean that I would object to having food in a Congressman's house if he would invite me for food as I came to your (Chief Minister) house yesterday. But to-day I must have the right of expressing my opinion most strongly, and therefore there is no politeness involved As a matter of fact the minimum politeness is a question of bad language. There is no aspersion involved. If a question of bad language is involved, the Chair can interfere Here, on this occasion, there is no aspersion involved. The House has got certain freedom and certain rights, and we members can express our view. It is a matter of public importance ; for after all, you stand before the public as much as I do, and possibly there are highly motivated individuals. We are talking of generality of people and generality of politics, and you know, what is going on in the Congress organisation to-day. The whole politics of Andhra to-day, even the meeting yesterday of Telangana and Andhra Ministers and they being not able to have an agreeable name for the State, what is it ? It is still a fight over the question of certain demands placed by a section of the Telangana people. After all, in the Hyderabad Legislative Assembly the majority was for Visalandhra or an amalgamated State. Even there, there was no let down. To-day in the whole of the Hyderabad Legislative Assembly there is unanimity as far as the name of the new State is concerned,

as far as the debates that have been going on. Even there no concession has been made by a certain small group from them. All this is due to what ? Power. Power may transcend itself. If I want to build a Nandikonda project it does not become a heroic work, and if I want to build a well in my village it does not become mere selfishness.

SRI KALLUR SUBBA RAO.—Prestige.

SRI P. V. R. GAJAPATHI RAJU.—But prestige is not power. It is selfishness. But "prestige is selfishness" If you accept that I have no objection. Congressmen are motivated by prestige which is akin to selfishness. Shall we put the proposition that way ?

THE HON. DR. B GOPALA REDDI :—But Congressmen are not under discussion to-day. I think we can discuss about Congressmen, their policy and their philosophy elsewhere. But now here, only the States Reorganisation Bill is under discussion.

SRI P. V. R. GAJAPATHI RAJU.—Correct. You are the "Bill" to-day, because irrespective of what goes on in the House you are making decisions on behalf of all of us.

I would like to say further a few words regarding the general proposition as far as regional committees are concerned. For the Andhra and Telangana areas we are going to have for each such area a Regional Committee. This thing has been provided for in the Bill itself. I am afraid in the long run it would cause untold harm to our State. As it is, I have pointed out that by using regionalism power politics is being played. I am of the opinion that instead of having Regional Committees there are other more straight forward methods of solving the question of integrating both States. For these committees tend to create new vested interests in the form of a committee for Telangana and a committee for Andhra. I know Congressmen have agreed among themselves to create this Regional Committee I am totally opposed to such a committee and the sooner they are done away with the

better. When I say, 'the sooner they are done away with', I fear, by that, some of you are under the impression that I approve of them even for the temporary period of the coming five or ten years. That is not the case I disapprove of the committees completely. Let us have no Regional Committees whatsoever, and if by accident Telangana members pursue this policy I for one would say that the Andhra part of the new State, that is, our present State, does not require a Regional Committee. As far as my party is concerned, I may tell you that we will not participate in such a Regional Committee. If I have anything to do or any say in the matter, I would say, "don't have these committees." Otherwise in the case of integration of Services, in the case of educational facilities, this problem would be continued for ten years from to-day or for twenty years from to-day and so on and so forth. Let us take the whole of Telangana there, the educational facilities are barely one-seventh of the facilities existing in India. They have about 100 high schools, say, 104 or 106.

SRI K. SUBBA RAO —Eighty-five.

SRI P V R GAJAPATHI RAJU:—I stand corrected. The other day, I thought, it was only 35. Then my friend, Sri Sundarayya said that it is 100 and something more. But now my friend, the Deputy Speaker says, it is eighty-five. Whatever it is, it is below hundred high schools, and we in Andhra have, I believe, over 700 or very nearly 700 high schools. We haveto day two Universities, while Hyderabad has only one University and that is in Secunderabad proper We have a definite policy as far as our Universities are concerned and as far as education is concerned. When I say 'definite policy' I do not mean that there are no differences between the educational policy of the Govt. and the educational policy of any one of our Universities. But by and large there is an approach to education in our two Universities which is fairly united, which has some sort of connection one to another. But what is the case as far as the Osmania University is

concerned. Is it to be made a Centrally administered Hindi University If so, for the coming thirty or forty years what is to happen to the educational facilities in Telangana ?

Mr. SPEAKER —But that has no relevancy to the Bill before us.

Sri P V. R GAJAPATHI RAJU ·—Mr. Speaker, in the beginning itself I said, if we are to limit ourselves merely to the Bill we should go clause by clause So I am generally discussing the propositions which are before the country as such This Assembly is the forum of the country and not the forum of the Government which creates and publishes Official Bills

Mr SPEAKER .—I invite the attention of the Rajah Saheb to Article 3 which only invites the opinion of the House on the Bill.

Sri P. V R. GAJAPATHI RAJU :—Does that mean that the Speaker does not want me to say anything...

Mr. SPEAKER :—It will be all irrelevant

Sri P. V. R GAJAPATHI RAJU :—That is true, Sir. For you it may be irrelevant but not for me.

Mr. SPEAKER :—That is what I feel. You please listen to me for a minute. This is what Article 3 says :

> " Provided that no Bill for the purpose shall be introduced in either House of Parliament except on the recommendation of the President and unless, where the proposals contained in the Bill affects the boundaries of any State or States specified in Part A or Part B of the First Schedule or the name or names of any such State or States the views of the Legislature of that State, or, as the case may be, of each consider States both with respect to there. You are

introduce the Bill and with respect to the provisions thereof have been ascertained by the President ".

It is only with respect to the proposals to introduce the Bill and with respect to the provisions thereof that we are now called upon to express our opinion. So please carry on.

SRI P. V. R. GAJAPATHI RAJU.—With due respect to the Chair, now, after your reading the Article if I am to continue to speak in my way it would be disrespectful to the Chair. On the other hand if I have the right to express my view point here it is but the right, shall I say, under the Constitution given to me. Therefore I am in a rather difficult position. But with due apology to the Chair I may say if the debate here is to be limited to the Bill only, it means all propositions dealing with the future of our State and particularly here the proposition to convert the Osmania University into a Hindi University cannot be debated But that proposition is already there in the country It is not a new proposition That question has been mooted in the Lok Sabha also by way of interpellation and otherwise, and arrangements are being made to implement that proposition. Not only that. The experiment to be made in Hyderabad to have Urdu as the medium of instruction is already there in the Osmania University Now the proposition before us is whether Urdu should continue as the medium of instruction there, or whether Hindi should take its place. But as far as our State is concerned—and I use the word 'our' here to mean both Andhra and Telengana—if the Telugu-speaking population of the nine districts is to have a Hindi University and no other centre for higher education which would in a manner approximate to the education imparted at the Venkateswara University at Tirupati or the Andhra University at Waltair, what is to happen to the future of the educational system of the Telangana, or shall I say, to the boys who come from say, Adelabad, Mahboob-

nagar and Karimnagar and all the other places—I do not know even all the names by heart yet.

Mr SPEAKER —That is a provincial subject Rajah Saheb. It does not come under Article 3 of the Constitution.

Sri P. V. R. GAJAPATHI RAJU.—It is true, Sir But a suggestion is being made, Sir, and these suggestions I presume will be recorded into history, and it is hoped that Members of this House and future generations would read them. We have a service to fulfil not only here but outside the House. Therefore I say the regional committee if set up for Telangana will naturally have a direct relationship with the Centre. It is not a question of Singareni coal fields. After all, let us be absolutely clear in our mind. There is very little of industry in Telangana outside the city of Hyderabad, and such industry as is willing to go outside Hyderabad city into Telangana area is quite welcome to go there. Nobody minds if the Singareni coal fields are increased. After all it is a national wealth as much as it is Andhra-Telangana wealth. Now what is the object of the Regional Committee It is not merely to safeguard a Deputy Secretary's salary in Telangana against a corresponding individual in our State. The object is something much deeper, something which will have some concrete benefit to the people of Telangana. And what is this concrete benefit ? Here comes power politics, but you ask me not to talk of power politics. All right for the purpose of decent behaviour I will no longer refer to power politics in the Congress party. That Regional Committee has to function on behalf of the people of Telangana. The opposition people will be happy to further that function. After all, a Communist or Socialist in Andhra is not going to quarrel with a Communist or a Socialist in Telangana area and say, " My dear boys you are backward and we want you to remain backward." That is not our idea. We want them to come forward. Let them have all the facilities in the world. But consider for a moment what in effect is being done. You are

Sri P. V. R. Gajapathi Raju] [4th April 1956

creating a sub-region, where the whole basis is one of employment, one which will smoulder and continue for years to come; 'employment for members of minorities', words like that contain as such great amount of justice; they appear very sound on the surface. But if you go deeper down, you will find that they are words used on behalf of vested interests, and in Telangana, they are essentially being used for the vested interests of landlord class, which is the composition of Telangana Congress It may be so for a large measure as far as Andhra itself is concerned, but in Telangana it is much more than in Andhra The democratic habit is not there. The Congress of Telangana was never a democratic institution. It is after all only seven or eight years old. Because the Nizam was continuously ruling there, and so the voice of the people's movement in Hyderabad was never really very strong in the accepted sense of that term. If at all it came to the forefront it is only after the Razakar movement, and from then up to now, what is the position? It is a continuous attempt to approach problems from the standpoint of vested interests Now that is there, as it is, in the Regional Committee of Telangana to be set up. It is being combined with the University concept jobs, continuously providing jobs for the middle class. Therefore my fervent appeal is that so far as the educational policy of the future Government is concerned, let the Osmania University be essentially a university under the present Government of this State. Such an amendment can be incorporated at the appropriate place dealing with educational facilities for minorities. It must be definitely placed here and now. This is the positive suggestion I have to make to my Congress friends. I know there are several amendments given, and most of them you are going to reject, it is true that some motions will be thrown into the affair, as we have all come here and therefore we must talk of Bellary we must talk of Kolar and we must talk of border areas.

THE HON. DR. B. GOPALA REDDI :—Of Parlakimidi.

4th April 1956]

SRI P. V. R. GAJAPATHI RAJU : –Yes, of Parlakimidi Ganjam and others. I myself have my sincerest good wishes to such propositions. I would like all those areas to come and join us. When the relevant clauses are reached we will discuss them and debate them but by a process of sheer brute force you will reject them The particular suggestion I make with regard to the Osmania University I want the House to incorporate in the Bill here and now ; it does not find a place in the Government amendments circulated to the members of the House I want the Osmania University to remain in the successor State, and it should have the co-equal status with the status of the Andhra University and the Sri Venkateswara University. Otherwise as I told you the thing will remain a running sore for the next thirty or forty years. There can never be integration if the Telangana educational system is going to be different from the Andhra educational system

Coming now to the subject of financial adjustment mentioned in the Bill I would like to make only one reference. It is stated in the Bill that in the case of the State of Bombay and the State of Hyderabad, the debt of those States shall become the property of the Central Government, which in turn will be allotted against the successor States Such a provision, I feel, is harmful as far as we are concerned. It is harmful as far as Maharashtra is concerned. The 'successor State' to the State of Bombay is the State of Maharashtra and the successor State to the territories of Hyderabad transferred to Andhra is the State of Andhra-Telangana. That means the whole public debt of the State of Bombay and Hyderabad is to be saddled to the State of Maharashtra and Andhra respectively, by and large. Now, Sir, this is a wrong approach. I feel that the approach taken with respect to the division of assets and liabilities between the Madras and Andhra would have been better. The provisions contained in the present Bill are wholly unnecessary, unless there are some other attitudes of mind or

approaches with regard to fiscal policy by the Central Government. Here I can only state the motivations. I do not know the inner working of the mind of the Finance Department of the Government of India But why should Andhra become the debtor on behalf of the State of Hyderabad? Hyderabad is going to be a dismembered territory. So let it be equally divided among the three States that succeed to the State of Hyderabad on a per capita basis in relation to population and expenditure.

THE HON. DR B. GOPALA REDDI :—No, according to the assets created Suppose in Marathwada we have not created any assets, then they should not be saddled with any public debt. It all depends upon assets we have created, projects we have undertaken and things like that

SRI P V. R. GAJAPATHI RAJU —But the way in which that point has been stated in the Bill requires clarification. All that the Bill says is, 'it shall be allotted to the successor State' and a 'successor State' has been defined clearly. It is not merely a question of division of assets and liabilities. The Central Government becomes liable to the debtor. That means that those who have borrowed or lent money to the Hyderabad Government or to the Bombay Government will be repaid their debts by the Central Government. Why this provision, I cannot understand. There is no necessity for it. Is it to allay the fears of the Bombay businessmen and the largest investor of Hyderabad, the Nizam? If the Nizam and the Bombay businessmen have invested money in Bombay Government loans and Hyderabad State loans, why should not a portion of that be allotted directly to the successor State? Why should it become a debt to the Central Government? Please remember that any accumulated debt that we have against us will cause us untold financial troubles in years to come. It means that our Government will all the time be dependent on the Central Government. As it is, no financial budget of ours is able to adjust itself and balance itself. Finally

provincial administration will become a mockery, because nothing that you do will get the sanction of the Central Government, because you have no fund, and they will keep you threatening every day. Our Finance Minister, who is also Chief Minister will tell you that we are so niggardly in this Assembly that if a Member forgets to draw his bills for attending the Assembly sessions, they lapse and he cannot draw his bills after a little while, although it is known that we have been attending the Assembly session.

THE HON. DR. B. GOPALA REDDI.—But this is an old rule made by the Madras Government A member or an officer who has to draw his travelling allowance or daily allowance has to do it within three months. He cannot keep it pending for three years or six years, and then at the end of six years come and present all his bills.

SRI P. V. R. GAJAPATHI RAJU :—I am not going into the merits of that. In this particular instance you may turn round and say 'you need not claim any travelling allowance at all,' and that is quite correct But it is the approach that I am discussing. The whole approach of the Finance Department of the Government of Andhra is, we have no money and we are entirely dependent on the Centre. Now the same proposition is going to be made. After all, we are a poor State and we are going to be saddled with a huge debt, a debt which the Nizam of Hyderabad is not prepared to trust to our care. Why this? If the Central Government wants to take the debt I have no objection. Let them take it away. But let them not saddle it on the State of Andhra; let them not saddle it on the State of Maharashtra. Mind you not only Andhra, why should Maharashtra be saddled with the whole debt; that is the tone of the Bill, let the Central Government take it completely.

THE HON. DR. B. GOPALA REDDI :—Maharashtra is the principal successor State to Bombay State.

[4th April 1956

SRI P. V. R. GAJAPATHI RAJU —That is correct, and the debt will be to the successor State ; generally it will go as a debit in our column. My whole point is that this is a very unfair proposition. Further, apart from all standpoints, it is an insult to the future honesty of the federated unit in our Constitution. Why should the Telugu State be dishonest to those who have borrowed money from Hyderabad ? Why should the whip lash be from the Central Government ? Why should the Central Government be banker on behalf of those who have loaned ? I am sure, on this point, I speak not only for ourselves from the Opposition, but also for all Members here After all, if a loan is taken by a person in the State of Andhra against paper issued by the Government of Andhra, I do not think there is any cause to apprehend that you would repudiate it. When the Andhra and the Madras States were divided, the loan that was given to the Madras State, we continued. The same tradition may be continued here. Otherwise it will be a mockery. It is a very unfair thing to do otherwise. It is much more honest to have an open loan in our books than to have an advance of this nature which ties us down to the Central Government. Perhaps some objection may be raised that if we show to the public that we have this huge debt here—I don't know what exactly is the public debt of Hyderabad , nobody has been able to enlighten me on that issue, I am told it must be quite a large substantial amount for 30 or 40 crores, because the Nizam of Hyderabad is supposed to have invested something like 35 crores or so in Government paper of the State of Hyderabad, and in such an instance, why should we not publicly show that debt ? It is not going to lessen the borrowing power of the future Andhra State. The people of the new State are not going to loan less to the Government of the new State, because we show we have a public debt to this large amount. It would be much more honest, more forthright to do so, for the public of Andhra would develop far better the nascent democracy we are trying to create here.

Before I close, Sir, I would just like to say a word about the city of Bombay. The city of Bombay becomes a vital issue for us also in this State.

SRI K. SUBBA RAO —What ?

SRI P. V R. GAJAPATHI RAJU —I shall tell you presently how it is The connection may not look apparent to-day But it has connection of far-reaching consequences. Sir, I had earlier spoken of the desire of the Central Government to centralise administration. It is for that the zonal councils are sought to be established The zonal council is to help industrial planning, it is to help industrialisation in the various States by the Centre It is to create a smooth working basis for such big projects like, say, Neiveli, or the Nandikonda project or the Tungabhadra project. Neiveli may look essentially a project for Tamil Nad; but through the power generated at Neiveli, to-morrow you may have a steel plant in the area, and many things may develop. In this way, to facilitate industrial development the zonal councils are being proposed. There is one thing which becomes very interesting and which should be taken note of by all of us. As you go on industrialising further and further, the problem of administration of the industry becomes a very important factor. The composition of those who participate in the process of industrialisation becomes a very important factor. Are those people Marwaris, are they Gujarathis, are they Tamilians ? The answer is 'mostly 'Yes'. So far as we are concerned, I will name a few who are not. They are Andhras essentially. They may be Tamilians, they may be Gujarathis, they may be Marwaris, they may be Bengalis, they may be Sindhis, anybody. Now as you go on developing the country the tendency to amalgamate business in cities in a corporate existence takes place. There is an influx of people from other parts and a cosmopolitan society is formed in a very few years The composition of the area slowly changes. Take for instance Himayatnagar in Hyderabad city. There

are many more Tamilians there than you can have seen in any one city in the State of Andhra. So the composite nature of Hyderabad is there. Not only Tamilians, there are Kannadigas, there are Maharashtras also Therefore, as the city goes on developing you may find a heavy influx of say, (what they call) U P labour. U P. labour has gone to Bombay city now The whole of the mill area of Bombay city is U P labour. All the way from Uttar Pradesh, nearly a thousand miles, or perhaps more than a thousand miles, they have migrated to Bombay city Now the whole proposition is that because of the cosmopolitan nature of Bombay city, it should be Centrally administered. The more the cosmopolitan an area is, the greater the fear, that if linguilism is introduced it will dominate and destroy its cosmopolitan nature That is this proposition in general. Now, that is a very dangerous proposition Think of the future of India. We have to industrialise the country. It is true that in the process of industrialisation there need not be express or implied fears of unity and disunity After all what is unity of a country? It is not merely Police force, it is not merely foreign service ; it is not mere participation in foreign affairs ; it is not merely a question of having an army, an air force and a navy. Centralism means the essence of cohesiveness of cultural life and society, and here by the process of logic of politics you are creating Centralism by virtue of the policy of Congress, its behaviour within itself and so and so forth, and now industrially you are trying to create Centralism. Bombay city to-day is part of the Central Government. In Andhra-Telangana, the ship building yards at Visakhapatnam are centrally administered. I can see no reason, by and large, the provincial Government cannot have a share in that industry and participate in the well-being of that industry Besides, many issues come up. Suppose there is a strike in the ship-building yards. It is the Centre's affair and not so much of the provincial Government. All this cuts at the very root of the sovereignty of our provin-

cial Government. When I use the term 'sovereignty' I do not mean from the extra territorial stand point; I mean from the stand point of federated sovereignty Let us be clear about it The federated sovereignty of our State is being cut at After all, this Legislature is not a legislature of bogey men We are not scoundrels in relation to the Central administration. You may be Congressmen; think of it yourself, by and large, why should you be curtailed of all your rights. Mind you, it is not merely a question of your rights, it is a question of the rights of future generations, it is a question of developing the comprehensive composite administration, the process of devolution of power You talk of centralism. You talk of cottage industries; you talk of district administration; you talk of community projects, you talk of national extension schemes. All this is centralised affair. The whole thing drags you to the Centre The case of Bombay city is a pointer To-morrow you may find oil in the Godavari basin; there may be a steel project in Telangana area or in the Rayalaseema area. For them, all the time are you to be saddled by Central directives? When I say 'saddled' I am not wrong in using that term. For there is no option but to carry out the directives. Let them give us advice, we have no objection to it. For we are also nationals. The sovereignty of this State is very vital, because you should have the right to administer the whole affairs of the State. It is because of this approach towards industrialisation you are unable to make up your mind between free enterprise on the one hand and State enterprise on the other hand, that you have to go into the question of Bombay City being outside Maharashtra. Take the question of Calcutta. Take the whole hinterland between Calcutta up to Singhbhum area in Bihar. The whole coal area is situated there Then you are getting steel plant in Rourkela in Orissa. You are getting another steel plant in Dhurgapur. Now all these are situated in a separate area. What is the approach of the Central Government? The process of what they call bilingual States, Bihar-Bengal

Sri P. V. R. Gajapathi Raju] [4th April 1956

merger, is because of this industrialisation and nothing else. The whole logic of the merger of Bengal-Bihar is because of the City of Calcutta. You cannot claim Calcutta to be centrally administerd. Thirty-five per cent of the population of Calcutta is Hindi speaking. The Bengalis are becoming every day less and less in the population of Western Bengal. Every day there is an influx of Andhras or Oriyas or Biharis into Calcutta. To-day the whole of the jute industry in Calcutta is in the hands of the Telugu-speaking people of the Calcutta area. There are nearly two lakhs of Telugu speaking jute workers in the Calcutta area. Now all this is there. But none of us, because the Telugu speaking jute worker is an ordinary person, has claims to make on his behalf. The democracy of Calcutta is not at all being ruined. But supposing some Andhra industrialist had a high position in Calcutta, immediately he would make an agitation and a demand. That is what has happened in Bombay. Because of the ordinary U P. labour, the mill labour of Bombay has not made a claim for a separate administration for Bombay city But from your allotment of debts to the administration of Bombay city, it is a Central affair, because of the capitalist position in Bombay. The same proposition is being made in Bengal and Bihar because of the growing importance of that industrial area The democratic functioning of the Bengal Assembly is to be disposed of. Let us have Bengal, Bihar, Assam and Orissa, all that, into one State It is all very nice ; it sounds, very good. But I am afraid you are defeating your own future. Where is the future of this country, when you go from federation to sub-federation and so on and so forth and less and less of a federated basis This I am afraid is the thin end of the wedge I mean the zonal council, and so it should be opposed. We should oppose it, we should not participate in it, unless it is made clear the zonal council has some definite function to fulfil. I will go to the extent of reading to you the relevant clause in the Bill. Clause 21 (2) says.

4th April 1956] [Sri P. V. R. Gajapathi Raju

"Any matter connected with or arising out of the organisation of States under the Act"

That is perfectly all right We don't mind it, because border issues and disputes must go to the zonal council to some extent. But the other two points are there.

"Any matter concerning economic planning and all matters of common interest and benefit to the people in the field of social planning."

The words used are 'social planning'. I don't know whether any one has really a clear understanding of the word 'social planning'. If you take its definition from the stand-point of socialogy it would mean the question of education, it would mean the application of personal law to individuals or sects or classes in the case of Andhra and Hyderabad. Now you have a bigamy law in Andhra, but there is no such law in Hyderabad That is a pointer also for the zonal council. There may be many Telanganites who may not like to limit themselves to one wife. These are the sort of social problems that may arise, and the zonal council is to have direction in all such matters. Take the subject of education Whether you should have Hindi in the area, or whether you should have English education in the area, whether the university should have English as the major base of education or Telugu as the major base of education or subsidiary base of education and Hindi as a language—that is the problem that is going on now. Now you are giving away both these rights.

Fiscal rights on the one hand are also to be handed over to the zonal council. Now what are your fiscal rights? They are very limited And even in your limited rights you had to mortgage some of your rights last year You might remember that during the budget session, when the Nandikonda affair came up, the question of auction of banjar lands in the Nandikonda area came up. You tacitly accepted. However, the Government never placed the papers on record;

but it is very clear ; it is a well known fact and it cannot even be disputed by Government, that the Central Government had foisted the Nandikonda project or river valley scheme on us, whichever way you want to look at it, but foisted the implications of the Nandikonda project on us ; the implications were foisted on us , the administration was foisted on us, even the right of this Government one way or the other finally either to accept or to reject the recommendation was forced on us After all it is not merely a matter of right to tax Government may turn round and say, 'we are after all increasing the tax because we want the well being of the State , after all zonal council will not stop our right to increase taxation.' Perfectly correct. But what about the right to decrease taxation ? That is also implied within democracy The Prakasam Ministry had a proposition that all agricultural lands with an assessment of ten rupees and less be exempt from any land revenue. In this instance you mortgaged your right in the Assembly to reject the tax or lessen the minimum. Such provisions thwart us Therefore it becomes the thin end of the wedge, and will become a deeper and deeper instrument tending even to withdraw the financial right of this Assembly. Therefore it is we must oppose this provision

Mr SPEAKER :—It is only recommendatory.

Sri P V. R. GAJAPATHI RAJU :—Mr. Speaker, Sir, I don't know why you keep on stressing it is only recommendatory. We know that constitutionally the whole thing is to be done in Delhi ; but still we are sovereign enough to express our view point. After all the Leader of the House is going to move a resolution of a recommendatory nature and in that recommendatory resolution you can add also one against zonal council. Therefore the whole case of a larger State, Dakshina Pradesh, Maharashtra plus Andhra or Andhra-Karnataka—all these propositions are very dangerous. In the long run they would cause damage to the nation. After all our whole objective is to come nearer to the people. The nearer we are

to the people the greater the voice of democracy ; the farther we are from the people the greater the security of the rulers of the State After all we are not aiming at creating a dictatorship ; we are not aiming to create a Government of one-party existence for all time to come in this country. Therefore all those propositions which tend towards centralisation should be rejected. The approach of the plan is incorrect , the approach, in years to come, will become more and more dangerous for the future administration, for the future democracy of this country, and therefore it is that we must express our view here and now against anything that vitiates against democratic practice.

Take the question of the Legislative Council as far as Andhra is concerned. Sir, I would just speak about this and close my speech So far as the legislative council is concerned I am afraid it has a very bad precedent. The Congress Party itself at a particular time in its history objected to the Council. Vested interests usually played its part in the past in this Council Therefore to make the whole Constitution democratic the Council was sought to be abolished. The proposition was there in the Central Legislature itself, because members had moved amendments to the Constitution in this behalf. A debate took place for the abolition of Councils when the Constitution of India was being drafted. Further in the State of Bombay, even after Sri Morarji Desai was nominated to the Council after his defeat in the general election, even after the Chief Minister of Bombay State became member of the Council there a proposition was placed in the Assembly of Bombay for the abolition of the second chamber. I think that motion should secure two-thirds majority of the House Mind you, Sri Morarji Desai was the Chief minister, practically a nominated Chief Minister who had come through the back door.

THE HON. DR. B. GOPALA REDDI :—He was elected to the Legislative Council. To start with he was elected to the Legislative Council. Thereafter he was elected to the

Legislative Assembly There was no nomination to the Legislative Council.

SRI P. V. R. GAJAPATHI RAJU :—That is tantamount to nomination. When I use the word 'nomination' I mean nomination by the Congress Party. I don't mean nomination as in the case of Mr. Rajagopalachari So, Sri Morarji Desai contested for the election by the will of the people and gets defeated by the will of the people, but indirectly through the machinery of the Council gets the necessary vote of the Congress M L As. of the Bombay Legislature, becomes Chief Minister of the Bombay State, then a proposition for the abolition of the Upper Chamber is moved, even he, whatever his position may be, he was not as shame-faced to object to that motion, he accepted it The tradition of the Congress Party was there. He could not say, I am beneficiary to the Council so let the Council continue' He had to accept the argument of the Congress party The point I was making was that Sri Morarji Desai had accepted the undemocratic method of being the Chief Minister for a few months by other-than constitutional method He may have gone later and contested the elections and might have come through. But he accepted the undemocratic method at first. This is my point. In the debate on the resolution for the abolition of the Legislative Council, Sri Morarji Desai might have very easily made a fine peroration saying that the Council is all very necessary for the stability of Government, how can scholars come to the Council; how can men of learning, how can men of importance come to the Council To say like this, reflects badly on the ruling party. If there is a scholar he too can contest the elections. A Harold Laski, a Dalton, there are such scholars in England who also contest elections for the Parliament So the question of the Congress party giving a seat to such people need not arise. If you want to send a man of public utility to the Assembly the party in power can do it The Opposition too would definitely put up such people for election and contest seats. You must not forget we also gave seats. We

gave a seat to Mr. Prakasam, because we felt we want Mr Prakasam to come. He was no member from Sringavarapukota. Still our party felt he should come. As we had the voice of Sringavarapukota people in this behalf, Mr. Somayajulu, the member coming from that constituency resigned and gave his seat to Mr Prakasam. Of course you may say that Mr. Sanjeeva Reddi also was given a seat. All congratulations to the member who gave him a seat! I have nothing to say against it I would also say I am very happy you gave Mr. Sanjeeva Reddi a seat But there is the proposition that when Congressmen can give seats to men of importance, why should you have this back-door method of the Council. I ask you, if it is not to foist political corruption, it will lead to nothing less than that. Therefore it is that we should oppose this Council affair completely. If you want to put up a man of importance, you can do it in the normal way The Communist Party put up Mr Harindranath Chatopadhyaya last time, supported him as an Independent from Bezwada; they have supported Independents. Similarly the Government here if they want to put up a man like Mr. Govindarajulu or Mr. V S. Krishna or anybody else of importance, I am sure the Opposition would support him to fight the election, because it is a case of democracy. Normally one would assume that the public knows that the sovereignty of the voter is there; he knows his responsibility. After all there need not be any difficulty about such men being elected, especially when the Congress party throws its mind. After all there are the leaders of the Congress party. But unfortunately men of learning are at a discount, shall we say, in the Ministerial Bench; they constitute some sort of rivalry, I don't know what, and therefore it is that the quality is deteriorating gradually, and therefore if the Council is used for at least men of quality I can understand it, but even that is not happening It is another method for those who have failed in the intriguing cliques of the party. So let us have a proposition like this: "All men who want to become a member of the Council should be over 45 or 50 years of

age and should have certain qualifications " I will accept that proposition if you agree to it. But you send all and sundry, people who know nothing, who have not yet even opened their eyes to the world—all because they have got some sort of hold within the Congress party, and then you come and give a sanctimonius argument that it is because some people of learning, some good people are not able to come.

THE HON DR B. GOPALA REDDI ·—People of twenty-five, could they come to the Assembly ? So I don't see why people of thirty could not go to the Council I mean, we have seen that people of twenty-five have come to the Assembly

SRI P. V. R GAJAPATHI RAJU :—I don't know ; I never mentioned any names , but the Chief Minister seems to take hints. It is all right But the proposition is this :

If we are twenty-five, the people, the voters, are still there , after all they have to come and put a vote for me or you They are sovereign What makes you think, you can put wool round the eyes of the people ? Ultimately they are your masters, they are your bosses, you have to go to them. But here, in the election to the council who are the bosses ? I know it is a financial proposition to the members to stand for Assembly ; but such propositions have existed in the State of Madras. Even if in this case, they did not exist, in the case of Andhra there was a separatist proposition. After all entry into the Congress Party may be a proposition. I mean, none does know how votes are gathered, and therefore it is that we don't want this sort of thing to go on in this part. Let us have a clean politics. Entry into Council and all that sort of thing will just lead to the corruption of our life in this country. There-fore it is I suggest that we should abolish Legislative Councils as far as possible. With these few words —— it is already one o'clock — I also commend the recommendation

made by my colleague Mr. Sundarayya regarding the Council of State. He had already spent some time using arguments and he has developed arguments on it, that there should be equality of representation at least in the Council of State between the various federated units. That is a very sound proposition which would lead to a healthy growth of democracy throughout India I would also recommend that suggestion to all of you Thank you, Sir.

SRI M RAJESWARA RAO.—Mr. Speaker, Sir, on a point of clarification. The hon. Member has created a paradox when he opposed the regional committees on the ground that separatist and vested interests would grow and he opposed the zonal councils on the ground that they would land to centralisation of administration We don't know what sort of State he has in mind.

MR. SPEAKER.—The House will now rise and meet again at five o'clock.

After 5 P M.

(The House reassembled at 5 p m. Mr Speaker in the chair.)

As there was no quorum the bell was rung.

MR. SPEAKER.—The House will now resume discussion on the States Reorganisation Bill, 1956

SRI M RANGAYYA :—Mr. Speaker, Sir, after more than forty years of intensive effort and tremendous sacrifices on the part of Andhra leaders and Andhra public including the atmabalidanam of Amarajeevi Potti Sriramulu we were able to achieve our cherished desire of a separate Andhra State in the year 1953 With the advent of Independence to India in 1947 and the Police action in Hyderabad State, that State had to be disintegratedafter itsaccession to the Indian Union. The very birth of Hyderabad State is a historical accident, and being merely a historical accident, its break-up into three component linguistic parts is a natural corollary, and the re-integration of the three component parts into the three neighbouring adjacent linguistic areas is a logical conse-

Sri M. Rangayya] [4th April 1956

quence. So we now have got what is termed 'Visalandhra' or better still 'Andhra Pradesh'. This is what the States Reorganisation Report has done for us But still there is a feeling, a general feeling, rightly or wrongly, probably more often we feel it is right, that the Andhras are not fairly treated There are several regions and tracts of Telugu-speaking areas which have to be included in this Visalandhra. All these portions have to be welded into one single unit of Andhra State. But that is yet to come.

Now coming to the Andhra Telangana State that is to be formed, or better still, if it is called 'Andhra Pradesh', with regard to the northern boundaries, I wish to say a few words. (The State of Orissa was formed in 1936 without any effort. The Simon Commission came and we Andhras boycotted it We Andhras were taking a heroic part in every struggle for freedom. While we were bathing in the sea of nationalism during every struggle, the Oriyas, specially the Oriya zamindars led by the Rajah of Parlakimidi formed into an unholy alliance with the British and marched off with our clothes and snatched away large slices of Andhra which naturally and rightly belongs to us. I am referring to the taluk of Parlakimidi and parts of Ganjam and Visakhapatnam.) After we have attained Independence, should we not be fairly treated, are we not to be given those portions which legitimately and rightly belong to us. That is what has happened in the northern borders.

Coming to the region of Bastar, south Bastar rightly belongs to us. Also south Chanda rightly belongs to us But those portions are not yet included in the Andhra area.

Coming to the South we have yet to deal with several matters. Because we are always soft, sweet and reasonable we seem to have lost. We have practically lost Kolar. Now there is a fear that we are going to lose Bellary, because we are not strong and we are not rough and tough as Mysore. Our leaders, I think, at least that is the popular feeling—have not given a tough fight with the authori-

ties concerned ; and so, though Bellary rightly belongs to us, though Tungabhadra Project, the life-line of Rayalaseema, is located there, still, the control over that is to pass away to Mysore State No doubt safeguards are provided for us, but we are not to be satisfied with them. Is Bellary to be lost for us permanently ? Is not Gangappa going to save Bellary for us ? Sir, this is the time for us, this is the the opportunrty for us to get back Bellary. We have to take time by the forelock. Our leaders are to give a proper lead to us and see that Bellary comes back to us The episode of Bellary is the sorriest episode in the history of the formation of the present Andhra State I think our leaders are perfectly aware of it, and I hope they will do their best to see that proper justice is done to Andhras. We are not asking for any generosity ; we are asking only for mere justice to be done. We do not want an inch of others' territory ; we want to be in our own ; we claim every inch of land which is Andhra , we claim only those portions of Andhra which naturally, rightfully, legally and constitutionally belong to us, and which are also of administrative importance ; we ask nothing more and nothing less ; let our leaders take note of it. We have not struck the irons when they are hot, and so we had lost our just claims to the portions in the Madras State. It does not matter. Still there are portions of Chingleput district, Ponneri taluk and Trivellore taluk, which are largely Telugu areas ; we have got every claim to them ; and then there are parts of Hosur and Krishnagiri taluks in Salem district, which rightly belong to us If only our leaders make a proper effort there is a little hope of our getting them.

Coming to Mysore we have lost Kolar , we have permanently lost it, though it is predominantly Telugu area. I need not speak of Chitaldrug as also of Tumkur, because we have given up hopes of getting them long, long ago.

Now, leaving all these things, let me come to the States Reorganisation Bill itself. We are all agreed that the capital

Sri M. Rangayya] [4th April 1956

should be in Hyderabad, and as for the High Court, it is a cardinal principle that the High Court should be located at the seat of the Capital of the Government. As for the creation of a second chamber, in the present social set-up the creation of a second chamber looks like an anachronism But still, to gear popular enthusiasm to the practical realities of the situation, I think, the creation of a second chamber is inevitable under the circumstances at least for some time to come. As for the zonal councils they are quite welcome. Linguism is good, but only when it is kept in proper bounds If it runs riotous, if it goes beyond limits, there is every danger of linguism tending to disrupt the unity of India, and so zonal councils offset fissiparous tendencies of too much of linguism. They serve to bring the different States comprising the zone together. They impress upon us the essential unity of India and they also round off the angularities of the different States comprising the zone. Besides that, they cement the bond of kinship and good neighbourliness between the different States comprising the zone. So zonalism, though opposed by some of my friends has its own virtues. It is a good experiment to start with Now I request that our leader should take the trouble of seeing that all Telugu-speaking areas which rightly belong to us, Andhras, both on administrative and other grounds, are given to us, and I hope they will put forth their best efforts to see that Bellary is included in Andhra, though some people think that Bellary is lost for us for ever. There is still Mr. Gangappa and so we have to take the present opportunity to get back Bellary. Mysore is always in transition, and we have always been soft, sweet and reasonable. We stand to lose by our sweetness, we stand to lose by our softness and we stand to lose by our reasonableness. There are occasions when we have to be a bit tough and a bit rough, and Mysore shows us an example. After all we are only asking for that which is ours, and we are not asking for something which is not ours. We are entitled to Bellary. Let our leaders take note of this. Sir, I have done. Thank you.

4th April 1956]

MR. SPEAKER :—The programme for to-day, to-morrow and the day-after has been chalked out in consultation with the Leader of the House The Leader of the House will make a reply to-day at the close of the debate To-morrow amendments will be moved in the House and there will be a debate on those amendments and the Bill , it will be a sort of general discussion covering the whole Bill. On the day after to-morrow, that is, the 6th instant, from 8-30 to 9-30 there will be the usual question-hour, from 9-30 to 10-30 the General Purchase Tax Bill will be taken up, and from 10-30 onwards there will be resumed the debate on the States Reorganisation Bill, there will be voting on the amendments and on the Bill and we close at 1 p.m.

SRI V KURMAYYA :—అధ్యక్షా, 40 సంవత్సరాలనుండి మన నాయకులందరు కష్టపడి చివరకు అమరజీవి పొట్టి శ్రీరాములుగారి త్యాగంవల్ల, ఆయన బలిదానంవల్ల మనకు విశాలాంధ్ర ప్రాప్తించింది విశాలాంధ్ర అనేదానికి బదులు "ఆంధ్రప్రదేశ్" అని మనమందరం ఏకీగ్రీవంగా ఒప్పుకున్నటువంటి విషయమే. ఆంధ్రులయొక్క భవిష్యత్తు చాలా ఉజ్వలంగా వుంటుందని మనకందరికీ తెలుసును. ఇండియాలో ఉన్నటువంటి రాష్ట్రాలలోకల్లా మన ఆంధ్రప్రదేశ్ మూడవ స్థానమును ఆక్రమించుచున్నది. మూడవ రాష్ట్రంగా వచ్చినప్పుడు Centreలో మన ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు సంబంధించినవారు మంత్రులుగావుంటే Central Government యొక్క ఆదాయాన్ని ఎక్కువగా తీసుకొనివచ్చి ఆంధ్రప్రదేశ్ ఎక్కువవృద్ధి చేసుకోడానికి చాలా అవకాశాలున్నాయి. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో మనమందరంకూడాకలిసి ఒకే త్రాటిమీద పనిచేసుకున్నట్లయితే కొద్దికాలంలోనే ఆంధ్రరాష్ట్రంలో గొప్ప project లు వచ్చి, ఆ project ల ద్వారా మనకు కావలసినటువంటి ధాన్యం ఉత్పత్తి చేసుకోడమే కాకుండా యితర రాష్ట్రాలకు కూడా ఎగుమతి చేయటానికి సావకాశం చాలావున్నది. ఆంధ్రరాష్ట్రంలో జీవనదులు, పర్వతాలు అనేకంఉండి వాటిద్వారా మనం యిదివరకు projects ఎక్కువగా అభివృద్ధి చేసుకోవలసిన సావకాశంకూడా చేసుకోలేకపోయినాము. వాటిని యిప్పుడు చేసుకోడానికి మనకు మంచి అవకాశం లభించింది. రెండవది, ఆంధ్రరాష్ట్రం అవతల హైదరాబాదు ఉన్నప్పుడు కొన్ని చిక్కులువచ్చేవి. వాటి విషయంలో :సంప్రదింపులుమీద తీర్చుకోడానికి ప్రయత్నం చేసినప్పటికీకూడా

Sri V. Kurmayya] [4th April 1956

ప్రాజెక్టులు సాధించుకోలేక పోయినాము. మనం సులువుగా చేసుకోలేక పోయాం. కాని యిప్పుడు ఆ విషయాలన్నీకూడా సులువుగా చేసుకుని ఆంధ్రరాష్ట్రం మన భారతావనిలో గొప్పస్థానం అలంకరిస్తుందని మనకు తెలిసినవిషయమే. ఆంధ్రరాష్ట్రం వచ్చిందన్న సంతోషం మన కందరకూ ఎక్కువగా ఉన్నది. కాని ఆంధ్రులు యితర రాష్ట్రంలో కొంతమంది మిగిలిపోవడంచేత ఆ విచారంకూడా లేకపోలేదు. ఆంధ్రులు దాదాపు 40, 50 లక్షలు యితర రాష్ట్రంలో ఉండిపోయినారే అన్న విచారమే కాకుండా యితర రాష్ట్రాలక్రిందవారు అణగద్రొక్కబడుతున్న సంగతి మనకందరికీ తెలుసు. వారియొక్క హక్కులు రక్షింపబడవేమోనని వారు బాధపడుతున్నప్పుడు మనంకూడా వారియొక్క బాధలు నివారించడానికి ప్రయత్నం చేయవలసిన బాధ్యత మన ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వంమీద ఎక్కువగా ఉన్నది. బళ్ళారి చాలాకాలంనుంచి మద్రాసు రాష్ట్రంలో యున్నది. అటువంటిదానిని ఇప్పుడు మైసూరు state కు ఒప్పచెప్పారంటే అక్కడున్న ఆంధ్రులు గత 3 సంవత్సరాలనుంచీ చేసినటువంటి ఆందోళన యింతింతని చెప్పడానికి వీలులేదు. మొన్ననే బళ్ళారి M. L. A గారుకూడా రాజీనామాచేసి ఆ ప్రశ్నపైన మరల ఎన్నికలో contest చేస్తున్నారు అక్కడిప్రజలు మరల వారినే ఎన్నుకున్నట్లయితే అప్పుడు కేంద్ర ప్రభుత్వం బళ్ళారిని తప్పకుండా ఆంధ్రలో కలపడమా, లేక మైసూరులో ఉంచడమా అనేది నిర్ధారణగా తేలిపోతుంది. తరువాత కోలారు విషయము ఒకటి ఉన్నది. కోలారు జిల్లాలోని జనసంఖ్య ననుసరించి S. R. C. వారు అది తెలుగువారిదేనని ఒప్పుకున్నప్పటికికూడా దానిని ఆంధ్రలో కలుపలేదు. పొన్నేరి తాలూకాలో నూటికి 70 మంది ఆంధ్రులే ఉన్నప్పటికీ చాలా కాలంగా అక్కడ నివసిస్తున్న ఆంధ్రులను మద్రాసు state లోనే ఉంచివేశారు. వాళ్లుగూడా చాలా బాధపడుతున్నారు. ఇదంతా చూసినట్లయితే కేంద్రప్రభుత్వం ఆంధ్రప్రజలను ఆంధ్ర state ను చిన్నచూపుతో చూస్తున్నదని చెప్పినా గూడా అందులో ఆశ్చర్యం లేదనుకుంటాను. ఎందుచేతనంటే చాలామంది మెంబర్లు చెబుతున్నారు. హనుమంతయ్యాగారు పట్టుపట్టి కోలారును బళ్లారిని తీసుకుని వెళ్లడానికి గట్టిప్రయత్నం చేశారని, వాళ్ళకు సంబంధించిన Officers కేంద్రప్రభుత్వంలో ఉండడంచేత అక్కడ మన తరఫున Officers ఎవ్వరునూ లేక పోవడంచేత యీ విధంగా జరిగిందని చెప్పడంలో అసత్యంలేదు. ఆంధ్రప్రభుత్వం గట్టిగా ప్రయత్నంచేసినది. అయినప్పటికీకూడా ఆ ప్రయత్నం చాలలేదేమోనని మాత్రం నేను భావించవలసివస్తున్నది. అదేవిధంగా పర్లాకిమిడి కోరాపుట్టి మొదలైనచోట్ల మన ఆంధ్రులున్నారు. వారందరునూ ఒరిస్సారాష్ట్రములోనే ఉంచబడ్డారు. వారిని తిరిగి మన ఆంధ్రరాష్ట్రంలోకి తెప్పించుకోలేకపోవడం,

4th April 1956] [Sri V. Kurmayya

ఆ ప్రాంతాలన్నీ కూడా మన రాష్ట్రంలోకి రప్పించుకోలేకపోవడము శోచనీయము. ఇందుకు నేను చాలా విచారపడుతున్నాను. ఇకముందు Boundary Committee ఏర్పాటుచేసిన తరువాత కాని యీ Zonal Committee లు వచ్చిన తరువాతగాని మన ప్రభుత్వం గట్టిగా ప్రయత్నించి ఆంధ్రులందరినీ ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోకి తీసుకొని రావడానికి వీలుండదు. అందులో ప్రభుత్వం గట్టిప్రయత్నం చేస్తారని మా అందరకీ గట్టినమ్మకం ఉన్నది.

ఇక జోనల్ కౌన్సిల్స్ విషయం మనవిచేస్తాను. ఈ సంఘములలో సభ్యుడుగా ఉండే ప్రతి రాష్ట్రముఖ్యమంత్రి తన రాష్ట్ర అభివృద్ధికి ఎంతో కృషిచేయవలసి ఉన్నది. ఏ రాష్ట్రముఖ్యమంత్రి యొక్కువ ప్రాముఖ్యుడుగా ఉంటే ఆ రాష్ట్రమునకు సంబంధించిన పనులు బాగుగా జరుగుతూ ఉంటాయి. ప్రస్తుతము బి. సి. రాయ్ మొదలయిన ముఖ్యమంత్రులు భారతప్రభుత్వంలో ఎక్కువ పలుకుబడి కలిగిఉన్నారు. వారికి ఏమి కావాలో ఆ పనులన్నీ కూడా వారు ఖచ్చితంగా చేయించుకోగలుగుతున్నారు. కేంద్రప్రభుత్వంలోని మంత్రులుగాని, వారి కార్యదర్శులను గాని మాట్లాడనివ్వకుండా తాముచెప్పిన ప్రకారంగా పనులు చేయించుకొంటున్నారు. కాని, మన ఆంధ్రరాష్ట్రానికి ఆ అదృష్టంపట్టలేదు. మన రాష్ట్రంలో ఐకమత్యంలేకపోవడంకూడ ఇందుకు కొంతవరకు కారణం కావచ్చు. అంతేకాకుండా మన రాష్ట్రం కొత్తగా ఏర్పడినది కావడంవల్లకూడ హెచ్చు పలుకుబడి లేకపోవచ్చు. చాలాకాలంనుంచి మన రాష్ట్రంకూడ ప్రత్యేకంగా ఉండి ఉన్నట్లయితే ఇంత అన్యాయం మనకు జరిగిఉండేది కాదని నా అభిప్రాయం. ఈ జోనల్‌కౌన్సిలును ఏర్పాటుచేసే సందర్భంలో మాకు ఒక సంగతి జ్ఞాపకం వస్తున్నది. జోనల్‌కౌన్సిల్సులో రాష్ట్రాభిమానానికి తావివ్వకుండా అన్ని రాష్ట్రములకు సంబంధించిన విషయములను చర్చించి, సక్రమమయిన తీర్మానములనుచేసి ఆ తీర్మానములను న్యాయముగాను ధర్మముగాను ఉండేటట్లుగా రూపొందించి వాటిని అన్ని రాష్ట్రములు హృదయపూర్వకంగా అమలు జరుపునట్లు చేయడమే ఈ కౌన్సిలుయొక్క ఉద్దేశము. అయితే జోనల్‌కౌన్సిల్సును రీజనల్‌కన్సిల్సును ఏర్పాటుచేసి వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు రక్షణ కలుగచేస్తున్నారో, అదేవిధంగా వెనుకబడిన తెగలవారికికూడా రక్షణ కలుగచేయవలెనని నేను కోరుచున్నాను. తెలంగాణా నాయకులకు మన నాయకులు ఏహామీలు ఇచ్చారో మనకు తెలియదు ఆ హామీలనుగురించి ఈ సభలోగాని పార్టీలోగాని తెలియజేయబడలేదు. వార్తాపత్రికలలో ప్రచురించిన వార్తలనుబట్టి నూటికి నలభయి వంతులు తెలంగాణా వారికి మిగిలిన అరవైవంతులు రాయలసీమ, సర్కారు వారికి కేటాయిస్తున్నట్లు

Sri V. Kurmayya] [4th April 1956

తెలుస్తున్నది. తెలంగాణా ప్రజలు మొత్తము జనాభాలో నూటికి నలభయినంతులు లేనప్పుడు వారికి అంత వాటా కేటాయించడం సమంజసంగా కనపడడంలేదు. ఐతే ఈ విషయమై మన నాయకులకు తెలంగాణా నాయకులకు మధ్య జరిగిన సంప్రదింపుల సారాంశాన్ని మన ముఖ్యమంత్రిగారు వారి సమాధానంలో తెలియ చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. వెనుకబడిన ప్రదేశములకు ఎక్కువ వసతులు కలుగచేయ డానికి మనము ఏ విధంగా ప్రయత్నం చేస్తున్నామో, అదేవిధంగా వెనుకబడిన వర్గముల వారియొక్క అభివృద్ధికి రక్షణకు కావలసిన సౌకర్యములు కలిగించడం చాలా అవసరం. జోనల్ కౌన్సిల్సును ఏర్పాటు చేసినప్పుడు వాటిలో వెనుకబడిన తరగతులవారికి రక్షణలను కలిగించు నిమిత్తం ప్రత్యేక సంఘాలనుకూడ ఏర్పాటు చేయడం అవసరం. ఆయాసంఘాలకు ఆయా రాష్ట్రాల ముఖ్యమంత్రులు అధ్యక్షులుగా ఉండి వెనుకబడిన తరగతుల వారికి తగిన రక్షణలు కలుగచేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ఈ నాడు ఏరాష్ట్రంలో చూచినా నూటికి 75 మంది వెనుకబడిన తరగతుల వారున్నారు. వారి మొరలు ఆలకించేవారేలేరు. ఐతే ప్రభుత్వమువారు వెనుక బడిన తరగతుల వారి పురోభివృద్ధికిగాను కృషిచేయుటలేదని నేనడంలేదు. ఒక్క రోజునే విత్తునాటి పండు పండించడము సాధ్యముకాదు. నేడు కావలసినది హృదయ పరివర్తన. ఉద్యోగస్తులలోను, ప్రభుత్వాధినేతలలోను, మార్పురావాలి. దేశంలోని అధికసంఖ్యాకులు తిండిలేక, అల్లాడుతూ ఉంటే వారి మొరలాల కించే నాధుడులేని నాడు స్వాతంత్ర్యము ఉన్నా ఒకటే, లేకపోయినా ఒకటే శరీరంలోని అన్ని అవయవాలు సరిగా ఉన్ననాడే దేహం ఆరోగ్యంగా ఉంటుంది. అదేవిధంగా సంఘంలోని అన్నివర్గాలవారూ సౌభాగ్యవంతులుగా ఉన్ననాడే మన స్వరాజ్య ఆర్జనకు ఫలితం చేకూరుతుంది. ఆనాడే మనదేశం అభివృద్ధిలోనికి రాగలదు మన ప్రధాని శ్రీజవహరులాల్ నెహ్రూగారు ప్లానింగు కమిషన్‌ను ఏర్పా టుచేసి ఆ కమిషన్ ద్వారా దేశములో గొప్పమార్పులు తీసుకొని వచ్చుటకు కృషి చేస్తున్నారు. దేశములో అవిద్య, అనారోగ్యం, దారిద్ర్యం నిర్మూలించడానికి వారు ఎంతో కృషి సలుపుతున్నారు. అందుకు వారిని అభినందించవలసి ఉన్నది.

కొందరు మిత్రులు మనకు రెండుహైకోర్టులు ఉండవలెనని తెలియచేశారు. సర్కారు జిల్లాలవారినిమిత్తం గుంటూరులో ఒకబెంచి ఏర్పాటుచేసినట్లయితే బాగుం టుందని వారు సూచించారు. అయితే ఆ విధంగా రెండు ప్రధాన న్యాయ స్థానాలు ఉండడం సబబయిన పనిగాదు ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యాలయాలు ఎక్కడయితే ఉంటున్నవో అక్కడే హైకోర్టు ఉండాలి. కాని బెంచి ఒకచోట హైకోర్టు యింకొకచోట ఉన్నట్లయితే ప్రజలు, ఎడ్వొకేట్సుకూడా చాలా బాధపడతారు. కాబట్టి ఒకే హైకోర్టు ఉండాలని నా అభిప్రాయం.

గవర్నరులు, సర్వీసెస్ కమిషన్, విషయంకూడ కొంతమంది మిత్రులు చెప్పారు. ఈ సందర్భంలో నేను ఒకమాట చెప్పవలసిఉంది. దేశములోని ప్రజలందరూ సుఖంగా ఉండాలని ప్రభుత్వమువారు కోరతున్నారు. ఉద్యోగస్థులు తాము ప్రజాసేవకులమని భావించి కష్టపడి పనిచేయాలని ఉద్బోధిస్తున్నారు. అయితే ఈనాడు మనదేశంలో కులభేదాలు వర్గభేదాలు ప్రబలి ఉన్నాయి. ఇటువంటి తారతమ్యాలులేని సంఘము దేశంలో ఉండవలెనని గాంధీగారు కలలుగన్నారు. కాని యిప్పటివరకూ సిద్ధించలేదు. దేశంలో అత్యధిక సంఖ్యాకులుగా ఉన్న హరిజనులు, యితర వెనుకబడిన జాతులవారినుంచి ఈనాటివరకూ ఎవరూ గవర్నరుగాగాని, లేదా సర్వీసెస్ కమిషనులో సభ్యులుగాగాని తీసుకోనబడలేదు. వెనుకబడిన తరగతులవారిని ఈ ముఖ్యపదవులకు నియమించవలయునని నిబంధన రాజ్యాంగచట్టములోకూడ వ్రాయబడలేదు. మనదేశము ప్రథమశ్రేణి ప్రజాస్వామిక రాజ్యముగా ఉండవలెనని శ్రీ నెహ్రూగారి ఉద్దేశము. వెనుకబడిన జాతులవారి సంఘము తయారుచేసిన నివేదిక శ్రీ నెహ్రూగారికి పంపించినప్పుడు వారు ఆ రిపోర్టును చూచి దానిని అమలు పరచినట్లయితే హిందూదేశంలో ప్రథమశ్రేణి ప్రజాస్వామికము ఉండదేమోనని భయపడినట్లుగా వారి సన్నిహితులవద్దనుంచి నాకు తెలిసింది. ప్రథమశ్రేణికిచెందిన ప్రజాస్వామికము మనదేశంలో ఉండవలెనన్నట్లయితే ప్రజలందరూ సుఖముగానుండవలెనంటే దేశములో కులతత్వంపోవాలి. అప్పుడు ఎవరు మంత్రులుగాఉన్నా ఒక్కటే. కాని ఈనాడు దేశంలో కులభేదాలు, వైషమ్యాలు, ప్రబలిఉన్నాయి. ఎవరయితే అధికారంలో ఉన్నారో వారు తమ వారి అభివృద్ధికే ఎక్కువగా సేవచేసుకుంటున్నారు. రహస్యముగాను, బహిరంగముగాను ఎక్కువ ఉద్యోగములను వారి మనుష్యులకే యిచ్చుకోవడం జరుగుతున్నది. హృదయముమీద చేయివేసుకొని ఎవరూకూడ దీనిని కాదనలేరు. ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడనున్నది అని నిశ్చయమయిన నాటినుంచీ మనకు నాయకుడు ఎవరా అని ఊహాగానాలు బయలుదేరినాయి విశాలాంధ్రకు ఎటువంటివారు నాయకులుగా ఉండాలి? విశాలమయిన మన ఆంధ్రప్రాంతానికి విశాలదృష్టిగల వ్యక్తే నాయకుడుగా ఉండవలెనని నా అభిప్రాయము. అటువంటివ్యక్తినే మనము నాయకునిగా ఎన్నుకోవాలి, ఏ వ్యక్తిఅయితే అన్ని కులములవారికి అన్నివర్గములవారికి అన్నిపార్టీలవారికికూడ తృప్తికలుగునట్లు ప్రవర్తించగలడో అటువంటివ్యక్తే మన ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నట్లయితే దేశమును ముందుకు తీసుకునిపోగలడు. విశాలభావములుగల వ్యక్తినే మనము నాయకునిగా చేసుకోవలెను. అటువంటివ్యక్తిని సంపాదించుకొనుటకు మనము కృషిచేయవలెను.

MR. SPEAKER:—States reorganisation bill పైనమాట్లాడండి.

[4th April 1956

SRI V. KURMAYYA —విశాలాంధ్రకు విశాలహృదయుడయిన నాయకుడు కావలెనని నా అభిప్రాయము.

లెజిస్లేటివ్ కౌన్సిలు మన రాష్ట్రమునకు ఉండవలెనని ప్రభుత్వమువారు సూచించారు అది సబబయినదని నా అభిప్రాయము. ఇందుకు సంబంధించిన తీర్మానాన్ని మనము ఏకగ్రీవంగా ఆమోదించవలసిఉన్నది. అయితే ఈ విషయమై ఒక మాట చెపుతాను. భారత రాజ్యాంగ చట్టంలోని 341, 342, ఆర్టికిల్సు ప్రకారం హరిజనులకు, షెడ్యూలు తరగతులవారికి జనాభానిష్పత్తిని అసెంబ్లీలోను, లోక్ సభలోను, స్థానాలు ఏర్పాటుచేశారు. అదేసూత్రాన్ని అనుసరించి లెజిస్లేటివ్ కవున్సిల్సులోను, కవున్సిల్ ఆఫ్ స్టేట్సులోను హరిజనులకు, షెడ్యూలు జాతులవారికి, వారి, వారి జనాభా నిష్పత్తిని సీట్లు కేటాయించవలని ఉన్నదని కోరుతున్నాను. ఈ సూచనను కేంద్రప్రభుత్వమువారికి తెలియచేయవలసినదిగా ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను

* SRI S. RANGANATHA MUDALIAR .—Mr. Speaker, Sir, the merger of Telangana area of the erstwhile Hyderabad State with Andhra is an event of historic importance and an achievement of which every one of us must be proud. India got her independence by her soul force Even so, Andhra became Andhra-Telangana by force of will. Given sufficient will power I should think this State must be able to bring within its fold all its scattered Telugu areas caught up in other States though lying contiguous to her.

Sir, this brings me to a discussion of the problem of the southern borders of the State. In this connection I wish to quote one or two lines from the States Reorganisation Report germane to this problem, so that I may not dilate much in my discussion of this question

> "The boundary of the Andhra State in the South has already been the subject matter of discussion and the Prime Minister's statement in Parliament, dated 25th March 1953 made it clear that the Boundary Commission would in due course demarcate the southern and south-western boundaries of the Andhra State. The Andhra Government

4th April 1956] [Sri S. Ranganatha Mudaliar

> also has conceded in the memorandum presented to us that the claims of the Tamils of areas in Puttur, Chittoor and Tiruttani taluks of Chittoor district may be considered after the census slips have been sorted and village wise language figures are available. Some progress has now been made in this direction and the Madras-Andhra boundary dispute may be settled satisfactorily by negotiation between the two Governments. We do not feel called upon in these circumstances to make any particular recommendation."

It is at that stage the States Reorganisation Commission left this matter, and it was hoped that in pursuance of the wish expressed in the Commission's report the two Governments might favourably settle this question by peaceful talks across the table. There was some genuine attempt made towards such conclusion at the close of last year, but, when everyone was expecting a satisfactory solution of the problem as a result of the talks between the two States at Cabinet level, in the end we were disappointed. Fate decreed otherwise, and now both the States find themselves called upon to ask for a boundary commission, to settle this vexed problem. I pray both the Governments, particularly our Government, call for a boundary commission as early as possible so that before the new States come into existence on the first October next, this problem may be solved once for all. There is a feeling of uncertainty and of frustration at present in those areas and I do not want that this feeling of frustration and uncertainty should be allowed to degenerate into a pestering sore in our body politic lest some unscrupulous politicians exploit it for their own nefarious ends. Before I pass on to the other points I would like to specify the particular areas which deserve to be included in the Madras State. There was a time when unreasonable claims were made that the six taluks which

formed part of the North Arcot district, should go automatically to the Tamil State But we found that demand unreasonable and therefore our claim now is limited to one taluk and that is the whole of Tiruttani taluk and three firkas in Puttur taluk, that is, Puttur firka, Narayanavaram firka and Nagari firka including Puttur town and four firkas in Chittoor taluk, namely, Vepanjeri firka, Melpad firka, Yedamari firka and Chittoor firka including Chittor town and a portion of Kuppam zamindari extending from the borders of North Arcot and Salem district ten miles to the North up to Santhipuram where the river Palar cuts the taluk These are all the areas which we want to be included in the Tamil State, because the predominant element in the population are Tamils. Apart from their being contiguous to the Madras State, there are cultural affinities, trade connections and time-honoured historic and social intercourse with places like Madras and Chingleput, and districts like North Arcot and Salem and a sort of homogeneity. All these factors, which are accepted as the basis for settlement of this problem by both the Governments demand that these areas should naturally and reasonably go with the Tamil Nad But what applies to the goose applies also to the gander So it is necessary that the Madras State should concede the reasonable claims made on behalf of Telugus living in Tamil areas, in places which are contiguous to the Andhra State. We welcome the demand of this State for the inclusion of Kolar. We have no objection to Hosur being taken away either by Mysore or by Andhra Similarly there are areas on the borders of Chingleput district contiguous to Nellore district where the majority of the people are Telugus and it is only natural that those people should be included in the Andhra Desa. There must be a policy of give and take between the two States. One cannot claim all for one's self and leave the rest to God or devil It is very reasonable therefore that this problem must be faced with a certain amount of frankness and reasonableness. But unfortunately such a solution was not possible in the recent talks which

4th April 1956] [Sri S. Ranganatha Mudaliar

took place at the close of last year The Madras Government thought that the Andhra Government never came to Madras with a view to settling the question Similarly the Andhra Government thought that the Madras Government never intended to settle this question. Whatever happened has happened Let by-gones be by-gones It is up to us to look to the future and see that this matter is settled and peace and happiness restored to these areas either this way or that way. If the boundary commission should decide that these areas should be in Andhra area, well and good. We will all be glad that the feeling of uncertainty will go and frustration will disappear But if they should decide that they should go to Tamil Nad, well and good In the same mannér we should leave no stone unturned to get Bellary into Andhra Desa Enough has been said about it, and greater men have spoken about it and it will be superfluous on my part to say anything except that we must leave no stone unturned ; we must not sleep until Bellary is brought within the fold of Andhra State.

Now, I pass on to the next question, namely, the name of the new State It will be impertinent for a man like me to make any suggestions, because being a Tamilian I may not be considered competent to give any suggestion with regard to the name. (An hon. Member Give a Tamil name ?) A Tamil name, I will give, but you won't accept it, that is the position. Whatever it is, there is so much in favour of the name of ' Andhra Pradesh '. But as Tamilians we feel that ' Andhra ' and ' Pradesh ' look foreign , there is too much of Sanskrit in it. ' Telugu ' (as it is musically known to us) and ' Nadu ' are familiar terms with us. ' Telugu ' it is how ' Telugu ' is described in our literature. Therefore ' Telugu Nadu ' will be the most appropriate name. You may agree with me or you may not agree with me. But that is my suggestion. (An Hon Member : If it is ' Telugu Nadu '). It is not a bad suggestion I suppose. (An Hon. Member : Why not ' Telungu Nadu '?) That won't be all right, ' Telungu Nadu ', that is the Andabidda of Coim-

batore district. That would be absurd ; I never mean that. I do not mean so bad as that , we are not so bad as that. I simply said, 'Telungu' or 'Telugu Nadu'. The word is beautiful enough and this House may consider the suggestion for what it is worth.

Coming then to the question of second chamber for our State, it is not because other States have got a second chamber we must also have a second chamber. That is not the basis of our desire Our State is biggest in extent next perhaps to Utter Pradesh and Bihar. In terms of old geography, it is, I think, four or five times the size of British Isles In those days when I was a student, the area of each country used to be measured in that way—so many times the size of British Isles, taking up that country as a standard measure of size. So our State is four or five times the size of the British Isles. So it is necessary that we should have a second chamber. There are several interests which are not represented in our Assembly. Great industrialists, business magnates, scholars, scientists, artists and many others of this kind, who may not care to enter the legislature by means of an election contest—either because they may not like it, or may not afford it or it may not be possible for them—such people ought to be given a chance and such interests ought to be allowed to be represented in our legislature. But some doubts have been expressed by my leader, Sri Ramakrishna Raju this morning that it may be only a duplication of this Assembly. The Rajah of Vizianagaram felt that this State might make use of it for dumping their own partymen there also. Of course, if it is going to be abused nobody can prevent it. But it is hoped that if the second chamber proposed cannot act as a check upon this Assembly at least it will serve as a friend, philosopher and guide. We will have the advice of eminent men, experienced men, men of experience in politics, industrial magnates, scholars, artists—all these people ought to be represented, and I hope we will respect their opinion and not simply say 'No', as our leader apprehended this

morning We hope we will have the sense of fairness to allow the second chamber play its due part in our State

Now I come to zonal councils. I submit, Sir, these zonal councils are quite unnecessary These zonal councils are intended to function as an advisory body to help the component States to discuss certain common interests. Our State is put along with Madras, Mysore and Kerala. What common interests can we have with these States, I wonder ! except perhaps with regard to inter-State rivers Supposing a dispute arises between Andhra and the other States in the zonal council in regard to questions of inter State rivers or things of that sort and if both the States take up a recalcitrant attitude or an uncompromising attitude, what is to happen ? The zonal council will thrust its opinion upon us. Are we going to submit ourselves to that ? The interests which are to be served by the zonal council are not so many and so complicated as to require this costly machinery. If they are very complicated as not to admit of amicable agreement there is the Government of India to settle them, as they have been settling disputes all along, or if the matter is one of particular complication they can appoint a commission for the purpose, and so things can be settled that way. Therefore there is absolutely no reason for the constitution of these zonal councils After all, these zonal councils have their origin in regionalism propounded by Sir Mahomed Iqbal in 193) and advocated by Sir Sikandar Hayat Khan in 1939. The idea of zonal councils is based upon geographical affinity Except that, there is no other virtue, which can commend it for our consideration It is not a cultural union ; there is no principle of cohesion

AN HON MEMBER —Utilisation of waters !

SRI S RANGANATHA MUDALIAR :—We will fight, whatever other people might say, and get our supply.

AN HON. MEMBER —To avoid fighting the zonal councils are proposed to be set up.

SRI S RANGANATHA MUDALIAR .—Are we to lose our independence, our own views and submit ourselves to a foreign body, let it be zonal council or any other thing ? No. We are already financially bound to the Government of India, and as if that bondage is not enough, are we to submit ourselves to this sort of political bondage ? Sir, I am afraid there is a sly form of political bondage introduced through zonal councils. I do not attribute any motive to the Government of India. Or, at any rate it contains the baneful principle of 'divide and rule'. It is for great leaders and experienced politicians to consider this aspect of the question and say, if what I say, is correct or not. Therefore the functions enumerated in sub-clause (2) of clause 21 of the Bill are of too temporary a nature and too easy of settlement for each State in consultation with its own legislature to need a zonal council. So I suggest deletion of Part III *in toto* and along with it deletion of clauses 15 to 21.

Coming now to regional committees, I ask, where is the need for them ? Our State has become one State. There is no longer such a thing as Telangana or Andhra It is all one unit. So, to speak in terms of Telangana and Andhra is to perpetuate the distinction between Telangana people and Andhra people. Sir, in the Bill we find that it is only for the Punjab and Andhra-Telangana that this regional committee is proposed to be set up. I submit there is no analogy between us and the Punjab. In the Punjab it is a question of Sikhs and non-Sikhs and here in our State there is no such question ; there is no question of Telugus and non-Telugus. Here it is all Telugus. So where is the need for regional committees ? Why should this distinction between Telangana and Andhra be kept alive ? The sooner we forget this distinction the better for both. I am afraid, the promotion and continuance of the regional committees will perpetuate the distinction between Telangana and Andhra for ever and if Telangana people are always to have that inferiority complex, I do not know what is to happen for the State in future. Already look at the question of the location of the

Sri S. Ranganatha Mudaliar] [4th April 1956

High Court ! They want one Bench at Hyderabad with jurisdiction over Telangana and the Ceded Districts and another Bench at Guntur to serve the coastal districts. What does it mean ? The people in Telangana are afraid that they will be swept away by the coastal Andhras. But they want to have the Rayalaseema people to go with them. This clearly shows that they are suffering from inferiority complex. That should go And then, what do they mean by saying ' we will have Rayalaseema people' ? It is neither complimentary to themselves nor complimentary to the Rayalaseema people. It is an insult to the intelligence of Rayalaseema people. It may be *they* are backward ; but *we* are not backward , why should they say, 'you are also backward, come and join us'?) We are not at all backward. So, I submit, Sir, this inferiority complex should go It is very necessary for that very reason we should convince the Telangana people, why they should not be afraid that they would be swept out of existence. People with merit will always succeed. Worthless fellows are everywhere. In Tamil Nad, in the Ceded Districts and in Telangana, everywhere, there are useless fellows. The fittest alone will survive. So the Telangana people need not suffer from inferiority complex. They must be advised to have one High Court at Hyderabad, whatever may be the competition. As I said earlier, after all there is competition everywhere ; survival of the fittest is the rule of the day.

Coming to the Services, here we have to face a difficult problem. Clause 108(1) is a danger signal A casual perusal of the clause suggests a duplication of services and parallels, The clause has to be carefully interpreted to avoid any scope for duplication or parallelism. The future of Andhra promises to be a glorious one. If we sink our differences, if we place the interests of the State above our own interests—after all it is easy to rise above petty squabbles and petty differences—if we cultivate the habit of looking beyond our nose and work in a spirit of give and take, in a co-operative spirit I hope and trust Andhra will become a prominent and

Sri S. Ranganatha Mudaliar] [4th April 1956

pre-eminent State and will shine like a jewel, an emerald in the diadem of Bharatha Matha. Thank you, Sir.

SRI M RAJESWARA RAO —Mr. Speaker, Sir, on a very careful consideration of the course of events that have happened in this country for the last several centuries and having just emerged as a free and independent India, I have no option but to think in terms of unity and solidarity of the country before anything else and to despise everything that has a tendency either directly or indirectly to disrupt that unity and solidarity. Therefore Sir, in a country like India, where diversity in everything is a fanatical fashion, preservation of unity and solidarity is not a very easy task however genuine and pious our intentions may be. Therefore Sir, in these circumstances and with reference to the agitation we have seen in this country after the publication of the Report of the Fazal Ali Commission, it has become very difficult for me to understand and appreciate how far the linguistic division of this country can help in the promotion of that unity and solidarity of the country. However, Sir, while I admit that I am not a protagonist of the linguistic division of the country at this juncture, I am bound to support the move as a member of the Congress since the Congress had wedded itself to such an ideology for what it is worth It shall be my earnest endeavour to find out as to whether the Government of India has properly dealt with the question in issue The basic considerations supposed to have been followed in the reorganisation of the States are not uniform and vary substantially from State to State without reference either to the principles of natural justice or wishes of the people or other administrative expediency. On the other hand they relate to appeasement to political pressure on the part of certain privileged sections of the body politic. Sir, this theory of linguistic division of the country originated from the Andhras themselves and it is that agitation that culminated in the constitution of the Pradesh Congress

4th April 1956] [Sri M. Rajeswara Rao

Committees on linguistic basis and the creation of the first linguistic State viz., the State of Andhra and finally the reorganisation of the whole country on lingu stic basis which is envisaged in th e Billnow before us.

Sir, I would have felt happy if this theory of linguism was given a go bye But having accepted and given effect to it, it is pertinent to ask what the reward the Andhras got for the valuable contribution they have made for the reorganisation of the States on linguistic basis I submit Sir, the reward is a continuing punishment as if Andhra in agitating over linguistic States has committed a continuing offence. For when we asked for an Andhra State we were asked to give up the city of Madras over which the Andhras invested not only their moneys but every bit of their intellect. Similarly when we asked for our natural State along with the other people, we are asked to give up our claims to several other places and therefore, it is surprising to note that while people who are struggling hard to join together were prevented from joining, people who have long forgotten themselves are now forced to join together. The reasoning advanced by the Government of India or the Commission as such for this treatment of the whole question is far from convincing. I still hold that this entire question would be reconsidered in the light of the sentiments expressed by the members of this House and the public as well both of the Government of India and the Parliament.

Sir, the Government claim to have appointed a very impartial High Power Commission consisting of members of erudition, intellect and patriotism. But the terms of reference referred to the Commission were very limited in the sense that their recommendations were supposed to have been based not only on linguistic considerations but on several other considerations as well, and the worst pity is that even such of those recommendations the Commission laid much emphasis upon were totally rejected. The case of Bellary is a case in instance. The Commission while recommending for the transfer of certain areas of Bellary to Andhra State

clearly stated that they have carefully considered the Misra Award as well as the decision of the Government of India thereon not to reopen the issue. The Government of India while rejecting the same recommendation, stated that the question was finally decided after a careful enquiry. Sir, I cannot understand what the logic behind this is. If it was decided by a Justice of a High Court, the Government should have seen that this recommendation was made by a Judge of the Supreme Court Sir, it is a pity that the Government of India could not make a difference between the award made by a High Court Judge and an award of a Supreme Court Judge, and two other prominent members. Sir, it amounts to saying that the decision of a lower court because it has got the opportunity to examine certain witnesses on hand is sound as against the decision of a superior court which reversed that decision in appeal simply because it has no opportunity to examine certain witnesses on hand. Sir, this kind of argument is totally opposed to all principles of natural justice. Sir, if economic considerations were taken into consideration, then what gold mines in Kolar to Mysore are the Government should have seen that Tungabhadra project as well as High Level Canal in Bellary are to Andhra. On the other hand, if language was taken into consideration, the Government should have seen that not only Kolar District but at least the three firkas of Bellary, Moka and Rupanagudi should have been given to Andhra. On the other hand, if administrative expediencies were taken into consideration, Bellary has been with Rayalaseema for the last several years, just like Kolar with Mysore. Therefore Sir, the decision of the Government of India cannot be tenable on grounds, economic, administrative or linguistic. There fore Sir, on any ground, the decision cannot stand the test of impartiality. What is it due to ? It must be due to either weakness of the Andhra leaders as such, or the appeasement policy of the Government of India to certain political pressures. I remember Pandit Nehru saying in the case of Bombay that the decisions so far taken are not final and

they can be changed at any moment. I hope the Government of India would reconsider this question in the light of the sentiment expressed in the south and the Andhra public in general.

Sir, more than anything else, one thing amuses me i.e., the separatist tendency between the sons of the same father which resulted in amendment to Article 3ː1 of the Constitution for constituting Regional Committees to safeguard special interests of Telangana brothers. While it is not my intention to wound the feelings of our Telangana brothers, I must say that we have to excuse ourselves because it is some of us who opposed the formation of Andhra State for some reason or other until some pacts were created, of course not in the interests of the people as such, but for several vested interests, and therefore it is no wonder that our Telangana brothers followed the same line as our Telugu saying goes నీవు నేర్పిన విద్యయే నీరజాక్ష. Therefore Sir, such a trend in politics is highly detrimental. It appears to me sometimes that the kind of State in Andhra is a confederation of conflicting regional interests, every region which has got a vocal leader trying to dominate over the other Of course the leader of that region happens to be a Nero fiddling while Rome was burning. But Sir, this kind of attitude is not only suicidal to the infant State but is a negation of democracy itself. It is my honest opinion that the activities of the Government should correspond to the relative needs of the people as such, be they born as fortunate Reddis, or unfortunate untouchables, or be they born in Warrangal or Anantapur. I therefore take this opportunity Sir, to make this fervent appeal. Let us forget that some of us are Rayalaseemites, because there is no Royal. Similarly forget that some of us are Circarites because every one is a 'Sirkar' now. Let us feel that every one of us is an Andhra first and Indian next in our march towards democracy within the frame work of our Constitution. It is only then we can ask our Telangana brothers to feel themselves as one with us,

Any tendency opposed to this would result in the situation where, if one says that he is a Rayalaseemite, the other is ready to say that he is a Circarite and the third man says that the expenditure incurred in every district should be proportionate to the income derived from that district Let us not create such a position It is detrimental and suicidal to democracy itself.

Sir, I am particularly happy over the constitution of Zonal Councils in the present context of things I should only wish that they should work properly without coming into conflict with the legitimate functions of the legislature here.

With regard to the Legislative Councils there is much said. Sir, let me take this opportunity to recall to the memory of hon. Members the position as stated by Herald J. Lasky, an authority on modern political theory. He said that if the Legislative Councils concur with the Assemblies, they are superfluous. If they differ they will become dangerous. This is the position stated by Herald J. Lasky. Besides this, it causes enormous strain on the finances of the State. Therefore Sir, I cannot understand what useful purpose can be served, now at this juncture to constitute Upper Chambers in this country. However Sir, I only wish that these Councils should not be avenues for employment to certain vested interests. If the traditions, powers, conventions and functions followed in the House of Lords in England are followed in our country also, the move is quite welcome. I hope we would establish those healthy conventions in our country.

With regard to the location of the High Court, I have no second opinion. Not only the seat of the High Court should be located at Hyderabad but there should be no Bench either at Hyderabad or at any other place.

There is a move now to incorporate a new wording in the Bill as such. I have seen the notice given by our Hon. Chief Minister in which they want to incorporate this word

4th April 1956] [Sri M. Rajeswara Rao

'New State' I do not know what the implications of the 'New State' are. I do not know what ulterior motives they have got in their mind. As a layman I have to think sometimes that it is intended to remove a Speaker or a Deputy Speaker or to create a position by which we want to make certain other changes. Therefore Sir, we hope the Leader of the House will enlighten us before moving this amendment to the main motion and I hope Sir, the case of Andhras would be reconsidered carefully in the light of the sentiments expressed by every member of this House and also the popular agitation going on from day to day in the Andhra State.

SRI K. KOTI REDDI —Mr Speaker, Sir, this offers me an occasion when I can express a few general observations on the States Reorganisation Bill. The question of reorganisation of States has been pending in this country for a very very long time It is as early as 1910 that Lord Hardinge, the then Viceroy expressed a desire that the States of this country, or rather provinces, as they were then called, were not formed on any sound basis and they would require some reorganisation. Immediately after that, in 1913, an attempt was made by the Andhras in the then composite Madras to form a separate province of their own. The question was then taken up for the formation of linguistic provinces, and since then the question has been pending for a fairly long time As a result of long agitation finally the States Reorganisation Commission was appointed, they submitted their report and we are now having a Bill before us. I am very happy that the State of, what we wished then, Visalandhra is in sight. If I may take some pride in this matter, it was as long ago as 1933 or thereabouts when I was in Hyderabad, long before we thought of attaining Independence in this country, I addressed a small gathering in Hyderabad. In those days it was not easy to have a public meeting. But, since I happened to be the guest of an important person there,—as a matter of fact he was responsible for Police arrangements in that State—it

was not difficult for arranging a meeting. So I took some courage in privately arranging for a small meeting. There were in all more than one hundred persons in that meeting. Some of them are now very prominent members of the Communist Party. In that meeting I expressed the desire that all Telugus should come together one day or other, and if, for that purpose it would be necessary even to come under the regime of the Nizam of Hyderabad, we, Telugus are prepared to come under his suzerainty provided he behaves like the constitutional monarch in Britain For that statement, I was taken to task by some friends: 'What, this man who professes to be a Congressman should say, he has no objection to come under the suzerainty of the Nizam ?' I was, however, defended by some newspapers saying, 'after all, what is wrong in it, he only said, "if the Nizam is going to be a constitutional monarch" and so there cannot be any objection to it.' Whatever it is, all these States have since been abolished, and to-day we have come to a situation wherein almost all Telugus are brought together in one State. Though Andhra-Telangana State is to be formed, I feel not quite satisfied with it, as all the Telugu areas are not brought in the new State. Personally I see no objection why linguistic States should not be formed *in toto*. I can never believe that linguistic States are a danger to national unity. I rather believe that if we have great administrative convenience in forming linguistic States nothing should stand in its way. I fail to see how linguistic States would be against national interests, I believe even to-day under our Constitution the Government of India have enough power to check fissiparous tendencies in States. After all these States are not sovereign States. They may be autonomous States to a certain extent but still, they are not sovereign States. It is rather unhappy I should think, Sir, that these provinces should be called 'States'; I would rather prefer to call them by the old name of 'provinces'; then such a mistake would not have arisen. For the very idea of 'State' connotes the idea of sovereignty.

So if the old name of 'province' had been retained then all the controversy and trouble would not have arisen. However I hope a day will come, it may not be far off, when all the areas contiguous to the Visalandhra State would be brought into that State. Sir, I do not wish to go into details But I would be failing in my duty if I do not say a word with regard to Bellary. We all have been hoping that in the present reorganisation of States we would get Bellary.

SRI SHEIK MOULA SAHEB :—ఇదేనా మన తెలుగు రాష్ట్రము ? ఇదేనా మీరు మాట్లాడేది ?

SRI K. KOTI REDDI :—ఫజులు ఆలీ కమిషను వారు తమ రిపోర్టులో బళ్ళారి విషయములో చాలా ముఖ్యమైన కారణములు చెప్పారు. భాష విషయమే కాకుండా administrative convenience అని గూడ చెప్పారు. ఆర్థిక విషయాలలోకూడా బళ్ళారి తాలూకా హోసపేట కలిపితే చాలా బాగుంటుంది అన్నారు. ఇదంతా వదలి ముఖ్యమైన విషయము తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు తలచు కున్నప్పుడు 60 సంవత్సరాలక్రితము రాయలసీమ కరువు ప్రాంతము కాబట్టి Famine Report లో వారు గుర్తించి తుంగభద్ర Head works, Dam Site మైసూరు రాష్ట్రములో వుంటే చాలా ఇబ్బందులు వున్నవని ఫజులు ఆలీ కమిషను సంఘం ఆలోచించి ఆ స్థలము రెండు కూడు తాలూకాలు ఆంధ్రలో ఉండవలెనని రికమెండు చేశారు. అ రికమండేషను కేంద్ర ప్రభుత్వంవారు ఎందుకు ఆమోదించలేదో నాకు అర్థం కావడములేదు వాస్తవముగా ఒక policy విషయము పెట్టి చేస్తే ఏవిధమైన తొందర ఉండదు. Administrative కాని ఇతర విషయాలు ఆలోచిస్తే కోలారు జిల్లాకూడా మనకు రావలసినదే. కోలారు జిల్లా మాత్రము కొన్ని కారణాలవల్ల మైసూరులో వుండవలెనని చెప్పి అదే కారణములవల్ల బళ్ళారి మనకు ఇవ్వవలెనని ఫజలు ఆలీ కమిషను చెప్పినప్పటికికూడా మనకు ఇవ్వలేదు. త్వరలో కాకపోయినా revision అయే లోపల Boundary Commission వేస్తామని నెహ్రూగారు చెప్పారు. దానికి General Directions ఇచ్చి మీరు ఏ ప్రకారముగా తీర్మానము చేస్తే మేము వప్పుకుని ఆచరిస్తాం అని చెప్పవచ్చును. రెండు విధములైన నియమములు ఏర్పాటు చేయవచ్చును. 1911 వ సంవత్సరపు సెన్సెసు ప్రకారము తీసుకొని contiguous areas ను జిల్లావారీగా తీసుకొని మాతృ భాషనుబట్టి చెయ్యవలెను లేకపోతే ప్రతి గ్రామములో plebicite ఏర్పాటు చెయ్యవలెను. సాధారణముగా ఇటువంటి భేదాభిప్రాయములు వచ్చినపుడు పాశ్చాత్య దేశాలల్లో

Sri K. Koti Reddi] [4th April 1956

యుద్ధానంతరము ఐరోపా దేశాలలో చేసినారు మన దేశములోకూడా ప్రజా అభిప్రాయమునుబట్టి పోవడము ముఖ్యము. అరవలు తెలుగురాష్ట్రంలో ఉండవలెనంటే వుండవచ్చును అదే విధముగా కన్నడులుకూడ మన రాష్ట్రములో వుండవచ్చును. కాబట్టి జనవాక్యము తీసుకొని ఈ విషయము implement చేస్తే ఏ విధమైన తొందర ఉండదు. నెహ్రూగారు ఈ విధముగా చెయ్యడమో లేక Boundary Commission కు ఆదేశంఇచ్చి agitation లేకుండా చెయ్యడమో జరుదవలెను. మొన్న నే గంగప్పగారు రాజీనామా ఇచ్చారు. ఆ సందర్భం పురస్కరించుకొని Bye Elections ఏర్పాటుచేసి బళ్ళారిమీద అభిప్రాయము తెలుసుకొని ఆ రెండు తాలూకాల విషయంకూడా చేస్తే బాగా నేవుంటుంది. మద్రాసులో, ఒరిస్సాలో, మధ్య ప్రదేశ్‌లో కొంత భాగము, బస్తరులో తెలుగువారు వున్నారు. కొండజాతివారికి కూడా తెలుగు భాష వచ్చును. మహారాష్ట్రమురాదు అదికూడా మనకు రావలెను. ఇది అంతా చూడగా కమిషనువేసి, వారికి సరైన సందేశం ఇచ్చి final గా Bill pass కాక మునుపే చేస్తారని నా నమ్మకము.

ఇక పేరునుగురించి చాలామంది చెప్పినారు. ఆంధ్ర-తెలంగాణా అనేపేరు నా మనస్సుకు అసభ్యంగా ఉన్నది. ఈ దినమునకూడా రాయలసీమవారు వేరు, ఆంధ్రులు వేరు అనే అభిప్రాయము ఉన్నది. రాయలసీమ అనేపేరు పెట్టవచ్చును. చాలాదినములు ఆంధ్రదేశము ఒకరిపరిపాలనలో ఉండేది. కాబట్టి అవసరంవస్తే రాయలసీమ అనేపేరు పెట్టవచ్చును. ఆంధ్రదేశము అంటే సులభముగావుంటుంది. ఏ పేరైనాసరే తెలుగుపేరుపెట్టండి. ఆంధ్ర తెలంగాణామాత్రము లేకుండాచేస్తే మనము ధన్యులము అవుతాము. విశాలాంధ్రవల్ల తెలుగుప్రజలంతా ఒక చేతిక్రిందకు వస్తారు

విశాలాంధ్ర అంటే question of capital పోతుంది. కర్నూలు శాశ్వతముగా ఉండడమా అనేప్రమాదం తప్పింది. ప్రస్తుతము కర్నూలులో కాపిటలు ఉంటే కోస్తావారికి అసంతృప్తిగా ఉంటుంది. కోస్తాజిల్లాలకు Capital పోతే రాయలసీమవారికి ఇష్టముగా ఉండదు. కళ్ళనీళ్లు తుడువడానికి చేశాము అంటారు. ఇది తప్పడం చాలా మంచివిషయము. ఆంధ్రుల కోరికప్రకారము విశాలాంధ్ర మనకు సంప్రాప్తించింది.

Zonal Councils ఏర్పడవచ్చును సౌకర్యంకొరకు ఒకభాషకు ఒకరాష్ట్రము ఏర్పాటుచెయ్యవచ్చును. నేనేమో Provinces కు against గా ఉండినాను. మనబిడ్డలు రెండు మూడు భాషలు నేర్చుకొనవలెను. రాష్ట్రభాష, మాతృభాష, ఇంకా 2, 3 భాషలు నేర్చుకొనవచ్చును. హిందీ All India భాష, ఇంగ్లీషు

నేర్చుకొనవలెను. కోలారులో 4 భాషలు నేర్చుకొనవలసివస్తున్నది. దీనిలో సుఖం ఉంటుంది. చిన్నచిన్న రాష్ట్రాలుగా ఏర్పడాలని నా ఆశ. కొంతకాలంవరకు ఈవిధముగా ఉంటే తరువాత మనము మార్పు చేసుకోవచ్చునని ఆశ.

SRI S. VEMAYYA:—అధ్యక్షా, మన ఎదుట ఉన్నటువంటి ఈ బిల్లుసందర్భములో ముఖ్యంగా అనేకమంది ఆంధ్రప్రజల త్యాగమువల్లను ఆఖరుకు పొట్టి శ్రీరాములుగారి ఆత్మార్పణమువల్లను, దానితోటి అనేకమంది యువకులుకూడా మాతృరాష్ట్రానికి త్యాగముచేసినందువల్లను మనం దగ్గరదగ్గర అర్థశతాబ్దమునుంచి ఆశించిన ఫలితము నేటికి చేకూరినందుకు వారియొక్క నామము మనము స్మరించకుండ ఉండలేము. అంతేగాక లోగడ, మనలను విదేశస్థులు పరిపాలించే దినాల్లో divide and rule, అనే policy ప్రకారము సోదరులుగా ఉన్నటువంటివాళ్లను అనేకవిధాలుగా బహుగోళికంగానేమి, ఇంకా వారిపరిపాలనాసౌలభ్యంకోసమేమి, విడదీశారు. అదంతాకూడాపోయి ఇప్పుడు ఏకంగా కలుసుకొన్నదానికి సంతోషిస్తున్నాము. మనం కోరినకోరిక ఫలించినందులకు ఆంధ్రప్రజలందరముకూడా సంతోషిస్తున్నాము. ఇక్కడేకాదు. ఇతరరాష్ట్రాలలో ఉన్నటువంటి ఆంధ్రులుకూడా ఈరోజు మన ఆంధ్రులవైపే చూస్తున్నారు. ఇది చాలా సంతోషదాయకము. కాని ఈ రోజు ఆంధ్రప్రభుత్వము విశాలాంధ్ర ఏర్పడి ఆంధ్ర హైదరాబాదురాష్ట్రాలు ఏకమైనంత మాత్రాన మనయొక్క సభ్యులబాధ్యతగాని ఇండియా గవర్నమెంటువారియొక్క బాధ్యతగాని ఇంతటితో ఈ భాషాప్రయుక్తరాష్ట్రాలసమస్యవిషయంలో తీరిపోయిందనుకోవటానికి వీలులేదు. ఇంకా అనేకమంది తమతమ భాషారాష్ట్రాలతో సంబంధాలు ఉన్నవారు ఆ భాషారాష్ట్రాలతో కలవాలనే విధానానికి ఇంకా కొన్ని అడ్డుగోడలు అక్కడక్కడ కనబడుతున్నాయి. ఇవన్నీకూడా సవరించి పూర్తిచేయాలని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఇప్పుడు మనకిచ్చినటువంటి ఒక విధానములో తాలూకాను base గా తీసికొని ఎక్కువగా విడదీయడం జరుగుతుంది. అదికాకుండా గ్రామాన్ని ఒక base గా తీసికొని అక్కడ నైసర్గిక స్వరూప ఆధారాలనుబట్టి తీసుకొన్నట్లయితే ఎక్కువమంది ఒక రాష్ట్రక్రింద రావటానికి వీలుంటుంది. కాబట్టి గ్రామాన్ని ప్రాతిపదికగా తీసుకోవాలని చెప్పి మనప్రభుత్వము India Government కు సూచనచేయాలి. India Government వారుకూడా దీనిని దృష్టిలో ఉంచుకొని ఒక Boundary Commission ను appoint చేసి అతి త్వరితంగా ఏకభాష మాట్లాడేటటువంటివాళ్లనందరిని త్వరగా సమీకరింపజేయడానికి ప్రయత్నించాలని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఒక చిన్న సామెతకూడా జ్ఞాపకమొస్తున్నది. తల్లిదండ్రులు సంతానముకోసం అనేకచోట్ల తిరిగి బాధపడతారు వాళ్ళేకాకుండా బంధువులుకూడా బాధపడు

Sri S. Vemayya] [4th April 1956

తారు. బిడ్డపుట్టినతరువాత ఏమిపేరు పెట్టుకోవాలని వాళ్లలో వాళ్లకుతగాదా వస్తుందని చెప్పతుంటారు. కాని తనవైపువారి పేరుండాలని తండ్రి, ఆమెవైపు పేరుండాలని తల్లి కోర్తారు. దీనివల్ల పెద్ద ఇబ్బంది ఏమియుండదు. ఒప్పుకోవడం మంచిది. మనం ముఖ్యంగా దీనిని ఆంధ్రప్రదేశ్ అని చెప్పతున్నాము. మన తెలంగాణా సోదరులుకూడా ఆంధ్రప్రదేశ్ అన్నపేరును తప్పకుండా ఒప్పుకోవ కోరుతున్నాము. ఇంకొక విషయము ఏమిటంటే, వారువచ్చి మనలో కలుస్తున్నారా, మనం పోయి వాళ్లలో కలుస్తున్నామా, అనేవిషయంగురించికూడా తర్జనభర్జనలు జరుగుతున్నాయి. కాబట్టి ఈ ఆంధ్రప్రదేశ్ అనేదానికి వాళ్లు ఒప్పుకొంటారని నేనాశిస్తున్నాను. దీనిని ఆంధ్రప్రదేశ్ అని పిలువడమే బాగుంటుంది. రస్తా రోడ్డని, స్లేటుపలక అని, village గ్రామాలని, అట్లా ఒకటేపేరువచ్చే విధముగా ఆంధ్ర తెలంగాణా అనే పేరులేకుండా. ఆంధ్రప్రదేశ్ అని ఉండడం సబబుగా ఉంటుందని నేను మనవిచేస్తున్నాను. అంతేకాకుండా High Court ఎక్కడ వుండాలి, అనేదాన్నిగురించి ఆంధ్రరాష్ట్రము వచ్చినప్పుడుకూడా తర్జనభర్జనలు జరిగాయి. ఎక్కడైతే Capital ఉన్నదో అక్కడే High Court ఉన్నట్లయితే బాగుంటుంది. మన శాసనసభ High Court ఒకచోట్లో లేకపోవడంవల్ల కొన్ని యిబ్బందులుకూడా కలుగుతున్నాయి. ఇలాంటివి మనకులోగడ లభించకపోయిందని లోగడ చెప్పడంకూడ విన్నాను. అందుచేత High Court మనయొక్క రాజధాని ఉన్న ప్రదేశములోనే ఉండాలని మిగతాచోట బెంచీలు ఇవన్నీలేకుండా ఉండాలని ప్రభుత్వము సూచించాలని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఇకపోతే జోనలు కవున్సిలువిషయము తీసికొనినప్పుడు ఈ జోనలుకవున్సిలు మన భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రాలవిధానానికే దెబ్బతీస్తున్నాయా అని అందరికికూడా సందేహము వస్తున్నది. ఇక ప్రతిపక్షసభ్యులేకాకుండా గవర్నమెంటుప్రక్క నున్న ఇతరసభ్యులుకూడా అనేకమంది ఈ సందేహాన్ని వెలిబుచ్చారు. ఈ జోనలుకవున్సిలు అన్నపద్ధతి ఎంతమాత్రమూ సబబుగా కనబడుట వీలులేదు. ప్లానింగువగైరాలు అభివృద్ధిదాయకంగా జరగాలంటే ఈ జోనలుకవున్సిలు ఉండాలని సూచిస్తున్నారు. ఇక్కడ ప్లానింగు కమిషను ఉన్నది. పార్లమెంటు ఉన్నది. ఇవన్నీ ఉన్నప్పుడు జోనలుకవున్సిలు ఆవశ్యకత ఎంతమాత్రములేదని నేను భావిస్తున్నాను అందుచేత ఈ జోనలు కవున్సిలు అనే విధానము ఎంతమాత్రము సబబుగాలేదని దీనిని విరమించుకోనే సూచన మన ప్రభుత్వముకూడా చేయాలని నేను మనవిచేస్తున్నాను. పోతే రీజనల్ కవున్సిలు విషయములోమాత్రము, కొన్ని విషయాల్లో మనకూ వాళ్లకూ జరిగిన సంప్రదింపుల్లో కొంత వాళ్లకు weightage వగైరా ఇచ్చేందుకుగాను Legislature procedure, rules వగైరాల్లోకూడా frame చేయడానికిగాను ఈరీజనల్ కవున్సిల్కు

ఉండటం బాగుంటుందన్నారు. కాని Government orders, procedure వగైరాలన్నిటిలోకూడా ఈ జోనలుకవున్సిల్సు సూచిస్తామని ఇందులో చెప్పి ఉండటంలో ఇది mandatory గా ఉంటుందేమో, recommendatory గా ఉండ దేమో అని ఒక సందేహముకూడా వస్తూంది. కాని దీనియొక్క హద్దులేమిటి, ఎంతవరకు ఈ రీజనల్ కవున్సిల్సు ఉండవలెను, అనే స్పష్టమైనటువంటి విధానము ఇక్కడ కనబడటములేదు. దీనివల్ల సందేహాలు, తరువాత మనకు వాళ్లకు మధ్య కొంత అడ్డగోడలు పెట్టేటటువంటి విధానము వస్తుందేమోనని, సర్వీసెస్సులోగాని మిగత విషయాలలోగాని ఇబ్బందులు కలుగుతాయేమో అనేట్లుగా సూచనలు కనబడు తున్నాయి. Rules, regulations Government తత్వములోనే ఈ రీజినల్ కవున్సిల్సు సిఫారసుచేయాలని ఉంది. దీన్నిమాత్రము ఒక హద్దులో ఉంచి ఎంత వరకు ఉంచాలి అనేదికూడా తెలియజేయాలని నేను కోరుతున్నాను.

ఈ మధ్యనే మనకు ఎన్నికలు జరిగినవి కాబట్టి, మనలను మినహా యించి హైదరాబాదు వారికి ఎన్నికలు జరిపించవలయునని ఉద్దేశించుమన్నట్లు కన్పించుచున్నది. ప్రస్తుతము మనము అందరమూ కలిసి ఒకే రాష్ట్రముగా ఏర్పడు తున్నాము కాబట్టి, కొంతమందికి ఎన్నికలు జరిపి కొంతమందికి జరుపకపోవడము అనే పద్ధతి సమంజసంగా లేదని ప్రతి గ్రామములోని ప్రజలు అనుకొంటున్నారు. మనము ఇప్పుడు ఆర్థికంగా లోటులో ఉన్నాము కనక, ఇప్పుడు ఆ ఎన్నికల ఖర్చు భరించలేమని సాకు ఒకటి చెబుతున్నారు. ఈసాకు ఒప్పుకోదగినది కాదని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు పార్లమెంటుకు ఎన్నికలు జరుప బోతున్నారు. ఆ ఖర్చు అంతాకూడా కేంద్ర ప్రభుత్వము భరించవలసిన భాధ్యత యున్నది. డబ్బు లేదు కాబట్టి భరించలేము అనే కుంటిసాకు చెప్పడము అనేది ప్రజలను మభ్యపెట్టడము తప్ప వేరేమీ కాదని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఇప్పుడు ఆంధ్ర రాష్ట్రము, హైదరాబాదు రాష్ట్రములో కొంత భాగము కలిసి పెద్ద ఆంధ్ర రాష్ట్రము ఏర్పడబోవుచున్నది. రెండు ప్రభుత్వములు కలిస్తే ప్రభుత్వము ఏ విధముగా ఏర్పడబోతుంది? Election manifesto ప్రజలకు అందించి, మేము ఈ మాదిరిగా చేయబోతున్నాము, హైదరాబాదులో ఇటువంటి పద్ధతిలో పరిపాలన జరుగుతున్నది, మేము వారు కలసి ఇటువంటి విధానాలను అవలంభిచబోతున్నాము అనే విషయములన్నీ ప్రజలకు నచ్చచెప్పవలయును. ఈ విషయములో ముఖ్యముగా ఎన్నికలు తీసుకురావడానికి మనముకూడా ప్రయత్నముచేస్తే బాగుంటుంది. మనము ఒక (యూనిఫార్మిటీని) uniformity ని maintain చేయడానికి వీలుంటుంది. దేశము మొత్తమువిూద ఎన్నికలు జరుపుతున్నప్పుడు, మనము వెనుకంజ వేయడము

Sri S. Vemayya] [4th April 1956

భాష్యము కాదని మనవిచేస్తూ అందరితో పాటు మనకు ఎన్నికలు జరిపించవలయునని కోరుతున్నాను.

మన ఆంధ్ర రాష్ట్రమునకు లెజిస్లేటివు కౌన్సిలు కూడా ఒకటి యుండవలయునని సూచించబడింది మనకు కవున్సిలు ఉన్నట్లయితే దాంట్లో 72 మంది వరకు సభ్యులు యుండవచ్చును. మనము ఆర్థికంగా వెనుకబడి ఉన్నాము కాబట్టి, ఇటువంటి పరిస్థితులలో ఈ కవున్సిలు పెట్టినట్లయితే ఆ ఖర్చును మనము భరించడము చాలా కష్టము అవుతుంది. రామకృష్ణరాజుగారు, ఇంకా చాలామంది సభ్యులుకూడా ఆ అభిప్రాయమునే వెలిబుచ్చారు. దేశము మొత్తముమీద 3072 మంది అసెంబ్లీ సభ్యులు యుంటే అందులో నాల్గవ వంతు ఈ లెజిస్లేటివు కవున్సిల్సులో ఉంటారని చెబుతున్నారు. వారి క్రింద సుమారు 15 లక్షలు పైగా డబ్బు ఖర్చు అవుతుంది. కాబట్టి ఈ కవున్సిల్సును పెట్టడము విరమించుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

సర్వీసెస్ విషయములో అక్కడివారికి, ఇక్కడి వారికి జీతములలో తేడాలు యున్నవి. ఈ మెర్జరు సందర్భములో ఉద్యోగస్థుల కేడరులు, ప్రమోషన్సులో తేడాలు వస్తాయి. ఇటువంటి వాటిల్లో అక్కడి ఉద్యోగస్థులకు గాని, ఇక్కడి ఉద్యోగస్థులకుగాని ఏవిధమైన ఇబ్బందులు కలుగకుండా, వారిలో అసంతృప్తి ప్రబలని విధముగా ఈ సమస్యలను పరిష్కరించవలసినదిగా కోరుతున్నాను. తరువాత మనము త్వరగా హైదరాబాదు పోవాలని ప్రయత్నిస్తున్నాము కాని, అక్టోబరు లోపల మనము వెళ్ళేందుకు సూచనలు ఏమియు కన్పించడములేదు. అందువల్ల ఉద్యోగస్థుల పిల్లలు చదువుకునేవారు ఉన్నారు. ఎటూకాని సమయములో వారు హైదరాబాదు పోవడమువల్ల వారికి ఇబ్బందులు కలుగుతాయి. అటువంటి వారికి ఏ విధముగానూ యిబ్బందులు కలుగకుండా చూడవలయునని మనవి చేస్తున్నాను.

ఆర్టికలు 341-42 లో షెడ్యూలు తరగతులకు, షెడ్యూలు ట్రైబ్సుకు రిజర్వేషనులు కూడా నమోదు చేయబడ్డాయి. ఈ విషయములో ఒక విషయము మాత్రము ముఖ్య మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. మొన్నను ఈమధ్య De-limitation committee వారి సిఫార్సుల ప్రకారము పార్లమెంటుకు ఒక సీటు, అసెంబ్లీకి రెండు సీట్లు తగ్గించాలని చెప్పారు. పది సంవత్సరములకు ఒక పర్యాయము సెన్సస్ తీసుకుంటారుగదా, 1951 వ సంవత్సరములో సెన్సస్ తీసుకున్నారుగదా, మరల 10 సంవత్సరములు యింకా కాలేదుగదా, ఎందువల్ల ఈ అంకెలలో తేడా వచ్చిందో నాకు సందేహము కలుగుతున్నది. ఏ విధముగా ఈ తేడా వచ్చిందో ముఖ్య మంత్రిగారిని వివరంగా తెలుపవలయునని కోరుతున్నాను.

పబ్లిక్ డెట్ విషయములో విజయనగరము రాజాగారుకూడా సందేహము వెలిబుచ్చారు. నాకుకూడా సందేహము కలుగుతున్నది. హైదరాబాదురాష్ట్రము యొక్క ఆస్తులు, అప్పులు అన్నియూకూడా ఆ రాష్ట్రములోనుంచి విభజించబడిన ఇతరరాష్ట్రములకు కలుపుతున్నప్పుడు వాటి జనాభా నిష్పత్తిప్రకారము ఆ రాష్ట్రములకు పంచకుండా వాటినన్నింటినీ కేంద్రప్రభుత్వమే తీసుకుంటున్నది. కేంద్రప్రభుత్వమువారు ఎందుకు ఈవిధముగా చేయవలసివచ్చిందో నాకు అర్థముకావడము లేదు. మన డెట్‌నుకూడా తీసుకుంటే మనకుకూడా కొంత భారము తగ్గుతుంది. ఆ విధముగా చేయవలయునని కేంద్రప్రభుత్వమువారిని కోరవలసినదిగా ప్రభుత్వమువారిని కోరుతున్నాను. 52 వ పేజీలో ఆర్టికలు 93 లో డెట్ అని వ్రాసియున్నది.

Any debt of an existing State attributable to any loan given by the Central Government on or after the first day of April, 1954 and outstanding immediately before the appointed day shall be a debt due by the successor State to the Central Government.

ఇది ఏమిటో నాకు అర్థముకావడములేదు. ఈ ఆస్తులు, అప్పులవిషయములో 1954వ సంవత్సరము ఏప్రియలు మొదటి తేదీవరకుఉన్న బాకీలన్నీకూడా successor state, సెంట్రలు గవర్నమెంటుకు చెల్లించాలనడము సబబుగాలేదు. కేంద్రప్రభుత్వములో ఆస్తులు, అప్పులు ఎ బి.సి జనాభా నిష్పత్తిప్రకారము పంచుకోవలసియున్నది. అట్లా చేయకపోయినట్లయితే ఆ భారము అంతాకూడా మనరాష్ట్రముపైననే పడుతుంది. దీనియొక్క అర్థం ఏమిటో ముఖ్యమంత్రిగారు తెలియజేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. అసలు ఆ ఆస్తులు, అప్పులు అన్నీ జనాభా నిష్పత్తిప్రకారము పంచుకోవలసియున్నది. 1954 వ సంవత్సరము తరువాత చేసిన అప్పులన్నీ successor state భరించాలన్నారు. అది ఏమిటో నాకు అర్థముకావడములేదు. దానివల్ల మనకు ఎక్కువ భారము పడుతుందేమో అని సందేహముకూడా కలుగుతున్నది. దీనిని కేంద్రప్రభుత్వదృష్టికి తీసుకువెళ్ళి అన్నిరాష్ట్రముల ఆస్తులు, అప్పులు అన్నియు రద్దుచేయాలని మనవిచేస్తున్నాను.

మైనారిటీల రక్షణలవిషయంలో ప్రైమరీ విద్యనుమాత్రము ఆయారాష్ట్రములు భరించమని ఈ బిల్లులో సూచింపబడింది. కాని మనరాష్ట్రములో ఉన్నటువంటి మైనారిటీలకు మనము ఎటువంటి చూపుతో చూస్తున్నామో, ఇతరరాష్ట్రములవారు కూడా ఆ ప్రాంతములలో ఉన్న మైనారిటీలపట్ల అటువంటి చూపుచూస్తారు. అందువల్ల మనము ఎలిమెంటరీవిద్యకోసమే, కాకుండా సెకండరీవిద్యనుకూడా వారికి ఉండే విధానమును అవలంబిస్తే, మనయొక్క ప్రజలు ఇతరప్రాంతంలో ఉన్న

Sri S. Vemayya] [4th April 1956

వారికికూడా ఇది చాలా బాగుంటుంది. అందువల్ల మైనారిటీలకు, ముఖ్యముగా ఈ విద్యావిషయంలో రక్షణలు అవసరము అని మనవిచేస్తున్నాను.

Distribution of revenue గురించి ఇక్కడ మీరు ఇచ్చినటువంటి table లో additional గా ఏమీ కన్పించడములేదు 68, 69 పేజీలలో చూచినట్లయితే, distribution order 92 ప్రకారము, ఇతర రాష్ట్రములలో కొన్నింటిని, గుజరాతు, మైసూరు, కేరళ, మద్రాసు రాష్ట్రములకు additional గా revenue ఇస్తున్నారు. మనకు ఇవ్వడంలేదు. మనకుకూడా ఇవ్వవలసిందని కేంద్రప్రభుత్వమును అడగవలసినవిధి మనకు ఉన్నదని నేను ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

ఎక్సైజు డ్యూటీలలో కేంద్రప్రభుత్వం మనకు చాలా తక్కువ వాటాను ఇస్తున్నది. ఎందువల్ల మనకు తక్కువ ఇస్తున్నారో అర్థముకావడములేదు కొన్ని రాష్ట్రములలో additional గా percentage కూడా ఇచ్చారు.

THE HON. DR. B. GOPALA REDDI :—ఏ రాష్ట్రములలో ఇచ్చారు.

SRI S. VEMAYYA :—గుజరాతుకు 1.19, కేరళకు 2.42, మద్రాసుకు 0.26, మైసూరుకు 2.84 additional గా ఇచ్చారు. అదేవిధంగా మనకుకూడా ఎక్సైజు డ్యూటీలోనుంచి అదనంగా రావలయునని దానికోసం కేంద్రప్రభుత్వం వారితో దెబ్బలాడి, వారివద్దనుంచి మనకు రావలసినవాటాయే కాకుండా, ఇతర రాష్ట్రములతోపాటు additional గాకూడా మనకువచ్చేట్లు ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతూ ఇంతటితో విరమిస్తున్నాను.

SRI T. LAKSHMINARAYANA REDDI :—Mr. Speaker, Sir, I rise to support the States Reorganisation Bill that has been introduced by our Chief Minister the other day. Sir, the glamour for reorganisation of States on the basis of language is a long standing one. It has been accepted by every one in the pre-independence days. But unfortunately, after the attainment of independence a school of thought arose which said that if India is divided on the basis of language it will lead to disintegration and fissiparous tendencies. However, the Central Government appointed the States Reorganisation Commission to go into the whole

matter and submit its report. That report has been submitted and it has been discussed here and elsewhere and as a result of that report we are having the Draft Bill before us. Even though the Commission did not accept in specific terms, language as the basis for the reorganisation of India, yet, when we read the whole report we find that their decisions are broadly based on language principle.

Sir, we must congratulate the Centre for pushing through the Bill even though there are some eminent persons who are against the reorganisation of India on the basis of language I must also congratulate the leaders here and the leaders in Telangana for the achievement of Visalandhra Visalandhra or Andhra—Telangana, whatever the name may be, has been achieved ; but is it not as 'Visa' as we all expected it to be. It is a moth-eaten truncated Visalandhra we have At any rate we did not attain poorna kumbham.

Now, Sir, (as Andhras, first of all, we should take objection to the non-inclusion of the three taluks of Bellary district. The Fazl Ali Commission which consists of three of the tallest of persons in India, who are known for their integrity and intelligence went into the whole matter and after very careful consideration suggested that the three taluks should go to Andhra Desa. But unfortunately for reasons we do not know the Centre did not accept this particular recommendation. I must say here, that the Centre's non-acceptance of this particular recommendaiton is not based on any principle or basis I must also say, Sir, that the High Power Committee has yielded to coersion and undue influence.)

Then, Sir, a word with regard to the High Court. We hear that the leaders of Telangana are insisting that we must have a Bench at Guntur with jurisdiction over the present Andhra area I must tell them that that suggestion is not in consonance with the dignity of the High Court or of the State. It is always better to have one High Court and

Sri T. Lakshminarayana Reddi] [4th April 1956

it should be located in the seat of the capital, which, in our present case is Hyderabad. I think the Telangana leaders are having some fears, which are rather unfounded. At any rate, to have two High Courts is not in the interests of Telangana people themselves.

Next, I wish to say a few words with regard to the zonal councils. We are told that these zonal councils are rather advisory bodies and they are not having any sanction behind their decisions. If that is the case I must say they are more than useless. If there are any common ends of interest or disputes there can be any number of inter-State conferences or seminars or any such thing to solve them. I suspect there is some potential danger in having these zonal councils as permanent bodies. Perhaps it may tell on the federal structure of our Constitution

Then with regard to the Upper House I would like to say that while the trend in the whole world is towards its abolition—and we hear that even in England there is a move to abolish the House of Lords—I do not know how the suggestion is mooted to have a second chamber for our State. At any rate in our present financial position we cannot have the luxury of an Upper House. Finally, Sir, I accept this Bill as it bids goodbye to feudal relics like Rajapramukhs and Part B States. Thank you, Sir.

*Sri P. BAPAYYA :—అధ్యక్షా, ఈ States Re-organisation Bill మనదేశమునకు స్వాతంత్ర్యము వచ్చినతరువాత జరిగిన ముఖ్యమైన మార్పులలో ప్రధానమైనదని చెప్పుటకు ఏమాత్రమూ సందేహములేదు. ఇంత తొందరలో ఈ బిల్లురావడానికి మనయొక్క 50 సం॥ల ఆందోళన ఫలితమేనని గర్వంగా చెప్పుకొనుటలో ఏమాత్రమూ అతిశయోక్తిలేదు. మనము భాషాప్రయుక్తరాష్ట్రములు కావాలని 50 సంవత్సరములనుంచి ఆందోళనచేస్తున్నాము. 1916 వ సంవత్సర ప్రాంతములో ఈ భాషాప్రయుక్తరాష్ట్రములను కాంగ్రెసువారు అంగీకరించునట్లు చేసినాము. అప్పటినుంచీ ప్రభుత్వంలోగూడ మనం ప్రత్యేక ఆంధ్రరాష్ట్రంకొరకు ప్రయత్నంచేస్తూనే ఉన్నాము. మనము ప్రత్యేక ఆంధ్రరాష్ట్రవాంఛ సిద్ధించుట కొరకు ఒక దేశభక్తునియొక్క నిండుప్రాణములను ఫణంగాపెట్టవలసి వచ్చినది. ఫణంగా పెట్టినాము. ప్రత్యేక ఆంధ్రరాష్ట్రమును సంపాదించుకున్నాము ఆ

4th April 1956] [Sri P. Bapayya

ఫలితంగానే ఈ రాష్ట్రాలపునర్వ్యవస్థీకరణబిల్లు వచ్చినది. అయితే ఇది కేవలం భాషాప్రయుక్తరాష్ట్రములకు సంబంధించిలేదు. ఇంకా అనేక ఇతర విషయములకు ఈ బిల్లు సంబంధించి ఉన్నదని చెబుతున్నారు. ఏమైనప్పటికీకూడ మనకోర్కెలకు అనుగుణంగానే రాజప్రముఖ్‌లుపోవడం, A, B, C, అని రాష్ట్రాలలో హెచ్చుతగ్గులు లేకుండాచేయడం, జరిగింది. అన్నిరాష్ట్రములు సమాన ప్రతిపత్తితో యుండే పెద్ద మార్పువచ్చినది. ఈ బిల్లు మనకన్నా ఇతరరాష్ట్రములకు సంతోష కారణమైంది. కాని దురదృష్టవశాత్తు మనంమాత్రం ఎక్కువగా సంతోషించుటకు అవకాశంలేకుండాపోయింది. ఈ బిల్లువలన హైద్రాబాద్ రాష్ట్రంలోని నిటువంటి తెలంగాణాప్రాంతమును మన రాష్ట్రంలో కలుస్తున్నది. అందువల్ల మన రాష్ట్రం పెద్దదయినది. భారతదేశంలోని రాష్ట్రాలలో 8 వ పెద్దరాష్ట్రంగా తయారయింది. అందుకు చాలాసంతోషము. అయితే తెలంగాణా ప్రాంతమును ఆంధ్రలో చేర్చి నంతమాత్రాన మనమాసించిన భాషాప్రయుక్తరాష్ట్రములు సిద్ధించలేదు. తెలంగాణాను ఆంధ్రలోకలపక పోయినప్పటికీ, హైద్రాబాద్ సంస్థానంనుంచి వీడిపోయి అది ఒక ప్రత్యేక తెలుగురాష్ట్రంగా ఉండేది. మనది ఒక ఆంధ్రరాష్ట్రంగా ఉండేది. దానివలన ఆంధ్రులకు వచ్చిన నష్టమేమీలేదు. ఈ బిల్లువలన మనకు రావలసిన ప్రాంతములు కొన్ని రాకుండాపోయినవి. మొదట ప్రత్యేక ఒరిస్సా రాష్ట్రం ఏర్పడినప్పుడే మనకు ఆంధ్రరాష్ట్రం ఏర్పడవలసినది అప్పుడు సైమన్ కమిషన్, బాయికాట్ అడ్డంవచ్చింది. ఆంధ్రులంతా కాంగ్రెసుపరంగానే ఉంటారనే కారణంచేత అప్పటిప్రభుత్వం మనకురాష్ట్రం ఇవ్వకపోగా, ఆంధ్రప్రాంతములైన పర్లాకిమిడి, కోరాపుట్టి మొదలయిన కొన్నిప్రాంతములను ఒరిస్సారాష్ట్రములో కలిపినారు. అప్పటినుంచీకూడ ఆ ప్రాంతాలలో ఉండే తెలుగు ప్రజలు ఏవిధంగా బాధలు పడుచున్నారో మనకు తెలుస్తూనే ఉన్నది. అది అట్లా ఉండగా పొట్టి శ్రీరాములుగారి ఆత్మఆహుతితో సంపాదించుకొనిన ఆంధ్రరాష్ట్రంలోని ముఖ్యప్రాంతమైన బళ్లారిని తీసుకొనివెళ్లి మైసూరులో కలిపినారు. ఈ రెండూకూడ మనకు చాలా విచారమును కల్గించు ఘట్టములు. ఈ విషయంలో మనకు చాల అన్యాయం జరిగింది. ఆ ప్రాంతం ఈ ప్రాంతంకూడ మనం తిరిగి సంపాదించుకొన్నప్పుడే మనం 50 సం॥లనుంచి భాషాప్రయుక్తరాష్ట్రములకోసం ఆందోళనచేసిన ఫలితం దక్కుతుంది. తెలంగాణా ప్రాంతంమాత్రమే ఆంధ్రలో కలియుటవలన మనం విస్తుందనుకొన్నట్టి ఆంధ్రరాష్ట్రం రాలేదనేది నిశ్చయం. కాబట్టి సంపూర్ణమైన ఆంధ్రరాష్ట్రంకొరకు మన నాయకులు గట్టిప్రయత్నం చేస్తారని నమ్ముతున్నాను.

నూతన రాష్ట్రానికి "ఆంధ్ర తెలంగాణా" అనేపేరు అంతబాగాలేదు. కొంత కటువుగాకూడ ఉన్నది. "ఆంధ్రప్రదేశ్" అని "ఆంధ్ర"ని కొంతమంది ప్రోదర

Sri P. Bapayya] [4th April 1956

సభ్యులు సూచించారు. ఆపేర్లు బాగానేఉన్నవి. ఆ పేరును తెలంగాణావారు కూడా అంగీకరిస్తే బాగానేఉంటుంది. లేకపోతే వారు ఏపేరు కావాలంటున్నారో ఆపేరుతో మనంకూడా ఏకీభవించడం చాలా మంచిది. అన్నిటికంటె "తెలుగు" అనేది చాలా అందమైనపేరు. "తెలుగు" అనేదానికి చాలా ప్రాముఖ్యతఉన్నది. ఈనాడు మనం చిన్నచిన్న గ్రామాలలోని పిల్లలను "నీవు ఏమి చదువుకుంటున్నావు ?" అని అడిగినట్లయితే తెలుగు చదువుకుంటున్నాను అని చెబుతారు. అంతే కాని నేను ఆంధ్రం చదువుకొనుచున్నాను అని ఎవరూ చెప్పరు. అనాదినుంచీ తెలుగు పదము చాల గౌరవప్రదమైనటువంటిది. ఆంధ్ర అనేది సంస్కృతపదం, తెలుగుఅనేది తెలుగుపదం. ఈ రెండింటికీ అదే తేడా. అందుచేత ప్రభుత్వంవారు ఆలోచించి "తెలుగునాడు" అనో లేక తెలుగు ప్రదేశమనో పేరు పెట్టినట్లయితే చాలా బాగుంటుందని నాయభిప్రాయము.

తెలంగాణావారు వేరొకపేరు కావాలని కోరినట్లయితే మనం sacrifice చేసి ఆపేరునే అంగీకరించి, వారి కోర్కెను ఎందుకు తీర్చకూడదు ? ఈ విషయంలో మననాయకులు బాగా ఆలోచిస్తారని అనుకొంటున్నాను. మన తెలంగాణా నాయకులు regional councils కావాలని కోరుతున్నారు.

Regional councilను తెలంగాణా నాయకులు కావాలని కోరుతున్నారు. అంతమాత్రంచేత మనం రెండో Council ను కోరడం సబబుకాదు. Regional council ను కోరడంలో వారుకూడా తప్పుదారిని పడుతున్నారనే నేను అనుకుంటున్నాను. ఎందుచేతనంటే, ఆ Council లేకపోయినప్పటికీ వెనుకబడిన ప్రాంతాలను బాగుచేసుకొనే బాధ్యత మన అందరిమీనవున్నది. వెనుకబడిన ప్రాంతాలవారు కొన్ని ప్రత్యేకమైన హక్కులుకావాలని కోరుతున్నారు. అసలు వారు కోరకుండానే దేశమంతాకూడా ఒకేస్థితిలోకి వచ్చేటట్లు చేయవలసిన అవసరము మనఅందరికీఉన్నది. అయితే వారు కోరుతున్నారు కాబట్టి వారికి Council ఉన్నంతమాత్రాన మనం రెండో Council పెట్టుకోకూడదని నా ఉద్దేశ్యం. Legislative Councils కావాలని చాలమంది నాయకులు చెప్పారు. బాగా చదువుకొన్నటువంటివాళ్లు, బాగా వ్యాపారం చేసేటటువంటివాళ్లు దీనిలో ఉండటానికి అవకాశంవుంటుంది. మనం assembly లో ఏ బిల్లు ప్యాసుచేసినప్పటికీ, వారు తిరిగి ఆ బిల్లునుచూచి దాని మంచిచెడ్డలగురించి మనకు సలహా చెప్పడానికి అవకాశం ఉంటుందని, చాలామంది చెప్పారు. ఈ సలహాకూడా బాగానేఉన్నది. కాబట్టి Legislative Council ఉండడం మంచిదనే నేను అభిప్రాయ పడుతున్నాను. Zonal Councils విషయంలో అది కేవలం మనదేశానికి నష్టదాయక

మైనదనే నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను. Bilingual రాష్ట్రాలు కావాలని ఏ విధంగా అయితే చెప్పారో, అట్లాగే ఈ భాషాప్రయుక్తరాష్ట్రాలకు Zonal Council పెట్టడంవల్ల చాలనష్టము వస్తుంది. గనుక ఈ Zonal Council విషయమై తిరిగి ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉన్నదని మనం కేంద్రప్రభుత్వానికి తెలియ పరచడం అవసరమేమోనని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను. కాబట్టి ఈ విషయంలో కూడా మన నాయకులను ఆలోచించవలసిందని కోరుతూ నేను సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

SRI B. RAMA REDDI :—అధ్యక్షా మహాశయా ! 3 రోజులనుంచీ రాష్ట్రపునర్విభజన బిల్లుపై చర్చ జరుగుతున్నది అనేకమంది పెద్దలు తెలుగుజాతి అంతాకూడి మనగల అవకాశంఇచ్చే ఈ బిల్లును చర్చించే మహద్భాగ్యం కలిగినందుకు చాల సంతోషిస్తున్నామనికూడా చెపుతున్నారు. కాని ఈనాడు అంతగా ఉబ్బితబ్బిబ్బు కావలసిన పరిస్థితులు ఏమీలేవేమోనని నేను భావిస్తున్నాను. ఆంధ్ర రాష్ట్రం ఏర్పడిన తరువాతకూడా ఆంధ్రప్రజలందరూ మారుమూలల మ్రగ్గుతూ, ఏటికెదురు, కోటి కొకరుగా మద్రాసు, మైసూరు, ఒరిస్సారాష్ట్రాలలో ఉండి పరపరిపాలనలో కూడా పడనటువంటి కడగండ్లుపడుచున్నవారిని మన దరిదాపుల కీడ్చుకుంటారని అశాదృక్కులతో మనవైపు చూస్తూఉండగా ఈనాడేదో విశాలాంధ్ర అనేపేరుతో ఒక రాష్ట్రంవచ్చిందని, ఆ రాష్ట్రంయొక్క బిల్లును చర్చించుకుంటు న్నామంటే మనం అంతగా ఉబ్బిపోవలసిన అవసరంలేదు. ఏనాడైతే ముక్కోటి ఆంధ్రులను ఒకత్రాటిక్రింద, ఒకజండాక్రింద నడిపించగల అవకాశం వస్తుందో ఆనాడు మనం ఉత్సాహంగాని, సంతోషంగాని పొంద గలిగిన అర్హత మనకు వస్తుందని నేను మనవిచేసుకుంటున్నాను. అంతవరకూ మనము సంతోషపడవలసిన అవసరంకూడా లేదేమోనని నామవి. రాజధానిపేరు విషయంలో "విశాలాంధ్ర" అన్నా, మరే ఆంధ్ర అన్నప్పటికినీ, దానిని గురించి మనకేమీ సంతోషంలేదు. పూర్వం ఒక సామెతఉండేది "పచ్చికంకు, దాసరిఅంటే రాలినమట్టుకే గోవిందా అన్నాడట" అటువంటి పరిస్థితులలో ఈనాడు మనం ఉన్నాము. "ఎదోదొరికింది దొరికినంతవరకు తీసుకుంటే చాలురా మహాదేవా అని కొంతవరకు సంపాదించుకొని సంతోషిస్తున్నామే గాని సక్రమమైన సమగ్రాంధ్ర రాష్ట్రాన్నిమాత్రం మనము రాబట్టుకోలేదని నేను మనవి చేస్తున్నాను.

ఆంధ్ర రాష్ట్రానికి, ఆంధ్రజాతికి మహోజ్జ్వలమైనటువంటి పూర్వగాధ ఉన్నదని మన పెద్దలందరూ చెపుతున్నారు. అంతేగాదు జాతిపిత అయిన మహాత్మాగాంధీ గారు సాగించినటువంటి స్వరాజ్య సమరంలో అగ్ర

గాములుగా ఆంధ్రజాతి పేరుపొందింది. కాని ఏ విషయంవచ్చినా ఆంధ్రజాతి అల్లరిపాలుకాకుండా, రచ్చకెక్కకుండా ఏదైనా సంభవించిందా అంటే అది సర్వశూన్యం. అటువంటి అధ్వాన్నస్థితి ఆంధ్రజాతికి ఎందుకుగాను వచ్చిందో తెలియదు ఇందుకు కారణం ఆంధ్రజాతి దౌర్భాగ్యమా, లేక నాయకత్వలోపమా అనేటటువంటి విషయంకూడా అప్పుడప్పుడు స్ఫురిస్తూ ఉంటుంది. ఎప్పుడు ఎక్కడకు పోయినా అక్కడ స్వార్థరహితసేవచేత స్వీయప్రతిభా విశేషంచేత జాతి మన్ననలను పొంది ఇతను ఏకైకనాయకుడు అనిపించుకొని జాతిని నడిపించలిగిన వాడు ఎవడైనా ఉన్నట్లయితే అతను "జాతి అంతా నావైపుఉంది నేనేమి చెప్పినా జాతి నావెంట వస్తుందనే ధీమాతో" మాకు ఇదికావలె, ఇది లేక పోతే మేము ఒప్పుకోము" అని పైవారితో చెప్పగలిగె ధైర్యస్థైర్యాలు ఆయనకు ఉంటాయి. అది లేక సంకుచిత స్వభావాలతో, మురాతత్వాలతో వారిని వీరిని కలియబెట్టుకొని నాయకత్వం నిలబెట్టుకొని పైవారిదగ్గరకు పోకుహుందారుగా ఎవడుముందుకు పోవలెనన్న పరిస్థితి ఏర్పడినపుడు జాతికిగాని, సంఘానికిగాని కావలసిన కోర్కెలు నెరవేరవు, అని సవినయంగా నేను మనవిచేస్తున్నాను. గత ఎన్నికలలో ఐక్య కాంగ్రెసు అనే అపూర్వ నామధేయంతో అఖండ విజయాలను సాధించి, ఈనాడు విశాలాంధ్ర రాష్ట్రాన్ని సక్రమంగా సంపాదించుకోలేక పోతే ఇది జాతికి ఒక విధంగా కళంకప్రాయంగా ఉంటుంది. ఐక్య కాంగ్రెసు అనేపదాన్ని నేతిబీరకాయ అనే పదంతో సమంగా చేయవద్దని నాయకులందరికీ నమస్కార పూర్వకంగా చెయ్యెత్తి జోహారులర్పిస్తున్నాను. గౌరవనీయులైన కల్లూరు సుబ్బారావుగారు ఆంధ్రజాతియొక్క పూర్వచరిత్రను చెపుతూ దీనికి మహోజ్జ్వలమైన పూర్వచరిత్ర ఉన్నదని, ఆంధ్రజాతియొక్క పూర్వగాధ ప్రతిభా విశేషములతో కూడినదని ఆంధ్రనాయకులు వీరోచితంగా పోరాడి రాజ్యాలను సంపాదించుకున్నారని చెప్పారు. అప్పుడు నాకు ఒక సందేహం కలిగింది. మనకు చెప్పుకోతగినటువంటి భవిష్యత్తు లేక పోయినప్పుడు వెనుకటి గాధను చెప్పుకోడం పరిపాటి అని అంటూ ఉంటారు. అందువలన అటువంటి స్థితి మనకేమైన ఉన్నదా! అనే అనుమానంకూడా నాకు కలుగుతోంది.

తరువాత ఈ రాష్ట్రము పేరు గురించి నేను కొంత మనవిచేయ దలచుకొన్నాను. మనమేమో ఆంధ్ర దేశమును శ్రీ కృష్ణదేవరాయలు పరిపాలించినటువంటిదనీ, అతడు ఆంధ్ర-కర్నాటక రాజ్యరమా దురంధరుడని, ఆంధ్ర-కర్నాటక స్థాపనాచార్యుడని చెప్పుకొంటున్నాము. అటువంటి ఆంధ్ర-కర్నాటక రాజ్యంలోని మన ఆంధ్ర ప్రాంతాలన్నీకూడ సమగ్రంగా ఒక జండా క్రిందికి వచ్చినప్పుడు, తెలుగు

నాయకుడని, తెలుగు రాజ్య స్థాపకుడని పేరు పొందిన ఆ మహా నాయకుడు కృష్ణదేవరాయలు పేరుతోనే ఈ రాజ్యాన్ని స్థాపించుకొన్నట్లయితే ఆయన పేరును మన హృదయాలలో స్మరించుకొంటూ ఉండే రీతిగాచేసి వారియొక్క ఋణాన్ని తీర్చుకోగల భాగ్యముకూడ మనకు లభిస్తుందేమోనని అనుకొంటాను. కనుక పెద్దలైనటువంటి కోటిరెడ్డిగారు చెప్పినట్లు, మన రాష్ట్రముయొక్క పేరు "రాయలసీమ" అని పెట్టితే బాగుంటుందని నేనుకూడ భావిస్తున్నాను. దీన్ని గురించి, కొంత మంది సర్కారు సోదరులు వేరే భావము పడవచ్చు ఇది రాయలసీమ వారి సంకుచిత స్వభావమని చెప్పవచ్చు కాని, ఏ రాయలసీమవారైతే ఈ ఆంధ్ర కర్నాటకమును కటకు నుంచి కన్యాకుమారి వరకు విస్తారంచేసి, ఆంధ్ర-కర్నాటక స్థాపనాచార్యుడనే పేరు పొందినారో ఆ మహా నాయకునియొక్క పేరును స్మరించి ధన్యులై, వారియొక్క ఋణాన్ని తీర్చుకొనేదానికొరకై ఈ రాష్ట్రానికి "రాయలసీమ" అని పేరు పెట్టుకొనడమే సమంజసంగా ఉంటుందని చెప్పుచున్నాను. నిన్ననే పెద్దలు తెలంగాణా అనే పదము గురించి చెప్పారు. ప్రాంగణమన్నా అంగణమన్నా సీమ అనే పదము వస్తుంది కొబట్టి ఒక వేళ వారిని obuse చేయవలెననే పద్ధతిలో ఆంధ్ర అనేటటువంటి సంస్కృత పదమును తీసుకువచ్చి "ఆంధ్ర తెలంగాణ" అని చెప్పుతున్నారేమో అనుకొంటున్నాను. ఈ "ఆంధ్ర-తెలంగాణా" అనేది, మాల మాదిగ, కాపుకమ్మ, తురక దూదేకుల అనేటటువంటి రీతిగా ఉన్నట్లు నాకు తోచుచున్నది. ఆంధ్ర తెలంగాణా అంటే, ఆంధ్రులు, తెలంగాణా అని వేరు వేరుగా ఉంటూ వారి ద్వేషబుద్ధిని శాశ్వతంగా స్ఫురింప చేసినట్లవుతుందనుకొంటాను. కొబట్టి ఇటు రాయలసీమ పేరుగాని లేక, తెలంగాణా అను పదమునకు సరియైనటువంటి తెలుగు అను వాదము "తెలుగుసీమ" అవుతుంది. కొబట్టి "తెలుగుసీమ" అనిగాని పెట్టినట్లయితే బాగుంటుందని, అది ఒక విధంగా వారినికూడ ఒప్పించినవారమవుతామని చెప్పుచున్నాను. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ అని పేరు పెట్టేటటువంటి సూచన వున్నది. అయితే, ఆంధ్ర అనే ఒక సంస్కృత పదాన్ని "ప్రదేశ్" అనే మరొక భాష పదాన్ని కలిపి కలగాపులగం చేయడం బాగుండదనుకొంటాను. నాకు ఇంకొక భయముకూడ వున్నది. "ఆంధ్రానాం అనేకత్వం" అనే కీర్తి మనకు పట్టిందేమో అనుకొంటాను. కనుక ఈ "ఆంధ్ర" అనే శబ్దమైనా పోతే ఈ అనేకత్వం పోతుందేమో అనుకొంటాను. కొబట్టి రాష్ట్రమునకు "రాయలసీమ" అనిగాని లేక "తెలుగుసీమ" అని గాని పేరు పెట్టవలెనని ప్రార్థిస్తున్నాను.

రెండవది Legislative Council ఉండవలెనా లేదా అనే విషయం గురించి దీనికి వృధాగా దుడ్డు ఎందుకు ఖర్చు పెట్టవలెనని కొందరు అంటున్నారు. కాని,

Sri B. Rama Reddi] [4th April 1956

చాలామంది పెద్దలు చెప్పినట్లు, కేవలం ఆత్మాభిమానం ఉన్నవారెవరూ ఈ election లో దిగరు. ప్రతిభా విశేషము కలిగినటువంటి పెద్దలందరూ election కొరకు ప్రజలను అడుక్కో లేక, వారిని భంగపర్చలేక ఇది మనకెందుకు అని సాధారణంగా ఊరుకుంటారు. అటువంటి వారిసేవ మనము తీసుకోనవలెనంటె ఈ upper house అనేది ఉండడం మంచిదని నా అభిప్రాయము.

ఇక Regional Councils గురించి ఒక విషయం చెప్పుతున్నాను. మన ఆంధ్ర నాయకులకు అంతా అన్నలు ఉన్నారేగాని తమ్ములులేరు. ఈ అన్నగార్లంతా సమయము వచ్చినప్పుడు సున్నలు జుట్టి పంపేవారే. మనకు ఇప్పుడే అనేకమైనటువంటి కష్టాలు సంభవిస్తున్నాయి. అటువంటప్పుడు ఈ Regional Councils వస్తే ఈ అన్నగారు తోడై మనకు ఇంకా కొద్ది ఎక్కువ కష్టాలు వస్తాయేమో అనుకొంటాను. కాబట్టి రంగనాథ ముదలియార్ గారు చెప్పినట్లు, అక్కడా తెలుగే, ఇక్కడా తెలుగే అయినప్పుడు ఈ Regional Councils యొక్క అవసరంకూడ ఉండదేమో అని నేను భావిస్తున్నాను కనుక అటువంటిది ఉండకూడదని మనవి చేస్తున్నాను.

ఇక, మనము పోగొట్టుకొనిన ఆంధ్ర ప్రాంతముల గురించి, బళ్ళారి విషయం తీసుకొందాము, ఆంధ్ర, కర్నాటకములను సమ్మేళనంచేసి ఆంధ్ర కర్నాటక స్థాపనాచార్యుడని పిలువబడు శ్రీ కృష్ణదేవరాయలు, వారియొక్క వీర రక్తాన్ని ధారపోసి నిర్మించినటువంటి హంపియొక్క శిధిలాలు ఉన్న బళ్ళారి హాస్పేట్ మొదలగు వాటిని పోగొట్టుకొంటున్నాము అంటే, దాన్ని గురించి విచారించ వలగా, అది ఆంధ్ర జాతికి కళంకముకాదా, దీన్ని గమనించలేరా అని మనవారిని హెచ్చరిస్తున్నాను. Platforms మీద ప్రచారం చేయడం, రక్తదానం చేయడం మాత్రమే మనకు అలవాటైపోయింది. అవసరం వచ్చినప్పుడు మాత్రము వేదాంతాలు చెప్పుతూ ఉంటారు. మనము ఏదైనా పోగొట్టుకొన్నప్పుడు ఏమిచేయవలసియున్నది, అనేదానికి మన జాతి పిత మహాత్ముని ఆదర్శమున్నదని పెద్దలు చెప్పినారు. మనము శాంతి ప్రియులము. ఆంధ్ర జాతి శాంతి ప్రభుత్వముతో ఉండేది కాబట్టి ఓర్చుకోవలసింది, పోగొట్టుకోవలసింది అంటారు. ఇంక మనకు మిగిలేది వేదాంతమే, ఇది శుష్క వేదాంతము, మన పెద్దలపేరు చెప్పుకొని, మన పెద్దలయొక్క జాతిని చెప్పుకొంటూ వారి కీర్తిని చెప్పుకొంటూ పెద్దలయొక్క త్యాగాలు పొగడు కొంటూ ఉండే దానికంటే మేముకూడ త్యాగులము, మాకు కావలసింది, ఇతరులు సంపాదించుకొన్నట్లే, సంపాదించుకొంటాము, మేము కూడా ధీరోదాత్తులము అని మనశక్తి సామర్థ్యములను

4th April 1956] [Sri B. Rama Reddi

చూపించవలసి యుంటుంది. మన ఆంధ్ర కర్నాటక స్థాపనాచార్యుడైనటువంటి కృష్ణదేవరాయలు స్థాపించినటువంటి ఆంధ్ర రాష్ట్రమే కాదు, హంపి శిధిలాలు ఉన్నటువంటి బళ్ళారినే కాదు, రాయలసీమకు జీవకర్రగా ఉన్నటువంటి తుంగభద్రా High level canal ను, ఆ జలాలను మనము సంపాదించుకోవలసియుంటుంది. తెలంగాణా వచ్చినందువల్ల, ఇప్పుడే రాయలసీమకు ఇది ఒక గుదిబండగా ఉంటుందేమో అని భయపడుతున్న సమయములో పోనీ తుంగభద్రా జలాలైన వస్తే, బాగుంటుందేమో అనుకొంటే, ఈ తుంగభద్రా జలాలుకూడ లేకుండా పోయినట్లయితే, ఈ రాయలసీమపై ఉండేటటువంటి సీతకన్ను ఎప్పటికికూడ పోదేమో అనే అనుమానం కలుగుతుంది. కనుక మనము బళ్ళారి కొరకు తప్పకుండా పోరాడి దానిని సంపాదించడానికిని, అంతే కాదు, మూరు మూలల్లో ఉండేటటువంటి అన్ని ఆంధ్ర భాగాలను మన జెండా కిందికి తీసుకువచ్చే దానికొరకు ఈ శుభసమయమున, ఒక ధీరోదాత్తమైన ప్రతినబట్టి వాటి నన్నిటిని సంపాదించేవరకు మేము పోము అనేటటువంటి ధీమాతో పట్టుబట్టి వాటిని సంపాదించవలెనని మనవిచేస్తున్నాను.

తరువాత ఇంకొక్క విషయము మాత్రము మనవిచేయదలచుకున్నాను. అక్టోబరు మొదటి తేదీకి అక్కడికి పోతూ ఉన్నాము. అక్కడ పెద్ద ఉత్సవాలు చేయదలచుకొన్నాము ఈ శుభతరుణంలో ఒకటిచేస్తే బాగుంటుందనుకొంటాను. అక్కడక్కడ గవర్నరు నిధి అని, Prime Minister నిధి అని, ఇంకా ఏవేవో పెడుతున్నారు. మనముకూడ Chief Minister నిధి అని ఒకటి పెట్టి, దానికి మంత్రులందరూ ఒకనెలజీతమో లేక కొద్దిగానో ఇచ్చి, అదే విధముగా శాసన సభ్యులు కూడా దానికి కొంత విరాళాలు ఇచ్చి, ఆ నిధినుంచి అనాధులకు, పతితులకు, అన్నార్తులకు, అవసరమైనప్పుడల్లా ఇచ్చేటటువంటి ఏర్పాటు చేయవలసిందని నేను ప్రార్థిస్తూ ఈ అవకాశము ఇచ్చినందుకు అధ్యక్షులవారికి వందనాలు అర్పిస్తున్నాను.

SRI C. SUBBARAYUDU :—అధ్యక్షా, ఆంధ్రుల చిరకాల వాంఛ ఇప్పటికి కొంతవరకు నెరవేరింది, ఆంధ్రులు ప్రజా ఉద్యమాలలో తోటి రాష్ట్రాలలో ఎవరితోకూడ తీసిపోరు అనేటటువంటి సంగతి అందరికీ తెలిసినటువంటి విషయమే. అవసరం వచ్చినప్పుడు, ఏ త్యాగాలైనాచేసి వారు ఆశించునటువంటి, వారు న్యాయమని భావించేటటువంటి వాటిని నెరవేర్చుకొనేటటువంటి శక్తి సామర్థ్యములు కలవారు ఆంధ్రులు, అనే సంగతి యావద్భారత దేశానికి తెలుసు. మనము ఆంధ్ర రాష్ట్రము సాధించినటువంటిదే దానికి తార్కాణము. అటువంటప్పుడు ఆంధ్రులు ఏ దృష్టితో, ఏ దృక్పథముతో, విశాలాంధ్ర గురించి, ముక్కోటి ఆంధ్ర

Sri C. Subbarayudu] [4th April 1956

ప్రజలు ఏకమై ఒకే రాష్ట్ర ప్రభుత్వము క్రింద ఒకటిగా ఉండడానికోసం ఈ ఉద్యమాన్ని ప్రారంభించి, ఇంతకాలమూ ప్రయత్నం చేశారో, అది ఈనాడు నెరవేరిందా లేదా అనేది మనము ముఖ్యంగా ఆలోచించవలసియున్నది.

మనమేకాదు, ప్రతిఒక్కరూకూడ యీనాడు ఆలోచిస్తున్నారు. ఒకవైపున సంతోషము, ఇంకొకవైపున విచారము ప్రజలలో ఏర్పడ్డది. మనము ఆశించినవిధముగా మనకు విశాలాంధ్ర ఏర్పడలేదు అనే విచారము ఎక్కడ చూచినా ప్రజలలో కన్పిస్తున్నది. అందులో ముఖ్యంగా సరిహద్దురాష్ట్రాలలో ఏఏ ప్రాంతాలలో ఆంధ్రప్రజలు ఎక్కువ మెజారిటీలో ఉన్నారో, అవి మన ఆంధ్రలోనికి న్యాయముగా రావాలని కోరుతూఉన్నాము వేటికొరకైతే మనము ఆందోళన సాగిస్తూవచ్చామో, అవి మనకు రాకుండా, ఇతరరాష్ట్రాలలోనే ఉంచబడినవి. అవి మనకు రాకుండాపోవడమువల్ల ఆంధ్రప్రజలందరికి చాలా విచారకరంగా ఉన్నది. ఆ ప్రాంతాలు అన్నీ ఆంధ్రలో చేరేటంతవరకు ఆ ప్రాంతాలలో ఉండే ఆంధ్రులుగాని, వారికొరకు తహతహలాడే యిక్కడ ఆంధ్రులుగాని ఆందోళననుంచి విరమిస్తారని మనము అనుకోలేము.

నూతనముగా ఏర్పడబోయే రాష్ట్రమునకు నామకరణముచేసే విషయములో "ఆంధ్ర" అని మనము అంటూంటే, "ఆంధ్ర-తెలంగాణా" అని హైదరాబాదు వారు అంటున్నారు. నూతనరాష్ట్రానికి ఏపేరు పెట్టినప్పటికినీ ఉభయప్రాంతాలవారూ కలిసిపోయినతరువాత ఉభయులమూకూడ యింతటితో తృప్తిపడి కూర్చోకుండా, మిగిలిపోయిన ఆంధ్రప్రాంతాలను మనలోకితెచ్చుకోటానికి ఒక్కుమ్మడిగా కృషిచేయవలసి ఉంటుంది. మైసూరు రాష్ట్రములోవున్న కోలారు ఆంధ్రులు కానివ్వండి, సేలముజిల్లాలోఉండే కృష్ణగిరి, హోసూరు ఆంధ్రులు కానివ్వండి, చిత్తూరు జిల్లాలో సరిహద్దు తాలూకాలలో ఉన్న ఆంధ్రులు కానివ్వండి, పర్లాకిమిడివగైరా ప్రాంతాలలోఉన్న ఆంధ్రులు కానివ్వండి, ఏఏప్రాంతాలు మనకు రాలేదో అక్కడ ఉన్న ఆయా ఆంధ్రులనందరినీ మనము చేరదీసుకున్ననాడే మన చిరకాలవాంఛ నెరవేర్చుకున్నవారమవుతాము. అప్పటికిగాని ఆంధ్రులయొక్క బాధ్యతలు తీరిపోవు. దురదృష్టవశాత్తూ యీనాడు అది జరగలేదు. మనలోవున్న బళ్లారి, దాని సరిహద్దుతాలూకాలను తుంగభద్రతోసహా తీసుకొనివెళ్ళి మైసూరులో అన్యాయముగా కలిపివేశారు. వాటిని తిరిగి యిచ్చివేయమని ఆందోళన చేసినను, దానిప్రసక్తేమీ రాలేదు. కేవలము విశాలాంధ్రకోసము మనము సాగించిన ఉద్యమములో తెలంగాణాలో ఉన్న నాయకులు కానివ్వండి, అక్కడప్రజలు కానివ్వండి వారికి ప్రత్యేకరంగా రాష్ట్రము కావాలనే

వాదవ లేవదీయడములేదు మన ఆంధ్రులకందరికి ఒక్కటే విశాలాంధ్ర ఏర్పాటు చేయమని మనము యిక్కడ ఆందోళనచేయడము యిది అంతా జరగడములోనే ఎక్కువకాలము మనము వృధాచేసినామేమోననే సందేహముమాత్రము నాకు కనబడుతున్నది. ఈ విధముగా కాలము వృధాచేసేదానికంటె మనము, మన నాయకులు మన ఆంధ్రులనందరినీ ఒకచోట చేరదీసుకోటానికే ముందు ప్రయత్నించిఉంటే మనకు యీనాడు ఏర్పడిన దురదృష్టకరమైన యీ పరిస్థితులు ఏర్పడి ఉండేవి కావేమో నని నాయొక్క వ్యక్తిగత అభిప్రాయము ఉదాహరణకు బళ్లారివిషయం చూడండి. పూర్వంనుంచి బళ్ళారిజిల్లా మనలో ఉండేది. అది మనలోనుంచి విడదీయబడ్డది. దీనివల్ల అక్కడవున్న ఆంధ్రులు ఎంతయిబ్బంది, ఎంత నష్టము పడుచున్నారో గుర్తించవలసియున్నది. వారిని మన మధ్యనుంచి విడదీయడము అన్యాయము, అక్రమము. ఇది చాలా విచారకరమైన విషయము. ఆనాడు కేంద్రప్రభుత్వమువారు ఏర్పాటుచేసిన కమిటీలు బళ్లారివిషయము కూలంకషంగా విచారణచేసి ఆంధ్రులు, కర్నాటకులు చెప్పినవాదనలను వినడము జరిగింది. ఈకమిటీలకు అధ్యక్షస్థానము వహించిన మిశ్రాగారు కానీయండి, వాంఛూగారుకానీయండి, ఉభయులూ కూడా ఉభయపక్షముల వాదనలు సమగ్రంగా పరిశీలించారు. తుంగభద్రప్రాజెక్టును గురించి దానియొక్క సాధకబాధకాలు ఉభయరాష్ట్రములకు సంబంధించిన ఇంజనీర్లు చెప్పగా విన్నారు. నాకు తెలిసినంతవరకు యీ విచారణ అయినతరువాత చివరకు తుంగభద్రబోర్డును నిర్మాణము చేయడము జరిగింది. ఇన్ని జరిగినతరువాత గూడ కమిటీవారి రిపోర్టులో "After serious consideration" అనే పదములు ఉపయోగించినప్పటికినీ, బళ్లారినిగురించి కమిటీవారు చేసిన సిఫార్సులను కేంద్రప్రభుత్వమువారు ఒప్పుకోలేదంటే ఇంతకంటే దురన్యాయము వేరే ఉన్నదా అని అంటున్నాను. ఇన్ని ప్రయత్నములుచేసినను బళ్లారిని మరల మనము సాధించుకోలేకపోయినామంటే యిది ఎవరియొక్క లోపమో మనము విచారించుకోవలసియున్నది. మన లోపమా ? లేక కేంద్రప్రభుత్వముయొక్క లోపమా ? ఇది ఎవరిలోపమో ఆలోచించవలసిన విషయమే. మనకు వీలు అయినన్ని ప్రయత్నములు లెక్కలు వగైరాలు కమిటీవారికి అందజేసి బళ్లారి మనకు రావలసియున్నదని ఋజువుచేశాము. ఇందులో మనలోపమేమాత్రమూ లేదు. కమిటీవారుచేసిన సిఫార్సులు ఒప్పుకోకపోవడము కేంద్రప్రభుత్వమువారి లోపమని చెప్పకతప్పదు. ఇది చివరకు ఏవిధముగా పరిష్కారము అయినప్పటికినీ బళ్లారిని దాని సరిహద్దు తెలుగుతాలూకాలు, తుంగభద్రప్రాజెక్టు ప్రాంతము ఆంధ్రలో చేరేవరకు, అక్కడ ఇక్కడ ఉన్న ఆంధ్రులు ఏమాత్రము నిద్రపోరు అని నేను హెచ్చరిస్తున్నాను. ఎవరు ఏలోపముచేసిననూ, బళ్లారి విషయంలో మన ఆంధ్రులలో ఒక్క విషయంమాత్రం వ్యాపించింది. కొంతవరకు

Sri C. Subbarayudu] [4th April 1956

మన పార్టీలనాయకులవల్ల కానివ్వండి, పార్టీలో ఉన్న అనైక్యతవల్ల కానివ్వండి, బళ్ళారి విషయములోమాత్రము చేయవలసిన పూర్తిప్రయత్నములు మన కాంగ్రెసు నాయకులుచేయక నిర్లక్ష్యముచేశారని ఖచ్చితముగా చెప్పకతప్పదు. ఈ విషయములో చేయవలసిన ప్రయత్నమంతా చేయకపోవడంవల్లనే, దీనిని మనము సాధించుకోలేక పోయాము. అది మన లోపము అని ప్రజలలో అభిప్రాయము కలిగింది ఈనాడు బొంబాయి నగరము కేంద్రప్రభుత్వమువారి చేతిక్రిందకు తీసుకుంటూ వున్నారంటే అది ఏ కారణముచేత తీసుకుంటూవున్నరో దానికి కారణం వేరే వున్నది. కేవలం భాష అనే కారణముకాకుండా ఆర్థిక వ్యవస్థను గురించి కూడ కేంద్రప్రభుత్వము ఆలోచించి ఆ విధంగా చేస్తూవుండవచ్చు. కాని బళ్లారి విషయం మాత్రము ఆ దృష్టితో ఆలోచించనక్కరలేదు. బొంబాయిగూడ ఒక పెద్ద పట్టణముకావచ్చు. దానికి పెద్ద ప్రాధాన్యముగూడ వుండవచ్చు. బొంబాయి ఏ పరిస్థితులలోవున్నదో ఆ పరిస్థితులలోనే, ఈనాడు బళ్లారిగూడ వున్నది. బళ్లారి, దాని పరిసర తెలుగు ప్రాంతాలలో ఏర్పడిన ఆర్థికదుస్థితి వల్ల అక్కడ ప్రజలందరు యిప్పటికే చాలామంది విడిచిపెట్టి పోవటము తటస్థించింది. ఈ బిల్లువచ్చిన తరువాతగూడ అక్కడవున్నవారివల్ల ఇంకా ఎక్కువగా ఆందోళన జరుగుతున్నది. చాలమంది ప్రజలు, బళ్లారినుంచి బయిటికి వెళ్ళిపోవటానికి ఏర్పాట్లు చేసుకుంటున్నారు. బళ్లారి, కర్ణాటకులకు చేరకముందు, అక్కడవున్న ఒక్కొక్కయిల్లు 30, 40 వేలు చేసేదిగాని, ఒక్కొక్క ఫ్యాక్టరీ లక్షలకొలది చేసేదిగాని, అమ్మకానికి పెట్టగా, అవి కొనటానికి అడిగేదిక్కు లేకుండాపోయింది. దీనివల్ల అక్కడవున్న ఆంధ్రులు ఆర్థికంగా ఎన్నో కష్టనష్టాలకు, యిబ్బందులకు గురిఅవుతున్నారో చూడండి. బళ్ళారి, దాని పరిసర తెలుగు ప్రాంతాలు ఆంధ్రప్రాంతమునుండి ఎప్పుడైతే, శాశ్వతముగా, విడదీయడము జరుగుతుందో ఆనాడు, ఆ ప్రాంతాలన్నీ ఒక శ్మశానభూమిగా ఏర్పడడం తటస్థిస్తుందని నేను చెప్పగలను. అంతేకాకుండా అక్కడవుండే తెలుగు గ్రామాలన్నీ తప్పక దెబ్బతింటాయి. ఎందుకంటే బళ్ళారిలోని ప్రజలకు, ఏ సమయములోనైనా 10 రూపాయిలు కావాలన్నా ఏ వస్తువు కొనుక్కోవాలన్నా, అమ్ముకోవాలన్నా వీలులేకుండా ప్రజలు యిబ్బందిపడుతున్నారు. బళ్ళారిజిల్లా అంతయు పూర్వమునుంచీ ఆంధ్రులచేతులలో వున్నందున అది ఒక వ్యాపారకేంద్రంగా అయినది. అటువంటిది ఈ విభజనవల్ల, వాళ్ల పెట్టుబడికి సరాఫరా లేకపోవటం వల్ల వారి వ్యాపారం దెబ్బతిన్నది. కాబట్టి ఇటువంటి పరిస్థితులలో మన ఆంధ్ర నాయకులు, ఇప్పుడైనాసరే మేలుకొని వాటిని మన ఆంధ్రప్రాంతములో చేరదీయటానికి శ్రద్ధ తీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను.

హైకోర్టు విషయముచూస్తే మన తెలంగాణా సోదరులు సర్కారాంధ్రులకు గాన, వేరే హైకోర్టుబెంచి గుంటూరులోనే పెట్టుకోవలసిందిగా సలహాయిస్తున్నారు. రాయలసీమలోని మూడుజిల్లాలవారిని హైదరాబాదు హైకోర్టుకు రమ్మని సలహాయిస్తున్నారు. ఈ విషయంలో వారి సిఫారసును మనము పాటించనక్కరలేదు. ప్రభుత్వము దయచేసి దీనికొరకు మాత్రము ప్రయత్నము చేయవద్దని కోరుతున్నాను. రాయలసీమవారు దీనికి ఎవరూ ఒప్పుకోరు. రాయలసీమజిల్లాలు కేసులు ప్రస్తుతం వున్న ప్రకారమే జరగటం న్యాయమని, సబబుఅని అంటున్నాను. హైదరాబాదు రాజధాని నగరము అయినప్పుడు, తెలంగాణావారికి అవసరంవస్తే వారే వేరేబెంచి హైదరాబాదులోనే పెట్టుకోవచ్చు. ఇది న్యాయసమ్మతముగాను, ధర్మముగాను వుంటుంది. అంతేగాని, మనకు హైదరాబాదు హైకోర్టుతప్ప, ప్రత్యేక బెంచి అవసరంలేదు. ప్రభుత్వము ఆ విధంగాచేస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

నూతన రాష్ట్రానికి, "ఆంధ్ర తెలంగాణా" అని పేరుపెట్టారు. ఇది ఏ మాత్రము, బాగుగలేదు. ఒక రాష్ట్రానికి రెండుపేర్లు పెట్టడమనేది న్యాయసమ్మతముగాదు. హాస్యాస్పదముగా వుంటుంది. మనమందరము ఆంధ్రులమే గనుక ఆంధ్రప్రదేశ్, అనిగాని, "తెలుగుప్రదేశ్" అనిగాని ఒక్కపేరుపెడితే బాగుంటుంది. అది నా వ్యక్తిగత అభిప్రాయము.

ఇకపోతే Zonal committees విషయంవున్నది. ఇందాక ప్రగడ కోటయ్యగారు చెప్పినట్లుగా ఏఏ ప్రాంత్యాలు అయితే వెనుకబడివున్నవో ఆ ప్రాంతాలకు వసతులు కలుగజేయడానికి ఈ Committeeలు పెడితే వుపయోగముగా వుంటుంది. అధ్యక్షులవారు నాకు యీ అవకాశము యిచ్చినందుకు వారికి నా అభివందనములు తెలియజేస్తున్నాను.

Sri C. P. THIMMA REDDI :—అధ్యక్షా, విశాలాంధ్ర ఏర్పడనున్న యీ శుభ సమయములో, మన ఆంధ్ర నాయకులు చేసిన కృషి ప్రధానమైనప్పటికిని, మనకు రావలసినదంతా రాకపోయినప్పటికినీ, ఏదో కొద్దిగానైనా వచ్చిందని సంతోషపడుతున్నాను. భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాలు ఏర్పడే యీ సమయములో భగవంతుడు మనకు విశాలాంధ్ర ఏర్పాటు చేయుచున్నందులకు భగవంతునికిన్ని, దీనికొరకు కృషిచేసిన పెద్దలకున్నూ నా కృతజ్ఞతను తెలుపుతున్నాను. ఒకరు హీనస్థితిలో ఉంటే, యింకొకరు ఉన్నత స్థితిలో ఉండడము ప్రకృతి లక్షణము. కష్టసుఖాలు, సుఖ దుఃఖాలు ఒకరిని విడచి ఇంకొకరికి ప్రాప్తిస్తూఉంటాయి ఇదంతాకూడా ప్రకృతి లక్షణం. అలాగే దినములో ఒకప్పుడు రాత్రివస్తే యింకొకప్పుడు పగలు రావడము జరుగుచున్నది. అట్లాగే ప్రకృతికూడ

Sri P. Bapayya] [4th April 1956

సభ్యులు సూచించారు. ఆ పేర్లు బాగానే ఉన్నవి. ఆ పేరును తెలంగాణావారు కూడా అంగీకరిస్తే బాగానే ఉంటుంది. లేకపోతే వారు ఏ పేరు కావాలంటున్నారో ఆ పేరుతో మనంకూడా ఏకీభవించడం చాలా మంచిది. అన్నిటికంటే "తెలుగు" అనేది చాలా అందమైనపేరు. "తెలుగు" అనేదానికి చాలా ప్రాముఖ్యతఉన్నది. ఈనాడు మనం చిన్నచిన్న గ్రామాలలోని పిల్లలను "నీవు ఏమి చదువుకుంటున్నావు?" అని అడిగినట్లయితే తెలుగు చదువుకుంటున్నాను అని చెబుతారు. అంతే కాని నేను ఆంధ్రం చదువుకొనుచున్నాను అని ఎవరూ చెప్పరు. అనాదినుంచీ తెలుగు పదము చాల గౌరవప్రదమైనటువంటిది. ఆంధ్ర అనేది సంస్కృతపదం, తెలుగుఅనేది తెలుగుపదం. ఈ రెండింటికి అదే తేడా. అందుచేత ప్రభుత్వంవారు ఆలోచించి "తెలుగునాడు" అనో లేక తెలుగు ప్రదేశమనో పేరు పెట్టినట్లయితే చాలా బాగుంటుందని నాయభిప్రాయము.

తెలంగాణావారు వేరొకపేరు కావాలని కోరినట్లయితే మనం sacrifice చేసి ఆ పేరునే అంగీకరించి, వారి కోర్కెను ఎందుకు తీర్చకూడదు? ఈ విషయంలో మననాయకులు బాగా ఆలోచిస్తారని అనుకొంటున్నాను. మన తెలంగాణా నాయకులు regional councils కావాలని కోరుతున్నారు.

Regional councils ను తెలంగాణా నాయకులు కావాలని కోరుతున్నారు. అంతమాత్రంచేత మనం రెండో Council ను కోరడం సబబుకాదు. Regional council ను కోరడంలో వారుకూడా తప్పుదారిని పడుతున్నారనే నేను అనుకుంటున్నాను. ఎందుచేతనంటే, ఆ Council లేకపోయినప్పటికీ వెనుకబడిన ప్రాంతాలను బాగుచేసుకొనే బాధ్యత మన అందరిమీదవున్నది. వెనుకబడిన ప్రాంతాలవారు కొన్ని ప్రత్యేకమైన హక్కులుకావాలని కోరుతున్నారు. అసలు వారు కోరకుండానే దేశమంతాకూడా ఒకేస్థితిలోకి వచ్చేటట్లు చేయవలసిన అవసరము మనఅందరికీఉన్నది. అయితే వారు కోరుతున్నారు కాబట్టి వారికి Council ఉన్నంతమాత్రాన మనం రెండో Council పెట్టుకోకూడదని నా ఉద్దేశ్యం. Legislative Councils కావాలని చాలమంది నాయకులు చెప్పారు. బాగా చదువుకొన్నటువంటివాళ్లు, బాగా వ్యాపారం చేసేటటువంటివాళ్లు దీనిలో ఉండటానికి అవకాశంవుంటుంది. మనం assembly లో ఏ బిల్లు ప్యాసుచేసినప్పటికీ, వారు తిరిగి ఆ బిల్లునుచూచి దాని మంచిచెడ్డలగురించి మనకు సలహా చెప్పడానికి అవకాశం ఉంటుందని, చాలామంది చెప్పారు. ఈ సలహాకూడా బాగానేఉన్నది. కాబట్టి Legislative Council ఉండడం మంచిదనే నేను అభిప్రాయ పడుతున్నాను. Zonal Councils విషయంలో అది కేవలం మనదేశానికి నష్టదాయక

4th April 1956] [Sri P. Bapayya

మైనదనే నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను. Bilingual రాష్ట్రాలు కావాలని ఏ విధంగా అయితే చెప్పారో, అట్లాగే ఈ భాషాప్రయుక్తరాష్ట్రాలకు Zonal Council పెట్టడంవల్ల చాలనష్టము వస్తుంది. కనుక ఈ Zonal Council విషయమై తిరిగి ఆలోచించవలసిన అవసరంఉన్నదని మనం కేంద్రప్రభుత్వానికి తెలియ పరచడం అవసరమేమోనని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను. కాబట్టి ఈ విషయంలోకూడా మన నాయకులను ఆలోచించవలెసిందని కోరుతూ నేను సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

SRI B. RAMA REDDI :—అధ్యక్షా మహాశయా! 3 రోజులనుంచీ రాష్ట్రపునర్విభజన బిల్లుపై చర్చ జరుగుతున్నది అనేకమంది పెద్దలు తెలుగుజాతి అంతాకూడి మనగల అవకాశంఇచ్చే ఈ బిల్లును చర్చించే మహద్భాగ్యం కలిగినందులకు చాల సంతోషిస్తున్నామనికూడా చెపుతున్నారు. కాని ఈనాడు అంతగా ఉబ్బితబ్బిబ్బు కావలసిన పరిస్థితులు ఏమీలేవేమోనని నేను భావిస్తున్నాను. ఆంధ్ర రాష్ట్రం ఏర్పడిన తరువాతకూడా ఆంధ్రప్రజలందరూ మారుమూలల మ్రగ్గుచూ, ఏటికెొకరు, కోటికొకరుగా మద్రాసు, మైసూరు, ఒరిస్సారాష్ట్రాలలోఉండి పర పరిపాలనలోకూడా పడనటువంటి కడగండ్లుపడుచున్నవారిని మన దరిదాపుల కీడ్చుకుంటారని ఆశాదృక్కులతో మనవైపు చూస్తూఉండగా ఈనాడేదో విశాలాంధ్ర అనేపేరుతో ఒక రాష్ట్రంవచ్చిందని, ఆ రాష్ట్రంయొక్క బిల్లును చర్చించుకుంటు న్నామంటే మనం అంతగా ఉబ్బిపోవలసిన అవసరంలేదు. ఏనాడైతే ముక్కోటి ఆంధ్రులను ఒకత్రాటిక్రింద, ఒకజండాక్రింద నడిపించగల అవకాశం వస్తుందో ఆనాడు మనం ఉత్సాహంగాని, సంతోషంగాని పొందగలిగిన అర్హత మనకు వస్తుందని నేను మనవిచేసుకుంటున్నాను. అంతవరకూ మనము సంతోషపడవలసిన అవసరంకూడా లేదేమోనని నామవి. రాజధానిపేరు విషయంలో "విశాలాంధ్ర" అన్నా, మరే ఆంధ్ర అన్నప్పటికినీ, గానిని గురించి మనకేమీ సంతోషంలేదు. పూర్వం ఒక సామెతఉండేది "పచ్చికంకు, దాసరిఅంటే రాలినమట్టుకే గోవిందా అన్నాడట" అటువంటి పరిస్థితులలో ఈనాడు మనం ఉన్నాము. "ఎదోదొరికింది దొరికినంతవరకు తీసుకుంటే చాలురా మహదేవా" అని కొంతవరకు సంపాదించుకొని సంతోషిస్తున్నామేగాని సక్రమమైన సమగ్రాంధ్ర రాష్ట్రాన్ని మాత్రం మనము రాబట్టుకోలేదని నేను మనవి చేస్తున్నాను.

ఆంధ్ర రాష్ట్రానికి, ఆంధ్రజాతికి మహోజ్వలమైనటువంటి పూర్వగాథ ఉన్నదని మన పెద్దలందరూ చెపుతున్నారు. అంతేగాదు జాతిపిత అయిన మహాత్మాగాంధీ గారు సాగించినటువంటి స్వరాజ్య సమరంలో అగ్ర

Sri B. Rama Reddi] [4th April 1956

గాములుగా ఆంధ్రజాతి పేరుపొందింది. కాని ఏ విషయంవచ్చినా ఆంధ్రజాతి అల్లరిపాలు కాకుండా, రచ్చకెక్కకుండా ఏదైనా సంభవించిందా అంటే అది సర్వశూన్యం. అటువంటి అధ్వాన్నస్థితి ఆంధ్రజాతికి ఎందుకుగాను వచ్చిందో తెలియదు ఇందుకు కారణం ఆంధ్రజాతి దౌర్భాగ్యమా, లేక నాయకత్వలోపమా అనేటటువంటి విషయంకూడా అప్పుడప్పుడు స్ఫురిస్తూ ఉంటుంది. ఎప్పుడు ఎక్కడకు పోయినా అక్కడ స్వార్థరహితసేవచేత స్వీయప్రతిభా విశేషంచేత జాతి మన్ననలను పొంది ఇతను ఏకైకనాయకుడు అనిపించుకొని జాతిని నడిపించగలిగిన వాడు ఎవడైనా ఉన్నట్లయితే అతను "జాతి అంతా నావైపుఉంది నేనేమి చెప్పినా జాతి నావెంట వస్తుందనే ధీమాతో,, మాకు ఇదికావలె, ఇది లేక పోతే మేము ఒప్పుకోము" అని పైవారితో చెప్పగలిగె ధైర్యస్థైర్యాలు ఆయనకు ఉంటాయి. అది లేక సంకుచిత స్వభావాలతో, మురాతత్వాలతో వారిని వీరిని కలియబెట్టుకొని నాయకత్వం నిలబెట్టుకొని పైవారిదగ్గరకు జోకుహుందారుగా ఎవరుముందుకు పోవలెనన్న పరిస్థితి ఏర్పడినపుడు జాతికిగాని, సంఘానికిగాని కావలసిన కోర్కెలు నెరవేరవు, అని సవినయంగా నేను మనవిచేస్తున్నాను. గత ఎన్నికలలో ఐక్య కాంగ్రెసు అనే అపూర్వ నామధేయంతో అఖండ విజయాలను సాధించి, ఈనాడు విశాలాంధ్ర రాష్ట్రాన్ని సక్రమంగా సంపాదించుకోలేక పోతే ఇది జాతికి ఒక విధంగా కళంకప్రాయంగా ఉంటుంది. ఐక్య కాంగ్రెసు అనేపదాన్ని నేతిబీరకాయ అనే పదంతో సమంగా చేయవద్దని నాయకులందరికీ నమస్కార పూర్వకంగా చెయ్యెత్తి జోహారులర్పిస్తున్నాను. గౌరవనీయులైన కల్లూరు సుబ్బారావుగారు ఆంధ్రజాతియొక్క పూర్వచరిత్రను చెపుతూ దీనికి మహోజ్జ్వలమైన పూర్వచరిత్ర ఉన్నదని, ఆంధ్రజాతియొక్క పూర్వగాథ ప్రతిభా విశేషములతో కూడినదని ఆంధ్రనాయకులు వీరోచితంగా పోరాడి రాజ్యాలను సంపాదించుకున్నారనీ చెప్పారు. అప్పుడు నాకు ఒక సందేహం కలిగింది. మనకు చెప్పుకోతగినటువంటి భవిష్యత్తు లేక పోయినప్పుడు వెనుకటి గాథను చెప్పుకోడం పరిపాటి అని అంటూ ఉంటారు. అందువలన అటువంటి స్థితి మనకేమైన ఉన్నదా! అనే అనుమానంకూడా నాకు కలుగుతోంది.

తరువాత ఈ రాష్ట్రము పేరు గురించి నేను కొంత మనవిచేయ దలచుకొన్నాను. మనమేమో ఆంధ్ర దేశమును శ్రీ కృష్ణదేవరాయలు పరిపాలించినటువంటిదనీ, అతడు ఆంధ్ర-కర్నాటక రాజ్యరమా దురంధరుడని, ఆంధ్ర-కర్నాటక స్థాపనాచార్యుడని చెప్పుకొంటున్నాము. అటువంటి ఆంధ్ర-కర్నాటక రాజ్యంలోని మన ఆంధ్ర ప్రాంతాలన్నీకూడ సమగ్రంగా ఒక జండా క్రిందికి వచ్చినప్పుడు, తెలుగు

4th April 1956] [Sri B. Rama Reddi

నాయకుడని, తెలుగు రాజ్య స్థాపకుడని పేరు పొందిన ఆ మహా నాయకుడు కృష్ణ దేవరాయలు పేరుతోనే ఈ రాజ్యాన్ని స్థాపించుకొన్నట్లయితే ఆయన పేరును మన హృదయాలలో స్మరించుకొంటూ ఉండే రీతిగాచేసి వారియొక్క ఋణాన్ని తీర్చుకో గల భాగ్యముకూడ మనకు లభిస్తుందేమోనని అనుకొంటాను. కనుక పెద్దలైనటువంటి కోటిరెడ్డిగారు చెప్పినట్లు, మన రాష్ట్రముయొక్క పేరు "రాయలసీమ" అని పెట్టితే బాగుంటుందని నేనుకూడ భావిస్తున్నాను. దీన్ని గురించి, కొంత మంది సర్కారు సోదరులు వేరే భావము పడవచ్చు ఇది రాయలసీమ వారి సంకుచిత స్వభావమని చెప్పవచ్చు కాని, ఏ రాయలసీమవారైతే ఈ ఆంధ్ర కర్నాటకమును కటకు నుంచి కన్యాకుమారి వరకు విస్తారంచేసి, ఆంధ్ర-కర్నాటక స్థాపనాచార్యు డనే పేరు పొందినారో ఆ మహా నాయకునియొక్క పేరును స్మరించి ధన్యులై, వారియొక్క ఋణాన్ని తీర్చుకోనేదానికొరకై ఈ రాష్ట్రానికి "రాయలసీమ" అని పేరు పెట్టుకొనడమే సమంజసంగా ఉంటుందని చెప్పుచున్నాను. నిన్ననే పెద్దలు తెలంగాణా అనే పదము గురించి చెప్పారు. ప్రాంగణమన్నా అంగణమన్నా సీమ అనే పదము వస్తుంది కాబట్టి ఒక వేళ వారిని obuse చేయువలెననే పద్ధతిలో ఆంధ్ర అనేటటువంటి సంస్కృత పదమును తీసుకువచ్చి "ఆంధ్ర తెలంగాణ" అని చెప్పుతున్నారేమో అనుకొంటున్నాను. ఈ "ఆంధ్ర-తెలంగాణా" అనేది, మాల మాదిగ, కాపుకమ్మ, తురక దూదేకుల అనేటటువంటి రీతిగా ఉన్నట్లు నాకు తోచుచున్నది. ఆంధ్ర తెలంగాణా అంటే, ఆంధ్రులు, తెలంగాణా అని వేరు వేరుగా ఉంటూ వారి ద్వేషబుద్ధిని శాశ్వతంగా స్ఫురింప చేసినట్లవుతుందనుకొంటాను. కాబట్టి ఇటు రాయలసీమ పేరుగాని లేక, తెలంగాణా అను పదమునకు సరియైనటు వంటి తెలుగు అను వాదము "తెలుగుసీమ" అవుతుంది. కాబట్టి "తెలుగుసీమ" అనిగాని పెట్టినట్లయితే బాగుంటుందని, అది ఒక విధంగా వారినికూడ ఒప్పించినవా మవుతామని చెప్పుచున్నాను. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ అని పేరు పెట్టేటటువంటి సూచన వున్నది. అయితే, ఆంధ్ర అనే ఒక సంస్కృత పదాన్ని "ప్రదేశ్" అనే మరొక భాష పదాన్ని కలిపి కలగాపులగం చేయడం బాగుండదనుకొంటాను. నాకు ఇంకొక భయముకూడ వున్నది. "ఆంధ్రానాం అనేకత్వం" అనే కీర్తి మనకు పట్టిందేమో అనుకొంటాను. కనుక ఈ "ఆంధ్ర" అనే శబ్దమైనా పోతే ఈ అనేకత్వం పోతుందేమో అనుకొంటాను. కాబట్టి రాష్ట్రమునకు "రాయలసీమ" అనిగాని లేక "తెలుగుసీమ" అని గాని పేరు పెట్టవలెనని ప్రార్థిస్తున్నాను.

రెండవది Legislative Council ఉండవలెనా లేదా అనే విషయం గురించి దీనికి వృధాగా డబ్బు ఎందుకు ఖర్చు పెట్టవలెనని కొందరు అంటున్నారు. కాని,

Sri B. Rama Reddi] [4th April 1956

చాలామంది పెద్దలు చెప్పినట్లు, కేవలం ఆత్మాభిమానం ఉన్నవారెవరూ ఈ election లో దిగరు. ప్రతిభా విశేషము కలిగినటువంటి పెద్దలందరూ election కొరకు ప్రజలను అడుక్కోలేక, వారిని భంగపర్చలేక ఇది మనకెందుకు అని సాధారణంగా ఊరుకుంటారు. అటువంటి వారిసేవ మనము తీసుకోవలెనంటె ఈ upper house అనేది ఉండడం మంచిదని నా అభిప్రాయము.

ఇక Regional Councils గురించి ఒక విషయం చెప్పుతున్నాను. మన ఆంధ్ర నాయకులకు అంతా అన్నలు ఉన్నారేగాని తమ్ములులేరు. ఈ అన్నగార్లంతా సమయము వచ్చినప్పుడు సున్నలు జుట్టి పంపేవారే. మనకు ఇప్పుడే అనేకమైనటు వంటి కష్టాలు సంభవిస్తున్నాయి. అటువంటప్పుడు ఈ Regional Councils వస్తే ఈ అన్నగారు తోడై మనకు ఇంకా కొద్ది ఎక్కువ కష్టాలు వస్తాయేమో అనుకొంటాను. కాబట్టి రంగనాథ ముదలియార్ గారు చెప్పినట్లు, అక్కడా తెలుగే, ఇక్కడా తెలుగే అయినప్పుడు ఈ Regional Councils యొక్క అవసరంకూడ ఉండదేమో అని నేను భావిస్తున్నాను కనుక అటువంటిది ఉండకూడదని మనవి చేస్తున్నాను.

ఇక, మనము పోగొట్టుకొనిన ఆంధ్ర ప్రాంతముల గురించి, బళ్ళారి విషయం తీసుకొందాము, ఆంధ్ర, కర్నాటకములను సమ్మేళనంచేసి ఆంధ్ర కర్నాటక స్థాపనా చార్యుడని పిలువబడు శ్రీ కృష్ణదేవరాయలు, వారియొక్క వీర రక్తాన్ని ధారపోసి నిర్మించినటువంటి హంపియొక్క శిధిలాలు ఉన్న బళ్ళారి హాస్పేట్ మొదలగు వాటిని పోగొట్టుకొంటున్నాము అంటే, దాన్నిగురించి విచారించ వలసా, అది ఆంధ్ర జాతికి కళంకముకాదా, దీన్ని గమనించలేరా అని మనవారిని హెచ్చరిస్తున్నాను. Platforms మీద ప్రచారం చేయడం, రక్తదానం చేయడం మాత్రమే మనకు అలవాటైపోయింది. అవసరం వచ్చినప్పుడు మాత్రము వేదాంతాలు చెప్పుతూ ఉంటారు. మనము ఏదైనా పోగొట్టుకొన్నప్పుడు ఏమిచేయవలసియున్నది, అనేదానికి మన జాతి పిత మహాత్ముని ఆదర్శమున్నదని పెద్దలు చెప్పినారు. మనము శాంతి ప్రియులము. ఆంధ్ర జాతి శాంతి ప్రభుత్వముతో ఉండేది కాబట్టి ఓర్చుకోవలసింది, పోగొట్టుకోవలసింది అంటారు. ఇంక మనకు మిగిలేది వేదాంతమే, ఇది శుష్క వేదాంతము, మన పెద్దలపేరు చెప్పుకొని, మన పెద్దలయొక్క జాతిని చెప్పుకొంటూ వారి కీర్తిని చెప్పుకొంటూ పెద్దలయొక్క త్యాగాలు పొగడు కొంటూ ఉంటే దానికంటే మేముకూడ త్యాగులము, మాకు కావలసింది, ఇతరులు సంపాదించుకొన్నట్లే, సంపాదించుకొంటాము, మేము కూడా ధీరోదాత్తులము అని మనశక్తి సామర్థ్యములన్న

చూపించవలసి యుంటుంది. మన ఆంధ్ర కర్నాటక స్థాపనాచార్యుడైనటువంటి కృష్ణదేవరాయలు స్థాపించినటువంటి ఆంధ్ర రాష్ట్రమే కాదు, హంపి శిథిలాలు ఉన్నటువంటి బళ్ళారి నే కాదు, రాయలసీమకు జీవకర్రగా ఉన్నటువంటి తుంగభద్రా High level canal ను, ఆ జలాలను మనము సంపాదించుకోవలసియుంటుంది. తెలంగాణా వచ్చినందువల్ల, ఇప్పుడే రాయలసీమకు ఇది ఒక గుదిబండగా ఉంటుందేమో అని భయపడుతున్న సమయములో పోనీ తుంగభద్రా జలాలైన వస్తే, బాగుంటుందేమో అనుకొంటే, ఈ తుంగభద్రా జలాలుకూడ లేకుండా పోయినట్లయితే, ఈ రాయలసీమపై ఉండేటటువంటి సీతకన్ను ఎప్పటికికూడ పోదేమో అనే అనుమానం కలుగుతుంది. కనుక మనము బళ్ళారి కొరకు తప్పకుండా పోరాడి దానిని సంపాదించడానికిని, అంతే కాదు, మారు మూలల్లో ఉండేటటువంటి అన్ని ఆంధ్ర భాగాలను మన జెండా కిందికి తీసుకువచ్చే దానికొరకు ఈ శుభసమయమున, ఒక ధీరోదాత్తమైన ప్రతినబట్టి వాటి నన్నిటిని సంపాదించేవరకు మేము పోము అనేటటువంటి ధీమాతో పట్టుబట్టి వాటిని సంపాదించవలెనని మనవిచేస్తున్నాను.

తరువాత ఇంకొక్క విషయము మాత్రము మనవిచేయదలచుకున్నాను. అక్టోబరు మొదటి తేదీకి అక్కడికి పోతూ ఉన్నాము. అక్కడ పెద్ద ఉత్సవాలు చేయదలచుకొన్నాము ఈ శుభతరుణంలో ఒకటిచేస్తే బాగుంటుందనుకొంటాను. అక్కడక్కడ గవర్నరు నిధి అని, Prime Minister నిధి అని, ఇంకా ఏవేవో పెడుతున్నారు. మనముకూడ Chief Minister నిధి అని ఒకటి పెట్టి, దానికి మంత్రులందరూ ఒక నెలజీతమో లేక కొద్దిగానో ఇచ్చి, అదే విధముగా శాసన సభ్యులు కూడా దానికి కొంత విరాళాలు ఇచ్చి, ఆ నిధినుంచి అనాథులకు, పతితులకు, అన్నార్తులకు, అవసరమైనప్పుడల్లా ఇచ్చేటటువంటి ఏర్పాటు చేయవలసిందని నేను ప్రార్థిస్తూ ఈ అవకాశము ఇచ్చినందుకు అధ్యక్షులవారికి వందనాలు అర్పిస్తున్నాను.

SRI C. SUBBARAYUDU :—అధ్యక్షా, ఆంధ్రుల చిరకాల వాంఛ ఇప్పటికి కొంతవరకు నెరవేరింది, ఆంధ్రులు ప్రజా ఉద్యమాలలో తోటి రాష్ట్రాలలో ఎవరితోకూడ తీసిపోరు అనేటటువంటి సంగతి అందరికీ తెలిసినటువంటి విషయమే. అవసరం వచ్చినప్పుడు, ఏ త్యాగాలైనా చేసి వారు అశించునటువంటి, వారు న్యాయమని భావించేటటువంటి వాటిని నెరవేర్చుకొనేటటువంటి శక్తి సామర్థ్యములు కలవారు ఆంధ్రులు, అనే సంగతి యావద్భారత దేశానికి తెలుసు. మనము ఆంధ్ర రాష్ట్రము సాధించినటువంటిదే దానికి తార్కాణము. అటువంటప్పుడు ఆంధ్రులు ఏ దృష్టితో, ఏ దృక్పథముతో, విశాలాంధ్ర గురించి, ముక్కోటి ఆంధ్ర

Sri C. Subbarayudu] [4th April 1956

ప్రజలు ఏకమై ఒకే రాష్ట్ర ప్రభుత్వము క్రింద ఒకటిగా ఉండడానికోసం ఈ ఉద్యమాన్ని ప్రారంభించి, ఇంతకాలమూ ప్రయత్నం చేశారో, అది ఈనాడు నెర వేరిందా లేదా అనేది మనము ముఖ్యంగా ఆలోచించవలసియున్నది.

మనమే కాదు, ప్రతిఒక్కరూ కూడ యీనాడు ఆలోచిస్తున్నారు. ఒకవైపున సంతోషము, ఇంకొకవైపున విచారము ప్రజలలో ఏర్పడ్డది. మనము ఆశించినవిధముగా మనకు విశాలాంధ్ర ఏర్పడలేదు అనే విచారము ఎక్కడ చూచినా ప్రజలలో కన్పిస్తున్నది. అందులో ముఖ్యంగా సరిహద్దురాష్ట్రాలలో ఏఏ ప్రాంతాలలో ఆంధ్రప్రజలు ఎక్కువ మెజారిటీలో ఉన్నారో, అవి మన ఆంధ్రలోనికి న్యాయముగా రావాలని కోరుతూఉన్నాము. వేటికొరకైతే మనము ఆందోళన సాగిస్తూవచ్చామో, అవి మనకు రాకుండా, బైటరాష్ట్రాలలోనే ఉంచ బడినవి. అవి మనకు రాకుండాపోవడమునల్ల ఆంధ్రప్రజలందరికి చాలా విచారకరంగా ఉన్నది. ఆ ప్రాంతాలు అన్నీ ఆంధ్రలో చేరేటంతవరకు ఆ ప్రాంతాలలో ఉండే ఆంధ్రులుగాని, వారికొరకు తహతహలాడే యిక్కడ ఆంధ్రులుగాని ఆందోళననుంచి విరమిస్తారని మనము అనుకోలేము.

నూతనముగా ఏర్పడబోయే రాష్ట్రమునకు నామకరణముచేసే విషయములో "ఆంధ్ర" అని మనము అంటూంటే, "ఆంధ్ర-తెలంగాణా" అని హైదరాబాదు వారు అంటున్నారు. నూతనరాష్ట్రానికి ఏ పేరు పెట్టినప్పటికినీ ఉభయప్రాంతాల వారూ కలిసిపోయినతరువాత ఉభయులమూ కూడ యింతటితో తృప్తిపడి కూర్చో కుండా, మిగిలిపోయిన ఆంధ్రప్రాంతాలను మనలోకి తెచ్చుకోటానికి ఒక్కుమ్మడిగా కృషిచేయవలసి ఉంటుంది. మైసూరు రాష్ట్రములోవున్న కోలారు ఆంధ్రులు కానివ్వండి, సేలముజిల్లాలోఉండే కృష్ణగిరి, హోసూరు ఆంధ్రులు కానివ్వండి, చిత్తూరు జిల్లాలో సరిహద్దు తాలూకాలలో ఉన్న ఆంధ్రులు కానివ్వండి, పర్లాకిమిడివగైరా ప్రాంతాలలోఉన్న ఆంధ్రులు కానివ్వండి, ఏఏప్రాంతాలు మనకు రాలేదో అక్కడ ఉన్న ఆయా ఆంధ్రులనందరినీ మనము చేరదీసుకున్ననాడే మన చిరకాలవాంఛ నెరవేర్చుకున్నవారమవుతాము. అప్పటికిగాని ఆంధ్రులయొక్క బాధ్యతలు తీరి పోవు. దురదృష్టవశాత్తూ యీనాడు అది జరగలేదు. మనలోవున్న బళ్ళారి, దాని సరిహద్దుతాలూకాలను తుంగభద్రతోసహా తీసుకొనివెళ్ళి మైసూరులో అన్యాయముగా కలిపివేశారు. వాటిని తిరిగి యిచ్చివేయమని ఆందోళన చేసినను, దానిప్రసక్తియీ రాలేదు. కేవలము విశాలాంధ్రకోసము మనము సాగించిన ఉద్యమములో తెలంగాణాలో ఉన్న నాయకులు కానివ్వండి, అక్కడప్రజలు కానివ్వండి వారికి ప్రత్యేకంగా రాష్ట్రము కావాలనే

వాదన లేవదీయడములేదు మన ఆంధ్రులకందరికి ఒక్కటే విశాలాంధ్ర ఏర్పాటు చేయమని మనము యిక్కడ ఆందోళనచేయడము యిది అంతా జరగడములోనే ఎక్కువకాలము మనము వృధాచేసినామేమోననే సందేహముమాత్రము నాకు కనబడుతున్నది. ఈ విధముగా కాలము వృధాచేసేదానికంటె మనము, మన నాయకులు మన ఆంధ్రులనందరినీ ఒకచోట చేరదీసుకోటానికే ముందు ప్రయత్నించిఉంటే మనకు యీనాడు ఏర్పడిన దురదృష్టకరమైన యీ పరిస్థితులు ఏర్పడి ఉండేవి కావేమో నని నాయొక్క వ్యక్తిగత అభిప్రాయము. ఉదాహరణకు బళ్లారివిషయం చూడండి. పూర్వంనుంచి బళ్ళారిజిల్లా మనలో ఉండేది. అది మనలోనుంచి విడదీయబడ్డది. దీనివల్ల అక్కడవున్న ఆంధ్రులు ఎంతయిబ్బంది, ఎంత నష్టము పడుచున్నారో గుర్తించవలసియున్నది. వారిని మన మధ్యనుంచి విడదీయడము అన్యాయము, అక్రమము. ఇది చాలా విచారకరమైన విషయము. ఆనాడు కేంద్రప్రభుత్వమువారు ఏర్పాటుచేసిన కమిటీలు బళ్లారివిషయము కూలంకషంగా విచారణచేసి ఆంధ్రులు, కర్నాటకులు చెప్పినవాదనలను వినడము జరిగింది. ఈకమిటీలకు అధ్యక్షస్థానము వహించిన మిశ్రాగారు కానీయండి, వాంఛూగారు కానీయండి, ఉభయులూ కూడా ఉభయపక్షముల వాదనలు సమగ్రంగా పరిశీలించారు. తుంగభద్రప్రాజెక్టును గురించి దానియొక్క సాధకబాధకాలు ఉభయరాష్ట్రములకు సంబంధించిన ఇంజనీర్లు చెప్పగా విన్నారు. నాకు తెలిసినంతవరకు యీ విచారణ అయినతరువాత చివరకు తుంగభద్రబోర్డును నిర్మాణము చేయడము జరిగింది. ఇన్ని జరిగినతరువాత గూడ కమిటీవారి రిపోర్టులో "After serious consideration" అనే పదములు ఉపయోగించినప్పటికినీ, బళ్లారినిగురించి కమిటీవారు చేసిన సిఫార్సులను కేంద్రప్రభుత్వమువారు ఒప్పుకోలేదంటే ఇంతకంటే దురన్యాయము వేరే ఉన్నదా అని అంటున్నాను. ఇన్ని ప్రయత్నములుచేసినను బళ్లారిని మరల మనము సాధించుకోలేకపోయినామంటే యిది ఎవరియొక్క లోపమో మనము విచారించుకోవలసియున్నది. మన లోపమా? లేక కేంద్రప్రభుత్వముయొక్క లోపమా? ఇది ఎవరిలోపమో ఆలోచించవలసిన విషయమే. మనకు వీలు అయినన్ని ప్రయత్నములు లెక్కలు వగైరాలు కమిటీవారికి అందజేసి బళ్లారి మనకు రావలసియున్నదని ఋజువుచేశాము. ఇందులో మనలోపమేమాత్రమూ లేదు. కమిటీవారుచేసిన సిఫార్సులు ఒప్పుకోకపోవడము కేంద్రప్రభుత్వమువారి లోపమని చెప్పకతప్పదు. ఇది చివరకు ఏవిధముగా పరిష్కారము అయినప్పటికినీ బళ్లారిని దాని సరిహద్దు తెలుగుతాలూకాలు, తుంగభద్రప్రాజెక్టు ప్రాంతము ఆంధ్రలో చేరేవరకు, అక్కడ ఇక్కడ ఉన్న ఆంధ్రులు ఏమాత్రము నిద్రపోరు అని నేను హెచ్చరిస్తున్నాను. ఎవరు ఏలోపముచేసిననూ, బళ్లారి విషయంలో మన ఆంధ్రులలో ఒక్క విషయంమాత్రం వ్యాపించింది. కొంతవరకు

మన పార్టీలనాయకులవల్ల కానివ్వండి, పార్టీలో ఉన్న అనైక్యతవల్ల కానివ్వండి, బళ్ళారి విషయములోమాత్రము చేయవలసిన పూర్తిప్రయత్నములు మన కాంగ్రెసు నాయకులుచేయక నిర్లక్ష్యముచేశారని ఖచ్చితముగా చెప్పకతప్పదు. ఈ విషయములో చేయవలసిన ప్రయత్నమంతా చేయకపోవడంవల్లనే, దీనిని మనము సాధించుకోలేక పోయాము. అది మన లోపము అని ప్రజలలో అభిప్రాయము కలిగింది ఈనాడు బొంబాయి నగరము కేంద్రప్రభుత్వమువారి చేతిక్రిందకు తీసుకుంటూ వున్నారంటే అది ఏకారణముచేత తీసుకుంటూవున్నరో దానికి కారణం వేరే వున్నది. కేవలం భాష అనే కారణముకాకుండా ఆర్థిక వ్యవస్థను గురించి కూడ కేంద్రప్రభుత్వము ఆలోచించి ఆ విధంగా చేస్తూవుండవచ్చు. కాని బళ్లారి విషయం మాత్రము ఆ దృష్టితో ఆలోంచించనక్కరలేదు. బొంబాయిగూడ ఒక పెద్ద పట్టణముకావచ్చు. దానికి పెద్ద ప్రాధాన్యముగూడ వుండవచ్చు. బొంబాయి ఏ పరిస్థితులలోవున్నదో ఆ పరిస్థితులలోనే, ఈనాడు బళ్లారిగూడ వున్నది. బళ్లారి, దాని పరిసర తెలుగు ప్రాంతాలలో ఏర్పడిన ఆర్థికదుస్థితి వల్ల అక్కడ ప్రజలందరు యిప్పటికే చాలామంది విడిచిపెట్టి పోవటము తటస్థించింది. ఈ బిల్లువచ్చిన తరువాతగూడ అక్కడవున్నవారివల్ల ఇంకా ఎక్కువగా ఆందోళన జరుగుతున్నది. చాలమంది ప్రజలు, బళ్లారినుంచి బయిటికి వెళ్ళి పోవటానికి ఏర్పాట్లు చేసుకుంటున్నారు. బళ్లారి, కర్ణాటకులకు చేరకముందు, అక్కడవున్న ఒక్కొక్కయిల్లు 30, 40 వేలు చేసేదిగాని, ఒక్కొక్క ఫ్యాక్టరీ లక్షలకొలది చేసేదిగాని, అమ్మకానికి పెట్టగా, అవి కొనటానికి అడిగేదిక్కులేకుండాపోయింది. దీనివల్ల అక్కడవున్న ఆంధ్రులు ఆర్థికంగా ఎన్నో కష్టనష్టాలకు, యిబ్బందులకు గురిఅవుతున్నారో చూడండి. బళ్ళారి, దాని పరిసర తెలుగు ప్రాంతాలు ఆంధ్రప్రాంతమునుండి ఎప్పుడైతే, శాశ్వతముగా, విడదీయడము జరుగుతుందో ఆనాడు, ఆ ప్రాంతాలన్నీ ఒక శ్మశానభూమిగా ఏర్పడడం తటస్థిస్తుందని నేను చెప్పగలను. అంతేకాకుండా అక్కడవుంటే తెలుగు గ్రామాలన్ని తప్పక దెబ్బతింటాయి. ఎందుకంటే బళ్ళారిలోని ప్రజలకు, ఏ సమయములోనైనా 10 రూపాయిలు కావాలన్నా ఏ వస్తువు కొనుక్కోవాలన్నా, అమ్ముకోవాలన్నా వీలులేకుండా ప్రజలు యిబ్బందిపడుతున్నారు. బళ్ళారిజిల్లా అంతయు పూర్వమునుంచీ ఆంధ్రులచేతులలో వున్నందున అది ఒక వ్యాపారకేంద్రంగా అయినది. అటువంటిది ఈ విభజనవల్ల, వాళ్ల పెట్టుబడికి సరాఫరా లేకపోవటం వల్ల వారి వ్యాపారం దెబ్బతిన్నది. కాబట్టి ఇటువంటి పరిస్థితులలో మన ఆంధ్ర నాయకులు, ఇప్పుడైనాసరే మేలుకొని వాటిని మన ఆంధ్రప్రాంతములో చేరదీయటానికి తగుశ్రద్ధ తీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను.

హైకోర్టు విషయము చూస్తే మన తెలంగాణా సోదరులు సర్కారాంధ్రులకు గాక, వేరే హైకోర్టుబెంచి గుంటూరులోనే పెట్టుకోవలసిందిగా సలహాయిస్తున్నారు. రాయలసీమలోని మూడుజిల్లాలవారిని హైదరాబాదు హైకోర్టుకు రమ్మని సలహా యిస్తున్నారు. ఈ విషయంలో వారి సిఫారసును మనము పాటించనక్కరలేదు. ప్రభుత్వము దయచేసి దీనికొరకు మాత్రము ప్రయత్నము చేయవద్దని కోరుతున్నాను. రాయలసీమవారు దీనికి ఎవరూ ఒప్పుకోరు. రాయలసీమజిల్లాలు కేసులు ప్రస్తుతం వున్న ప్రకారమే జరగటం న్యాయమని, సబబుఅని అంటున్నాను. హైదరాబాదు రాజధాని నగరము అయినప్పుడు, తెలంగాణావారికి అవసరంవస్తే వారే వేరేబెంచి హైదరాబాదులోనే పెట్టుకోవచ్చు. ఇది న్యాయసమ్మతముగాను, ధర్మముగాను వుంటుంది. అంతేగాని, మనకు హైదరాబాదు హైకోర్టుతప్ప, ప్రత్యేకబెంచి అవసరంలేదు. ప్రభుత్వము ఆ విధంగాచేస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

నూతన రాష్ట్రానికి, "ఆంధ్ర తెలంగాణా" అని పేరుపెట్టారు. ఇది ఏ మాత్రము, బాగుగలేదు. ఒక రాష్ట్రానికి రెండుపేర్లు పెట్టడమనేది న్యాయ సమ్మతముగాదు. హాస్యాస్పదముగా వుంటుంది. మనమందరము ఆంధ్రులమే గనుక ఆంధ్రప్రదేశ్, అనిగాని, "తెలుగుప్రదేశ్" అనిగాని ఒక్కపేరుపెడితే బాగుం టుంది. అది నా వ్యక్తిగత అభిప్రాయము.

ఇకపోతే Zonal committees విషయంవున్నది. ఇందాక ప్రగడ కోటయ్య గారు చెప్పినట్లుగా ఏఏ ప్రాంత్యాలు అయితే వెనుకబడివున్నవో ఆ ప్రాంతాలకు వసతులు కలుగజేయడానికి ఈ Committeeలు పెడితే వుపయోగముగా వుంటుంది. అధ్యక్షులవారు నాకు యీ అవకాశము యిచ్చినందుకు వారికి నా అభివందనములు తెలియజేస్తున్నాను.

Sri C. P. THIMMA REDDI :—అధ్యక్షా, విశాలాంధ్ర ఏర్పడ నున్న యీ శుభ సమయములో, మన ఆంధ్ర నాయకులు చేసిన కృషి ప్రధానమై నప్పటికినీ, మనకు రావలసినదంతా రాకపోయినప్పటికినీ, ఏదో కొద్దిగానైనా వచ్చిందని సంతోషపడుతున్నాను. భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాలు ఏర్పడే యీ సమయములో భగవంతుడు మనకు విశాలాంధ్ర ఏర్పాటు చేయుచున్నందులకు భగవంతునికిన్నీ, దీనికొరకు కృషిచేసిన పెద్దలకున్నూ నా కృతజ్ఞతను తెలుపు తున్నాను. ఒకరు హీనస్థితిలో ఉంటే, యింకొకరు ఉన్నత స్థితిలో ఉండడము ప్రకృతి లక్షణము. కష్టసుఖాలు, సుఖ దుఃఖాలు ఒకరిని విడచి ఇంకొకరికి ప్రాప్తిస్తూఉంటాయి ఇదంతాకూడా ప్రకృతి లక్షణం. అలాగే దినములో ఒకప్పుడు రాత్రివస్తే యింకొకప్పుడు పగలు రావడము జరుగుచున్నది. అట్లాగే ప్రకృతికూడ

Sri C. P. Thimma Reddi] [4th April 1956

స్వాభావికంగా మారుతూ ఉంటుంది. ఈ సమయములో మనకు భాషా రాష్ట్రాలు ఏర్పడుతున్నవి అంటే, ప్రస్తుత పరిస్థితులకనుగుణముగా మనకు యిది సంభవించిందన్నమాట. భాషా రాష్ట్రాలకొరకు మన పొట్టి శ్రీరాములుగారు తన ఆత్మ బలిదానము చేశాడు. దైవిక శక్తివల్లనైతేనేమి, లేక శ్రీరాములుగారి ఆత్మశక్తివల్లనైతేనేమి మనకు తెనుగు భాషా రాష్ట్రము లభించిందని అనుకోవలసి వున్నది. అదే విధముగా మనకు స్వాతంత్ర్యము లభించిందంటే అది దైవికమువల్ల అనండి, లేదా గాంధీ మహాత్ముని ఆత్మ శక్తివల్లనేననండి, మనకు లభించిందని, తెలుసుకోవలసి ఉన్నది. గాని, మనకు కత్తులు, కఠారులు, మందు గుండు సామగ్రి ఉన్నందువల్ల అది లభించిందికాదని మాత్రము గుర్తించాలి భాషా రాష్ట్రాలు మనకు మంచి శాంతి యుతమైన పరిస్థితులలో ఏర్పాటు అవుతున్నవి.

దైవికంగా వచ్చిన ఈ పరిస్థితులలో ప్రాంతీయాభిమానాలుగాని, సంకుచిత భావాలుగాని లేకుండా విశాలమైనదృష్టితో ఈ చిన్న చిన్న విషయాలను సర్దుబాటు చేసుకోవడం మంచిది. ఇక ఆంధ్ర తెలంగాణా అని నామకరణం చేయాలన్నప్పుడు రెండూ తెలుగుప్రాంతాలే కాబట్టి, ఆంధ్ర తెలంగాణా అనేపదంలో పునరావృత్తి దోషం ఉన్నది, కాబట్టి ఆ విషయం ఉభయప్రాంతాలనాయకులూ సంప్రదించి నిర్ణయించాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఎన్నో మంచిపేర్లున్నాయి. నవ్య ఆంధ్ర అని పేరుపెట్టవచ్చును లేదా ఆంధ్రప్రదేశ్ అని పెట్టుకోవచ్చును లేదా తెలుగునాడని పెట్టుకోవచ్చును. కాని పెట్టేపేరు సమంజసంగా, శాస్త్రీయయుక్తంగా ఉండాలి. మనదేశ ధర్మాన్ని అనుసరించి జన్మనక్షత్రాన్నిబట్టి పేరుపెట్టడం పరిపాటి. ఈ రాష్ట్రం ఎట్లాపుట్టిందో చూసిపెట్టినా బాగానేవుంటుంది. నా వ్యక్తిగతంగా చెప్పవలసివచ్చినప్పుడు దీనికి రామరాజ్యం అని పేరుపెడితే బాగుండునేమో అనిపిస్తోంది నాకు. రామరాజ్యం అంటే ప్రజాస్వామ్యరాజ్యం అని అర్థం. "రమయతీ రమంతే అస్మిన్ ఇతి వా రామః" ఇదీ రామా అనేపదానికి అర్థం, దశరథకుమారుడు రాముడని అర్థంకాదు. లేదా ఇంకోపేరుతో రాముడనికాదు. "రమయతీ, రమంతే అస్మిన్ ఇతివారామః" అంటే అర్థమేమిటంటే అందరిలోఉండి రమింపజేసేవాడు, అందరినీ తనలోపెట్టుకుని రమింపజేసేవాడని అర్థం. అంటే రామ అనేపదానికి ప్రజాస్వామ్యం అని అర్థం అంతే. రామరాజ్యం అంటే "ప్రజాస్వామ్య గవర్నమెంటయ్యా" మాది అని చెప్పుకునేదానికి. అదిగాక తెలంగాణాకూ, మనకూ మధ్య భద్రాద్రి శ్రీరాములు ఉన్నారు. ఆయనవారికీ మనకూకూడా ఆరాధ్యదైవంగా ఉంటున్నారు కాబట్టి ఆయనపేరని అనికోవచ్చును. ఈ పొట్టిశ్రీరాములుగారి ఆత్మబలిదానంవల్ల వచ్చినరాష్ట్రం కాబట్టి వారిపేరని

అనుకోవచ్చును. అదీకాకుండా గాంధీమహాత్ముడు భౌతికశరీరాన్ని వదులుతూ "రామ్, రామ్" అని సందేశం అందజేస్తూపోయారు. కాబట్టి దానికి అనుగుణ్యంగా మనం ఈపేరు పెట్టుకోవచ్చును. నేను ఏదో శాసాలు మాట్లాడుతున్నానని మీరు అనుకోవచ్చును. ఒక పేరుపెడుతున్నామంటే అందులోనేఉంది, గొప్పతనం. ఎవరికైనా మంచివాడంటే, ఆయన మంచిగా ఉండటానికి ప్రయత్నంచేస్తాడు. అందుకనే రామరాజ్యం అని పేరుపెట్టుకుంటే, అందులో కొన్ని అవక తవక లున్నా, అది రావణరాజ్యం కాకుండా పోతుంది. ఒకవేళ రామరాజ్యంకాకపోయి నప్పటికీ, అందువల్ల ఈ పేరుపెట్టే విధానంలో అందరూ కూర్చుని సమన్వయం చేసుకుని ఏదో నిర్ణయానికి వస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ఇంక ఈ Boundry విషయంలోచెప్ప వలసివచ్చినప్పుడు ముఖ్యంగా నేను చెప్పవలసింది బళ్ళారి విషయం. బళ్ళారి విషయం చెపుతూఉంటే నాకు ఒక సంగతి జ్ఞాపకం వస్తున్నది. 'Back' అంటే Backward Districts ఏవయ్యా అంటే Ceded Districts అని అనుకుంటే వాళ్ళం ఇందులో రవ్వంత ఉత్తమమైనది మొదటిది B అనే అక్షరంతో ప్రారంభమయ్యేది Bellary అని, రెండవది A తో ప్రారంభం అయ్యే, Anantapur అది, మూడవది C తో. ప్రారంభించేది Cuddapah అని, K తో ప్రారంభమయ్యేది Kurnool అని ఈ విధంగా అనుకుంటూ ఉంటారు. అందులో B అనగా బళ్ళారి తీసిపారేస్తే తలకాయ ఎగిరిపోయినట్లే. తలకాయ లేని శరీరం ఎందుకు అక్కరకు వస్తుంది? అన్నిటికన్న ప్రధానమైనది తలకాయ కాబట్టి, తలపోతే మిగతాది మొండెం మాత్రమే మిగులుతుంది కాబట్టి తలకాయ అనగా బళ్ళారిని మళ్ళీ పెడితే, జీవంపోసినట్లవుతుంది. ఒకటి వేసి ఎన్ని సున్నలు చుట్టినా విలువ ఉందికాని, ఒకటి లేకుండా ఎన్ని సున్నలు చుట్టినా విలువ ఎట్లాలేదో అట్లనే ఈ B అనగా Bellary ని సెయ్యడం చాలా పెద్ద దెబ్బతో. కాబట్టి పెద్దలైనవారు ఈ విషయమై శ్రద్ధవహించి, Boundry తగాదాలపై, సంఘాలు ఏర్పాటుచేయబోతున్నారు కనుక, ఈ సమస్య విశాలదృష్టితో పరిశీలించి న్యాయంచేస్తారని నమ్ముతున్నాను. Legislative Councils ఉండడంమంచిదనిపిస్తున్నది. బిచ్చగాడు ఎప్పుడూదాతకాడని ఒక శాస్త్రంఉన్నది. మనం అందరి దగ్గరకు పోయి అడుక్కుంటాంకాబట్టి వీళ్ళకు స్వతంత్రాలోచన లేదని చులకనగా చూస్తారు ఈ ప్రజాస్వామ్యంలో ప్రజలు వివేకవంతులై విమర్శనాజ్ఞానం కలిగియున్నప్పుడే, దానికి అనుగుణమైన సలహాలు ఇచ్చినప్పుడే అది సరియైన పంథాలో నడుస్తుందికాని, ఎవరికి వారు స్వార్థంకోసం చూచుకుంటే దేశమే నాశనమైపోతుంది. కాని జ్ఞానవేత్తలైన పెద్దలు కొందరు, అనుభవశాలులైనవారు Legislative Council లో యుండి సలహా ఇవ్వడం

చాలా బాగుంటుంది. హైకోర్టు విషయం వచ్చినప్పుడు, Capital ఎక్కడుంటే అక్కడే అది ఉండడం మంచిగి. ఎక్కడ హైకోర్టు ఉంటుందో అక్కడ ఈ యుగంలో విజ్ఞానవేత్తలుగా పరిగణింపబడుచున్న Vakils ఉంటారు. వారి వల్ల ఆ స్థలానికి Prestige ఉంటుంది. కాని High Court వేరేస్థలంలో యుంటే దానికి విలువఉండదు మా కర్నూలును కందనవోలు అంటున్నారు. ఎందుకంటే హైదరాబాదుపోతూ పోతూ ఇక్కడ కందెనవేసేదట. ఇక్కడ నుంచి చలో హైదరాబాద్ అంటున్నప్పటికీ కొన్ని కోట్లు రూపాయిలు ఇక్కడ ఖర్చుచేశారు కాబట్టి, హైదరాబాదునుంచి రాయలసీమకు వెళ్ళేదారిలో ముఖద్వారంవలె ఉన్నటువంటి ఈ కర్నూలు పట్టణంయొక్క అభివృద్ధిని మరవకూడదు. ఇక్కడ Medical College పెడతామంటున్నారు. కాని ఇంతవఱకూ ఏమీ జరగలేదు. ఇక్కడి ప్రజలకు కర్నూలు neglect చేయబడుతుందని భయముగా యున్నది. వెనుకపడిన ప్రాంతాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని తెలంగాణావారు అడిగిన హామీలన్నీ ఎల్లా ఇచ్చారో, ఆ చిన్నతమ్ముణ్ణి ఎల్లామాచి అలని భాగం అతనికి ఎలా ఇస్తున్నారో, అట్లాగే పెద్ద తమ్ముడికికూడా అంతే భాగం ఇస్తే న్యాయంగా ఉంటుంది. పెద్ద రాష్ట్రం అవుతోంది కాబట్టి మళ్ళీ Leadership వగైరాలను గురించి గలాటాలేకుండా, శాంతియుతంగా సక్రమమైన పంథాలో సమస్యలనన్నీ పరిష్కారం చేస్తారని నమ్ముతున్నాను.

THE HON. DR B. GOPALA REDDI·—అధ్యక్షా, ఈ మూడు దినాలుగా సభ్యులుచేసిన ఉపన్యాసముల సారాంశం మొత్తంమీద అనుకూల వ్యతిరేకతల మధ్యనే ఉన్నది. అనుకూలంగా ఉన్న విషయాలనుగురించి అట్టే ఎక్కువ చెప్ప నక్కరలేదు. ప్రతికూలంగా ఉన్నటువంటి విషయాలలో సుందరయ్యగారు వారి కెక్కడెక్కడ వ్యతిరేకతవున్నదో సమగ్రంగా చెప్పినారు. తరువాత మాట్లాడినటువంటివారుకూడా యించుమించు అదే ధోరణిలో మాట్లాడినారు ఇక సుందరయ్యగారి ఉపన్యాసంలోగాని వ్యతిరేకంగా మాట్లాడినటువంటివారియొక్క ఉద్దేశంలోగాని యీ zonal councils, regional committees నిర్మాణం రెండుప్రాంతాలకు ఇక గవర్నరును పెట్టడం, రెండుప్రాంతాలకు ఒక High court పెట్టడం, యివన్నీకూడా వారు వ్యతిరేకించినారు. తరువాత Upper House అక్కరలేదన్నారు. తరువాత election విషయం చెప్పినారు. ఈ zonal councils విషయమై చెప్పినటువంటి అనుమానాలు సందేహాలు చెప్పినటువంటి వారియొక్క విషయంచూస్తే లేనిపోని అనుమానం పడుతున్నారేమో అనిపిస్తున్నది. దానికి ఒక fair trial యివ్వవచ్చు. నిరుపయోగం అయినట్లయితే, లేకుంటే అనవసరంగా జోక్యం కల్గజేసుకుంటే, రద్దుచేసుకోవచ్చు.

ఒక అభిప్రాయం Prime Ministerకు రావడం, పార్లమెంటులో వారు చెప్పడం, తరువాత దేశం అంతా సుముఖంగా, బాగుందనేటటువంటి భావంలో స్వాగతం యివ్వడం, జరిగిన తరువాత వారు billలో ఉదహరిస్తే యిప్పుడే దానికి అమంగళమైనటువంటి వ్యాఖ్యానాలుచేయడం భావ్యంకాదేమో ననిపిస్తున్నది. ఒకనాడు మతవిషయంగా దేశాన్ని విభజించాలని ఒకప్రచారంజరిగింది "మతంప్రధానంఅంటే, మా మహమ్మదీయులందరం ఒకటి, మా సిక్కులందరం ఒకటి, మా హిందువులందరం ఒకటి" అనేమాదిరిగాఒక భావం మత విషయంగా వచ్చింది దాని మంచిచూశాం. ఇప్పుడుదానిప్రమాదంకూడా చూచినాము. అట్లానే భాషా విషయకంగా యీనాడు ఒకపెద్ద experimentచేయబోతున్నారు. ఇప్పుడేదో ఒక సూత్రాన్ని అంగీకరించారు ఆంధ్ర రాష్ట్రం పెట్టడంలో. ఇప్పుడు దానిని అన్ని రాష్ట్రాలకు హిందీ పంజాబ్ వగైరాలు కాకుండా సముద్ర తీరంలో నున్నటువంటి 9 రాష్ట్రాలను భాష ప్రాతిపదికపై రాష్ట్రాలుగా నిర్మించాలని ఒక పెద్ద ప్రయత్నం, మొదటి ప్రయత్నం, యీనాడు జరుగుతున్నది. కాని దాంట్లోకూడా ఉద్రేకాలు జాస్తిఅయి కేవలం ఉన్మాదులు కొందరు—భాషోన్మాదులై దేశంయొక్క ఐక్యతను, దేశ ప్రతిష్ఠను ఈ భారత మాత అఖండ భూమి అనే భావానికి విరుద్ధంగా ప్రవర్తించారు. ఇది భారత దేశానికి అపకారి అవుతుందేమో అనేటటువంటి ఉద్దేశంకూడా చాలమందికి వున్నది. దీనిని 10 సంవత్సరాలు cold storageలో పెట్టండని కొందరు పెద్దలు అంటున్నారు. భాషా రాష్ట్రాలనేటటువంటి విషయమే బాగాలేదు, ఇది న్యాయంకాదు, ప్రజలకు విరోధం కలుగుతుంది, అనేటటువంటి భావం చెప్పేటటువంటివారు కొందరున్నారు. కాబట్టి అన్ని భావాలు సమ్మేళనం చేసుకుని యిట్లా భాషా రాష్ట్రాలు కావాలనేటటువంటి వారియొక్క సూత్రం అంగీకరిస్తూ మాట్లాడడానికి అట్టే ఎక్కువ ఉద్రేకాలకు పోకుండా కొంత మందంగా Brake మాదిరిగా కొన్ని కొన్ని సంస్థలు ఉండడం మంచి దనుకుంటాను. 1947లో ఇండియా పాకిస్థాను, యీ రెండూ విభజింపబడిన తరువాత పంజాబులో పెద్ద దురంతాలు జరిగి లక్షలాది, వందలాది వధలు జరిగిన తరువాత, Unitory type గల strong Central Government వుంటే బాగుంటుందనే అభిప్రాయానికి Constituent Assembly వచ్చిందే. కేవలం యీ Provincial autonomy అని రాష్ట్రాలకు అధికారాలివ్వడం అనేటటువంటి భావం కాకుండా, We want a strong Central Government అనే అభిప్రాయం కలిగింది. అన్ని వ్యవహారాలు చూచుకొంటూ ఏదయినా పరదేశం నుంచి దండ యాత్ర వస్తే వ్యతిరేకించడానికిగాని లేక ఆంతరంగిక సంక్షోభం ఏదయినా వస్తే దానిని నిర్మూలం చేయడానికోసం Strong Central Government ఉండాలనే భావం—కొంతవరకు పంజాబులోను, తరువాత బెంగాలులో

Dr. B. Gopala Reddi] [4th April 1956

జరిగిన దురంతాలను గమనించిన తరువాత, partition జరిగిన తరువాత దేశం మొత్తంమీద వచ్చింది. అంతకు ముందు ఎక్కువ మంది provincial autonomy వైపు మొగ్గుతున్నటువంటి వాళ్లు యిప్పుడు Strong Central Government వైపు మొగ్గుతున్నారు. కేవలం American Federation మాదిరిగా సంపూర్ణమైనట్టి Autonomy Residuary powers అన్నీ States కు ఉన్నవి అనేటటువంటి మాట మన కేంద్ర ప్రభుత్వం, Constituent Assembly ఒప్పుకోలేదు. మొత్తంమీద చూస్తే మొగ్గేమో కేంద్ర ప్రభుత్వం వైపే వున్నది.

Residuary powers అన్నీ వాళ్లకు యిస్తారు States కు పరిమితమైన అధికారాలుండవలసినదేగాని సంపూర్ణమైనటువంటి Autonomous అధికారాలుగల Sovereign Bodies, Sovereign Assemblies అనేటటువంటి మాటకాకుండా మొత్తంమీద కేంద్రప్రభుత్వం ఆధీనంగాఉన్న రాష్ట్రప్రభుత్వములు ఉండాలన్నారు. అరాచక పరిస్థితులు యీనాడు మనం Bombay లో చూశాము. 70 మందో 80 మందో చచ్చిపోయినారు. ఎందుచేత ? మహారాష్ట్రంలోకి Bombay రాలేదనే. Bombay యొక్క ప్రాముఖ్యత యింతలో పోలేదు. అక్కడున్నటువంటి రేవులు, అక్కడున్నటువంటి సముద్రం ఎక్కడికీపోలేదు. అక్కడున్నటువంటి ప్రధానమైనటువంటి Buildings ఏమీ పోలేదు. కేవలం చేర్చినారు, చేర్చలేదు, అనేటటువంటి మాటమీద 80 మంది చచ్చిపోయినారంటే దేశంలో భాషమీద కొంతపట్టుదలఉన్నది, భాషమీద కొంత ఉద్రేకంఉన్నది, భాషమీద సత్యాగ్రహమైనా చేయడానికి కొందరు పూనుకుంటారు, దానిని ఎట్లాఅయినా exploit చేయడానికి పూనుకుంటారు అనేవిషయం మనకు కొంతస్పష్టమవుతున్నది. కాబట్టి యిదంతా లేదంటే ప్రయోజనంలేదు. ఇది మంచిదే. కాని మంచితోపాటే కొంచెం చెడ్డఉన్నది అని తెలుసుకోడం మంచిదనుకుంటాను. ఆ విషయాన్ని యీనాడు జవహర్లాల్ నెహ్రూగారు పదేపదే చెబుతున్నారు. ఈ రాష్ట్రాల యొక్క సూత్రం మంచిదే, ప్రాథమికంగా మంచిదేగాని దాంట్లోవున్న ప్రమాదాలను వాదించుకోడం మంచిది, అనేటటువంటి మాటగా వారు చెబుతున్నారు. I. A. S. Officers కొంతమందిని, బయటవారిని, పంపించడం మంచిది. లేకుంటే Highcourt Judges ను అప్పుడప్పుడు transfer చేయడం మంచిది. లేకుంటే ఆంధ్రులంతాకూడా లక్నోలోనో కాశీలోనో చదువుకోవడం మంచిది. లేకుంటే అక్కడి విద్యార్థులు యిక్కడకురావడం మంచిది. ఈ మాదిరిగా దేశంయొక్క సమగ్రమైన స్వరూపం తెలిసికోకుండా కేవలం ఒకరాష్ట్రంలోఉండి, ఆ రాష్ట్రమే అన్నింటికీ ప్రధానం, ఆ రాష్ట్రం అభివృద్ధిఅంతా కావాలి యీ రాష్ట్రమే భారతవర్షం అనేటటువంటి ఆవేశాన్ని కొంత తగ్గించడానికి ప్రయత్నం చేసుకోవాలి.

యింతకుముందు చరిత్ర చూచినాం. భారతదేశంయొక్క యితిహాసంలో చిన్న చిన్న రాష్ట్రాలుగాఉండి ఒకదానికొకటి పరస్పర విరుద్ధమైన భావాలు పెట్టుకుని అసలు దేశానికే ప్రమాదం వచ్చేటట్టుగా విదేశదండయాత్ర చేసేదానికి ప్రాతిపదికగా గతంలో ప్రవర్తించినట్లు మనం చూచినాము. అటువంటి ప్రమాదం భవిష్యత్తులో రాకుండా చూసుకోవడం తరువాత ప్రజలకు అందుబాటులో ఉండేటట్లుగా పరిపాలన అంతాకూడా మాతృభాషలో చేసుకున్నప్పటికీకూడా మళ్ళీ విభిన్నత్వం లేకుండా ఏకత్వానికి మనం దారి చూపిస్తూ బలిష్టమయిన కేంద్ర ప్రభుత్వం స్థాపన చేసుకోడానికి ప్రయత్నం చేయాలనేటటువంటిమాట మాత్రం మరచిపోకూడదు. ఒకవేళ ఆంధ్రులం కావచ్చు. ఒరియావాళ్లంకావచ్చు. తమిళులం కావచ్చు. అయినప్పటికీకూడా మనం పరాయిదేశం పోయినప్పుడు మనం భారతవర్షీయులమేకాని ఆంధ్రులంకాదు. తమిళులం కాదు. భారతవర్షం ఉంటే మన ఆంధ్ర రాష్ట్రం సమగ్రంగా ఉంటుంది భారతవర్షమే పడిపోయినప్పుడు, భారతవర్షమే అధ్వాన స్థితిలో, దరిద్ర స్థితిలో పడిపోయినప్పుడు ఆంధ్ర దేశం సంపూర్ణమైన సంపదలతో ఉండడం అనేమాటలేదు. కాబట్టి ఏదయినప్పటికీకూడా యీ దేశం సమగ్రమైనదనే దృష్టి ఉంటేనే భారతదేశం ప్రతిష్ట, మన ప్రతిష్ట. భారత దేశంతో అంగంగా మనం ఉన్నాం అనేటటువంటి భావం కొంతవరకు మనం ఒప్పుకునప్పటికీ కూడా చాలమందికి అలవాటు లేకుండా వున్నది. దానికి ఒక విధమైన అలవాటుకూడా కావాలి అనిపిస్తున్నది. అది యింతకు ముందు ఒకసారి C. R. రెడ్డిగారు చెప్పినారు. ఆంధ్ర మాత, ద్రవిడమాత మహారాష్ట్ర మాతలో అసలు భారతమాత చచ్చిపోయేటట్టున్నది ఆమె ఎటో పలాయనం అయిపోయిందనే టటువంటిమాట వారు చెప్పినారు. ఆ మాదిరిగా కాకుండా భారతదేశమునకు సమగ్రమైనట్టి కీర్తి ప్రతిష్ట, బలం సంపద ఉన్నప్పుడు మనకందరకు సంపదవస్తుందనే మాట మరచిపోవడానికి వీలులేదు. అందువల్ల భాషాతత్వానికి కొంచెం ప్రతిబంధకం అవసరము. Hydraulic brake, వేయాలనే ఉద్దేశం మాత్రంకాదు. భాషాతత్వం పెడదారులపడి చచ్చిపోతున్నప్పుడు ఏదయినా కొంచెం brakes వేయడానికి ప్రయత్నం చేసుకోడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి అధికారా లివ్వడం కొంచెం మంచిదేమో అనుకుంటున్నారు. అక్కడ పెద్దలంతా, అయితే కొంతమంది ఇతర భాషలవారు యీ రాష్ట్రంలో ఉంటేకూడా పరవాలేదు. కొంతమంది తమిళులు అరవదేశంలో ఉంటేకూడా పరవాలేదు. కొంతమంది ఆంధ్రులు కన్నడ దేశంలో ఉంటేకూడా పరవాలేదు. వాళ్లకుకూడా సరైన రక్షణలిచ్చి వాళ్ళూ మేము సోదరులుగా ఉన్నామని చూపించగలిగినప్పుడు మనకు యింకా ప్రతిష్ట ఎక్కువవుతుంది. అంతేగాని తెలుగు మాట్లాడినటువంటి

Dr. B. Gopala Reddi] [4th April 1956

ప్రతివారు తెలుగు రాష్ట్రంలోకి రావాలి. తెలుగురాష్ట్రంలో ఆంధ్రేతరులు ఉండకూడదు అనే భావం అంత సూక్ష్మంగా చూడవలసిన అవసరంలేదు. స్థూలంగా చూచుకుంటే యీనాడు Bombay లో, ఎన్ని చెప్పినాకూడా అక్కడ బెంగాలీవారు ఉన్నారు. తెలుగువారు, తమిళులు ఉన్నారు. Bombay ఎక్కడికి పోయినాకూడా ఆ తెలుగువారు అక్కడనుంచి పోబోయేదిలేదు. తమిళులు పోయేదిలేదు. బెంగాలీలు పోయేది లేదు.

అటులనే కలకత్తాలో తెలుగువారుకూడా చాలామంది ఉన్నారు. యు. పి. వారు ఉన్నారు. మహారాష్ట్రులు ఉన్నారు. గుజరాతీలు ఉన్నారు. ఈవిధంగా అన్నినగరములలోను అన్నిభాషలవారు నివసిస్తూ ఉంటే అందరూకూడ సోదరభావంతో ఉండగలరు. సంకుచితమయిన ప్రాంతీయభావము దేశశ్రేయస్సుకు ఉపయోగకారి కాదు. ప్రాంతీయభావాలను హెచ్చుపెరిగిపోనివ్వకుండా చూచుటకు అన్నిభాషలవారు భారతీయులే ననెడి దృక్పదమును ప్రజలలో పెంపుచేయుటకుగాను మాత్రమే జోనల్ కవున్సిల్సు ఉద్దేశింపబడినవి. అంతేగాని వీటివల్లవచ్చే ప్రమాదమేమీలేదు. ఇవి సబ్ ఫెడరేషన్లు ఔతవేమో, కడపటికి ఈ జోనులలోని ప్రాంతములన్నీ ఒకేరాష్ట్రంగా అవుతవేమోనని కొందరు సందేహములు వెలిపుచ్చుతున్నారు. ఒకవేళ ఆవిధంగా అయినప్పటికికూడ ప్రమాదమేమీలేదని నాఉద్దేశము. దక్షిణాదిన ఉన్న నాలుగు రాష్ట్రాలనుకలిపి ఒక సబ్-ఫెడరేషనుగా చేసిననూ పరవాలేదు. అటువంటి ఏర్పాటులో ప్రమాదముకన్న చాలవరకు బలమే ఉన్నదేమోనని నా అభిప్రాయం. ఈ నాలుగురాష్ట్రముల ముఖ్యమంత్రులు కలసి మాకు ఈ ప్రాంతంలో ఫలానా ప్రాజెక్టు కావాలి లేదా ఎరువులఫ్యాక్టరీ కావాలి అని జోనల్ కవున్సిలులో తీర్మానంచేసినట్లయితే దానిని నిరాకరించేముందు కేంద్రప్రభుత్వ మంత్రిగారు కొంత దీర్ఘంగా ఆలోచించవలసి ఉంటుంది. ఒకరాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి లేదా ఒకరాష్ట్ర శాసనసభ అడిగేదానికన్న నాలుగురాష్ట్రముల ముఖ్యమంత్రులుగల ప్రాంతీయ సంఘ తీర్మానానికి ఎక్కువ విలువ ఉంటుంది. కేవలము ఒకే ప్రాంతాన్ని అభివృద్ధి పరచినా ప్రయోజనంలేదని, దేశంలోని అన్ని ప్రాంతాలను సమానంగా అభివృద్ధిపరచవలసి ఉంటుందని మనము అడుగుతున్నాము. అటువంటప్పుడు జోనల్ కవున్సిల్సు ఉండవలసిన అవసరం ఎంతయినా ఉన్నది దక్షిణాదిన ఫలానా అభివృద్ధి పథకం అమలు పరచవలసి వున్నది. మాకు ఇంజనీరింగు కాలేజి కావాలి. ఒక రీసెర్చి స్టేషను కావాలి, లేక ఆల్ ఇండియా ఫిజిక్సు లేబరేటరీ అని నాలుగు రాష్ట్రముల ముఖ్య మంత్రులు కలసి చెప్పినప్పుడు కేంద్ర ప్రభుత్వముకూడ ఆ ప్రతిపాదనను కొంత మర్యాదతో చూస్తుంది. ఐతే కేవలము ఒక్కరొక్కరే చెప్పిన

లేక ఒకరిమీద ఒకరు చెప్పినా ప్రయోజనం వుండదు. అటువంటప్పుడు ఈ జోనల్ కవున్సిల్సువల్ల నాకేమీ ప్రయోజనం కనిపించుటలేదు. ఇరుగు పొరుగు రాష్ట్రాలతో సంప్రతించి పరిష్కరించుకొనవలసిన ముఖ్య సమస్యలెన్నో మన కెన్నో వున్నాయి. మైసూరు, మదరాసు రాష్ట్రములతో సంబంధముగల సమస్యలెన్నో ఉన్నాయి. వాటినన్నిటిని గురించి మనము జోనల్ కవున్సిల్సులో మాట్లాడుకోవచ్చును. మనకు కేరళకు, ఏమీ సంబంధములేదే, అటువంటప్పుడు వారు, మనము ఎందుకు కలవాలి, అని కొంత మంది అడుగుతున్నారు. మనకు మదరాసు వారికి మధ్య పరిష్కారం కావలసిన కొన్ని సమస్యలు వున్నప్పుడు వాటిపై న్యాయమయిన అభిప్రాయములను వెలిపుచ్చుటకు కేరళ, కర్నాటక, రాష్ట్రముల ప్రతినిధులు జడ్జీలుగా వుండే అవకాశం వుంది. అంతే కాకుండా కేంద్ర ప్రభుత్వంలోని మంత్రికూడ ఒక రుంటారు. ఈ విధంగా ఏమీ సంబంధంలేని ముగ్గురు పెద్దలు జోనల్ కవున్సిలులో ఉండడంవల్ల ఆయా సమస్యలను నిష్పక్షపాత బుద్ధితో పరిశీలించడానికి అవకాశం వుంటుంది. వివిధ సమస్యలపై వారు సలహాలు చెప్పవచ్చు. అవి ఆచరణ యోగ్యంగా ఉంటే వాటిని మనం ఆచరించవచ్చు. లేకపోయినట్లయితే కేంద్ర ప్రభుత్వము వారే ఏదో నిర్ణయం చేయవలసి ఉంటుంది. ఏమయినప్పటికిని కొన్ని, కొన్ని విషయములను చర్చించేటందుకు వాటితో సంబంధంకల వాళ్లు సంబంధం లేని వాళ్లుకూడ వుంటే మంచిదేమోనని నేను అనుకొంటున్నాను కాబట్టి యీ జోనల్ కవున్సిల్సువల్ల ఎంతో లాభం కలుగుతుంది. మనము మద్రాసు, కేరళ, మైసూరు రాష్ట్రములవారు అప్పుడప్పుడు కలసుకొని ఆయా విషయముల గురించి మాటలాడు కొనడంవల్ల ఆయా రాష్ట్రములలో ఏమి జరుగుచున్నదో తెలుసుకోవడానికి వీలుంటుంది. ఇతర రాష్ట్రములలో టెక్స్టు బుక్కుల విషయంలో ఏమి చేస్తున్నారు? ఉపాధ్యాయుల జీతముల విషయంలో వారవలంభిస్తున్న విధానం ఏమిటి? అటువంటివి ఎన్నో సంగతులు తెలుసుకోవచ్చు. జోనల్ కవున్సిల్సులో అన్ని విషయాలు మాటలాడుకోవడానికి వీలుగా వుంటుంది. రెండు మూడు నెలలకొకసారి ఆయా రాష్ట్రముల మంత్రులుగాని చీఫ్ సెక్రటరీలుగాని కలసుకోవడం చాలా మంచిదని నా ఉద్దేశము. అనేక విషయాలలో ఒకరినుంచి ఇంకొకరు తెలుసుకొని తమ విధానాలను రూపొందించుకోవడం మంచిది. ఇందుకొరకే జోనల్ కవున్సిల్సు సృష్టింపబడినవి ఐతే మనకు ఒరిస్సావారికి మధ్య కొన్ని సమస్యలున్నాయి. మనకు మహారాష్ట్రులకు సంబంధించిన సమస్యలున్నాయి. అదే విధంగా మనకు, మధ్య ప్రదేశ్ వారికి సంబంధించిన సరిహద్దుల సమస్యలు కొన్ని ఉన్నాయి. అటువంటప్పుడు ఆ రాష్ట్రముల ప్రతినిధులు జోనల్ కవున్సిలులో ఎందువల్ల లేదు అని కొందరు అడుగుతున్నారు. ఐతే ఈ సమస్యలను పరిష్కరించుకొనుటకుగాను మనము

భువనేశ్వరంలోను పూరీలోను ఒరిస్సా ప్రభుత్వ ప్రతినిధులను కలసుకొని మాట్లాడ రాదని నిర్బంధమేమీ లేదు. అవసరము అయితే మాచ్ ఖండు, వంశధార ప్రాజెక్టులకు సంబంధించిన విషయాలు తదితర విషయాలుకూడ మనం వారితో సంప్రదించవచ్చు. అదే విధంగా మధ్య ప్రదేశ్‌కు సంబంధించి సుక్లా గారితోగాని లేక మహారాష్ట్రకు సంబంధించినంతవరకు ఆ ప్రభుత్వమువారితోగాని మాటలాడకూడదని ఎక్కడాలేదు. ఐతే మన జోనల్ కవున్సిలులో దక్షిణాదిన గల నాలుగు రాష్ట్రాల ప్రతినిధులూ ఉంటారు. వీరే కాకుండ కేంద్ర ప్రభుత్వ మంత్రికూడ ఒకరుంటారు ఆయా సమస్యలతో సంబంధమున్నవారు సంబంధము లేనివారుకూడ ఈ కవున్సిలులో ఉంటారు వారుకూడ సలహాలు చెప్తారు. వీలైనంతవరకు ఆ సలహాలను పాటించండి అని కేంద్ర ప్రభుత్వము వారంటున్నారు. అందుకే ఈ జోనల్ కవున్సిల్సు సృష్టింపబడ్డాయి ఏది ఏమయినప్పటికికూడ కొంత మంది తమిళులు ఆంధ్ర దేశంలో ఉంటారు. వారికి ఆంధ్ర ప్రభుత్వము సౌకర్యములు కలుగుచేస్తున్నారా, లేదా అనే విషయంగూర్చి జోనల్ కవున్సిలువారు చర్చిస్తారు. అదేవిధంగా కేరళ దేశంలో కొంత మంది తమిళులు ఉంటారు. వారికి కావలసిన సౌకర్యములు కేరళ ప్రభుత్వము కలుగచేస్తోందా అనే విషయాన్నికూడ కౌన్సిలువారు పరిశీలిస్తారు. ఇటువంటి అంతర్రాష్ట్రీయ విషయములు అనేకముంటాయి. వాటినన్నిటిని పరిశీలించి న్యాయమయిన సలహాలు ఇవ్వడానికి జోనల్ కౌన్సిల్లు ఎంతగానో ఉపకరిస్తాయి. ఇకముందు వ్యాపారంకోసంగాని లేక పరిశ్రమల నిమిత్తంగాని ఒక ప్రాంతంనుంచి యింకొక ప్రాంతమునకు ప్రజలు వెళ్లడం యింకా చురుకుగా జరుగుతుందని నేను ఆసిస్తున్నాను. తెలుగువాడయినవాడు కేవలం తెలగు దేశంలోనే ఉండవలెననే భావం నాకేమీ లేదు అవకాశముంటే ఏప్రాంతంవాడయినా మరొక ప్రాంతానికి వెళ్లవచ్చును. వారి వారి మనోప్రవృత్తులనుబట్టి చదువుకోడానికి విశ్వభారతికి పోవచ్చు. కాశీకి వెళ్లవచ్చు. లేదా మరే విశ్వవిద్యాలయాలకైనా వెళ్లవచ్చు. ఇంతకుముందు మనవారు కాశీకి వెళ్ళి సంస్కృతం చదువుకొనేవారు. అదేవిధంగా ఈ నాడు భారతదేశంలోని ఏ ప్రాంతానికయినా వెళ్లి మనము విద్యాభ్యాసం చేయవచ్చు. అదేవిధంగా వ్యాపారం నిమిత్తం బొంబాయికి పోవచ్చును. మరొక పనిమీద పంజాబుకు పోవచ్చు. ఈ మాదిరిగా అనేకమంది తెలుగువారు ఇతర రాష్ట్రాలకు పోవాలి. ఆ రాష్ట్రాలవారు మన రాష్ట్రానికి రావాలి. మన రాష్ట్రంలోని పరిశ్రమలు కేవలం తెలుగు వారే నిర్వహించవలెనని మాకేమీ లేదు. అవసరమైతే తుంగభద్రా ప్రాజెక్టుక్రింద వ్యవసాయం చేసుకోడానికి మహారాష్ట్రులు గాని, బెంగాలీలు గాని మరే ప్రాంతాలవారు గాని రావడానికి మనకేమీ అభ్యంతరం ఉండదు. ఆ విధంగా మనము

4th April 1956] [Dr. B. Gopala Reddi

అందరిని ఆహ్వానించి, అందరూకూడ మనలను గౌరవంగా చూచినప్పుడు దేశమునకు క్షేమకరంగా ఉంటుంది. కాని మేము తెలుగు వాళ్లంకాబట్టి మేము తెలుగు దేశంలోనే ఉంటాము ఇక్కడనే వ్యాపారంచేసుకుంటాము, యీ దరిద్రములోనే మునిగి తేలుతూ ఉంటాము. ఇక్కడనే చస్తాము, అనడంలో అర్థంలేదని నా అభిప్రాయము. ఎక్కడకు కావాలంటే అక్కడకు పోవచ్చు. ఈ భారతదేశం అంతాకూడా, నా దేశం, అనేటటువంటి భావముతో విజయభేరీలను మ్రోగించవలెనని నా అభిప్రాయము.

అయితే భాషోన్మాదులు కొందరుండవచ్చును అటువంటివారికి ఈ జోనల్ కౌన్సిలు అనేది కొంత నిరోధకంగా ఉంటుందేమోకాని దానివల్ల ఎటువంటి ప్రమాదంలేదని నా అభిప్రాయము. ఈ జోనల్ కౌన్సిల్సువల్ల ఉపయోగమేమీ లేకపోయినట్లయితే 5 సంవత్సరముల తరవాతను 10 సంవత్సరముల తరవాతను నాటంతటవే వాడిపోతాయి. అందువల్ల ప్రమాదమేమీలేదు. జోనల్ కౌన్సిలు అప్పుడప్పుడు సమావేశమై ఆయా రాష్ట్రములకు సంబంధించిన సమస్యలను పరిష్కరించుకోవడం చాలా మంచిది ఈనాడు మైసూరుకు మనకు కొన్ని సమస్యలున్నాయి. కాని హనుమంతయ్యగారు, మనము సమావేశము కావడములేదు. తుంగభద్ర బోర్డులో ఛీఫ్ ఇంజనీర్లు, లేదా గోఖలే మొదలయినవారు మాత్రమే సమావేశమవుతున్నారు. ఆంధ్ర ప్రభుత్వమంత్రులు హనుమంతయ్యగారు కలసి కూర్చొని ఈ విషయమై యింతవరకు మాటలాడుకోలేక పోయినారు. అదేవిధంగా మద్రాసు ముఖ్యమంత్రి కామరాజగారిని కలుసుకున్నామేగాని సరిహద్దుల విషయంలో నిర్ణయమేదీ చేయలేకపోయినాము. ఇప్పుడు ఆ సమస్య అపరిష్కృతంగానే ఉండిపోయింది. ఇంతవరకు ఉభయరాష్ట్రముల మంత్రుల సమావేశము తిరిగి జరగలేదు. ఈ విషయంలో ఎవరుముందు వ్రాయాలి? అనేటటువంటి ప్రశ్నలు తలఎత్తుతున్నాయి. మనము ముందు వ్రాస్తే అది మన బలహీనతగా ఎంచబడుతుందేమోనని మనము ఎంచుతున్నాము. అదే విధంగా వారు వ్రాస్తే వారు బలహీనంగా వున్నారని మనం అనుకుంటామేమోనని వారు వ్రాయకపోవచ్చును ఇటువంటి ప్రశ్నలు ఎన్నో తలలెత్తుతున్నాయి. ఇటువంటి వాటికి తావీయకుండా రెండు మూడు నెలలకు ఆయా రాష్ట్రాల ప్రతినిధులుగల జోనల్ కౌన్సిల్ సమావేశము కావాలని ఒక నిబంధన ఉన్నట్లయితే ఇరుగు పొరుగు రాష్ట్రాలకు సంబంధించిన సమస్యలెన్నో పరిష్కారమవుతాయి. ఈ కవున్సిలులో కేంద్రప్రభుత్వ మంత్రిగారుకూడ ఉంటారు. మన మంత్రులు ఉంటారు. మన అధిక ఉద్యోగులను కూడ సలహాలనిమిత్తమై తీసుకొని పోవచ్చును. అన్ని విషయములను అక్కడ

Dr. B. Gopal Reddi] [4th April 1956

వర్చించుకోవచ్చును. అందరకు ఆమోదకరమైన పద్ధతిలో మన పనులను జరిపించుకొనవచ్చును. ఈ సంఘాలయొక్క సలహాలు వీలయినంతవరకు ఆయా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు పాటించవచ్చును. ఒకవేళ ఏమైనా విభేదాలుఉంటే కేంద్ర ప్రభుత్వంగాని, ప్లానింగ్ కమిషన్ వారుగాని తీర్పు ఇవ్వవచ్చును. అయితే కొంత మంది గౌరవసభ్యులు జోనల్ కవున్సిల్సు నిర్మాణంవల్ల భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రసిద్ధాంతానికి ఇప్పటినుంచే గోరీ కడుతున్నారని అనుకోవడం న్యాయమయినటువంటి విషయంకాదు. ఈ సంఘాల నిర్మాణం దేశానికి మంచిది. అప్పుడప్పుడు ఆయా రాష్ట్రముల ముఖ్యమంత్రులు కలుసుకోవడం మంచిది. ఒక రాష్ట్రంవారిని మరొక రాష్ట్రంవారు పరస్పరం అర్ధంచేసుకోవడం ఈనాడు ఎంతో అవసరం. అందుకు ఈ జోనల్ కవున్సిల్సు ఉపయోగపడతాయని నేను భావిస్తున్నాను.

ఒకటి రెండు ప్రాంతాలకుకలిపి ఒకే గవర్నర్ ఉన్నందువల్ల సంభవించే ప్రమాదమేదీలేదు. కాని గవర్నరులే అక్కరలేదు, ఆయనక్రింద ఖర్చుపెట్టుచున్నదంతా దండుగ అని సుందరయ్యగారు చెబుతున్నారు. అటువంటప్పుడు ఒకటి రెండు రాష్ట్రాలకు ఒకే గవర్నరుఉంటే మనకు ఏమిపోతుంది? అదేవిధంగా అస్సాము, త్రిపుర, మణిపూర్‌లకు ఒకేగవర్నర్ ఉండడంలో నష్టమేమిటి? పంజాబు గవర్నరును హిమాచల్ ప్రదేశ్ యొక్క విషయములనకూడ చూచుకొనమని చెప్పినందువల్లగాని, లేదా పంజాబుగవర్నరును ఢిల్లీకి సంబంధించిన విషయములను చూచుకోమనడంవల్లగాని వచ్చేప్రమాదం ఏమిటి? ఒకవైపు గవర్నరుకు ఏమి అధికారాలు ఉండకూడదు, ఆయనకు ఏమిశక్తి ఉండకూడదు, కేవలం ఫిగర్ హెడ్‌గా మాత్రమే ఉండాలి అని వాదిస్తూ రెండవప్రక్కన రెండు రాష్ట్రములకు ఒక గవర్నరు ఉండకూడదని వాదించడంలో అర్ధమేమో నాకు తెలియడంలేదు ఉదాహరణకు ఒక గవర్నరు రెండు నెలలపాటు శెలవు తీసుకున్నారని అనుకోండి. అటువంటప్పుడు పొరుగునఉన్న ఇంకొక రాష్ట్రగవర్నరును ఈ రాష్ట్రమునకు ఎడిషనల్ ఛార్జి గవర్నరుగా ఉండమనిచెబితే వచ్చేప్రమాదమేమీలేదు. మామూలుగా ఒక రాష్ట్రానికి ఒక గవర్నరుఉంటారు. ఆయన రెండునెలలపాటు ఇంగ్లండు పోయి వస్తానని అంటాడనుకోండి. లేదా కూతురు పెళ్లికోసమే శెలవు పెడతాడనుకోండి. అంతలోకే ఇంకొకరిని ఆయన స్థానంలో గవర్నరుగా నియమించాలనడం, లేదా ఆరాష్ట్ర ప్రధాన న్యాయమూర్తినే ఈ వ్యవహారాలు చూస్తూ ఉండాలనడం కన్నా పొరుగు రాష్ట్ర గవర్నరును ఎడిషనల్‌ఛార్జి ఉండాలనడంలో ప్రమాదమేమీ లేదు. అయితే అస్సాము, త్రిపుర, మణిపూర్‌లకు ఒకే గవర్నరును ఏర్పాటు చేయాలనే తలంపే ఇటువంటి సవరణకు ప్రధాన కారణం. లేక పంజాబు గవర్న

రునే హిమాచల ప్రదేశ్‌కుకూడ గవర్నరుగా కేంద్రప్రభుత్వం ఉండమనవచ్చును ఏదైనా అవసరమొచ్చినప్పుడు శాశ్వతముగాగాని, తాత్కాలికముగాగాని రెండు మూడు రాష్ట్రాలకు ఒకే గవర్నరును నియమించే అధికారాన్ని కేంద్రప్రభుత్వానికి యివ్వటానికే ఈ సవరణ ఉద్దేశింపబడింది. అంతేకాని దీనివల్ల ఏదో మహోపద్రవము వాటిల్లుచున్నదని మన పరిపాలనాధికారము సంకుచితమవుతుందని అనుకోవడం సబబుగాదు.

అదేవిధంగా సర్వీస్ కమిషన్, హైకోర్టును ఏర్పాటు విషయంలోకూడ భయపడవలసినదేమీ లేదు. ఒకవేళ పంజాబు, హిమాచల్ ప్రదేశ్‌లకు ఒకే హైకోర్టు ఉంటే మునిగిపోయేది ఏమిటి? అట్టులనే త్రిపుర, మణిపూర్, అస్సాములకు ఒకే హైకోర్టుఉంటే వచ్చేప్రమాదమేమీలేదు. ఈనాడు మహారాష్ట్ర, గుజరాత్, బొంబాయి రాష్ట్రములనుకలిపి ఒకే హైకోర్టు ఉన్నప్పటికి ఏమీ పరవాలేదు.

ప్రమాదం లేనిచోట ప్రమాదమున్నదని భావించి భయపడడం న్యాయం కాదు. కేంద్రప్రభుత్వంవారు దీర్ఘంగా ఆలోచించి ఉదారమైన బుద్ధితో చేయ దలచుకున్న మార్పేకాని దీనిలో ఏమీ ప్రమాదంలేదు దేశంలోని వివిధరాష్ట్రాల వారికి శిగాయిదాలు పెట్టడానికి, విభజించి పాలించడమనే సిద్ధాంతాన్ని అమలు పరచడానికే ఈ సవరణ ఉద్దేశింపబడిందని కొందరు మిత్రులు అనడంలో ఎంత మాత్రం సత్యంలేదు.

ముఖ్యంగా జోనల్ కౌన్సిలు విషయంలో మనము Experiment చేసి వాటిలో అనర్థకములేమయినా ఉన్నట్లయితే 5, 10 సంవత్సరములయిన తరువాత అవసర మయితే ఏమి మార్పులు చేసుకోవాలో ఆలోచించుకోవచ్చునుగాని యిప్పటినుంచే వాటిని దుయ్యబట్టడం న్యాయంకాదని నేననుకుంటున్నాను.

ఇక రీజినల్ కమిటీల విషయం కారణమేమయినప్పటికీ తెలంగాణావారిలో కొన్ని అనుమానాలు ఉన్నాయి. విశాలాంధ్రకు ఏదో కొంత వ్యతిరేకత ఉండినది. ఆ వ్యతిరేకత ఉండినందువల్లనే ఈనాడు మనము ఇంతగా సంతోషిస్తున్నాము. వ్యతిరేకత లేనినాడు విశాలాంధ్ర నిర్మాణం సామాన్య విషయంగా ఎంచబడి ఉండేది. కొన్ని పత్రికలు విశాలాంధ్రకు వ్యతిరేకంగా వ్రాసేవి. కాంగ్రెసువారిలో కూడ వ్యతిరేకత ఉండినది. ఈ రీజినల్ కమిటీల ఏర్పాటుతో ఆ వ్యతిరేకత సమసిపోయింది. ఈనాడు విశాలాంధ్రకు అందరు సుముఖులే. అందువలననే మనకు ఇంత సంతోషముగా ఉన్నది.

Dr. B. Gopala Reddi] [4th April 1956

అయినప్పటికికూడా ఈ విధమైన అనుమానములు ఉండడము సహజమే. ఒకేసారి అనుమానములేకుండా ఉండడము మానవస్వభావం కాదు. వాటిని తీర్చవలసిన ఔదార్యము మనము చూపించవలయును. మనము చూపించినామంటే అయిదుసంవత్సరాలలో వారే Regional committee వద్దనవచ్చును. వెనుకబడిన తాలూకాలలో వారికి ఒకవిధమైన అనుమానం ఉన్నది. ఇది ప్రతిజిల్లాలోనూ చూస్తున్నాము. నెల్లూరుజిల్లాలో నెల్లూరుతాలూకాకు, కొవ్వూరుతాలూకాకు అంతా చేసుకొంటున్నారు. ఉదయగిరి, రాపూరు దర్శితాలూకాలకు ఇవ్వరు అనుకుంటూ ఉంటారు. అట్లాగనే గుంటూరుజిల్లాలో గుంటూరు, తెనాలితాలూకాలవారు అన్నీ చేసుకుంటున్నారు, మా సత్తెనపల్లి, వినుకొండతాలూకాలకు ఏమీ చెయ్యలేదని complaint చేస్తారు. అట్లానే కొన్నిశతాబ్దాలనుంచి వేరుగా ఉన్నవారు తిరిగి కలుస్తున్నప్పుడు అనుమానాలు ఉండడం సహజం. అందులో, ఇక్కడ ధనము ఉన్నది, ఇర్రిగేషను ఉంది, చదువు ఎక్కువగా అభివృద్ధిచెందింది. ఈ పరిస్థితులలో అక్కడ తెలంగాణావారు 5, 10 సంవత్సరాలు మా విషయాలు మేము చూచుకుంటాము, మా development, మా ఆర్థికవిషయములు మేము చూచుకుంటాము, అంటే మీరు అధికులుగాఉన్నారు కనుక, మాకు లేకుండా చేస్తారు అనే అనుమానంవల్లనే అడిగినారనుకోండి. దానిని ప్రతిఘటించి ఈ రీజినలు కమిటీవల్ల ఏదో ప్రమాదం రాబోతూవున్నదని, seperatist tendency అగుతుందని, ఎప్పటికి శాశ్వతముగా రెండు విడి అసెంబ్లీలు రెండు కాబినెట్టులు, ఇద్దరు finance ministers ఉంటారని అనుకోనక్కరలేదు. ఏదో 5, 10 సంవత్సరాలు వారి education కోసము, Development కోసము బడ్జెటులో ప్రత్యేకించినది సక్రమముగా వినియోగము అవుతుందో లేదో చూచేదానికి పెట్టునదిగాని, ఇందులో ఏదో ప్రమాదము ఉందని ఉపద్రవం ఉందని నేను అనుకోలేదు. మన ఈ ఔదార్యంవల్ల వారు మాకు అవసరం లేదు, మాకు సమానమైన treatment ఉన్నది. ఈ ప్రభుత్వంవల్ల ఈ శాసనసభవల్ల న్యాయం కలుగుతున్నది అని వారిచేత చెప్పించకల్గిననాడే మనకు విజయం చేకూరుతుంది, ఇది 5 సంవత్సరాలు మాత్రమే ఉంటేది. కాబట్టి దానివల్ల ప్రమాదం జరుగుతుందని అనుకొనవలసిన పని లేదు.

ఎలక్షన్లవిషయము వేమయ్యగారు చెప్పినారు. సుందరయ్యగారు చెప్పినదే వారూ చెప్పినారు. ఎలక్షన్లవిషయములో ఖర్చు 30, 40 లక్షలైనా, ఫరవాలేదు, మళ్ళి ఎలక్షన్సుకు పోకూడదా? అన్నారు. Next sentence లోనే upper house ఎందుకు అన్నారు, లక్షలఖర్చు అన్నారు. కౌన్సిలుకు ఇంతకుముందు మద్రాసులో జరిగిన ఖర్చు నాకు తెలుసును 2½ లక్షలుకన్న ఎక్కువలేదు.

Chairman, Deputy Chairman ల జీతాలు, T.A అంతా కలిసి 2½ లక్షల కన్న ఎక్కువకాదు. ఇది దబారా ఖర్చు అంటున్నారు. ఎలక్షన్సుకు 30, 40 లక్షలు దుబారా కాదంటున్నారు. 1955 లో 40 లక్షలు అయినది, మళ్లీ 1957 లో మరో 40 లక్షలు ఖర్చు అవుతుంది. పార్లమెంటు ఎలక్షన్సు జరుగునప్పుడు ఆ ఖర్చు వారే పెట్టుకుంటారు. అప్పటిలోనే మనము పెట్టుకుంటే సగం వారు, సగం మనము పెట్టుకోవాలి దాదాపు 25 లక్షలు మనము పెట్టుకోవలసివుంటుంది. 75 లక్షలు ఎందుకు ఖర్చుపెట్టుకోవాలి. 1955 లో 40 లక్షల ఖర్చుతో ఎలక్షన్సు జరిపి ప్రజాభిప్రాయం తెలుసుకొని 5 సంవత్సరాలు ఉంటామని వచ్చినతరువాత ఏ సూత్రముకోసము మళ్లి ఈ నాడు ఎలక్షన్సు జరుపడము? Constitution ప్రకారము ఎలక్షన్సు అవసరమైతే తెలంగాణాలో ఎలక్షన్సు జరుపుకొనవచ్చును. మనకు పోయిందేమీలేదు. వస్తే నాలుగు seats అదనంగా వస్తాయనుకోవచ్చును ప్రతిపక్షసభ్యులు. అయితే దానిలో ప్రమాదము ఏమిటంటే 30, 40 లక్షల ఖర్చుతో కోట్లకొలది ఆడవాళ్లను మగవాళ్లను best set of issues మీద poling కు తెస్తామా? ఎన్నికలలో స్థానికమైన ఇర్రిగేషను. కమ్యూనికేషన్సు, విద్యవంటి చిన్నచిన్న విషయాలుపెట్టి మభ్యపెట్టడము న్యాయముకాదు.

ఈనాడు తెలంగాణాసోదరులు ఎన్నికలను కోరినారు. నిన్న ఈ విషయము చర్చకువచ్చింది. ఎలక్షన్సు ఎప్పడుపెట్టుకొంటారు? బిల్లులో ఉన్నట్లు semi-general elections జరుపుకొని మళ్ళీ ఎలక్షన్సుకు పోతారా? లేకపోతే ఇపుడే ఎలక్షన్సు లేకుండా చేసుకుంటారా? 1962 లో ఎలక్షన్సు జరుపవలెనా? అనే విషయము చర్చకు వచ్చింది. వీరందరు 1957 లో ఎలక్షన్సు కావాలని కోరినారు. వారికి సంపూర్ణమైన 5 సంవత్సరాల పరిమితి కావలెనన్నారు. మూడు సంవత్సరముల తరువాత మీ term అయిపోయింది పొమ్మని చెప్పడం న్యాయంకాదు అన్నారు. అవసరమైతే మనకు 2 సంవత్సరములు కాలపరిమితి ఇవ్వమని కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరండి అంటున్నారు. 1957-62 లో ఎలక్షన్సు తొందరపెట్టకూడదు అన్నారు.

SRI PILLALAMARRI VENKATESWARLU :— మనంకూడా 1957 లో ఎన్నికలు పెట్టుకుంటే సరిపోతుందికదా!

THE HON. DR. B. GOPALA REDDI :—అంత ఆశక్తి ఉంటే పంచాయితీబోర్డు, మ్యునిసిపలు ఎన్నికలలో పాల్గొనరాదా?

ఎసెంబ్లీ ఎన్నికలు ఒక్క ఆంధ్రలోతప్ప తక్కినచోట్ల జరుగుతవి. పార్లమెంటు ఎలక్షన్సు ఆంధ్రలోకూడా జరుగుతవి. అయితే ఎల్లకాలం ఎన్నికలు

Dr. B. Gopala Reddi] [4th April 1956

వేర్వేరు సంవత్సరాలలో జరుగుతూ ఉంటే ఇతర ప్రాంతాలకు, మనకు సమన్వయం కుదరకుండా మనము వేరు వారు వేరుగా ఉండిపోతుంది. పార్లమెంటుకు 1962లోనూ శాసనసభకు 1965 లోనూ మళ్ళీ పార్లమెంటుకు 1967 లోనూ ఎలెక్షనులు వస్తాయి. ఈ మాదిరి ద్వంద్వంగా ఉంటుంది, అట్లా కాకుండా ఎక్కడనో ఒకచోట all India pattern లోకి రావడము ఇతర రాష్ట్రాలతో మనముకూడా ఎలక్షన్సు జరుపుకొనడము మంచిది. కాబట్టి ఇప్పుడు మనకు వారికి 1957-62 వరకు time ఇస్తే, మనకుకూడా రెండు సంవత్సరాల కాలపరిమితి పొడిగిస్తే పరవాలేదు అనేది నా official amendment లో కోరుతున్నాను. తెలంగాణా నాయకులుకూడా వారికి 1957 లో ఎన్నికలు జరిగినతరువాత 5 సంవత్సరముల కాలపరిమితి ఉండవలెనని చెప్పినారు. దానిప్రకారము అమెండుమెంటు పెడుతూ ఉన్నాను. అది అన్యాయమైన విషయము కాదు.

ఇక Upper House విషయములో చాలామంది కమ్యూనిస్టు మిత్రులు, సోషలిస్టులు వ్యతిరేకులే కాంగ్రెసుపార్టీలోకూడా ఒకరిద్దరు అది ఉండవలసినవపని లేదని చెప్పినారు. ఇది ఈనాటి వాదము కాదు. 20, 30 సం లనుంచి ఈ bicameral legislatures గురించి political pandits చర్చించుకున్నారు. ఇంగ్లండులోను, అమెరికాలోను, ఐరోపాదేశాలలోను ఇది ఉన్నది. మన దేశములోని చాలా రాష్ట్రాలలోని ఉన్నది. మన దేశములో ఏడెనిమిది రాష్ట్రాలలో ఉండబోతున్నది. ఇటువంటి పరిస్థితులలో మనకుకూడా Legislative Council ఉండడం అవసరమనుకొంటాను. ఒక Legislative Council పెట్టుకొని Scientists, pandits ను పెట్టుకుని ఇక్కడ జరిగిన విషయాలను పునరాలోచించుకొనడానికి, సలహా చెప్పడానికి revising chamber అవసరం ఉంటుంది. మధ్యప్రదేశ్ లో పెడుతున్నారు. మనకు అంటెకన్న ఎక్కువ జనాభా ఉంది. మహారాష్ట్రంలోను, బొంబాయిలోను వద్దన్నారు. Different patterns of people ఇక్కడ ఉంటాము. ఆ రాష్ట్రాలలోని పరిస్థితులకు, మన రాష్ట్రంలోని పరిస్థితులకు కొంత వ్యత్యాసం ఉంది. భూమిశిస్తు మనకొకరకము వారికొకరకము. ప్రతివిషయములోకూడా ఇన్ని రోజులనుంచి ఇంకొక రకముగా ఉంటూ వచ్చినారు. ఇటువంటి పరిస్థితులలో second chamber అన్ని Points దీర్ఘంగా ఆలోచించడానికి 72 మెంబర్లతో వేసుకుంటే మంచిదనే ఉద్దేశము ఉన్నది. వారు కావలెనని కోరినారు. తెలంగాణా నాయకులు ముందంజవేసినారు అది మనము కూడా ఒప్పుకొనడము మంచిది. మాకు అక్కరలేదు, second chamber useless old hard task-గారి సిద్ధాంతాన్ని అనుసరిస్తున్నాము అనేది కాకుండా వారు కోరినారు కాబట్టి, మనకుకూడా ఏమీ ప్రమాదంలేదు కాబట్టి ఒప్పుకుందాం.

మద్రాసు అనుభవం మనకు ఉన్నది. Madhya Pradesh, Bengal, Bihar, U. P. లలో ఎగువ సభలు ఉన్నవి. కులతత్త్వాలుపోయి అందరు వామపదాన్ని అనుసరించినపుడు ఇటువంటివన్నీ కూడా ఒక్కసారి అదృశ్యం కావచ్చును. అంత వరకు ఇవి ఉన్నా ప్రమాదములేదు. కౌన్సిలుకు ఖర్చు ఎక్కువకాదు. $2\frac{1}{2}$ లక్షలు ఏమంత ఎక్కువకాదు. కాబట్టి Second Chamber కావలెనని చెప్తున్నాను.

ఇక High Court విషయంలో ఇక్కడ ఏలాంటి భేదాభిప్రాయాలులేవు. మనకు సంబధించినంతవరకు కమ్యూనిస్టు పార్టీగాని సోషలిస్టుగానీ, ఎవరుగానీ ఏలాంటి భేదాభిప్రాయాన్ని కనబరచలేదు. నాగినేని వెంకయ్యగారు మాత్రం గుంటూరులోనే ఉంటే బాగుంటుందని చెప్పినారు. జాలయ్యగారుకూడా చెప్పినారు. పోనీ second చేశారనుకోండి. కొంతవరకు మండల అభిమానం చూపించడం మంచిదే. వారి అభిప్రాయాలు వారు చెప్పడంలో తప్పేమియులేదు. రెండు టెలిగ్రాములుకూడా వచ్చినవి. గుంటూరు Bar Association వారుకూడా చెప్పారు. ఏమైనప్పటికి మొత్తంమీద చూస్తే అన్ని పార్టీలవారు High Court విషయంలో seat of the High Court కూడా రాజధాని నగరంలోనే ఉండాలని చెప్పుతున్నారు. మనము ఆంధ్ర రాష్ట్రమును కోరిన మొదటినుంచి అంటే శ్రీభాగ్ ప్యాక్టు ఏర్పడినప్పటినుంచి కూడా మన ధృక్పథము seat of the High Court ఒకచోట, Seat of the Government ఒకచోట అనే భావంతో గత 20 సంవత్సరాలుగా ప్రచారం చేసుకొంటూ వచ్చాము. అది Sri Bhag Pact లో cardinal Principle గా కూడా ఉన్నది. ఒకచోట High Court ఉంటే ఇంకో చోట రాజధాని ఉండాలనే భావం. కానీ ఇప్పుడు మన తీర్మాన ప్రకారం గవర్నమెంటు Hydrabad కు పోతే High Court కూడా Hyderabad కే పోవాలి. రెండు ఒకచోటనే ఉంటే ఒకదాని నొకటి బలపరుస్తుంటుంది. ఈ రెండంగములుకూడా ఒక చోటనే ఉంటే తప్ప ఇది న్యాయముకాదు అని ఘాటుగా మనము అనుకోవడం అసమంజసమైన విషయం. ఇన్నాళ్లనుంచి మనము ఇందుకు వ్యతిరేకంగా ప్రచారం చేస్తూ వచ్చినాము. ఆ ప్రచారఫలితంగా ఒకటి కర్నూలులో మరొకటి గుంటూరులో ఉండటం తటస్థించింది. ఇవి అన్నికూడా సమాప్తమై మనం హైదరాబాదుకుపోవడం మంచిదని నేను అనుకుంటున్నాను. ఇటీవలనే న్యూఢిల్లీలో విన్నంతవరకు Supreme Court Buildings ను కొన్ని లక్షల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి ఢిల్లీలో కట్టుతున్నారు. అప్పుడు Government of India వాళ్లంతాకూడా ఇక్కడ over crowding గా ఉన్నది ? Supreme Court ఢిల్లీలో ఎందుకుండవలెి? ఏ నాగపూరులోనో, ఎక్కడనో పెట్టుకుందామనే భావంతో వాళ్లు Supreme

Dr. B. Gopala Reddi] [4th April 1956

Court వాళ్లను అడిగినారు. మీరు ఎక్కడకైనను, ఏ హైదరాబాదుకో, నాగపూరుకో పోయి మీ Supreme Court ను పెట్టుకొని అక్కడనుంచి పనిచేయండి అనేటటువంటి మాదిరిగా చెప్పితే, అప్పుడు Supreme Court Judges అందరూ కూడా, మేము డిల్లీలోనే ఉండవలె నన్నట్టుగా వాళ్లు ఏకగ్రీవంగా తీర్మానమును pass చేసి పంపించినారు. దానిని గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా వారుకూడా ఒప్పుకొన్నారు. అందువల్ల ఈనాడు Supreme Court కు Delhi లో పెద్ద భవనము కట్టి అక్కడనే శాశ్వతముగా ఉంచడానికిపూనుకొంటున్నారు. Judges కు option ఇచ్చినారు. మీకు కోటి రూపాయలు ఇస్తాము. ఏ నాగపూరులోనో కట్టుకోండి. నాగపూరు centre గా కూడా ఉంటుంది. అంటే Supreme Court Judges, ఎక్కడ Government ఉంటుందో అక్కడనే మేము ఉండాలనే భావము వెలిబుచ్చారు. దాన్ని Government of India వారుకూడా అంగీకరించారు. అదే సిద్ధాంతం ప్రకారంగా మన High Court కూడా Hyderabad లో ఉండటం హైదరాబాదులోని వాళ్లకుకూడా క్షేమం. ఇప్పుడేదో కొంతమంది వ్యక్తులకు నష్టమొస్తుందని భయపడితే భయపడవలసిందేగానీ, మొత్తంమీద ఇంతమంది Lawyers, Advocate Generals, Government Pleader లు అంతాపోయి, High Court, Secretariate అన్నికూడా ఒక్కచోటనే ఉన్నప్పుడు Hyderabad యొక్క ప్రాముఖ్యత పెరగడానికి వీలుంటుంది. తెలుగువాళ్ల కింతవరకు ఒక నగరములేదు. ఒక cultural capital city లేదు. ఏమి ఉండినప్పటికీ మద్రాసులో ఉండిపోయింది. ఇన్నాళ్లనుంచి మనకు బెజవాడ, గుంటూరు, రాజమండ్రి, విశాఖపట్టణము అన్ని విస్తీర్ణమైన పట్టణము లుంటూ వచ్చినవి. High Court ను, Secretariat ను హైదరాబాదుకు తీసుకెళ్ళి ఆ నగారాన్ని పెంపొంద చేసుకోవాల్సిన అవుసరంకూడా ఉంది అందువల్ల ఇన్నాళ్లనుంచి మనమే handicap క్రింద ఉండినామో అది పోగొట్టుకొనడానికి తప్పకుండా హైదరాబాదే అన్నిటికీ మనకు కేంద్రంగా ఉండాలి. మన పత్రికలన్నీ కూడా అక్కడినుంచే రావాలి. మన పండితులు, కవులు, గాయకులు అందరు, కూడా హైదరాబాదులోనే ఉండి అక్కడనుంచి నాలుగు ప్రక్కలనున్న జిల్లాలకు ప్రచారం చేయాలని మనం కోరుతున్నాము. కాబట్టి ఈనాడు High Court కూడా హైదరాబాదులోనే ఉండాలని కోరడం న్యాయమైన విషయం. ఏదో కొంతమంది వ్యక్తులకు నష్టమొస్తే రావచ్చు అదికూడా ఎంతవరకు వస్తుందో నిన్న మేము కొంతవరకు చర్చించినాము. బ్రహ్మాండముగా వస్తే ఏ 15 మందికో 20 మందికో నష్టం వస్తుందేమో, మిగతావారికి వాళ్లవాళ్ల కేసులు వాళ్లకుంటాయి. కొంత మందేమో Religious Endowment కు సంబంధించిన case లకు పోతారు.

కొందరు C.R.T.B. కేసులకు పోతారు. కొందరు sales tax, income-tax case లకు పోతారు. ఈమాదిరిగా అనేకమంది అనేక విభాగాలుగా ఉంటారు కాబట్టి ఏదో వాళ్ల practice effect అయ్యేవాళ్లు 10, 15 మందికన్నా ఎక్కువ ఉండరు. కాబట్టి ఆ విషయంలో కూడా ఇక్కడ మనలో ఏకాభిప్రాయం ఉన్నందుకు, జాలయ్యగారు, వెంకయ్యగారున్నప్పటికి గూడా మొత్తంమీద 100 కి 98,99 పాళ్లు ఏకాభిప్రాయం తోనున్నందుకు, అభినందిస్తున్నాను. ఎందుకంటే, మనం ఆంధ్రులంతా కూడా న్యాయంగా చూస్తే High Court ను గుంటూరులోనే పెట్టుకొంటామని కోరవలెను ఇంతకుముందు Seat of Government ఇస్తున్నాము కాబట్టి Seat of High Court మాకుండవలెనని కోరడం సహజం. అయినప్పటికీ కూడా హైదరాబాదుయొక్క భవిష్యత్తు, మన రాజధానీ నగరముయొక్క భవిష్యత్తును ఆలోచించి ఈ High Court కూడా అక్కడనే ఉండాలని కోరడం మనయొక్క ఔదార్యాన్ని చూపిస్తుంది. వాళ్లకుకూడ నష్టములేదు. అది ఎప్పటికైనా అందరికిగూడా శ్రేయస్కరంగా ఉంటుంది. నిన్న జరిగిన చర్చలగురించి వేమారెడ్డిగారు అడిగారు కాబట్టి చెప్పాల్సిఉంది ఈ విషయంలో కొంత చర్చ జరిగింది. కానీ మీరు చెప్పేది చెప్పండి. Seat of the High court Hyderabad లో ఉండాలని మీరు చెప్పేది చెప్పండి. Principle Seat High Court Hyderabad లో ఉండి ఏదైనా Benches కావాలంటే పెట్టుకోవచ్చును అనేటట్టుగా మేము అసెంబ్లీలో పెట్టుకొంటాము అని వారు కోరినారు. దీంట్లో కొంత సంపూర్ణమైన ఏకాభిప్రాయానికి రాలేకపోయినాము. మీరేమో Seat of High Court shall be at Hyderabad అని చెప్పుకోండి. మేము Princeple Seat of High Court many be at Hyderabad అని చెప్తాము; దాంట్లో Separate benches కు కూడా అవకాశమిస్తాం, Central Goverment వారు, Home Ministry వాళ్లందరుకూడా ఏమన్నా decide చెయ్యనీయండి'' అనే భావంతో సంపూర్ణమైన ఏకాభిప్రాయానికి రాలేకపోయినాము. తర్వాత పేరు విషయంలోకూడా అనేకమంది అనేక విధాలుగా చెప్పారు. మన తిమ్మారెడ్డిగారు రామరాజ్యమని పేరు పెడ్తే బాగుంటుందని చెప్పారు. రామ రాజ్యం ఎప్పుడు వస్తుందో అప్పుడు రామభక్తులు చాలమంది బయల్దేరుతారు. రామభక్తులు ఆంజనేయులు బయల్దేరేటప్పటికి ఏమవుతుందో ఒక్కొక్కసారి తెలియదు, రాయలపేరుతో పెడ్తే బాగుంటుందన్నారు, తెలుగుసీమఅన్నా బాగుంటుందని పేట బాపయ్యగారు చెప్పారు. మనము మొదటినుంచీ కూడా ఏమి చదువుకొన్నామంటే తెలుగుచదువుకొంటున్నామని పల్లెటూళ్లలో చెప్తుతారు. కాబట్టి తెలుగు దేశమును తెలుగునాడంటే బాగుంటుందన్నారు. ఈ విషయంలోకూడా

Dr. B. Gopal Reddi] [4th April 1956

మేము నిన్న సంపూర్ణమైన ఏకాభిప్రాయానికి రాలేకపోయినాము. కాని వాళ్లు కూడా "ఆంధ్ర ప్రదేశ్" అనే పేరును ఆలోచిస్తాము. ఎట్లయినా పెట్టితీరాలి అనేపట్టుదలగా వాళ్లు చెప్పలేదు. దీని విషయంలో హైదరాబాదులో కొంత వాదోపవాదాలు జరిగినవి. కాబట్టిమేముకూడా దీనినిగురించి consider చేస్తాము. మీరు కావాలంటే ఆంధ్ర ప్రదేశ్ అని pass చెయ్యండి మేముకూడా దాన్ని consider చెయ్యడానికి సిద్ధంగా వున్నాము" అన్నమాట చెప్పినారేగానీ ఆంధ్రప్రదేశ్ అనే పేరు పెట్టుకుందాము అనే అంగీకారానికి మాత్రంనిన్న రాలేదు. అయినప్పటికినీ వాళ్లు అంత వ్యతిరేకత చూపించలేదోమో అనుకుంటున్నాను. ఇప్పటికైనా ఆంధ్ర ప్రదేశ్ అనే పేరు ఉపయోగించము, అంటే తెలంగాణా అంటే ఆ జిల్లాలని, ఆంధ్ర అంటే ఈ జిల్లాలని, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ అంటే 20 జిల్లాలకు సంబంధించిన పేరుగా మూడు పేర్లు ఉండడం కొంత కాలంవరకు అవుసరం. అందువల్ల ఈ నాడు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ అనే పేరును వాళ్లు వ్యతిరేకించరని, కడపటికి మన తీర్మాన ప్రకారంగా Government of India వారు ఒప్పుకుంటారనికూడా నేను ఆశిస్తున్నాను ఆ మాదిరిగా నాయకుల సంపూర్ణ ఏకాభిప్రాయం లేకపోయినప్పటికీ వాళ్లు అంత విముఖత్వమేమీ సూచించలేదు. దాన్ని కొంత ఆలోచిస్తామన్నారు.

సుందరయ్యగారు Council of States లో Equality of Representation ఉంటే బాగుంటుందన్నారు. అది సాధ్యమయితే నాకుకూడా సంతోషమే. ఉత్తర ప్రదేశుకు ఎంతో, కేరళకుకూడా అంతే representation. ఇప్పుడు అమెరికాలో చిన్న పెద్ద 48 States వున్నాయి. వాటన్నిటికీకూడా Upper House లో సమానమైన representation వున్నది.

ప్రతి State కు కూడా ఇద్దరిద్దరు చొప్పున representatives వున్నారు. కానీ మన దేశంలో మొదటనుంచీ ఆమాదిరిగా చేయలేదు. అక్కడ నుంచి వచ్చిన తర్వాత ఇక జిల్లాలకంతా సమానంగా రావాలి. 72 seat లలో చిన్న జిల్లాలకు ఎంత కావలెనో పెద్ద జిల్లాలకుకూడా అంతే కావాలనేభావం, లేకుంటే తాలూకాలకది ఈ విధంగా సమానత్వం లభించితే మంచిదే. కాని ఇప్పుడుండే పద్ధతిలో Constitution కు Amendment పెట్టి Council of States లో ప్రాతినిధ్యం ఉత్తర ప్రదేశ్ కు ఎంతో. రేపు ప్రొద్దున కేరళకో, అస్సాముకో ఉండాలనడం ఒక రకంగా న్యాయంగా వుంది. మరొక రకంగా అన్యాయంగావుంది 6 కోట్ల చిల్లర మంది వున్న ఉత్తర ప్రదేశ్ కు 50 లక్షలో 60 లక్షలో వున్న అస్సాముకూ ఒక్కే representation ఉండడం Democracy కి సమన్వయం కాదేమో అని

అనుకోవలసివుంది. Democracy అంటే కేవలం Counting of heads కాబట్టి అదికూడా కొంత ప్రధాన సూత్రంగా పెట్టుకొని మనం చేసుకోవడానికి వీల్లేదు. కాని ఎప్పుడైనా సమాన ప్రాతినిధ్యం ఈయగల్గితే నామట్టుకు నాకు, నా పార్టీవారికి ఆక్షేపణ వుండదని నేను ఆశిస్తున్నాను.

ఈ విషయములన్నియు మనం ప్రధానముగా చర్చించుకొని, వాటిని, ఈ నెల లోనో, పై నెలలోనో పార్లమెంటులో ప్రవేశపెట్టవలసియున్నది. దీని విషయంలో కేంద్ర ప్రభుత్వంవారు మనకు న్యాయము కలుగజేయాలని కోరుతున్నాను. మును ముందు రాబోయే విషయము లన్నింటికికూడా, ఇది ప్రాతిపదికగా వుంటుందని నేను సంతోషిస్తున్నాను. ఈ బిల్లు విషయంలో ఈ నాడు మనకు కొంత వ్యతిరేకత వున్నప్పటికి, ఆనందం ఎక్కువగా వున్నది. హైకోర్టు విషయంలోను, పేరు విషయములోను కొంత వ్యతిరేకత వున్నది. అయినప్పటికి సరియైన, న్యాయమైన నిర్ణయము వస్తుంది. ఆ నిర్ణయము అందరికీ సంతోషకరంగా వుండగలదు. ఈ విషయంలో అందరూ ఉత్సాహ పూర్వకంగా వారి అభిప్రాయాలను చెప్పినందులకు సంతోషము. ఈ మూడు రోజుల నుంచి దీనిని చర్చించినందులకు నా అభివందన లను తెలుపుతున్నాను.

SRI L. LAKSHMANA DAS :—బళ్ళారి విషయము చెప్పలేదు.

THE HON. DR. B. GOPALA REDDI :—చాలామంది బళ్ళారి ప్రజలు 2½ సంవత్సరములనుంచి, ఎంతో ఉత్సాహంగా, అకుంఠితంగా, సాహస మైన ప్రచారాన్ని సాగిస్తూవచ్చి, ఎంతో డబ్బు వ్యయపరచుకున్నారు ఎంతో శ్రమపడినారు. బళ్ళారి సమస్యను ఆధారంగా తీసుకొని, మైనూరు అసెంబ్లీకి గంగప్పగారు రాజీనామా చేయడం, మరల బై-ఎలక్షను జరపమనడం, వారు ఎన్నికలలో పాల్గొనడానికి సంసిద్ధంగా ఉన్నామని చెప్పడం, చూస్తే ఇదంతా త్యాగ పూరితమైన విషయముగా కన్పించుచున్నది. వారుచేసిన కృషికి మనం అందరం జోహార్లు అర్పిస్తున్నాము. వారికి మనము సహాయము చేయలేకపోయినామే అనే దిగులుతప్ప వేరొకటిలేదు. వారు చేసినపనికి మనంఅంతా సెబాసుఅంటున్నాము. బళ్ళారి విషయంలో "ప్రభుత్వమువారు ఏమీచేయలేదు, చాలా మెత్తగాఉన్నారు, మైసూరువారు చాలా కఠినంగా ఉన్నారు. హనుమంతయ్యగారు కేంద్రప్రభు త్వాన్ని దబాయించారు, మీరు దబాయించలేదు" అని కొంతమంది చెప్పారు. దబాయిస్తే పనిఅయితే దబాయించడానికి మాకేమీ ఆక్షేపణలేదు. కాని అక్కడ దబాయింపులు చూచేవారు ఎవరూలేరు. కాబట్టి, దబాయింపులవల్ల వస్తుందనిగాని,

Dr. B. Gopal Reddi] [4th April 1956

మనం కృషిచేయలేదనిగాని అనుకోవడము న్యాయముకాదు. మేము డిల్లి వెళ్ళినప్పుడల్లా, పండిట్ జీ గారిని పంత్ గారిని, దేబర్ గారిని, కేంద్రప్రభుత్వంలో ఉన్న ఇంకా కొందరు పెద్దలతోనూ మేము చెప్పగలిగినంతవరకు చెప్పాము. వారికి S.R.C. రిపోర్టుఅంతాకూడా చదివి వినిపించినాము. "After very serious consideration" అనేమాటలు వారు వాడినారని, మేము పదేపదే చెప్పినాము. ఈ విషయంలో మేము ఎలాంటిలోపము చేయలేదు. సత్యనారాయణరాజుగారుగాని, సంజీవరెడ్డిగారుగాని, నేనుగాని, కాశీశ్వరరావుగారు గాని చేయవలసినదంతా చేశాము. బళ్ళారివారు ఇంకా కొంతమంది; చలికాలములో, అక్కడ చలికి లెఖ్ఖ చేయకుండా ఎంతో డబ్బు ఖర్చుపెట్టుకొని డిల్లిలో కూర్చొని ఎన్నో ప్రయత్నములు చేశారు. వారు ఇంకొక విషయం చెప్పారు. వారుచెప్పిన విషయములన్నీ ఇక్కడచెబితే ఏదో నా అభిప్రాయము అని మీరు అనుకొంటారు. ఏమైనప్పటికి మేము ఏదో ఒక నిర్ణయము చేసినాము. దీనికి ప్రత్యేకంగా జడ్జిఅయిన మిశ్రాగారిని పంపించాము. మిశ్రాగారు ఆ విధంగా తీర్పుఇచ్చారు. కేంద్రప్రభుత్వము వారు ఆ తీర్పును అంగీకరించి అమలుజరిపారు 2½ సంవత్సరములు అయిపోయింది. "We cannot go on reopening, Decided issues" అనివారు, బళ్ళారి విషయంలో ఎన్నిచెప్పినప్పటికికూడా వారు territory ని మనకు ఇచ్చుటకు ఒప్పుకోవడంలేదు. తుంగభద్ర నీటివిషయములో మీకు ఏరక్షణలు కావలయునన్నా ఇస్తాము. ప్లానింగు కమీషనువారు మీకు సరియైన న్యాయము కలుగజేసేట్లుగా చూస్తారు. అన్ని హామీలను వారు ఇచ్చారు. వాటిని ఈ బిల్లులోకూడా స్పష్టపరిచారు. మొన్న గవర్నరు సమావేశములోకూడా ఈ విషయము చర్చకు వచ్చింది. తరువాత జరగవలసిన కార్యక్రమముఅంతా జరుగుతున్నది. ఏమైనాసరే నీళ్లు విషయములో మీకు న్యాయము కలుగజేస్తాము. భూభాగంమాత్రం అడగవద్దు అంటున్నారు. S. R. C. Report ను కూడా వారు quote చేస్తున్నారు. (S. R. C, వారు నీళ్లకోసంమాత్రమే ఆ భూభాగమును ఆంధ్రలో కలపాలన్నారు అని చెబుతున్నారు Administrative links, Commercial links, Economic links ఏవో ఉన్నాయని చెప్పి ఈ territories అన్నీకూడా ఆంధ్రకు ఇస్తే బాగుంటుంది అని చెబుతున్నారు. అక్కడ ఆంధ్రులకు మెజారిటీ ఉన్నదా, మైనారిటీ ఉన్నదా అనే విషయమే వారు ఆలోచించలేదు. నీళ్ల విషయంలో మనకు ఏమాత్రం అన్యాయము. కలుగకుండా చూస్తాము, గాని భూభాగంమీద ఇదివరకే 2½ సంllల క్రిందట ఒక నిర్ణయముచేశాము "We dont want to reopen that" అనే attitude లో కేంద్రప్రభు

త్వమువారు ఉన్నారు. కట్టాగారుకూడా ఆవిషయమే చెప్పినారు. అందువల్ల ఇప్పుడు ఆ విషయంలో మనము ఏమిచేయలేము. రామిరెడ్డిగారు ఇక్కడలేరు. ఇంతకుమునుపువారు, ఆంధ్రులు ఉత్తేజమైన పద్ధతిలో యుద్ధము చేయాలని, ఇంకేదో చేయాలని చెప్పినారు. మనం ఎవరిమీద యుద్ధానికి పోవడానికి వీలులేదు. ఈ భారతవర్షమునకు వ్యతిరేకంగా ఏమిచేయడానికి వీలులేదు. ఎక్కడనో అక్కడ మనం చేయవలసిన ప్రయత్నము అంతా చేయవచ్చును. పదేపదే చెప్పవచ్చును. మనకు claim ఉన్నదని వారికి నచ్చ చెప్పవచ్చును. తీర్పుచెప్పేవారు మనకు అనుకూలంగా లేనప్పుడు, సమయంకోసం మనం కాచుకొని యుండాలి 20 యేండ్లకో, 25 యేండ్లకో మన agitation ఎక్కువ అయి కాలక్రమేణా మార్పు రావచ్చును. రాకపోతే మనకు case లేదేమో అనుకోవాలి. కాబట్టి ఈ విషయములో మనం ఇదమిద్ధమైనట్లు చేయడానికి వీలులేదు అది ఎట్లా జరుగుతున్నది, ఇకముందు ఎట్లా ఉంటుంది, అని చెప్పడానికి వీలులేదు. ఈ విషయంలో మనకు లోపం జరిగిందని ఎవరు అయినా అంటే వారిమాటలు నమ్మవద్దు. అది న్యాయమైన విషయముకాదు. బళ్ళారికంటేకూడా మనకు పర్లాకిమిడి, చాలా stronger case అని నేను అనుకొంటున్నాను. బళ్ళారి ఇప్పుడు మనకు చాలా అవసరముగా యున్నది. 2½ సంవతరములక్రిందట మనచేతులనుంచి విడిపోయినది. మనకు ఈనాడు తుంగభద్ర కాలువలు కావలసి ఉన్నాయి. 20 కోట్లరూపాయలు ఖర్చుపెట్టి మనం తుంగభద్ర ప్రాజెక్టును కట్టుకొంటున్నాము. అటువంటి పరిస్థితులలో బళ్ళారి మనకు చాలా అవసరం. అది మనకు చాలాదగ్గరగాకూడా యున్నది 2½ సంవత్సరముల క్రిందే అది విడిపోయింది. కాబట్టి మనకు ఇంకా బళ్ళారివిషయం జ్ఞాపకముయున్నది. Linguistic గా చూస్తే ఇంతకుముందు ఎన్నికలకు నిలబడిన వారినిబట్టిచూస్తే మనకు బళ్ళారికన్నా కూడా పర్లాకిమిడి ఎక్కువ stronger case గా ఉన్నట్లున్నది. మనం అది రావలయునని ఇది రావలయునని ఆందోళనలు జరిపేదానికన్నా ఒక బౌండరీకమీషను ఏర్పాటుచేయమని కోరితే బాగుంటుంది. దానికి తెలంగాణావారు కూడా అంగీకరించారు. ఒరిస్సా, మద్రాసు, మైసూరు, మహారాష్ట్ర, రాష్ట్రముల నుంచి మనకు రావలసిన భాగాలు అన్ని మనకు రావాలి. వాటికొరకు బౌండరీ కమీషనును నియమిస్తే బాగుంటుంది. అందువల్ల ఈ విషయములలో ప్రభుత్వము నిర్లక్ష్యముచేసినా యనిగాని ఉదాసీనత చూపించినారనిగాని అనడము న్యాయముకాదు. కోటయ్యగారుకూడా ఒకతట్టు ఉదాసీనత ఉన్నదని, ఇంకొకతట్టు ఉదారత ఉన్నదని చెప్పారు చేయవలసిన కార్యక్రమము అంతా ప్రకాశంగారి మంత్రివర్గంవారు ఇప్పటి మంత్రివర్గమువారు చేసినారేగాని వెనుకంజవేయలేదు. ఆమాదిరిగా జరిగినప్పటికి కేంద్రంవారియొక్క నిర్ణయము మనకు వ్యతిరేకంగా ఉన్నది తీర్మానమునకు

నేను పెట్టిన official motions కు కాశీశ్వరరావుగారు ఒక amendment పెట్టారు. బళ్ళారివిషయములోమాత్రం కాంగ్రెసుపార్టీవారు ఇష్టమువచ్చినట్లుగా ఓటుచేయవచ్చును. దాంట్లో whip ఏమీలేదు. మీ ఇష్టమువచ్చినట్లు హృదయపూర్వకంగా ఆలోచించి ఓటుచేయండి. అట్లాగే కమ్యూనిస్టుపార్టీనాయకుడుకూడా వారి పార్టీకి చెప్పవచ్చును. ఈ విషయం నేను గట్టిగా చెబుతున్నాను. House యొక్క sense ఏవిధంగా ఉన్నదో, ఇక్కడ ఉండే గౌరవనీయులైన సభ్యుల యొక్క అభిప్రాయము ఏవిధంగా ఉన్నదో, ప్రజానీకానికి తెలియజేయడానికి వీలుగా ఉంటుంది. గౌరవసభ్యులందరినీ మరల హృదయపూర్వకంగా అభినందిస్తూ ఇంతటితో విరమిస్తున్నాను.

MR. SPEAKER —The question is

> This House recommends that the States Reorganisation Bill, 1956 be introduced in Parliament.

The motion was carried *nem con.*

SRI PILLALAMARRI VENKATESWARLU :— అధ్యక్షా, ఇప్పుడు బిల్లుకు amendment move చేస్తున్నారా ?

MR. SPEAKER :—The official amendment will be moved to-day and the other amendments will be considered to-morrow.

THE HON. DR. B. GOPALA REDDI :—We are suggesting official amendments to the Bill.

SRI PILLALAMARRI VENKATESWARLU :—These are motions and not amendments to the Bill.

THE HON. DR. B. GOPALA REDDI :—No.

SRI PILLALAMARRI VENKATESWARLU :—The Hon. Speaker has given a ruling like that.

MR. SPEAKER :—ఏమంటారు ?

SRI PILLALAMARRI VENKATESWARLU :—ఇది బిల్లుకు సవరణలుగా ఉండవలెనని అని నా అభిప్రాయం.

4th April 1956]

MR. SPEAKER —You please hear them and we shall see what they are.

SRI PILLALAMARRI VENKATESWARLU .—They are being distributed.

THE HON. DR B GOPALA REDDI .—Mr. Speaker, Sir, I beg to move :

"And on such consideration

(1) This Assembly welcomes the merger of Telangana area with the State of Andhra ;

(2) This Assembly also welcomes the formation of Zonal Councils as suggested in the Bill ;

(3) This Assembly resolves that the State of Andhra formed with the transferred territories of Hyderabad shall be known as the State of Andhra Pradesh ;

(4) That the seat of the Government and the seat of the High Court shall be at Hyderabad ;

(5) That the Members to be elected to the Assemly from the transferred territories of Hyderabad in the semi-general elections provided in the Bill shall continue for a period of five years from the first meeting of the Assembly after such elections, and that notwithstanding anything to the contrary in the Constitution, the duration of the term of all the Members of the present Assembly of the State of Andhra shall be made co-terminus with the term of the Members elected as aforesaid, so that the general elections in this State also may fall in line with the general elections in the rest of States to be held in 1962 ,

(6) This House further recommends that the State of Andhra with the transferred territories from

the Hyderabad State be treated as a "new State" for the purposes of the Bill ;

(7) This House further resolves that there shall be a Legislative Council for this State consisting of 72 Members on the lines suggested in the Bill for the formation of Legislative Council for the State of Madhya Pradesh , and

(8) This House further resolves that Boundary Commission or Commissions shall be appointed by the Government of India to examine, suggest and effect territorial adjustments with the neighbouring States of Orissa, Madhya Pradesh, Maharashtra, Mysore and Madras."

SRI PILLALAMARRI VENKATESWARLU .—ఇప్పుడు మా a nendmets కూడా ఉన్నవి.

MR. SPEAKER :—It does not require any speech. Article 3 requires that the views of the Legislature of the State or, as the case may be, of each of the States both with respect to the proposal to introduce the Bill and with respect to the provisions thereof have to be ascertained by the President The first stage is over and we are now proceeding to the second stage. With regard to the second stage, the Chief Minister is now placing before the House approval of some of the provisions and modifications in respect of some other provisions of the Bill

SRI PILLALAMARRI VENKATESWARLU:—మనకుపూర్వం experience కూడా వుంది. Andhra State Bill కూడ similar lines మీదనే Madras State లో discuss చేసినాము. అప్పుడు మనము clause by c ause గా మన అభిప్రాయములను record చేసి పంపించినాము. దానిమీద amendments తీసుకొని రావచ్చును. దానికి నాకేమీ అభ్యంతరంలేదు. దీనినంతా ఒక resolution క్రింద consider చేసి దానికి ఒక motion తోటి ముఖ్యమంత్రి గారు వస్తున్నారు. Now what is it before the House, whether this Bill or the Chief Minister's motion ?

దీనంతాకూడ ఒక amendment మాదిరిగా consider చేయుటకు నాకు అభ్యంతరములేదు.

MR. SPEAKER :—All of them are not amendments. "This Assembly welcomes the merger of Telangana area with the State of Andhra". Is it an amendment? It is an expression of view. "This Assembly also welcomes the formation of Zonal Councils as suggested in the Bill." Is it as amendment? It is an expression of view.

SRI PILLALAMARRI VENKATESWARLU :—ఈ బిల్లులో clauses ఉన్నాయి. Andhra State Bill విషయంలోకూడా similar lines లోనే discuss చేసినాము. Madras లో amendments pass చేయడం జరిగింది. వాటన్నింటినీ పార్లమెంటు opinion కొరకు పంపించినాము.

On similar lines we are discussing this Bill here. I don't know what procedure you are following.

దాంట్లో ఉన్న suggestions నన్నింటినీ Chief Minister గారు ఒక amendment రూపంలో తీసుకొరావలెనని నా ఉద్దేశ్యం. ఇప్పుడు ఒక motion ను move చేశారు. దాని పరిస్థితి ఏమిటి? మేము దానిమీద ఓటుచేయవలెనా? లేక Bill లో ఉండే amendments మీద ఓటుచేయవలెనా?

MR. SPEAKER :—You will have to vote on them.

SRI PILLALAMARRI VENKATESWARLU :— No Sir, I refuse to take part in it. దీంట్లో amendments move చేయుట తగినపద్ధతి. Constitution లో కూడా అలా చేయవలెననే వున్నది.

MR. SPEAKER :—You bring in your amendments. If they are admissible, I shall allow them.

SRI PILLALAMARRI VENKATESWARLU :—We will move amendments to the Bill and not to the resolution. ఎక్కడా లేని provision ను మనం యిప్పుడు తీసుకు వస్తున్నాము. That is my complaint.

MR. SPEAKER :—The President did not ask us to give any amendments to the Bill as the House is not competent to

[4th April 1956

amend that Bill All that the President wants us to do is to express our views regarding introduction and regarding the various provisions of the Bill. Regarding various provisions of the Bill we are expressing our approval with respect to some of them and we are expressing modifications to some others. You come on with your amendments. I will give the form to them.

SRI VAVILALA GOPALAKRISHNAYYA :— అధ్యక్షా, Andhra State formation కు సంబంధించినటువంటి clauses అన్నీ కలిసి Bill రూపంలో నే వచ్చాయి. ఆ Bill ను చర్చించినప్పుడు మొదట consideration stage కి తీసుకువచ్చి, దానిమీద general discussion జరిగినతరువాత clause వారీగా amendments పంపించి ఆ amendments ప్రకారంగా తీర్మానం చేసి, ఇంకా అదనంగా చేయవలసిన resolutions ఉంటే అవి pass చేసి, ఇవన్నీ మొత్తంగా కలిపి పంపించినాము. ఆ resolutions అన్నీ వారు consider చేసినారు. ఆ Bill లో ఏమిమార్పులు చేయాలో అవన్నీ కూడ పార్లమెంటు discuss చేసినది. తరువాత ఒక statement కూడ దాంట్లో ఉండడం అవసరమని సుబ్రహ్మణ్యంగారు ఇచ్చిన statement దానితో కలిపి పంపించినాము. ఈ బిల్లును కూడ మనం చర్చచేసి ప్రతిక్లాజుమీద మన అభిప్రాయములను ప్రస్ఫుటపరచిన తరువాత దాంట్లో ఇంకా ఏమైనా general clauses ఉన్నట్లయితే ఒక amendment రూపంలోనో, statement రూపంగానో తీసుకురావడం సహజం. కాని మేము వీటన్నింటినీ discuss చేయకుండా తీర్మానంమీదనే discuss చేస్తామని అనడం సరియైన పద్ధతి కాదు. (మీరు ఇంకా ఖచ్చితంగా చెప్పలేదనుకోండి). కాబట్టి తమరు దయ ఉంచి ఈ విషయంలో ఆలోచించి మనం clause వారీగా discuss చేయుటకు అంగీకరించమని కోరుతున్నాను. మనం క్లాజువారీగా discuss చేసినతరువాత మనసలహాలు ఏమో చెప్పవచ్చు. ఈ మాదిరిగా ఉపరికించి పంపించుటకు ప్రధానంగా clause వారీ discussion కావాలి.

THE HON. DR. B. GOPALA REDDI :— ఈ బిల్లులో లక్ష దీవులు అండమాను దీవులు, త్రిపుర, మణిపూర్ ల విషయంకూడా ఉన్నది. వీటన్నింటిమీద మనం amendments పెడితే దానిమీద చర్చచేసిన తరువాత మీ అభిప్రాయములను చెబుదామనా మీ ఉద్దేశ్యము? ఇప్పుడు లక్ష దీవులను Central administration క్రిందకు తెద్దామంటున్నారు అట్లు జరుగకూడదు, మద్రాసులో ఉండాలని మనం చెప్పడం ఏమంత న్యాయంగా ఉంటుంది? దానికి ఏమి విలువఉంటుందో ఆలోచించు

కొనండి. Andhra State Bill మన ఆంధ్ర రాష్ట్రమునకు సంబంధించినది కనుక ఆ బిల్లులోని క్లాజులను మనం discuss చేయుటకు మనకు అధికారం ఉన్నది.

హైకోర్టులు మున్నగునవి మనకు సంబంధించినవి ఉన్నాయి. ఈ బిల్లులో అనేక రాష్ట్రములకు సంబంధించిన విషయములన్నీ ఉన్నాయి. మనకు ఎంత వరకూ ఉన్నవో వాటన్నింటినీ మనం చర్చించుకొనవచ్చును. ఆ విషయముల నన్నింటినీ నేను సాధ్యమైనంతవరకు నా తీర్మానములో క్రోడీకరించియున్నాను అసలు నేను చేసిన motion మీదనే కదా ఈ తీర్మానం వచ్చినది? "The bill may be taken into consideration" అనే ప్రతిపాదన లేకపోతే ఈ చర్చ లేదుకదా? ఈ బిల్లు తయారవుతూండగానే, publish అవుతూండగానే ఇక్కడకు రాలేదు. దానిని ఏదైనా official motion ని సవరణపెడితే మంచిదేగాని బొంబాయి సంగతి మేము చెపుతాము, మణిపూర్ సంగతి మేము చెపుతాము అంటూ చెబుతూంటే కాలహరణం అయిపోతుంది.

SRI VAVILALA GOPALAKRISHNAYYA :—అధ్యక్షా, సభానాయకుడు ఒక తీర్మానం తీసుకువచ్చినందువలననే చర్చ జరుగుతున్నది. చర్చ జరిగిన తరువాత ఆ బిల్లును తీసుకొనివచ్చి మాముందు పెడుతున్నారు. ఆంధ్ర రాష్ట్ర బిల్లు ఆంధ్ర రాష్ట్రమున కంతటికీ సంబంధించినది కనుక ఇందులోని ప్రతి క్లాజుకూడ చర్చించుటకు అవకాశమిచ్చారు ఈ దేశమునకు సంబంధము లేని కొన్ని సమస్యలుకూడ ఇప్పటి బిల్లులో వున్నాయి. అవి ఎందుకు చర్చ చేస్తారని అడుగుతున్నారు. దీనిని గురించి Article (3) లో clear గా ఉంది మనకు సంబంధించిన విషయములేమి ఉన్నవో వాటినిగురించి మన అభిప్రాయమును తెలుసుకొనుట కొరకు కేంద్ర ప్రభుత్వంవారు మనకు బిల్లు పంపించారు. మనకు సంబంధించిన విషయాలేమి ఉన్నవో అవన్నీ మనం క్లాజు వారీగా చర్చిద్దామని నేను మనవి చేస్తున్నాను. దీంట్లో ఏమైనా లోటుపాట్లు ఉన్నట్లయితే సభానాయకుడు ఇప్పుడు చెప్పిన తీర్మానమును తీసుకొని వచ్చినట్లయితే మనం చర్చించుటకు అవకాశం ఉంటుంది. అంతేకాని అసలు క్లాజులన్నీ క్రోడీకరించి నేను తీర్మానం తీసుకొని వచ్చినాను, మీరు చర్చ చేయండి అనడం న్యాయంకాదు అటువంటప్పుడు ఈ బిల్లు మాకు ఇవ్వడం అనవసరం. ఇటువంటిది రాబోతున్నది. "మీరు ఒప్పుకోండి" అని general గా చెప్పవచ్చును. మాకు ఇచ్చిన తరువాత వారి తీర్మానమును తీసుకొనిరావచ్చును. ఆ తీర్మానంమీద amendments పెట్టవచ్చును. కేంద్ర ప్రభుత్వం క్లాజులో ఉన్నటువంటి positions ను అన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వములకు పంపించింది అన్ని రాష్ట్రాలు క్లాజువారీ చర్చలు జరుపుకొంటున్నాయి. Article (3)లో "concerned States must discuss" అని clear గా ఉన్నది.

అసలు మనం discusss చేసేది ఏమిటి? మనం generalగా discuss చేసినాము. బాగానే వున్నదని అనుకొంటున్నాము. అసలు క్లాజువారీగా amendmentsతో సహా discuss చేయవలసిన అవసరం ఉంటుందని నేను మనవిచేస్తున్నాను.

SRI PILLALAMARRI VENKATESWARLU:—ముఖ్యమంత్రి గారు మాట్లాడుతూ services ను గురించికూడా discuss చేస్తామని చెప్పారు.

THE HON. DR. B. GOPALA REDDI.—It is a bald official resolution. మీరు services గురించి చెప్పదలచుకుంటే appropriate section కు ఒక amendment పెట్టండి. అప్పుడు ఏవిషయం కావలసి ఉంటే ఆ విషయం చర్చించుకోవచ్చు. But let this be the base.

SRI PILLALAMARRI VENKATESWARLU :—అధ్యక్షా, అసలు వారు move చేసినటువంటి resolution ను baseగా తీసుకోవడానికి వీలులేదని మా contention. గోపాలకృష్ణయ్యగారు చెప్పినట్లుగా మనకు సంబంధించినంతవరకు మనం discuss చేయాలని మీరు ruling ఇచ్చినట్లయితే మాకు అభ్యంతరంలేదు. వాటిమీదనే amendments move చేస్తాము. ఆ clause కు సంబంధించిన amendments move చేస్తాము. మిగిలినది మీరు rule out చేయవచ్చు. కాని అదేది జరుగకుండా నేను ఒక resolution move చేస్తున్నానని Chief Minister గారు చెప్పారు. అసలు ఈ బిల్లు discussion కు ఏవిధంగా వచ్చిందని అడిగారు. ప్రతిబిల్లు వచ్చినట్లె ఈ బిల్లుకూడా వచ్చింది. ప్రతిబిల్లు ప్రవేశపెట్టేటప్పుడు let this bill be taken into consideration అని అంటారు. తరువాత 1st reading, 2nd reading, 3rd reading జరుగుతాయి. 2nd reading లో clause by clause discuss చేస్తాము.

MR SPEAKER :—So according to you, each clause will have to be moved and carried, and in this way proceed clause by clause of the whole Bill and then proceed to the third reading stage, saying that the Bill be passed into law.

SRI PILLALAMARRI VENKATESWARLU :—Yes.

THE HON. DR. B. GOPALA REDDI :—Ours is only a recommendation.

MR. SPEAKER :—Mr. Venkateswarlu: what you say is not at all the procedure we can adopt here. I have no objec-

tion to take your amendments to the clauses. We have only to make recommendations.

SRI PILLALAMARRI VENKATESWARLU :— ముఖ్యమంత్రి గారు ఇచ్చినటువంటి statement ను basis గా తీసుకోమని అంటున్నారు. We are not prepard to accept it. కనుక చర్చ ప్రారంభించినపుడు ఈ బిల్లు మనముందు ఉన్నది. Consolidated గా మొట్టమొదటే తీసుకురావలసిన motion ఇప్పుడు ఎందుకు తీసుకువస్తున్నారు ?

THE HON DR. B GOPALA REDDI :— మొట్టమొదటే తీసుకు వచ్చి ఉండవచ్చు. అసలు ప్రజలయొక్క అభిప్రాయం ఏవిధంగా ఉన్నదో 3 దినముల చర్చ అయినతరువాత ప్రజాభిప్రాయం అంతా క్రోడీకరించి నా అభిప్రాయాన్నికూడ సమన్వయం చేసుకొని తెలంగాణా నాయకులతో సంప్రదించడానికి అవకాశం ఉంటుందని చివరకు పెట్టాము. Otherwise, I could have moved the motion straight away on the first day itself. రాష్ట్రం పేరు విషయంలో, హైకోర్టువిషయంలో ఏమి చెబుతారో తెలుసుకొన్న తరువాత కడపట ప్రభుత్వాభిప్రాయం చెబుదామనుకొన్నాను.

MR. SPEAKER :— You may come by way of resolution or amendment ; you are welcome. Why all this unnecessary discussion ?

SRI VAVILALA GOPALAKRISHNAYYA :— అధ్యక్షా, ఇప్పుడు clause వారీగా amendments తీసుకురావచ్చును. దానికి బిల్లు అంతా తీసుకు రావలసి ఉంటుంది. కాని resolution తీసుకుని రావడం సరైనపద్ధతిగాదు.

MR. SPEAKER :—Why are you worried about the official amendments ? If you have got any amendments, come forward with them.

SRI VAVILALA GOPALAKRISHNAYYA :— ఇప్పుడు clause వారీగా చర్చ జరిగిన తరువాత Third reading చేస్తామని ఒక సూచన మీరు ఇందాక చేశారు. ఇదంతా recommendatory అవుతుంది.

MR. SPEAKER :—Please bear this in mind. The form is immaterial. It is only expression of our opinion that is wanted by the President.

[4th April 1956

SRI VAVILALA GOPALAKRISHNAYYA:—రెండూవున్నాయి. Form, expression of opinion, రెండూ అవసరమే.

MR SPEAKER :—The form is immaterial. The President wants our opinion with respect to the various clauses of the Bill. It may be by way of a resolution, or by way of an amendment, or by way of a motion, or in whatever form you desire What all is wanted is the unequivocal expression of opinion of this House regarding the various clauses of the Bill pertaining to our State.

SRI VAVILALA GOPALAKRISHNAYYA:—Clause వారీగా amendments move చేసినతరువాత final propositions పెడితే అందరికీ ఆమోదకరంగా ఉంటుందని మనవిచేస్తున్నాను.

MR. SPEAKER :—మీరు సవరణలు తెచ్చినతర్వాత ఆచర్చ సాగిద్దాము. How they fit in is a question? We shall consider it to-morrow. If they are relevant, we shall see what form we have to adopt. వారు move చేసే resolution విషయం మీకెందుకు? The Government have expressed their opinion approving certain provisions of the Bill and suggested modifications to some other provisions in a comprehensive resolution.

SRI PILLALAMARRI VENKATESWARLU .—అది fit-in అవుతుందాకాదా అనే అనుమానం ఉన్నది అది ఏ విధంగా fitin అవుతుంది అనే సమస్య ఉన్నదిగనుక, ఏ Form లో తయారుచేయమంటే ఆ form లోనే తయారుచేస్తాము.

MR SPEAKER.—We shall give the form to them consistant with the Constitution and consistant with the letter of the President

SRI E. AYYAPU REDDI :—Mr. Speaker, Sir, when once it is conceded that our powers are only recommendatory and not legislative, our friends there, even at this stage, if they want to suggest any amendments, or if they want to express their opinion on any clause, can say, 'and on such consideration this Assmbly resolves that such and such words shall be substituted in such and such a clause'. That is the

proper form of bringing amendments or expressing their opinion on the main Bill itself. Sir, till now we have been adopting the proper procedure and our friends there can give their amendments to the resolution of the Government itself or to the Bill.

MR. SPEAKER :—That is what I am suggesting to them. The House will now adjourn and meet to-morrow at 8-30 a.m.

The House then adjourned.